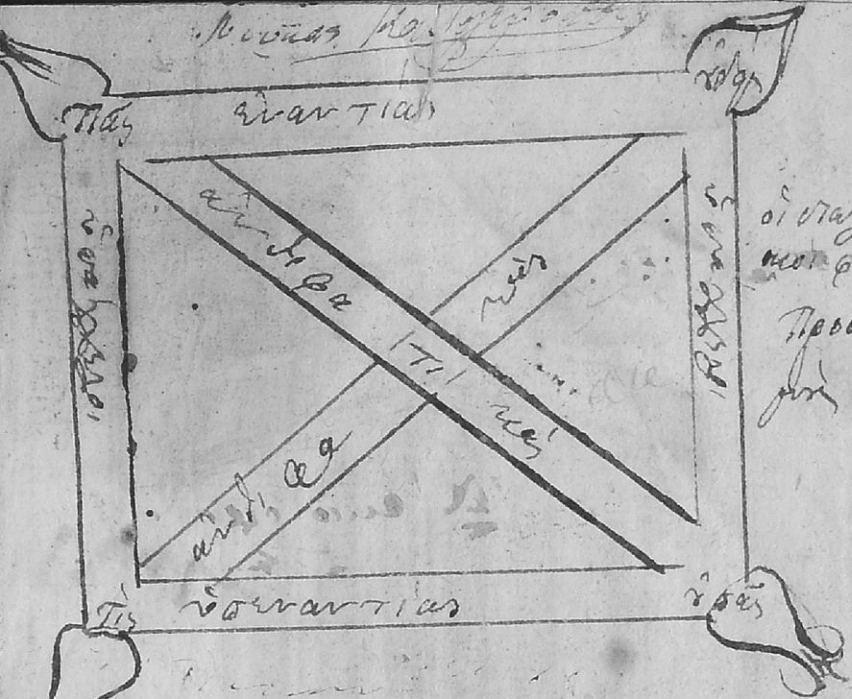


22

4



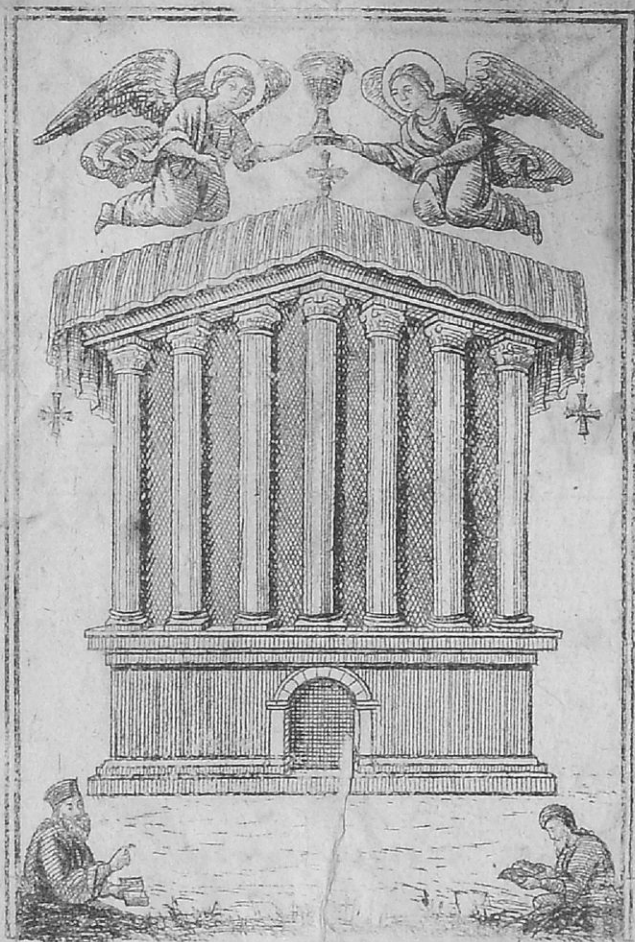
Κύματα της θάλασσας



οἱ σταγυαὶ
 καὶ ῥαβία
 προσοχῆ
 γιν.

ὅτι οὗτος ῥαβίου καλαβηκός
 ὅτι διὰ μερῶν ἡλέει
 ὅτι ῥαβίου ῥαβίου ἀνορακίνο
 ὅτι ῥαβίου μερῶν ἀνορακίνο

Κύματα θάλασσας



ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

100
40

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

48020

ΗΤΟΙ

Ἔοσπερὶ Συντάξεως τῶν ὀκτώ του
Λόγου Μερῶν.

Φιλοπονηθέν παρὰ τοῦ σοφολογιωτάτου Διδασκάλου
Κυρίου Γρηγορίου Σχράφη Κυδωνίως

Χάριν τῆς Νεολαίας τῆς αὐτοῦ Πατρίδος καὶ τῶν παρ'
αὐτῷ παιδείας ἕνεκα φοιτῶντων ἀλλοδαπῶν νέων.

Νῦν δὲ δευτέρον τύποις ἐκδοθεῖσα καὶ ἐπιτελωσά
διορθωθεῖσα διὰ δαπάνης καὶ συνδρομῆς

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΝΤΕΤΕ

Ἐξ Ἀργυροκάστρου

Τοῦ καὶ Τυπογράφου

ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑ:

1828.

1871

1871

1871

1871

1871

1871

1871

1871

1871

1871

1871

1871

1871

1871

1871

μεν τὴν καθολικωτέραν τοῦ ζώου ἤτοι τὰ Γένη, τὴν μᾶλλον ἀπλουτέραν· καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

Ἐνταῦθεν συναγεται, ὅτι τὰ μὲν Ἄτομα σχηματίζονται ἐκ τῶν ποιότητων καὶ κοινοῦ Ἰσχυομένου, καὶ εἰσιν Ἰδέαι συνδισταταί· τὰ δὲ Εἶδη ἐκ τῶν Ἄτόμων, καὶ εἰσιν ἤττον σύνθετοι· εἴτε ἀπλουτέρας. Καὶ ὅτι Ἄτομον, Εἶδος, Γένος, ὡς πρὸς τὴν ἡμέτερον νοῦν οὐδὲν ἄλλο ἐσιν, εἰμὴ Ἰδέαι διαφέρουσαι μόνον τῷ ἐπὶ μέρους καὶ τῷ καθόλου, ἢ τῷ μᾶλλον, ἢ ἤττεν, ἀπλῶ, ἢ συνθέτῳ· ὅσω γὰρ ἐστί τις Ἰδέαι ἤττον καθόλου, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐστὶ σύνθετος· ὅσω δ' αὖ μᾶλλον καθόλου, τοσοῦτῳ ἤττον σύνθετος. Ἐνταῦθεν πηγάζει καὶ ἡ διαίρεσις τοῦ ὅλου καὶ μέρους εἰς τὴν ἐνεργείαν καὶ δυνάμει· ἡ γὰρ σύνθετος Ἰδέαι τοῦ Σωκράτους ἐσιν ὅλον ἐνεργείαν, ἢ δὲ ἀπλουτέρας τοῦ ἀνθρώπου, ὡς περιεχομένη πραγματικῶς ἐν τῇ τοῦ Σωκράτους, ἐστὶ μέρος ἐνεργείας καὶ τοῦναντίον ἢ Ἰδέαι τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καθολικωτέρα, ἐσιν ὅλον δυνάμει, ἢ δὲ τοῦ Σωκράτους ὡς ἐπὶ μέρους, ἐστὶ μέρος δυνάμει, ὡς ὑπαγομένη ὑπὸ τὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Πρὸς δὲ τούτοις αἱ καθόλου Ἰδέαι ἤτοι τὰ Εἶδη καὶ τὰ Γένη ἐνομαζονται καθόλου Οὐσίαι καὶ κατ' ἐπίνοιαν Οὐσίαι, ὡς ὑπάρχουσαι μόνον ἐν τῷ νῷ τῷ ἡμετέρῳ, καὶ δευτεραὶ οὐσίαι ἢ τῇ τάξει ὡς μετὰ τὰς πρώτας οὐσίας δευτέρον γνωριζόμεναι

παρ' ἡμῶν, ἢ τῇ δυνάμει ὡς καταχρηστικῶς ὀνομαζόμενοι, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν πραγματικῶς ἐν τῇ φύσει ἐκτὸς ἡμῶν κατὰ τὰς πρώτας οὐσίας εἴτε ὑποστάσεις, ἢ ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ νῷ εἶναι. Τὰ δὲ Ἄτομα ὀνομαζονται Ὑποστάσεις, κυρίως Οὐσίαι, πρώται Οὐσίαι, ἐπὶ μέρους Οὐσίαι, Καθόλου, ὡς πραγματικῶς καὶ κυρίως ἐξωθεν ἡμῶν ὑφιστάμενα, καὶ ἐν καθ' ἐν δακτυλοδεικτούμενα, καὶ πρῶτον γνωριζόμενα.

Ὡς περ οὖν σχηματίζομεν τὰς Ἰδέας τούτων τῶν ὄντων, ἃ καὶ φυσικά ὄντα λέγονται, καθότι τὰ τούτων Ἄτομα ἐν τῇ φύσει πραγματικῶς ὑπάρχουσιν· οὕτω σχηματίζομεν καὶ τὰς Ἰδέας τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν κακιῶν, τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἃ καὶ ἠθικά ὄντα ὀνομαζονται καθότι καὶ αὐταί, καὶ τὰ ἀτομικά αὐτῶν ἔχουσι τὴν ὑπαρξιν ἑαυτῶν ἐν τῷ τριτέρῳ ἤθει· εἴτε γνώμη.

Ταύτας τοίνυν τὰς ἡμετέρας ἰδέας τὰς ἐπὶ μέρος καὶ καθόλου· ἵνα δηλοποιώμεν πρὸς ἀλλήλους, σημεία τινα προφερόμενα πρῶτον, ἔπειτα καὶ γραφόμενα ἐπενόησαν οἱ ἀρχαῖοι, λέξεις καὶ ὀνόματα καλέσαντες αὐτὰ ὡς λέγοντα καὶ ὀνομαζόντα· εἴτουν σημαίνοντα τὰς Ἰδέας τῶν πραγμάτων.

Ἄλλ' ἐπειδὴ θεωροῦνται καὶ τινες ἀναφορὰὶ μεταξὺ τῶν πραγμάτων, καὶ ἀκολουθῶς καὶ μεταξὺ τῶν

Ἰδεῶν, διὰ τοῦτο ἵνα καὶ ταύτας σημεῖναισι ραδίως
καὶ εὐφραδέως, ἐπενόησαν καὶ ἕτερα ἑπτὰ εἴδη λέ-
ξεων: οἷον τὸ Ῥῆμα, τὴν Μετοχὴν, τὸ Ἄρθρον,
τὴν Ἀντωνομίαν, τὴν Πρόθεσιν, τὸ Ἐπίρρημα, τὴν
Σύνδεσμον. Περὶ τῆς ὀρθῆς οὖν καὶ καταλλήλου
Συντάξεως τούτων ἐν τῷ παρόντι Β. βιβλίῳ ἤδη
πραγματευσάμεθα.

Πάντα τὰ Ὄνόματα τὰ σημαντικά ἢτοι Ἀτόμων
καὶ Ὑπόστασεων: τοῦτ' ἐστὶ πρώτων Οὐσιῶν· ἢ Εἰ-
δῶν, ἢ Γενῶν: τοῦτ' ἐστὶ δευτέρων Οὐσιῶν, λέγον-
ται κοινῶς μὲν Οὐσιασικά: οἷον Σωκράτης, ἄνθρω-
πος, ζῶον· ἰδίως δὲ τὰ μὲν τῶν Ἀτόμων ὀνο-
μάζονται Κύρια: οἷον Σωκράτης, Πλάτων, τὰ δὲ
τῶν Εἰδῶν, ἢ Γενῶν Πρόσηγορικά, ὡς κατὰ πάντων
τῶν Ἀτόμων ἢ Εἰδῶν ἀγορευόμενα: οἷον ἄνθρωπος
ζῶον· καὶ τὰ μὲν τῶν Εἰδῶν Εἰδικά, τὰ δὲ τῶν
Γενῶν Γενικά λέγονται.

Τὰ δὲ σημαντικά τινὸς τῶν προσόντων αὐταῖς
οἷον Ποιότητος, Ποσότητος, Ἐνεργείας, Παθους,
ἢ ἄλλης τινος ἀναφορᾶς θεωρουμένης ἐπὶ τῶν Οὐ-
σιῶν, ταῦτα λέγονται Ἐπίθετα: οἷοναὶ ἐπ' αὐτῶν
τιθέμενα: οἷον φιλόσοφος, μέγας, γραφεύς, θνη-
τὸς, δεξιὸς, ἃ καὶ Συγκακρυμένα ὀνομάζονται,
ἃτα συνημμένα ταῖς Οὐσίαις θεωρούμενα· ἔαν δὲ
τις διὰ τοῦ νοῦς ἀραιρέσας αὐτὰ ἐκ τῶν Οὐσιῶν,

θεωρῆ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ, ἀφηρημένα Οὐσιαστικὰ πρὸ
σαγορεύονται: οἷον φιλοσοφία, μέγεθος, θνητότης.

Ὅσα δὲ τῶν ὀνομάτων τῶν Κυρίων ἢ προσηγο-
ρικῶν σημαίνουσι διὰ τῆς αὐτῆς φωνῆς διαφορὰ
σημαινόμενα, ταῦτα Ὀμώνυμα λέγονται: οἷον Δη-
μοσθένης ὁ ῥήτωρ καὶ Δημοσθένης ὁ στρατηγός· τὸ
τοίνυν Δημοσθένης ἐστὶ Κύριον Ὀμώνυμον. Ταῦρος
τὸ ζῶον. Ταῖρος κυριον ὄνομα ὄρουσ, Ταῦρος κύ-
ριον ὄνομα Ἀσερισμοῦ· ὅθεν τὸ Ταῦρος ἐστὶ Προ-
σηγορικόν, ἢ κύριον ὄνομα ὀμώνυμον. Λόγος τὸ λο-
γικόν, λόγος ὁ ἐνδιάθετος, λόγος ὁ προφορικὸς, λό-
γος ἢ αἰτία, λόγος ὁ ὑπολογισμὸς, κ. τ. λ. τὸ
οὖν λόγος, ἐστὶ προσηγορικὸν ὄνομα ὀμώνυμον.

Καὶ οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀριστοτέλην ἔλεγον Συνώνυ-
μα τὰ προσηγορικὰ μὴ ὀμώνυμα, τὰ σημαίνοντα
διὰ τῆς αὐτῆς φωνῆς τὸ αὐτὸ σημαίνόμενον: οἷον
τὸ ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος, ζῶον καὶ ζῶον· οἱ δὲ
μετ' αὐτὸν, τὸ ταυτοσήμαντον ἐτέρῳ ὀνόματι: οἷον
ἄορ, ξίφος, μάχαιρα, σπάθη, φάσγανον καλοῦσι
Συνώνυμα, ὡς τὸ αὐτὸ σχεδὸν σημαίνοντα.

Καὶ τὰ μὲν σημαίνοντα τὸν τε περιέχοντα τό-
πον καὶ τὰ περιεχόμενα πράγματα καλοῦνται
περικτικὰ: οἷον δαφνῶν, ἐλαιῶν, κσιτῶν, μου-
σαῖον κ. τ. λ.

Τὰ δὲ δι' ἐνικοῦ ἀριθμοῦ πλῆθος δηλοῦντα κα-

λοῦνται. Περιληπτικά: οἶον δῆμος, λαός, ὄχλος, πλῆθος, χορὸς, κ. τ. λ.

Τὰ δὲ μεριζόμενα ἔκ τινος ὅλου, καλοῦνται Ἐπιμεριζόμενα, ἃ πέρ εἰσι ταῦτα: ἕτερος: οἶον εἰς ἕκ δύο· ἐκάτερος: οἶον δύο καθ' ἓνα· ἕκαστος: οἶον πολλοὶ καθ' ἓνα· ἄλλος: οἶον εἰς ἕκ πολλῶν.

Τὰ δὲ δύο κύρια ὀνόματα τοῦ αὐτοῦ Ἀτόμου, καλοῦνται Δυώνυμα: οἶον Ἀλέξανδρος, Πάρις.

Τὰ δὲ κύρια ὀνόματα τὰ συμφωνὰ τοῖς ἔργοις τοῦ Ἀτόμου, καλοῦνται Φερώνυμα, ἢ Ἐπώνυμα οἶον Ἀγαμέμνων, ὁ ἀγασὸς κατὰ τὴν ἐπιμονὴν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας· καὶ Πέλοψ, ὁ τὰ πέλας μόνον ἐποπτανόμενος.

Περὶ τῆς τῶν Πτωτικῶν μετ' ἀλλήλων συντάξεως τῆς ἀμεταβάτου, καὶ μεταβατικῆς, τῆς τ' ἑλλειπτικῆς, καὶ συμπληρωτικῆς.

Πάντα τὰ κατὰ πτώσιν κλινόμενα ὀνομάζονται πτωτικά, πάντα δὲ τὰ πτωτικὰ τὰ μὴ οὐσιαστικά λέγονται ἐπίθετα ἢ ὡς ἐπίθετα· ὅθεν καὶ τὰ Ἄρθρα, καὶ αἱ Ἀντωνυμίαι (πλὴν τῶν πρωτοτύπων αἱ Μετοχαί εἰσιν ἐπίθετα, ἢ ὡς ἐπίθετα).

Τὰ δ' οὖν πτωτικά συντάσσονται τοῖς πτωτικοῖς ἀμεταβάτως, ἢ μεταβατικῶς, ἢ ἑλλειπτικῶς,

συμπληρωτικῶς

Ἀμεταβάτως μὲν συντάσσονται ἐὰν ὁ λόγος ᾖ περὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου ἢ πράγματος· ὁμοιογενῶς ὁμοιοπτῶτως καὶ ὁμοιοριθμῶς τὰ ἐπίθετα τοῖς οὐσιαστικοῖς· διὰ καὶ ἐπίθετικῶς συντάττεσθαι λέγεται· οἷον Σωκράτης φιλόσοφος, Σωκράτους φιλοσόφου, Σωκράτει φιλοσόφῳ, Σωκράτην φιλόσοφον, Σωκράτες φιλόσοφε· καὶ Σωκράτης φιλοσοφῶν, Σωκράτους φιλοσοφούντος, κ. τ. λ. οὗτος, ἐκεῖνος, αὐτός ὁ Σωκράτης, κ. τ. λ. ταῦτα δὲ πάντα συντασσόμενα τοῖς οὐσιαστικοῖς ὁμοιογενῶς, ὁμοιοπτῶτως, καὶ ὁμοιοριθμῶς, οὕτως ἀναγκαῖόν ἐστι λαμβάνεσθαι ὡς ἐπίθετα· ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ προσχηγορικά, τὰ γένους, ἢ εἴδους σημαντικά, ἑτέροις οὐσιαστικοῖς συντασσόμενα, ὡς ἐπίθετα λαμβάνονται· οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶν Ἄνθρωπος, ὁ Ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον, τὸ μὲν ζῶον, ὡς ἐπίθετον ἐστὶ τοῦ Ἀνθρώπου, τὸ δὲ ἄνθρωπος, ὡς ἐπίθετον τοῦ Σωκράτους. διὸ καὶ λέγεται.

“Ὅταν ᾧσι δύο οὐσιαστικά ἐν τῇ τοῦ λόγου συντάξει, θάτερον μεταλαμβάνεται ἀντὶ ἐπίθετου, μεταληθεύεται δὲ τὸ καθολικώτερον.

Οὕτω δὲ καὶ ὅταν ᾧσι δύο ἐπίθετα μόνον· θάτερον μεταλαμβάνεται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ.

Τὰ δὲ Ἐπίθετα ἢ ὡς Ἐπίθετα συντασσόμενα τοῖς Οὐσιαστικοῖς προσδιορίζουσιν αὐτὰ τριχῶς· ἢ ὡς

ναπτύσσοντά τινα τῶν ἐν αὐτοῖς ἐνυπαρχουσῶν
 Ποιοτήτων, καὶ δηλοῦντα ὡς ὅλον ἐνεργεία: οἷον
 Σωκράτης σοφός· ἢ δεικνύοντά τινα τῶν ἀναφορῶν
 τοῦ Γένους, ἢ Εἶδους, ἢ Ἀτόμων, καθ' ἣν ὁ νοῦς
 θεωρεῖ τὸ Οὐσιασικόν: οἷον τὸ ζῶόν ἐστι αἰσθητι-
 κόν, ἀντὶ τοῦ Γένους· τὸ λογικόν ζῶόν ἐστι ἀνθρω-
 πος, ἀντὶ τοῦ Εἶδους· τοῦτο τὸ λογικόν ζῶόν κα-
 λεῖται Σωκράτης, ἀντὶ τοῦ Ἀτόμου· ἢ ὀρίζοντα
 αὐτά καὶ τὴν προϋπαρχουσαν γνῶσιν αὐτῶν ἀνα-
 φέροντα, καὶ οἷον ἐπ' ὅψιν τιθέμενα: οἷον ὁ Πλά-
 των μωσαΐζει· ὅταν τὸ ὁ Πλάτων διαφέρει τοῦ Πλά-
 των· τὸ γὰρ προτακτικόν ἄρθρον προστιθέμενον τῷ
 Πλάτωνι ὠρισμένον καὶ γνωσὸν ποιεῖ, ἀφαιρούμε-
 νον δέ, ἀόριστον καὶ ἄγνωστον, εἰ μὴ δηλοῖ ἐμφασίν
 τινα ὑπεροχῆς, ἢ ὑφέσεως ἢ ἀφάρασις: οἷον Δωριῆς
 μέλλετε ἴωσι μάχεσθαι [Θουκυδ. ε. 9]· εἶγε τὸ
 μὲν Δωριῆς καθ' ὑπεροχὴν, τὸ δὲ ἴωσι καθ' ὑφεσιν,
 ὡς περ καὶ ἡ πρόσθεσις τοῦ ἄρθρου ἐνίοτε δηλοῖ τὴν
 ἐν τοῖς ὁμοίοις ὑπεροχὴν: οἷον ὁ Ποιητής, ὁ Ῥή-
 τωρ, ὁ Προφήτης, ἀντὶ ὃ ἕξοχος τῶν ποιητῶν, τῶν
 ῥητόρων, τῶν προφητῶν· Καὶ τὸ ἀνθρωπός ἐστι φι-
 λόσοφος διαφέρει τοῦ, ὃ ἀνθρωπός ἐστι ζῶον· τὸ μὲν
 γὰρ ἐναρθρον ἐστὶν ἀντὶ τοῦ καθόλου, πᾶς ἄνθρωπος
 ἐστι τι ζῶον, τὸ δὲ ἀναρθρον ἀντὶ τοῦ ἐπὶ μέρους:
 τίς ἀνθρωπός ἐστι φιλόσοφος, ἢ τις ἀνθρωπός ἐστι

λόσοφοι. Καὶ ὁ Σωκράτης ἦν φιλόσοφος, τοῦ ὁ
 λόσοφος Σωκράτης ἦν Ἀθηναῖος· τὸ μὲν γὰρ δηλοῖ,
 ἰὸ ὦν φιλόσοφος Σωκράτης: τούτέσιν ὁ γνωσὸς κατὰ
 ν φιλοσοφίαν Σωκράτης ἦν Ἀθηναῖος κατὰ τὴν
 ατρίδα· τὸ δὲ ὁ Σωκράτης ἦν φιλόσοφος δηλοῖ,
 ἰὸ γνωσὸς Σωκράτης ἦν καὶ συνημμένος τῇ φιλο-
 φία, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε· γίνωσκα, ὅτι ἔγνωσός κα-
 ἰ τὰ ἄλλα Σωκράτης περιεῖχεν ἐν ἑαυτῷ καὶ τὴν
 ξιν τῆς φιλοσοφίας: τούτέσιν ὁ Σωκράτης ἦν εἰς ἐκ
 ὦν φιλοσόφων, ἦν ἐν τοῖς φιλοσόφοις, ἦν πόρρω
 τῶν ἀσόφων.

Ἐντεῦθεν συναγεται,

Α'. Ὅτι “ τὰ πτωτικά συντάσσονται ἤτοι ἀνάρ-
 “ θρωσ, ἢ ἐνάρθρωσ· ἀνάρθρωσ μὲν, ὅταν ἀόρισον
 “ ἢ τὸ πτωτικόν, ἢ καθ' ὑπεροχὴν, ἢ καθ' ὑφῆσιν,
 “ ἢ ἐπὶ μέρους, ἢ δι' εὐφράδειαν· ὅθεν καὶ “ Πάντα
 τὰ φύσει ἀόριστα αἰεί ποτε ἀνάρθρωσ συντάσσονται·
 οἷον τὸ τίς καὶ τί Ἀόριστα καὶ Πευσικά· καὶ ἀπλῶς
 πάντα τὰ Πευσικά ὀνόματα, εἰ μὴ ἐν δευτέρᾳ ἐ-
 ρωτήσῃ παραλαμβάνονται, ἢ ἐν ἐρωτήσῃ τοῦ παρ'
 ἑτέρου λεγομένου· τότε γὰρ ἐνάρθρωσ καὶ ἐκ τῶν
 Ἐπιμεριζομένων τὸ ἑκάτερος καὶ ἕκαστος.

Ἐνάρθρωσ δὲ, ὅταν ἢ τοῦ ὑπαρκτικοῦ Μετοχῆ
 “ ἀποῦσα, ὅμως ἐπινοεῖται, ἢ ὅταν ἀρισμένον ἢ
 “ τὸ πτωτικόν, ἢ καθ' ὑπεροχὴν, ἢ καθόλου· Ὅ-

θεν καὶ πάντα τὰ Ἀναφορικά ὀνόματα ἀνάρθως
 συντάσσονται, ὡς οἴκοθεν ὠρισμένα καὶ γνωσά, καὶ
 πάσαι αἱ Ἀντωνυμῖαι, πλὴν τῶν Κτητικῶν καὶ τῆς
 Ἀναφορικῆς ταυτότητα, ἢ ὁμοιότητα δηλοῦσης.

“ Τὰ γὰρ Προταχτικά, οἷς ἡὺ πέφυκε συντασ-
 “ σόμενα τὴν σημασίαν αὐτῶν μεταβάλλουσι. Καὶ
 ἔτι τὸ ὄμφω καὶ ἀμφοτέροι, ἀντὶ τοῦ οἱ δύο,
 ἀνάρθως συντάσσονται. ταῦτα γὰρ πάντα ἔχουσιν
 τὴν ἀναφορὰν, ἢ τὴν δεῖξιν ἐν ἑαυτοῖς φυσί ἐγ-
 κειμένην· καὶ τὰ κύρια οὐσιαστικά προκείμενα ἐνάρ-
 θρου ἐπιθέτου: οἷον Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος.

Β'. Ὅτι τὰ Προταχτικά Ἄρθρα, ὡς ἐπίθετα συν-
 τασσόμενα τοῖς ὀνόμασιν, ἢ ταῖς Μετοχαῖς ὁμοί-
 γενῶς, ὁμοιοπτώτως καὶ ὁμοιαριθμῶς, ὅταν μὲν
 συντάσσονται γενικῇ ὀνοματὸς τινος, αὐτὰ ἑτέρας
 πτώσεως ὄντα, τότε πάσχουσιν ἔλλειψιν τοῦ ἰδίου
 πτωτικοῦ: οἷον τὰ τῆς τύχης, Σωκράτης ὁ τοῦ Σω-
 φρονίσκου, ἀντὶ τὰ πράγματα τῆς τύχης, καὶ ὁ
 υἱὸς τοῦ σωφρονίσκου: διὸ καὶ λέγεται,

“ Ἐλλειποπτῶται πολλάκις τὰ Προταχτικά, ἀλλὰ
 “ πρὸς γενικὴν, καὶ τὸ κατάλληλον τῇ ἐννοίᾳ πτω-
 “ κὸν συνεπιφέρουσιν ἀπὸ κοινοῦ ἢ ἔξωθεν νοούμενον
 “ Ὅταν δὲ συντάσσονται ἐπιθέτω προηγουμένῳ οὐ-
 “ σιασικοῦ, τότε τὸ οὐσιαστικὸν ἀνάρθως ἐπιφέρεται
 “ διὸ καὶ λέγεται,

“ Ἡγουμένου τοῦ Ἐπιθέτου ἀνάρθρως, τὸ οὐσιαστικὸν ἀνάρθρως συντάσσεται· συνώρισαι γὰρ τῷ ἐπιθέτῳ τὸ οὐσιαστικόν, διὰ τὸ κοινὸν εἶναι τὸ ἄρθρον τότε ἀμφὸν· οἷον τοῦ τε οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου.

Γ. Ὅτι τὰ ὑπαρκτικὰ ῥήματα συνάπτουσιν ἐπιθετικῶς δύο ὀνομαστικὰς, ὧν ἡ μὲν ἀντὶ οὐσιαστικοῦ ἐκ πρώτου εὐθεία, ἢ ὑποκαίμενον λέγεται· ἡ δὲ ἀντὶ ἐπιθέτου ἢ ἐκ τρίτου εὐθεία, ἢ κατηγορούμενον ὀνομάζεται· καὶ ὅτι, ἢ ἐκ τρίτου ἀνάρθρως συντάσσεται, ὡς ἐπὶ μέρους λαμβανομένη, καὶ τοι οὐσα καθολικωτέρη τῆς ἐκ πρώτου· εἰμῆται δηλοῖ ὑπεροχὴν· τότε γὰρ ἀνάρθρως· καὶ ἐτι εὐρηται ἐνίοτε καὶ ἑτερογενῆς καὶ ἑτεροᾶριθμος, καὶ γενικὴ πληθυντικὴ ἑλλειπτικὴ τοῦ εἰς, ἢ τοῦ μέρους, ἢ τῆς ἐκ, ἢ δοτικὴ πληθυντικὴ μετὰ τῆς ἐν, ἢ ἄλλη τις προθετικὴ πλαγίᾳ, ἢ ἐπίρρημα.

Ἔσθαι λέγεται.

“ Τὰ ὑπαρκτικὰ ἐκ πρώτου καὶ ἐκ τρίτου ὀνομαστικῆ συντάσσονται.

“ Ἡ ἐκ τρίτου ἐν ὑπαρκτικῆ συντάξει ἀνάρθρως συντάσσεται, ἀνάρθρως δὲ καθ’ ὑπεροχὴν.

“ Ἐξέσι τὴν ἐκ τρίτου ἐν ὑπαρκτικῆ συντάξει ἑτερογενῆ, ἑτεροᾶριθμον καὶ ἑτερόπλωτον εἶναι· ταύτην δὲ καὶ εἰς ἀνάρθρον γενικὴν πληθυντικὴν·

ἢ εἰς προθετικὴν πλῆγίαν, ἢ εἰς ἐπίρρημα μεταβάλλειν· οἷον ἢ μάθησις ἐστὶν ἀφέλιμος (τοῦτο μάλιστα καὶ τῶν κατὰ φωνὴν μὲν ἀρσενικῶν, ἢ θηλυκῶν, κατὰ δὲ σημασίαν οὐδετέρων) ὁ Σωκράτης ἦν τῶν φιλοσόφων, ἢ ἐν τοῖς φιλοσόφοις, ἢ πόρρω τῶν ἀσώφων· τὸ δὲ ἐξαμαρτεῖν ταῦτόν οὐκ ἐστὶν ἀνδρὸς σοφοῦ, ἐλλειπτικὴ τοῦ ἔργου, ἢ ἰδίου, ἢ ἑτέρου καταλλήλου.

διὸ καὶ λέγεται,

“Καὶ γενικῇ ἐκ τρίτου συντάσσονται τὰ ὑπαρκτικά, κτητικῶς ἐπινοουμένου τοῦ καταλλήλου τῆ ἐννοίας.

Ἐξαφρύνονται· Α'. τὰ ὑποτακτικὰ ἄρθρα· ταῦτα γὰρ ἐπίθετα ἀναφορικῆ ὄντα συντάσσονται τοῖς ὀνόμασιν, οἷς ὑποτάσσονται, μόνον ὁμοιογενῶς καὶ ὁμοι αριθμῶς, καὶ φέρονται εἰς ῥῆμα ὀρθόν, καὶ ἢ σύνταξις ὀρθῇ ὀνομάζεται καὶ ὁ λόγος ὀρθός. Καὶ ἐν γένει πάντα τὰ ἀναφορικὰ εἰς ὀρθόν ῥῆμα φέρονται.

Ὅθεν λέγεται,

“Πάντα τὰ ἀναφορικὰ ὀρθοῦσι τὴν σύνταξιν.

Ἀναφορικὰ δὲ καλοῦνται ὅσα λεγόμενα ἀναφέρουσι τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τινὰ προεγνωσμένην οὐσίαν, ἢ ποιότητα ἢ ποσότητα ἢ ἀναφορὰν τινὰ, ὡς καὶ καὶ δεικτικά, τὰ δεικνύοντα οὐσίαν τινὰ, ἢ ποιότητα ἢ ποσότητα, ἢ ἀναφορὰν τινὰ.

Καὶ τὰς μὲν οὐσίας δεικνύουσι καὶ ἀναφέρουσιν

αἱ ἀναφορικοὶ καὶ δεικτικοὶ Ἀντωνυμίαι· τὰς δὲ ποιῶ-
 ὄτητας τὸ μὲν τοιοῦτος, ἢ τοις δεικνύει, τὸ δὲ
 οἶος, ὅποιος ἀναφέρει: οἶον, τοιοῦτος ἦν ὁ Αἴας,
 οἶος καὶ ὁ Ἀχιλλεύς· καὶ οἶος ἦν ὁ Ἀχιλλεύς, τοιοῦ-
 τος καὶ ὁ Αἴας· οἱ καιροὶ εἰσι τοιοῦτοι τῇ πόλει,
 ὅποιους αὐτοὺς ἡμεῖς ὑπολαμβάνομεν (Αἰσχίν. Κτη-
 σιφ.) τὰς δὲ ποσότητας, τὰ μὲν τοσοῦτος, ἢ τόσος,
 ἢ πηλίκος δεικνύουσι, τὰ δὲ ὅσος, ἤλικος (τὰ κατ-
 ἀφαιρέσειν τοῦ ψιλῶς συμφώνου γινόμενα, ὡς καὶ τὸ
 εἶος) ἀναφέρουσιν: οἶον καὶ τοσοῦτον ἐπιδώσεις, ὅ-
 σόν περ νῦν ταχέως γενήσῃ τοιοῦτος, οἶον σὲ προ-
 σήξει (Ἰσοκρ. πρὸς Εὐαγ.) καὶ τήλυ αὐταῖς συμ-
 ποραῖς περιέπεσεν, ἤλικος οὐδέ τις ἄλλος οἶθε γενομέ-
 νας (ὁ αὐτὸς). καὶ ὅσον περ νῦν ταχέως γενή-
 σῃ τοσοῦτον ἐπιδώσεις· ἡγούνται γὰρ καὶ ἔ-
 πονται ὀδιαφόρως ἐν τῇ συντάξει, ταύτητοι καὶ Ἀν-
 ταποδοτικὰ ἐνομαζόνται, καὶ σχετικῶς συντάσσον-
 ται· ἐνίοτε δὲ λαμβάνονται καὶ ἀπολύτως ἢ θαυμα-
 στικῶς: οἶον ὦ οἶα κεφαλή, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει·
 καὶ μόνη οὔτε τῷ πολέμῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν
 ἔχει, ὑφ' οἷων κακοπαθεῖ (Θουκυδ. Α'. 41) ἢ ἐλ-
 λειπτικῶς τοῦ Ἀντισχετικοῦ: οἶον συμφορῶν πεπεί-
 ραται, οἶον οὐδέ τις· καὶ πολέμους διήκυσεν, ὅσους
 οὐδέ τις· ἀντὶ τοιούτων, καὶ τοσοῦτους· ἢ ἀντὶ τοῦ ὦ-
 ρεθ, ὅτε καὶ Ἀπαρεμφάτως συντάσσονται: οἶον ἀγα-

τοιαύτα

Θούς δὲ πρὸς ταῦτα νομίζεις ἄλλους τινὲς, ἢ τοὺς
 δυνατέους αὐτοῖς καλῶς χρῆσθαι, κακοὺς δὲ ἄρα
 τοὺς οἷους τοι τοῖς κακῶς χρῆσθαι. (Ἔσθ. Απομνη-
 μον. Δ'. σ'. 11) ἄλλ' ἴσως ἐν ταῖς τοιαύταις φρά-
 σεσι, ἢ τὸ ἀναφορικὸν λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ δυνα-
 τόν, ἢ ἐπινοεῖται ἔξωθεν τὸ δυνατόν, ἢ τὸ κατάλλη-
 λον, καὶ οὕτω πάλιν τὰ Ἀναφορικά ὀρθοῖσι τὴν σύν-
 ταξιν, οὐ μόνον δὲ τὰ Ἀναφορικά ὀνόματα ἀλλὰ καὶ
 τὰ ὑποτακτικὰ ἄρθρα συνὲλλείψαι ἀτέρων πτωτι-
 κῶν καίται πολλοῖς, ἐπινοουμένης ἔξωθεν τῆς δεικτι-
 κῆς ἀντωνυμίας: οἷον, Μῦθος γὰρ παλαιότητος, ὧν
 ἀκοή ἴσμεν, νευτικὸν ἐκτίσχε (Θουκυδίδ. Α'. 4)

Τὰ γὰρ ὑποτακτικὰ ἄρθρα ὑποτάσσονται τοῖς ὀ-
 νόμασι, καὶ ἴσονται τῶν ῥημάτων, ἐνίοτε δὲ καὶ
 ἐπιφέρονται τὰ ὀνόματα τοῖς ὑποτακτικοῖς ἄρθροις,
 ὅτε καὶ συντίσονται ὁμοιογενῶς, ὁμοιοπτῶτος, καὶ
 ὁμοιαριθμῶς: οἷον, οὐκ ἔστιν, ἢν τινὰ οὐκ ἤρξεν ἀρ-
 χὴν, ἀντὶ τοῦ, ἀρχή· ὅθεν καὶ λέγεται.

Ἡ τόξις τοῦ ὑποτακτικοῦ ἀδι φορεῖ, ὡς παρ
 καὶ τοῦ ἐπιθέτου· ἐστὶ γὰρ πρῶτον τάξαντα τὸ ὑ-
 ποτακτικόν, ἐπενεγκεῖν τοῦνομη ὁμοιόπτωτον τῷ ὑ-
 ποτακτικῷ, ἢ τὸ ὑποτακτικὸν ὁμοιοπτῶτιν τῷ ἐπι-
 φερμένῳ ὀνόματι Ἀττικῶς· οἷον οὐκ ἔστιν ἢν τινὰ
 οὐκ ἤρξεν ἀρχὴν· χρῶμαι, οἷς ἔχω βιβλίους.

Β. Τὰ περιληπτικὰ ὀνόματα· ταῦτα γὰρ εἰκᾶ

όντα, ἐνίοις διὰ τὴν φωνήν, ἢ πληθυντικοῖς διὰ τὴν σημασίαν ἐπιθέτοις συντάσσονται, ὡς περ καὶ τὰ ἐπιμερικώμενα: οἷον καὶ ἅμα, ἢ τῆς Ἑλλάδος τῶν ἐκεῖ προσγενομένων πάσης τῷ οἰκίῳ ἀρξομένῳ (Θουκ. 5. 18.). ἦλθον εἰς τὸ ἱερόν θύσοντες ἅπαν τὸ πλῆθος, βλέποντες πρὸς τὸ ἑαυτὸν ἔργον ἕκαστος (Πλάτ. Γοργ.).

Γ. Τὰ δυνά· ταῦτα γὰρ δυνά, ἢ πληθυντικοῖς ἐπιθέτοις συντάσσονται, οἷον, ἐκείνω μὲν οὖν τῷ μαιρακίῳ... εἰκας ἐπισάτην... ναί, δὲ τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν, καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐπικυλιδοῦντες ἐπ' ἀλλήλα τὰ ὄρη (Λουκιαν. Νεκρικ. διαλ. Ἐπισκοπ.);

Δ. Τὰ κατὰ ἀφαιρέσειν οὐσιαστικά, ἅτινα ἐκ πάσης πτώσεως εἰς γενικὴν μετασχηματιζόμενα, συντάσσονται τῷ ἐκ παντός γένους εἰς οὐδέτερον μετασχηματιζομένῳ ἐπιθέτῳ: οἷον τὸ πικρὸν ὑμᾶς, ὦ Λακκαδαίμονιοι! τῆς καθ' ὑμᾶς αὐτοῦς πολιτείας καὶ ἐμιλίας (Θουκυδ. Α'. 68.). ἀλλ' ἴσως ὀρθότερον ἐστὶν ἐν ταῖς τοιαύταις συντάξεσιν, ἢτοι ἐννοεῖν ἔξωθεν κατάλληλόν τι τῶν οὐσιαστικῶν: οἷον τὸ πικρὸν εἶδος τῆς πολιτείας, ἢ πρᾶγμα, ἢ ἕτερόν τι, ὡς περ καὶ ἐν τῷ τὰ τῆς τύχης· ἢ λαμβάνεσθαι τὸ οὐδέτερον ἐπίθετον ἀντὶ ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ, ὅπερ μεταλήψις ἐπιθέτου, ἀντὶ οὐσιαστικοῦ καλεῖται: οἷον

τῆς δὲ δυνάμεως τῶν ἄλλοιπὸντι (Θουκ. Ε'. 104) ἔν-
τι τῆ ἄλλείψει τῆς δυνάμεως· οὐ γὰρ δεῖ πολλαπλα-
σιασθῆναι τοὺς κανόνες ἄνευ ἀνάγκης, καὶ ὀνομάζειν
τάς αὐτάς φωνὰς ἄλλοιπὸντι διαφόρους μεταλήψεις,
ἀλλ' ἦτοι ἕνωσιν τι ἔξωθεν οὐσιαστικόν·

“ Καὶ γὰρ λεγομένου τοῦ ἐπιθέτου μόνου, τὸ
“ οὐσιαστικὸν ἀναγκαστικῶς ἐπινοεῖται· ἢ καὶ ἀντὶ τῶν
ἐξηρημένων οὐσιαστικῶν μεταλαμβάνεσθαι.

“ Οἱ γὰρ ἄττικοι μεταλαμβάνουσι τὰ οὐδέτερα
“ ἐπίθετα, ἀντὶ τῶν ἀξηρημένων οὐσιαστικῶν· οἷον,
μακαρίσαντες ὑμῶν τὸ ἀπειροκάκον, οὐ ζηλοῦμεν
τὸ ἄφρον (Θουκ. Ε'. 105)· ἀντὶ ἀπειροκακίαν,
ἠφροσύνην· ☩

“ Καὶ ἔτι χροῶνται τοῖς ἀξηρημένοις ἀντὶ τῶν
“ συγχεκκριμένων, καὶ τοῖς συγχεκκριμένοις ἀντὶ τῶν
“ ἀξηρημένων, καὶ τοῖς περιέχουσιν ἀντὶ τῶν περιε-
“ χομένων, καὶ τοῖς οὐσιαστικοῖς ἀντὶ τῶν ἐπιθέτων,
“ ὅτε ἔξῃσι συντάσσειν αὐτὰ, οὐ μόνου κατὰ φω-
“ νήν, ἀλλὰ καὶ κατὰ σημασίαν, οἷον, ἔχομεν τὴν
ἄλλην ὑπηρεσίαν πλείους καὶ ἀμείνους, ἢ ἄπσοα ἢ
ἄλλη Ἑλλάς (Θουκ. Α'. 14) ἀντὶ τοὺς ἄλλους
ὑπηρετας, καὶ ἀντὶ πάντες οἱ ἄλλοι Ἕλληνες· ἄλ-
λως τε καὶ ἀπὸ Πελοποννήσου παρεσομένης ὠρελαί-
ας, οἱ τῶν δε κρείστους εἰσὶ τὸ παρακκῶν (Θουκυδ.
Ε'. 80)· φαῦ μοι τῶν ἀθλῶν, ἀντὶ τῆς ἀθλιότητος·

ἔμοι δὲ οὐκ ἔσι βουλομένω τὰ παρὰ τῶν γυναικῶν
δέχεσθαι, ἀντὶ βούλοισι· τὸν ἢ μητρὸ γλώσσαντα
Ἡλλάδα, καὶ γράμματα εὐίδαξε. (Ἡροδ. δ' 246)
ἀντὶ Ἑλληνικόν.

Μεταβατικῶς δὲ συντάσσονται ἢ
γενικῆ, ἢ δοτικῆ.

Γενικῆ συντάσσονται κτητικῶς μὲν, ἢ ὡς κτητι-
κῶς τὰ Οὐσιασικὰ ὀνόματα: οἷον, ἄπιστα μὲν ἴ-
σως..... δοξω ὑμῖν περὶ τοῦ ἐπίπλου τῆς ἀλη-
θείας λέγειν (Θουκ. 5. 33.) ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ·
ἢ Ἠλέκτρα τοῦ Σοφοκλέους καὶ ὅσα τῶν ἐπιθέτων
δηλωτικὰ εἰσιν ἐνεργεῖα, ἢ ιδιότητος τινος: οἷον,
δυσέρωτες τῶν ἀπόντων (Θουκ. 5.) εἰσεσοφος
ἦν ἀνθρώπων (Ὅμηρ. Ὀδύσ. Α. 179.) φιλομα-
θῆς τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων (Λουκιαν.) ἄπειρος
τῶν κατὰ βίον πράξεων ὁ νόος (Ἀριστοτ. Ἠθικ. Α')
ἀσύνητος τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς (Χρυσοσ. Ὀμικ. γγ.)
τί δ' ἀξίον μοι τῆς δε τυχάνει φυγῆς (Εὐρύπ.
Μήδ.), Ταῦτα δὲ καὶ ὡς κτητικῶς λέγονται, δια-
τό τὴν γενικὴν κτήματος δηλωτικὴν εἶναι, ἀλλὰ μὴ
κτῆτορος. Ὅθεν λέγεται,

“ Πάντα τὰ ὀνόματα συντάσσονται γενικῶς κτη-
τικῶς, ἢ ὡς κτητικῶς.

Σχετικῶς δὲ, (συντάσσονται γενικῇ) τὰ καθ' ὑ-
 περοχὴν, ἢ καθ' ὑποταγὴν, ἢ κατὰ διαφορὰν θεω-
 ρούμενα: οἷον ὁ πατὴρ ἑρῶν Ἀβραάμ. ἐστὶ... ἐί-
 τε γὰρ τοῦ Ἀβραάμ ἦτε (Ἰωάν. ζ': 39.) πᾶς ὁ
 ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δούλος ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας, ὁ
 δὲ δούλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα (αὐ-
 τόθι: οὐαὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων (αὐτόθι:
 γ'. 33.); Σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ
 Μωσέως ἐσμὲν μαθηταί (Ἰωάν. κη'. 9.)· ἢ φι-
 λοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἀπόσις (Φωκὺλ.)
 πότερον οὖν, ὡς ἰπρία! τοὺς θεοὺς ἔγγ' τὰ δίκαια νο-
 μοθεταί, ἢ ἄλλα τῶν δικαίων (Ξενοφ. Ἀπομνημ.
 Δ'. 25.); πότερον ἐστὶν ἐπιστήμη ἢ ἀρετὴ, ἢ ἀλ-
 λοῖον ἐπιστήμης (Πλάτ. Μαιέδ.); οὐδὲν ἂν δίφο-
 ρον τοῦ δικαίου ποιεῖ (Πλάτ. πολιτ. Β'.) Καὶ ἐπι-
 μετὰ τοῦ ἦ, ἢ ἔχρησι οὗ του μορίου ἐπιφερομένου,
 ἐπιφερομένης τῆς αὐτῆς συντάξεως, ἐν ἧ καὶ τὸ δια-
 φορικόν ἐστὶν: οἷον, καὶ τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινα ἄ-
 θλον, ἢ τὸν τὴν νίκην περρασχόντα λήφονται (Θουκ.
 ε'. 8.). Καὶ ἐπι τὰ παραθετικά, εἰπὺν τὰ Συγ-
 κριτικά καὶ Ὑπερθετικά: ἀλλὰ τὰ μὲν Ὑπερθετικά
 συντάσσονται αἰεὶ γενικῇ πληθυντικῇ: οἷον, ἢ μέ-
 λιττα πάντων τῶν λοιπῶν ζώων ἐστὶ σφωτάτη, καὶ
 εὐμηχανωτάτη, καὶ σύεργες ἀνθρώπῳ κατὰ τὸ δυ-
 νατόν, καὶ τὸ μέλι ἐστὶ χρησιμώτατον ἀνθρώποις

(Ἄριστοτ. φυσ. Ἰσορ.)· Ἄγρω μὲν γὰρ ὁ Νί-
 νου . . . πρώτος Ἡρακλειδέων, βασιλεὺς ἐγένετο
 Σαρδίων· Κανδαύλης δὲ ὁ Μύρσου, ἕτατος (Ἡρό-
 δот. Α'. 7.)· σπανίως δὲ ἐνικῆ, ὅταν ἢ ἄλλοι ἢ
 γενικῆ ἀψυχόντι, ἀντὶ πληθυντικοῦ· οἷον μάλισσα
 δὲ τῆς γῆς ἢ ἀρίστη αἰεὶ τὰς μεταβολὰς εἶχε (Θου-
 Α'). τοῦ δὲ ἀντὶ τῶν ὠφελούντων τὰ βλάπτουσα
 προαιεῖσθαι ποιοῦντος . . . οἷαι τι ἀνθρώπῳ χάρι-
 σον εἶναι (Ξενοφ. Ἀπομνημ. Ε'. 17.) ἢ ὑπάρχη ἢ
 γενικῆ ταυτοπρόσωπος τῷ ὑποκειμένῳ τοῦ Περθε-
 τικοῦ! οἷον εἶθε σοι, ὦ Πηρίκλεις, τότε συνεγανόμην
 ὅτε δυνατώτατος σεαυτοῦ ἦσθα (Ξενοφ. Ἀπομνημ.
 Α'. Γ'. 46.)· ἐννοουμένης ἕξασθαι γενικῆς πληθυν-
 τικῆς συσσίχου, καὶ συντακτικῆς τοῦ Ἵπερθετικοῦ
 οἷον τῶν δυνάμεων σεαυτοῦ· καὶ δοτικῆς πληθυντικῆς
 μετὰ τῆς ἐν· οἷον ἢ Σπάρτη δυνατώτατη καὶ ἐνο-
 μασωτάτη ἐν τῇ Ἑλλάδι (Ξενοφ. Δημοκρατ. Δα-
 κιδ.) καὶ γενικῆ μετὰ τῆς ἐξ, ἢ ἐπὶ· οἷον ἐγὼ ἐξ
 ἀπασῶν ἢ καλλίστη εἶδοξα (Λουκιαν.)· γέγονα ἐ-
 πὶ γυναικῶν ἀθλιωτάτη (Λιβάν. Ἄνδρομ.).

Τὰ Συγκριτικὰ ἐν κῆ, ἢ πληθυντικῆ, συντάσσον-
 ται δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἢ (1) ἐπιφερομένης τῆς καὶ τῆς

(1) Ἐν τοῖς Συγκριτικοῖς παραλαμβάνεται ὁ ἢ

συντάξεως, ἐν ἧ καὶ τὸ Συγκριτικὸν ἐστίν: οἷον ὁ Ἀριστοτέλης τοῦ Ἀρισίππου σοφώτερος· ἤδη γὰρ πότε καὶ ἀρείοσιν ἤπερ ὑμῖν ἀνδράσιν ὠμίλησα [Ὅμηρ. Ἰλιάδ. Α'.]· ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων, ἢ τῶν δε ἐσώθησαν (Θουκ. Ζ. 73.)· εἰσεις δὲ πολλὰς καὶ ἀγῶνας οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πλείονας, ἢ πρὸς αὐτὴν ἀναιρεῖται (Θουκ. ε'. 38.)· ἢ ἐπιφερομένης αἰκλικῆς μετὰ τῆς κατὰ μόνης, ἢ καὶ μετὰ τοῦ ὡς ἐνίοτε, ἢ Ἀπαρμάρτου μετὰ τοῦ ὡσα, ἢ καὶ χωρὶς: οἷον, ὧν γὰρ ἐν ἀξιωματι ὑπὸ τῶν ἀσῶν, ταῖς ἐπιθυμίαις μείζουσιν, ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν ἐχρητο (Θουκ. ε'. 15.) ὁ γὰρ ἄρχων Ἐπιτάδας ἐνδεεζέως ἐκείτω παραίχεν.

4

ἐν οἷς δίσχρησός ἐστιν ἡ γενική· γίνεται μὲν τοι εὐχρηστος μεταλαμβάνουμένου κατὰ γενικὴν ἐκείνου, πρὸς ὃ ἡ σύγκρισις ἐμμέσως ἀναφέρεται, οἷον μείζων τῷ εἰπόντι γίνεται βλάβη τοῦ πεποιηκότος ἀντὶ τῆς βλάβης τοῦ πεποιηκότος· ταῦτο δὲ συμβαίνει καὶ τοῖς ταυτότητα δηλοῦσι συντάσσει· οἷον γὰρ ταῦτα ἐμμέσως δοτικῇ· Ἐπείθε, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἡρακλεῖ ἐγένετο, ἀντὶ τοῦ τῷ χρόνῳ τοῦ Ἡρακλέους· Καὶ τῶν Κερῶν δεεσθε ταῖς αὐτὰ ὑμῖν πειθεῖν [Ἡρόδοτ. β'. 22.]

ἢ πρὸς τὴν ἔξουσίαν (Θουκ. Δ'. 39.)· ἀντὶ τῆς
κατὰ ὦ καὶ Κύρου, τὰ μὲν οἰκῆια ἦν μέζω κα-
κά, ἢ ὡσεὶ ἀνυχλαίειν (Ἡρόδοτ. Γ'. 14.)· οὐτε
γὰρ βλάβειν ἡμᾶς πλείω οἰοῖτε ἔσονται, ἢ πάσχειν
(Θουκ. ε'. 33.)·

Ὅθεν λέγεται.

“ Τὰ καθ' ὑπεροχὴν, ἢ καθ' ὑποταγὴν, ἢ κατὰ
“ διαφορὰν γενικῆ συντάσσονται·

“ Τὰ Ἐπιθετικά συντάσσονται γενικῆ πληθυντικῆ
“ ταυτοπροσωπικῶς δὲ καὶ ἐνικῆ·

“ Τὰ Συγκριτικὰ συντάσσονται γενικῆ ἐνικῆ, ἢ
πληθυντικῆ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἦ, ἐπιφερομέ-
“ νης τῆς αὐτῆς συντάξεως, ἐν ἧ καὶ τὸ Συγκρι-
“ τικόν ἐστίν, ἢ ἐπιφερομένου Ἀπαρεμφότου μετὰ
τοῦ ὡσεὶ, ἢ καὶ χωρὶς, ἢ ἐπιφερομένης αἰτιατικῆς
“ μετὰ τῆς κατὰ μόνης, ἢ μετὰ τοῦ ὡς ἐνίοτε·

“ Ἐν δὲ τῇ τῶν ἐναντίων παραθέσει χρώμεθα
“ τοῖς Συγκριτικῶσι ἀντὶ ἀπλῶν θετικῶν· οἷον καὶ
“ διὰ τόπων οὐδεὶς πω λόγος αἰσχίων· οὐδὲ κυδίων
ἐγένετο (Συνέσ. Βασιλ.)· ἐφιέμενοι γὰρ τῶν κερ-
δῶν, οἳ τε ἦσσαν ὑπέμενον τὴν τῶν κραισσόνων
δουλίαν, οἳ τε δυνατώτατοι περιουσίαις ἔχοντες προ-
σεποιούτο ὑπὸ κρόους τὰς ἐλάσσους πόλεις (Θουκ. Α. 8.)

“ Δοτικῆ συντάσσονται τὰ ἐξ ἴσου σχετικὰ· οἷ-
“ ον, ἐχθρέ! περιχτιόνασι, φίλ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.

(Ἡρόδοτ. Η΄. τ. ρημή.) - βασιλεὺς ἅπας καὶ τύραννος ἐχθρὸς ἐλευθερίᾳ, καὶ νόμοις ἐναντίος (Δημοσθ. Φιλίπ. β΄.)

Καὶ ὅσα ἐκ τῆς ἐν, ἢ σὺν, ἢ ὑπὸ, ἢ ἀντί, ἢ ὁμοῦ, ἢ ὁμοίου, ἢ ἴσου τυγχάνει συγκείμενα: εἶον, κατ' αὐτὸν εἰσιδὼν τις ἐμμερῆς ἔμοι, ὀργὴν θ' ὁμοῖος, εἶπε τοιοῦτον λόγον (Σοφοκλ. Αἴας. 1141) καὶ τὴν πατρίαν βῶλον ὑποτελῆ τῇ συγκαλήφ λαβῶν (Συνέσ. ἐπιστολ. 33.)· παιδεία σύντροφος, καὶ φιλοσοφία τὰ μέτρα ὠμίληκώς (Λουκιαν.). καὶ ἐν ἤθεσιν ἀντιπάλοις αὐτῇ τετραμμένο (Θουκ. Β. 61) τοῖς ἰσότημον ἡμῖν λαχοῦσι πῖσιν (Β΄. Πέτρ. α΄). Μιχαὴν τε Ἡρόδου τοῦ τετραρχοῦ σύντροφος (Πράξ. γ΄. 1) τὸ δὲ γενικῇ ταῦτα συντάττειν κτητικῆς ἂν εἴη συντάξεως, ἀλλ' οὐ τῆς ἐξίσου σχετικῆς οὐδὲ προθετικῆς.

Ὅθεν λέγεται.

“ Τὰ ἐξ ἴσου σχετικῇ δοτικῇ συντίσσεται, καὶ
 “ ὅσα ἐκ τῆς ἐν, σὺν, ἀντί, ὑπὸ, ὁμοῦ, ὁμοίου·
 “ ἴσου τυγχάνει συγκείμενα· τὸ δὲ γενικῇ ταῦτα
 “ συντάττειν, κτητικῆς ἂν εἴη συντάξεως, ἀλλ' οὐ
 “ τῆς ἐξ ἴσου σχετικῆς, οὐδὲ προθετικῆς -

Ἐλλειπτικῶς συντάσσονται, ἢ γενικῇ,
ἢ δοτικῇ, ἢ αἰτιατικῇ.

Γενικῇ μὲν συντάσσονται ελλειπτικῇ τῆς ἐκ. ἢ ἀπὸ, ἢ τοῦ μέρους. πάντα τὰ ἐπίθετα τὰ μέρους πινος δηλωτικά: οἷον οἱ σοφοὶ τῶν ἀνθρώπων: ἦτοι οἱ σοφοί, οἱ ὄντες ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἢ μέρος τῶν ἀνθρώπων· τίς, ἢ εἰς ὑμῶν, ἀντὶ εἰς ἕξ ὑμῶν παραδώσει με [Ματθ. κς.]· καὶ τῶν Συρακουσίων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν χέρας ἔχοντες πρὸς τὴν πόλιν ἔφυγον, οἱ δὲ ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ παρὰ τὸν ποταμόν. (Θουκ. 5. 101.)· καὶ ἴσασιν ὅτ' Ἀμφικολιτῶν ἐπέπεισε τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πόλιν, καὶ Πυδναίων τοὺς ὑποδεξαμένους (Δημοστ. Ὀλυν). Α΄.) ἔπερ καὶ διαφρασιῶς συντάσσονται λέγεται.

Ὅθεν λέγεται.

“ Τὰ ἐπίθετα συντάσσονται τοῖς οὐσιαστικοῖς ἐπιθετικῶς, ἢ διαφρασιῶς. Τούτοις συμπαραλειφθῶσαν καὶ τὰ Προτακτικά καὶ Ὑποτακτικά τῶν ἄρθρων. Τὰ γὰρ προτακτικά καὶ ὑποτακτικά ἄρθρα μετὰ τοῦ μὲν καὶ δὲ λαμβάνονται ἀντὶ Ἀντωνυμιῶν, ἢ ἀντὶ Ἀόριστων Ὀνομάτων: οἷον ὅς μὲν πεινᾷ, ὅς δὲ μεθύει. (Α΄. Κορινθ. β΄.) οἱ δὲ γεωργοὶ λαβόντες τοὺς δούλους, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν, ἀντὶ ἄλλων μὲν

αλλον δὲ, ἢ ἀντί τοῦτον μὲν, ἐνεῖνον δέ· διὸ δὴ
 καὶ συντάσσονται ἐπιθετικῶς, ἢ διαιρετικῶς. Τῶν
 στρατιωτῶν οἱ μὲν ἐκύβευον, οἱ δὲ ἔπινον, οἱ δὲ ἐ-
 γυμνάζοντο· ἢ δὲ ἄλλη στρατιὰ δίχα, οἱ μὲν μετὰ
 τοῦ ἑτέρου στρατηγοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐχώρουν, οἱ δὲ
 μετὰ τοῦ ἑτέρου (Θουκ. 5. 100.· οἱ ἵππους τοὺς
 μὲν παρ' Ἐγχεσάϊων καὶ Καταναίων ἔλαβον, τοὺς δὲ
 ἐπρίαντο (αὐτοῖσι 98.) ἠγούμενα δὲ τῶν προθέ-
 σεων, ἢ ἐπιρρήμάτων τὰ προτακτικὰ ἐπινοεῖν ποι-
 οῦσι τὴν ὑπαρχτικὴν μετοχὴν, ἢ τὴν κατάλληλου
 τῆ ἐννοίας· οἷον ἅμα δὲ τῆς πρὸς Πελοποννησίους ἰ-
 σχυρὸς ὀρεγόμενοι. . . . καὶ ὁ Χαλκιδεὺς, ὃν ἀλόγως
 φησὶν ἡμᾶς δουλωσαμένους τοὺς ἐνθάδε ἐλευθεροῦν,
 ξύμφορος ἡμῖν, τὰ δὲ ἐνθάδε, καὶ Λευκίνοι, καὶ
 οἱ ἄλλοι φίλοι, ὅτι μάλισα αὐτονομούμενοι (Θουκ.
 5. 83-- 84.)· ἀντὶ τῆς ἀναφερομένης πρὸς Πελο-
 ποννησίους, καὶ τοὺς ὄντας ἐνθάδε.

Ὅθεν λέγεται.

“ Καὶ προθέσεων καὶ ἐπιρρήμάτων ἠγούνται τὰ
 “ προτακτικὰ ἄρθρα τὴν ὑπαρχτικὴν μετοχὴν, ἢ
 “ τὴν κατάλληλου τῆ ἐννοίας ἐπινοεῖν ποιοῦντα..”
 Ἐπίστετε δὲ ταῦτα.

“ Τὰ προτακτικὰ ἄρθρα, εὐρηθέντα τῶν ὑποτασ-
 “ σομένων αὐτοῖς ὀνομάτων, σφοδρότερον ἐκφωνοῦν
 “ ται κατὰ τοὺς τόνους, καὶ εἰς αὐτωνυμίαν μετα-

“ πίπτει: οἷον ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς, νοῦσον ἀνά στρατὸν ὤρσε κακὴν. (Ὀμ. Ἰλ. Α'. 10.) Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. (αὐτόθι. 89.)

“ Καὶ ἔτι τὰ Πληρωτικὰ, Κενωτικὰ, Στερητικὰ, Διαιρητικὰ, συντάσσονται γενικῆ ἑλλειπτικῆ τῆς ἐκ, ἢ ἀπό: οἷον Ἐγὼ δέγ' ἄνδρ' ὄπωπα μωρίας πλέων (Σοφοκλ. Αἴας 1139.) Μέχρι μὲν νυν Θερμοπυλαίων ἀπαθὴς τε κακῶν ἦν ὁ στρατός. (Ἡρόδοτ. Ἡ. ρπγ.)

Δοτικῆ δὲ ἑλλειπτικῶς τῆς ἐν, ἢ ἐπί: οἷον ταῖς μὲν χροαῖς εἰσι μέλανες, ταῖς δὲ ἰδέαισι σιμοί, τοῖς δὲ τριχώμασιν οὐλοὶ (Διοδ. Αἰθιοπ. γ.). ἀντὶ ἐν ταῖς ἰδέαις, ἢ ἐπὶ ταῖς ἰδέαις.

Αἰτιατικῆ δὲ, ἑλλειπτικῆ τῆς κατὰ: οἷον Αἰσχύλος γένος ἦν Ἀθηναῖος, Ἐλευσίνιος τὸν δῆμον, ἀντὶ κατὰ τὸ γένος· λευκοὶ τοὺς ὀδόντας οἱ Αἰθίοπες. ὁ Σωφρονίσκου ἄνθρωπος ἦν τὴν φύσιν, καὶ Σωκράτης τὴν κλήσιν, καὶ οἷος εἶπεν· ἀντὶ κατὰ τοὺς ὀδόντας, κ. τ. λ.

Αὕτη ἡ ἑλλειπτικὴ σύνταξις τῆς δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς καλεῖται Συνεκδοχικὴ· καθότι σὺν τῷ ὅλῳ δέχεται καὶ τὸ μέρος, εἰς ὃ ἡ ποιότης ἀναφέρεται: οἷον σὺν τῷ ὄρω Αἰθίοπι δέχεται καὶ τὸ μέρος: τουτέστι τοὺς ὀδόντας, εἰς ὃ ἡ ποιότης ἀναφέρεται.

ὅτε γὰρ εἰς τὸ ὅλον ἡ ποιότης ἀναφέρεται, τότε οὐκ ἀναγκαῖα ἡ Συνεκδοχικὴ Σύταξις: οἷον, λευκὴ ἢ χιῶν, λαμπρὸς ὁ ἥλιος, δυνατὸς ὁ Θεός.

Διὸ καὶ λέγεται·

“ Πάντα τὰ ὀνόματα συντάσσονται Αἰτιατικῶς
 “ συνεκδοχικῶς; ἐνίοτε δὲ καὶ δοτικῇ ἀντὶ τῆς αἰ-
 “ τιτικῆς· καὶ μάλιστα ἐν τοῖς Ὑπεροχικοῖς, ἢ
 “ Διαφορικοῖς, ἢ Συνεκδοχῇ μεταβάλλεται καὶ
 “ εἰς δοτικὴν·

Συμπληρωτικῶς συντάσσονται.

Ὅταν προσλαμβάνηται ἡ ἐλλείπουσα πρόθεσις: οἷον, εἰς ἕξ ὑμῶν παραδώσειμε (Ματθ. κς.)· τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (Ματθ. κλ.)· καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν ξύμμαχοι (Θουκ. σ. 76.)· αὐθις δὲ, εἰ μὲν καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταί, καὶ παρὰ γνώμην κινδυνευταί, καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες (Θουκ. Α'. 70.)· καὶ λευκὸς ὁ Αἰθίοψ κατὰ τοὺς ὀδόντας· ἢ συντάσσητε τοῖς θετικοῖς, ἢ συγκριτικοῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπερθετικῶς ἐν ὑπερβαλλούσῃ ἐμφάσει ἐπιρρήματι, ἢ ὀνομά τι ἐπιτατικὸν ἢ παραθετικὸν: οἷον μάλιστα δὲ χρήματα αὐτόθεν ὡς πλεῖστα ἔχειν (Θουκ. σ'. 22.) Πυραμίδα δὲ καὶ οὗτος (ὁ Μυκερῖνος) ἀπελείπετο

μᾶλ-

μᾶλλον ἐλάσσω τοῦ πατρὸς (Χέοπος) (Ἡρόδοτος Β. * 134 .) ὁ λίχν νόμιμος, καὶ μᾶλλον νόμιμος, καὶ μᾶλλον σοφώτερος.

Ὅθεν λέγεται.

“ Τὰ ἐπιτακτικὰ μετὰ τῶν θετικῶν ὑπερθετικῶν
“ χρεῖαν ἀναπληροῦσι.

“ Τὰ Συγκριτικὰ ἅτε μὴ τὴν τελειωτάτην ἐπί-
“ τασιν ἔχοντα, ἐνίοτε δευτέραν ἐπιρρήματικὴν προ-
“ σλαμβάνει ἐπίτασιν ὁ τὰ δὲ Ὑπερθετικὰ, ἅτε
“ τὴν τελειωτάτην ἐπίτασιν ἔχοντα οὐδὲν τῶν ἐπι-
“ τακτικῶν δέχεται ἐπιρρήμάτων, εἰμὴ καθ’ ὑπερ-
“ βάλλουσαν ἔμφασιν.

~~~~~

Περὶ Συντάξεως τῶν Ῥημάτων μετὰ τῶν  
Πτωτικῶν: ἦτοι Περὶ Λόγων.

Αἱ Ἰδέαι θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ νοῦς ἡμῶν, ἢ ἐ-  
κάστη καθ’ ἑαυτήν: τουτέσιν ἀπολύτως, ἢ συγκρινό-  
μεναι πρὸς ἀλλήλας: τουτέσι σχετικῶς ὁ μὲν θεω-  
ροῦνται καθ’ ἑαυτὰς, σημαίνονται διὰ τῶν λέξεων  
καθ’ ἑαυτὰς λαμβανομένων ὁ δὲ συγκρίνονται πρὸς  
ἀλλήλας σημαίνονται διὰ δύο ὀνομάτων, καὶ διὰ τοῦ  
ὑπαρκτικοῦ λεγομένου ῥήματος καταφατικῶς, ἢ ἀ-



ποφατικῶς λαμβανόμενου, καὶ σημαίνοντος τὴν συμφωνίαν, ἢ διαφωνίαν αὐτῶν.

Ἐἰ μὲν γὰρ ὁ νοῦς ἡμῶν συγκρίνων αὐτάς τας δύο Ἰδέας ὄρα συμφωνίαν τινα, ἢ διαφωνίαν μεταξὺ αὐτῶν· τοῦτο καλεῖται Γνώσις· καὶ εἰ ἀποφαινόμενος ἐν ἑαυτῷ εἴποι καὶ τὴν μεταξὺ αὐτῶν συμφωνίαν, ἢ διαφωνίαν, τοῦτο καλεῖται κοινῶς Ἀπόφανσις, ἥτις τὴν συμφωνίαν μὲν δηλοῖσιν, ὀνομάζεται Κατάφασις: οἷον, ὁ Θεὸς ἐστὶ πνεῦμα· τὴν διαφωνίαν δὲ καλεῖται Ἀπόφασις: οἷον ὁ Θεὸς οὐκ ἐστὶν ὑλικός.

Ταύτην τὴν Ἀπόφανσιν· ἥτις καὶ ἐνδιάθετος λόγος καλεῖται· σημαίνομεν διὰ δύο ὀνομάτων· καὶ διὰ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ρήματος· τοῦ δηλοῦντος τὴν συμφωνίαν καταρκτηκοῦ ὄντος· ἢ διαφωνίαν· ἀπορκτηκοῦ γινόμενου διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ οὐ· καί τιθετον μὲν τῶν ὀνομάτων· τὸ σημαῖνον τὴν ἀρχικὴν Ἰδέαν· περὶ ἧς ὁ λόγος· καλεῖται Ὑποκειμένον: οἷον ἐκείθεν ὑπὸ τὸ ἕτερον· καὶ ἐτι ἐλάττον Ἄκρον, καὶ ἐλάσσων Ὄρος· ὡς σημαίνων τὴν μερικωτέραν τῶν δύο Ἰδεῶν τῆς Ἀποφάνσεως καὶ διδόμενον ὡς γνωστὸν καὶ ὁμολογούμενον ὑπὸ τοῦ ἐναντίου· θατέρον δὲ τὸ σημαῖνον τὴν Ἰδέαν τὴν συμφωνοῦσαν τῇ ἀρχικῇ· καλεῖται Κατηγορούμενον: οἷον ἐκείθεν κατὰ τοῦ Ὑποκειμένου ἀγορευό-

μανον. Καθότι ἔμπεριέχεται ἐν τῇ ἀρχικῇ Ἰδέᾳ ἢ  
 ὑπ' αὐτοῦ δηλουμένη Ἰδέᾳ, ὡς μέρος ἐνεργείᾳ ἐν  
 τῷ ὄλῳ, ἢ οὐκ ἔμπεριέχεται ἐάν σημαίνῃ τὴν δια-  
 φωνοῦσαν Ἰδέαν. καὶ ἐτι καλεῖται μείζων ἄκρον,  
 καὶ Μείζων Ὁρος, ὡς σημαίνων τὴν καθολικωτέραν  
 Ἰδέαν, ὑφ' ἣν ὑπάγεται ἡ ἀρχικῆ, ὡς μέρος δυνά-  
 μει οὔσα, καὶ ζητούμενον, ὡς περ' αὐτοῦ γνωμέ-  
 νης τῆς ζητήσεως ἀδύλου ὄντος: οἷον ὁ ἄνθρωπος  
 ἐστὶ ζῶον· τὸ μὲν ἄνθρωπος, ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον, ὁ  
 ἐλάχιστων ὄρος· τὸ δὲ ζῶον, ἐστὶ τὸ Κατηγορούμε-  
 νον, ὁ μείζων ὄρος· τὸ δὲ ὑπαρκτικὸν ῥῆμα, τὸ  
 σημαίνων τὴν περὶ ταύτας ἐνεργείαν τοῦ νοῦς: ἦτοι  
 τὴν Ἀπόφασιν, καλεῖται παρὰ τοῖς Διαλεκτικοῖς  
 Σύνδεσμος, ὡς ὢν οἰονοὶ δεσμός τῶν δύο Ἰδε-  
 ῶν τῆς Ἀποφάνσεως.

Τούτων τῶν τριῶν λέξεων τὴν σύνταξιν, ἢ τις  
 καὶ προφορικός, ἢ γραπτὸς λόγος καλεῖται, καὶ λό-  
 γος ὀρθός, ἀνομάζουσι Πρότασιν, ὡς δὲθεν προ-  
 τείνουσαν καὶ δηλοῦσαν τὴν ἀδήλον τοῦ νοῦς Ἀ-  
 πόφασιν, καὶ σημαῖον οὔσαν αὐτῆς: οἷον ὁ Θεός  
 οὐκ ἔστιν υλικός. ὁ Θεός ἐστὶ πνεῦμα.

Ἐἰδὲ μὲν ὅρα ὁ νοῦς ἡμῶν συμφωνίαν, ἢ διαφω-  
 νίαν τῶν δύο συγκρινόμενων Ἰδεῶν, τοῦτο καλεῖται  
 Ἀγνοια, ἥς πρὸς ἀπορυγὴν ἐξισταζέων ὁ νοῦς εὐρί-  
 σκει πολλάκις ἐτέραν τρίτην Ἰδέαν, ἢ συμφωνοῦ-

σαν ἑκατέρᾳ, ἢ θατέρα μὲν συμφωνοῦσαν, θατέ-  
 ρα δὲ διαφωνοῦσαν, καὶ οὕτω δεικνύουσαν ἐναργῶς  
 τὴν συμφωνίαν, ἢ διαφωνίαν τῶν δύο ἄκρων Ἰδεῶν  
 καὶ ταύτην μὲν τὴν τρίτην Ἰδέαν καλοῦσιν Ἐπιχει-  
 ρημα, Αἰτίαν, Λόγον, Ἀπόδειξιν, τὸ δὲ σημει-  
 ον αὐτῆς, ὀνομαζοῦσι Μέσον Ὄρον, ὡς διὰ  
 μέσου αὐτοῦ συναπτομένων ἀλλήλοις, ἢ δικαιουμέ-  
 νων ἀπ' ἀλλήλων τῶν ἄκρων ὄρων τῆς προτάσεως  
 οἶον, ἢ Γραμματικὴ ἐστὶν ἀγαπητέα. Ἐπειδὴ οὖν  
 οὐκ ἐστὶ σαφὴς ἡ συμφωνία τοῦ Γραμματικῆ καὶ ἀ-  
 γαπητέα, ταύτητοι εἰς ἀπόδειξιν ταύτης τῆς συμ-  
 φωνίας, λαμβάνομεν τρίτην Ἰδέαν τὸ ὠφέλιμον,  
 ἢ συμφωνοῦσιν ἑκατέρᾳ, ἢ τε Γραμματικὴ καὶ ἡ  
 ἀγαπητέα: οἶον,

Πᾶν ὠφέλιμόν ἐστιν ἀγαπητέον.

Ἀλλαντὴν ἢ Γραμματικὴ ἐστὶν ὠφέλιμον.

Ἄρχῃ ἢ Γραμματικὴ ἐστὶν ἀγαπητέα.

Ἐκ δὴ τούτων τῶν τριῶν ὄρων: οἶον, ἕκ τοῦ  
 μείζονος, ἐλάσσονος, καὶ τοῦ μέσου σύγκεινται τρεῖς  
 προτάσεις, ὡς ὁράται: οἶον, ἕκ τοῦ μείζονος καὶ  
 τοῦ μέσου συναπτομένων, ἢ πρότασις ἢ καλουμέ-  
 νη μαίζων, ὡς περιέχουσα τὸ μείζον ἄκρον, τὸ ἀγα-  
 πητέα: οἶον ἢ, Πᾶν ὠφέλιμόν ἐστιν ἀγαπητέον

ἐκ τοῦ ἐλάσσονος καὶ τοῦ μέσου ἢ καλουμένη ἐλάσσων: οἶον ἢ, Ἀλλομὴν ἢ Γραμματικὴ ἐσιν ὠφέλιμον, ὡς περιέχουσα τὸ ἑλαττον ἄκρον τὸ Γραμματικὴ ἢ δὲ μείζων καὶ ἐλάττων ὁμοῦ καλοῦνται κοινῷ ὀνόματι Προχείμενα. Προτεθέντα, Ἡγούμενα. Καὶ τελευταῖον ἐκ τοῦ μείζονος καὶ ἐλάσσονος ἢ καλουμένη Συμπέρασμα, ὡς περιέχουσα ὁμοῦ ἐν ἑαυτῇ τὰ δύο ἄκρα, ἃ καὶ Πέρατα ὀνομάζονται, καὶ ἐτι Συναγόμενον, Ἐπόμενον. Συνέπεια, Ἐπιφορά: οἶον. ἢ, Ἄρα ἢ Γραμματικὴ ἐσιν ἀγαπητέα.

Αἱ δὲ τρεῖς προτάσεις, εἴτε τρεῖς λόγοι ὁμοῦ, καλοῦνται Συλλογισμὸς, ὡς ὧν συνάθροισις τῶν τριῶν λόγων, ἤτοι Προτάσεων: οἶον, ὁ

Πᾶν ὠφέλιμὸν ἐσιν ἀγαπητέον. (ἢ Μείζων)  
 Ἀλλομὴν ἢ Γραμματικὴ ἐσιν ὠφέλιμον. (ἢ Ἐλάσσων)  
 Ἄρα ἢ Γραμματικὴ ἐσιν ἀγαπητέα. (τὸ Συμπέρασμα)

Καὶ ἀπορατικῶς.

Τὸ ὠφέλιμον οὐκ ἐσιν φευχτέον. (ἢ Μείζων)  
 Ἡ Γραμματικὴ ἐσιν ὠφέλιμον. (ἢ Ἐλάσσων)  
 Ἄρα ἢ Γραμματικὴ οὐκ ἐσιν φευχτέα. (τὸ Συμπέρασμα)

Παρατηρητέον δ' οὖν, ὅτι ἐν μὲν τῷ Α'. Συλλ.

λογισμῶ , ὅς καὶ Καταφατικῶς λέγεται διὰ τὸ περιέχειν καὶ τὰς τρεῖς προτάσεις καταφατικαίς , ἢ Ἰδέα τοῦ ἀγαπητέου ὡς μέρος ἐνεργείᾳ περιέχεται ἐν τῇ Ἰδέᾳ τοῦ ὠφελίμου ὡς ἐν ὅλῳ ἐνεργείᾳ · ἀλλὰ καὶ ἢ Ἰδέα τοῦ ὠφελίμου ὡς μέρος περιέχεται ἐν τῇ Ἰδέᾳ τῆς Γραμματικῆς ὡς ἐν ὅλῳ . ἄρα πολλῶ μᾶλλον ἢ ἰδέα τοῦ ἀγαπητέου ὡς μέρος περιέχεται ἐν τῇ ἰδέᾳ τῆς τῆς Γραμματικῆς ὡς ἐν ὅλῳ : τούτῃ F  
 τὸ ἀγαπητέον ἐν τῷ ὠφελίμῳ · ἀλλὰ καὶ τὸ ὠφελίμον ἐν τῇ Γραμματικῇ · ἄρα καὶ τὸ ἀγαπητέον ἐν τῇ Γραμματικῇ : εἴτε

Τὸ ἀγαπητέον ἐστὶ μέρος : εἴτε σοιχείου συστατικῶν τοῦ ὠφελίμου . α

Ἀλλὰ τὸ ὠφελίμῳ ἐστὶ μέρος : εἴτε σοιχείου συστατικῶν τῆς Γραμματικῆς .

Ἄρα πολλῶ μᾶλλον τὸ ἀγαπητέον ἐστὶ μέρος : εἴτε σοιχείου συστατικῶν τῆς Γραμματικῆς .

Ἐντεῦθεν συνάγεται , ὅτι ἢ μὲν μαίζων ὡς μέρος ἐνεργείᾳ περιέχεται ἐν τῇ ἐλάσσονι ὡς ἐν ὅλῳ ἐνεργείᾳ · ἢ δ' ἐλάσσων καὶ ἢ μαίζων ὁμοῦ ὡς μέρος ἐνεργείᾳ περιέχονται ἐν τῷ συμπεράσματι ὡς ἐν ὅλῳ ἐνεργείᾳ .

Ἐν δὲ τῷ δυνάμει ὅλῳ καὶ μέρει συμβαίνει τούναντιον : οἷον ἢ μαίζων ὡς καθολικωτέρα , καὶ διὰ τοῦτο ὡς ὅλον δυνάμει , περιέχει τὴν ἐλάσσονα καὶ

τὸ Συμπέρασμα ὡς μερικώτερα, καὶ διὰ τοῦτο δύ-  
νάμει μέρη, καὶ ὑπὸ τὴν καθολικωτέραν ὡς δυνά-  
μει ὅλον οὖσαν ὑπαγόμενα: οἷον ὑπὸ τὴν

Τὸ ὠφέλιμόν ἐστιν ἀγαπητέον. ὑπάγονται αἱ δὲ  
Ἀλλὰ ἡ Γραμματικὴ ἐστὶν ὠφέλιμος, καὶ ἡ,  
Ἄρα ἡ Γραμματικὴ ἐστὶν ἀγαπητέα.

Ἐν δὲ τῷ Β'. (ὡς καὶ Ἀποφατικῶς ὀνομάζεται  
διὰ τὸ περιέχειν ἀποφατικῶς τὴν ἑτέραν τῶν προκει-  
μένων καὶ τὸ Συμπέρασμα (1) τὸ μαιζον ἄκρον  
τὸ φευκτέον οὐ περιέχεται ἐν τῷ μέσῳ τὸ ὠφέλιμον  
ὡς μέρος ἐν ὅλῳ ἀλλὰ τὸ ὠφέλιμον ὡς μέρος πε-  
ριέχεται ἐν τῷ ἐλάσσονι ὡς ἐν ὅλῳ, οἷον ἐν τῷ  
Γραμματικῇ. ἄρα τὸ φευκτέον οὐ περιέχεται οὐδ'  
ἐν τῷ ἐλάσσονι ἄκρῳ: τῷ Γραμματικῇ: εἴτε τὸ  
φευκτέον οὐκ ἐστὶ μέρος: εἴτε σιχηῖον, συστατικόν  
τοῦ ὠφελίμου.

---

(1) Τὸ συμπέρασμα τῆς γὰρ ἀσθασέρας ποιῶ,  
ποσῶ τε ἐκμιμεῖται τὴν φύσιν (Εὐγ. λόγ. 459)  
Ἰσέον, ὅτι ποιῶν ὀνομάζουσιν οἱ Διαλεκτικοὶ τὸ  
καταφατικόν, καὶ ἀποφατικόν ποιῶν δὲ τὸ καθο-  
λου καὶ μερικόν τῶν προτάσεων.

Αλλά τὸ ὠφέλιμον ἔστι μέρος : εἴτε σοιχείου  
 συστατικὸν τῆς Γραμματικῆς.

Ἄρα τὸ φευκτέον οὐκ ἔστι μέρος : εἴτε σοιχείου  
 συστατικὸν οὐδὲ τῆς Γραμματικῆς.

Ἐντεῦθεν συναίγεται ὅτι ἐν μὲν τῷ θεωρουμένῳ  
 ὡς ὅλον ἐνεργεῖα ἢ μείζων οὐ περιέχεται ἐν τῇ ἔ-  
 λάσσον· ἀλλ' ἢ ἐλάσσων περιέχεται ἐν τῷ ἐλάσσονι  
 ἄκρῳ τοῦ συμπέρασματος· ἄρα ἢ μείζων οὐ περιέχεται  
 οὐδ' ἐν τῷ συμπέρασματι.

Ἐν δὲ τῷ θεωρουμένῳ ὡς ὅλον δύναμις συμβαί-  
 νει τὸναντίον : οἷον τὸ μέσον οὐκ ὑπάγεται ὑπὸ τὸ  
 μείζων ἄκρον, ἀλλ' ὑπὸ τὸ μέσον ὑπάγεται τὸ ἔ-  
 λασσον ἄκρον· ἄρα ὑπὸ τὸ μείζων ἄκρον οὐκ ὑπά-  
 γεται οὐδὲ τὸ ἐλάσσον ἄκρον : οἷον

Τὸ ὠφέλιμον οὐκ ὑπάγεται ὑπὸ τὸ φευκτέον·  
 ἀλλ' ὑπὸ τὸ ὠφέλιμον ὑπάγεται ἢ Γραμματικῆ·  
 ἄρα ὑπὸ τὸ φευκτέον οὐκ ὑπάγεται οὐδὲ ἢ Γραμμα-  
 τική : οἷον

Οὐδὲν ὠφέλιμον ἔστι φευκτέον.

Ἀλλὰ μὲν ἢ Γραμματικῆ ἔστιν ὠφέλιμον·

Ἄρα ἢ Γραμματικῆ οὐκ ἔστι φευκτέα (1).

(1) Προσθέτασιν οἱ Διαλεκτικοὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ἐκάστης  
 προτάσεως μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων λέξεων,

Οὕτω μὲν οὖν ἐκφράζονται οἱ Συλλογισμοὶ πα-  
 ρὰ τῶν Διαλεκτικῶν· παρὰ δὲ τῶν λοιπῶν Συγγρα-  
 φῶν καὶ ὑπὸ τῆς κοινῆς ὀμιλίας ἐκφράζονται ὡς  
 ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄλλως πως: οἷον ἡ Γραμματικὴ οὐκ  
 ἔστι φευκτέα· ὠφέλιμον γὰρ ἔστιν (ἐλλείπει τῆς μεί-  
 ζονος)· ἢ οὕτως, ἡ Γραμματικὴ οὐκ ἔστι φευκτέα·  
 οὐδὲν γὰρ ὠφέλιμόν ἐστι φευκτέον (ἐλλείπει τῆς ἐ-  
 λάσσονος) οἷτινες καὶ Ἐνθημήματα καλοῦνται,  
 ὡς ἑῶντες ἐν τῷ θυμῷ ἦτοι ἐν τῷ νῷ ὑπονοουμέ-  
 νην τὴν ἑτέραν τῶν προκειμένων τὴν μᾶλλον ὀμο-  
 λογουμένην· ἢ οὕτως, ἡ Γραμματικὴ οὐκ ἔστι φευ-  
 κτέα· ὠφέλιμον γὰρ ἔστιν, οὐδὲν δὲ ὠφέλιμόν ἐστι  
 φευκτέον· ἢ οὕτως, ἐπειδὴ οὖν ἡ Γραμματικὴ ἔ-  
 στιν ὠφέλιμον, ἔνθενθεν ἔπεται, ὅτι οὐκ ἔστι φευ-  
 κτέον· καὶ ἄλλως,

Αἱ δὲ τοιαῦται ὀλοσχερεῖς ἐκφράσεις τοῦ Συλλο-

---

ᾧς καὶ προσδιορισμοὺς καλοῦσιν, οἷον τὰς, πᾶς,  
 οὐδεὶς, τίς οὐ πᾶς καὶ τὸν μὲν πᾶς ὀνομάζουσε  
 καθόλου καταφατικόν, τὸν δὲ οὐδεὶς καθόλου  
 ἀποφατικόν, τὸν τίς μερικόν καταφατικόν, τὸν  
 οὐ πᾶς, μερικόν ἀποφατικόν, ὅς τις ἰσοδυναμεῖ  
 τίς οὐκ ἔστιν, ἢ τινὲς οὐκ εἰσὶν, οἷον οὐ πᾶς ἄν-  
 θρωπός ἐστι φιλόσοφος, ἀντὶ τοῦ τίς ἄνθρωπος οὐκ  
 ἔστι φιλόσοφος, ἢ τινὲς ἄνθρωποι οὐκ εἰσὶ φιλόσοφοι.



γισμού Περίοδοι κκλῶνται ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν,  
ὡς περ καὶ πᾶν τέλειον νόημα ἐκ πολλῶν προτάσε-  
ων: εἴτε λόγων συγκείμενον.

Οὐ μόνον δὲ οἱ συλλογισμοὶ διαφόρως ἐκφραζόν-  
ται, ἀλλὰ καὶ ἐκάστη τῶν προτάσεων: οἷον ὁ Θε-  
ὸς ἐστὶ πνεῦμα· πνεῦμά ἐστιν ὁ Θεός· πνεῦμα ὁ Θε-  
ὸς· ὁ Θεὸς ἐστὶ πάντη πάσης ὑλικῆς ιδιότητος καὶ  
σχέσεως ἀπηλλαγμένος· πᾶς λογικὸς ἐναργῶς γνω-  
ρίζει, ὅτι ὁ Δημιουργὸς τοῦ παντός, ἐστὶ πάνπαν  
ἀμέτοχος πάσης ὑλικῆς ἀναφορᾶς· καὶ ἄλλως.

Ἡ δὲ τοιαύτη, ἢ τοιαύτη ὀλοσχερῆς ἐκθεσις: εἴ-  
τε ἐκφρασις τῶν τῆς Προτάσεως λέξεων, καλεῖται  
Φράσις· ἣτις ἐστὶ τὸ κυρίως αἷτιον καὶ τῶν διχ-  
φόρων γραμματικῶν παρατηρήσεων καὶ κανόνων τῆς  
τοῦ λόγου συντάξεως, περὶ ἧς ἡμῖν ὁ λόγος, καὶ  
τοῦ διαφόρου συντακτικοῦ ἐκάστης διαλέκτου.

Ἐῖρηται, ὅτι ὁ λόγος: εἴτε ἡ Πρότασις σύγκει-  
ται ἐξ Ὑποκειμένου καὶ Κατηγορουμένου καὶ τοῦ  
Ὑπαρκτικοῦ Ῥήματος, ὃ καὶ ἀπλοῦν ῥῆμα καὶ ἀρ-  
χαιδὲς ὀνομάζεται: οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶ φιλόσο-  
φος· ἐγὼ (ἐγώ) εἰμι γραφεύς· συ (εἶς) εἶ γραφεύς·  
ἐκαῖνός (εἶ) ἐστὶ γραφεύς· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ κατηγο-  
ρούμενον καὶ τὸ ὑπαρκτικὸν ῥῆμα συναπτόμενα εἰς  
μίαν λέξιν, συντιθέσσι τὰ λοιπὰ τῶν ῥημάτων, ἃ  
καὶ σύνθετα ῥήματα διὰ τοῦτο καλοῦνται· διὰ ταῦτ'

ἄρα ὁ λόγος σύγκεται ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος, καὶ ταῦτά εἰσι τὰ ἀναγκαιότατα μέρη τοῦ λόγου· ὅτι χωρὶς τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου γίγνοιτο ἂν λόγος τέλειος, ἄνευ δὲ τούτων οὐ· διαφέρει δὲ οὐδὲν ἔνομα λαβεῖν ἢ ἀντωνυμίαν, ἢ ἔναρθρον σύνδεσμον, ἢ ἀπαρέμφατον, ἢ ὀλόκληρον λέγον ἀντὶ ὀνομασικῆς λαμβανόμενον διὰ τοῦ προτακτικοῦ οὐδετέρου, ὃ παντὶ μέρει λόγου καὶ αὐτῷ τῷ λόγῳ συντάσσεται καὶ ἀντὶ ἐνὸς πτωτικοῦ λαμβάνεται, ὅτε καὶ ὀρικῶς συντάτεσθαι λέγεται. Ἐντεῦθεν οὖν συνάγεται, ὅτι

“ Ὁ λόγος σύγκεται ἐξ ὀνομασικῆς πτωτικοῦ τινος καὶ ῥήματος,· καὶ ὅτι.

“ Ἀναλύεται τὸ σύνθετον ῥῆμα εἰς τε τὸ σύσειχον ὄνομα, ἢ εἰς τὴν σύσειχον μετοχὴν, καὶ εἰς τὸ ὁμοειδὲς ὑπαρκτικόν, ἐξ ὧν σύγκεται,· οἷον, ὁ Σωκράτης φιλοσοφεῖ· ὁ Σωκράτης ἐστὶ φιλόσοφος· ὁ Σωκράτης ἐστὶ φιλοσοφῶν· τὸ οὖν Σωκράτης ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον τοῦ λόγου.

Τὸ γὰρ ὑποκείμενον τοῦ ἡμετέρου λόγου ἐστὶ ταῖς ἔχοντα ὑπαρξίν ἢται ἐν τῇ φύσει τοῦ παντός, ἢ ἐν τῷ νῶ τῷ ἡμετέρῳ· τοιαῦτα δὲ εἰσιν αἱ Οὐσίαι εἰ Καθόλου, ἢ Μερικαί· Φυσικαί· ἢ Ἠθικαί, τὸ δ' ἔχειν ὑπαρξίν τινα τὸ ὑποκείμενον τοῦ λόγου, οὕτως ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὥςτε καὶ περὶ τοῦ μηδενός

λέγοντες, ὡς δῆθεν ὑπάρχον ἐν τῷ ἡμετέρῳ τῷ θεω-  
ροῦμεν αὐτό.

Τούτων τοίνυν τὰς Ποιότητας ἢ Ποσότητας, ἢ  
Σχήματα, ἢ Ἐνεργείας, ἢ Πάθη, ἢ ἄλλας τινὰς ἀ-  
ναφορὰς καταφάσκουσιν: εἴτε κατηγοροῦσι τὰ ρήμα-  
τα κατὰ τῶν αὐτῶν οὐσιῶν (ἐξ οὗ καὶ ρήματα  
ἢ κατηγορήματα (1) ἐκλήθησαν), ἢ ἀποφάσκου-  
σι προσλαμβάντα τὸ οὐ· ὅθεν δηλοῦσιν ἢ ἐνεργεῖαν,  
ἢ πάθος, ἢ οὐδέτερον τούτων, ἀλλ' ἑτέραν τινα ἰ-  
διότητα: τούτεςιν εἰσὶν ἢ Ἐνεργητικὰ, ἢ Παθητι-  
κὰ, ἢ Οὐδέτερα· ἀλλὰ καὶ τοῦτο οὐχὶ ἀπλῶς καὶ  
ἀχρόνως, ἀλλὰ μετὰ χρόνου τινός: οἷον Ἐνεσῶτος,  
ἢ Μέλλοντος, ἢ Παρωχημένου.

Ὁ γὰρ ἡμέτερος νοῦς θεωρεῖ τὰ προσόντα ταῖς  
Οὐσίαις (αἵτινές εἰσι τὸ τοῦ λόγου ὑποκαίμενον·  
εἴτε πρόσωπον τὸ διὰ τῆς ὀνομαστικῆς ἐκτιθέμενον)  
ἢ καθὰ πρότερον ἦν, ἢ καθὰ ὕστερον ἔσαι, ἢ καθὸ  
νῦν ἐστὶ. Ἐπεὶ δ' ἐκάστη τούτων τῶν τριῶν χρονικῶν

(1) Ἐντεῦθεν οὖν συνάγεται, ὅτι καὶ ἅπαντα τὰ ἐ-  
πίθετά εἰσι μᾶλλον ρήματα, ἢ ὀνόματα· ἐκλή-  
θησαν δὲ ὀνόματα διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχη-  
ματισμοῦ τῆς φωνῆς: ἥτοι διὰ τὸ κλίνεσθαι  
ὁμοίως τοῖς ὀνόμασι.

ἐποχῶν θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου νοῦς διαφόρως ἐντεῦθεν γεννᾶται ἡ διαίρεσις αὐτῶν εἰς διάφορα εἶδη τοῦ Ἐνεσῶτος, Παρωχημένου καὶ Μέλλοντος χρόνου.

Χρόνος γάρ ἐστι τὸ μεταξὺ δύο ἀκαριαίων Νῦν περιεχόμενον διάστημα τὸ ὑπὸ τοῦ νοῦς ἡμῶν θεωρούμενον καὶ καταμετρούμενον κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον : οἷον εἴ τις τῶν διδασκάλων ἄμα τῷ κροῦσαι τὸ ὠρολόγιον τὴν πρώτην ὥραν ἀρξεται τῆς παραδόσεως, ἄμα δὲ τῷ κροῦσαι τὴν δευτέραν παύσεται, ἵνα ἕτερος ἀρξεται, καὶ ἐν τούτῳ ὧν θεωρεῖ τὸ μεταξὺ τῶν δύο ἀκαριαίων νῦν περιεχόμενον διάστημα : τοῦτ' ἐστὶ μετοξὺ τοῦ πέρατος τῆς πρώτης καὶ τοῦ πέρατος τῆς δευτέρας· τοῦτο τὸ θεωρούμενον διάστημα καλεῖται χρόνος κατὰ τὸ πρότερον· εἰδὲ θεωρεῖ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τοῦ ἀκαριαίου νῦν τῆς δευτέρας ὥρας, καὶ τοῦ ἀκαριαίου τῆς τρίτης, εἰς ὃ διαρκέσει ἡ παράδοσις τοῦ ἑτέρου διδασκάλου : ἵτοι τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν περατῶν τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης ὥρας θεωρούμενόν· τοῦτο καλεῖται χρόνος κατὰ τὸ ὕστερον. Καὶ ταῦτά εἰσι τὰ κυρίως μέρη τοῦ χρόνου : οἷον τὸ πρότερον, ὃ πέρ ἐστιν ὁ παρωχημένος, καὶ τὸ ὕστερον, ὃ πέρ ἐστιν ὁ Μάλλον· τὸ δὲ ἀκαριαῖον νῦν οὐχ ἐστὶ μέρος χρόνου, ἀλλὰ ὄριον χρόνου· ἔθεν οὐ-

οὐδὲ ὁ Ἐνεσῶς κυρίως ἐσι χρόνος·

Κυρίως μὲν γὰρ Ἐνεσῶς ἐσι τὸ ἀχαριαῖον νῦν, καθὸ ὁ λέγων οὐδὲ μίαν γε συλλαβὴν δύναται προφέρειν· καταχρηστικῶς δὲ Ἐνεσῶς καλεῖται μέρος τοῦ προτέρου καὶ ὑσέρου συναφθέντα τούτῳ τῷ ἀχαριαίῳ νῦν οἷον τὸ ἐνεσὸς λεπτόν· ἢ ἐνεσῶσα ὥραι ἢ ἐνεσῶσα ἡμέρα, ὁ ἐνεσῶς μὲν, τὸ ἐνεσὸς ἔτος, ἢ ἐνεσῶσα ἑκατονταετηρίς. καὶ οὕτω δυνάμεθα ἐκτείνειν τὸ ἀχαριαῖον νῦν εἰς τὸ πρότερον καὶ ὑσέρων ἐπ' ἄπειρον, ὥστε λαμβάνειν καὶ αὐτὸν τὸν αἰῶνα ὡς ἐνεσῶτα χρόνον.

Διὰ τούτου τοῦ αἰωνίου Ἐνεσῶτος ἐκτίθενται αἱ Προτάσεις, ὧν τὸ κατηγορούμενον ἀναγκαίως (1) ἐστὶν ἠνωμένον τῷ ὑποκειμένῳ καὶ ἀχώρισον, καὶ αἰδίου ἀληθείας ὀνομάζονται· οἷον ὁ ἄνθρωπός ἐστι λογικός· ὁ Θεὸς ἐστι δίκαιος· διὰ δὲ τῶν λοιπῶν Ἐνεσῶτων ἐκείναι, ὧν τὸ κατηγορούμενον ἔνδεχο-

(1) Ἡ σχέση τοῦ Κατηγορουμένου πρὸς τὸ Ὑποκείμενον ὀνομάζεται παρὰ τοῖς Διαλεκτικοῖς Ὑψηλὴ· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ ἀναγκαία· οἷον, ὁ ἄνθρωπός ἐστι λογικός· ἢ ἀδύνατος· οἷον ὁ ἄνθρωπός ἐστιν ἄλογος· ἢ ἔνδεχομένη· οἷον ὁ ἄνθρωπός ἐστι δίκαιος· ἢ δυνατή· οἷον, ὁ ἄνθρωπός ἐστι βασιλεὺς·

μένως ἔστιν ἠνωμένον τῷ ὑποκειμένῳ : οἷον ὁ Σωκράτης φιλοσοφεῖ .

Ὁ δὲ παρωχημένος ἢ δηλοῖ τὸ παρατεταμένου καὶ ἀτελὲς τῆς ἐνεργείας , ἢ πάθους , ἢ ιδιότητος τινος ἐν τῷ προτέρῳ χρόνῳ , ἐν ᾧ ἦν ἐνεσῶς· καὶ τότε ὀνομάζεται Παρατατικός : οἷον , τὸ δὲ παιδίον πῦξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι , καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις , ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ - ( Λουκ· α'· 80· ) . ἢ δηλοῖ τὸ πρὸ ὀλίγου τελεσθὲν καὶ ἐγγὺς τοῦ Ἐνεσῶτος ὄν , ἢ καὶ τὸ ἤδη διαμένον : οἷον , ὃ γέγραφα , γέγραφα ( Ἰωάν· ιθ'· )· αὐτὸς γὰρ ἔστι περὶ οὗ γέγραπται . ( Ματθ· ια'· 10· )· ὁ μὲν πόλεμος ἀπάντων ἡμῶν τῶν εἰρημένων ἀπεσέρηκε ( Ἰσοκρ· Εἰρήν· )· καὶ τότε καλεῖται Παρακείμενος· ἢ δηλοῖ τὸ πρὸ πολλοῦ τελεσθὲν , καὶ πρὸ ἄλλης ἐνεργείας ἀπαρτισθὲν : οἷον , ὁ δὲ στρατὸς τῶν Πελοποννησίων προῖων ἀφίκετο τῆς Ἀττικῆς εἰς Οἰνὸν πρῶτον . . . . ἢ γὰρ Οἰνὸν οὕσα ἐν μεθορίοις τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας , ἐτετείχιστο· καὶ αὐτῷ φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο ( Θουκ· Β'· 18· ) : οἷον πρὶν ἢ ἔλθειν τὸν στρατὸν τῶν Πελοποννησίων ἐτειχίσθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἢ Οἰνὸν· καὶ τότε καλεῖται Ὑπερσυντελικός· ἢ δηλοῖ τὸ πρότερον καὶ τέλειον ἀορίσως καὶ ἄνευ διορισμοῦ τινος : οἷον , Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν

πόλεμον τῶν Ἰελοπονησίων καὶ Ἀθηναίων - ὡς ἐ-  
πολέμησαν ἑπὶ ἀλλήλους · καὶ τότε καλεῖται  
Ἀόριος .

Ὁ δὲ Μέλλων ἢ δηλοῖ τὸ ἐν ὑσέρῳ τελεσθησέ-  
μενον ἄνευ διορισμοῦ τινος καὶ ὀνομάζεται ἀπλῶς  
Μέλλων : οἶον , οἷς τε γὰρ ἡ χώρα κατεσχεύασαι,  
τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς , τὰ μὲν ληφθέντα , τὰ δ' αὐτό-  
ματα ἔξει . Καὶ τὰς τοῦ Δαυρίου τῶν ἀργυρείων  
μετάλλων προσόδους , . . . . εὐθὺς ἀποσερήσονται  
(Θουκ. 5' 91) · ἢ δηλοῖ τὸ μετ' ὀλίγον τελεσθη-  
σόμενον , ἢ διαμένον ἐν τῷ ὑσέρῳ · καὶ τότε ὀνο-  
μάζεται μετ' ὀλίγον Μέλλων : οἶον , ἔπειθ' ὁ πολί-  
της ἐντεθεὶς ἐν καταλόγῳ , οὐδεὶς κατὰ σπουδᾶς με-  
ταγραφῆσεται · ἀλλ' ὡς περ ἦν τὸ πρῶτον ἐγγεγρα-  
φεται ( Ἀριστοφ. Ἰππεῖς . 1871 . ) · τὸ διαμένον  
φράζε καὶ πεπράχεται ( ὁ αὐτὸς , πλούτ . ) τὸ μετ'  
ὀλίγον . Ἐνίοτε δὲ μεταλαμβάνεται ὁ Παρακαίμενος  
τῆς Μετοχῆς καὶ ὁ Μέλλων τοῦ ὑπαρκτικοῦ ἀντὶ  
τοῦ μετ' ὀλίγον Μέλλοντος : οἶον , ὅταν ταῦτα εἰ-  
δῶμεν , καὶ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωχότες ( Δη-  
μοσθ . Φιλίπ . Α' . ) .

Ὁ Ἀόριος λαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ Ἐνεσῶτος ,  
ἢ Μέλλοντος εἰς πλείονα πίσωσιν τοῦ Ἐνεσῶτος , ἢ  
Μέλλοντος : οἶον , ὅταν δὲ ἐκ πλεονεξίας καὶ πο-  
νηρίας τις , ὡς περ οὗτος ἰσχύσῃ , μικρὸν πταίσμα

ἅπαντα ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσε (Δημοσ. Οὔλυθ Β.). ἀντὶ πάντως ἀναχαίτισαι, καὶ διαλύσει. Α΄ πηλαύσαν τῆς δόξης οἱ δίκαιοι, ἀντὶ πάντως ἀπολαύσουσιν· Ἐπεμφά σοι δῶρον ἔκπον ἀκροφύεσσαν (Συνέσ. Ἐπισ. 40.)· ἀντὶ πέμπω.

Οὐ μόνον δὲ θεωροῦνται τὰ Ῥήματα μετὰ προσωπίου καὶ χρόνου, ἀλλὰ καὶ μετὰ τινος κλίσεως: εἴτε ῥοπῆς ψυχικῆς (ἣτις Ἐγκλισίς καλεῖται) τοῦ λέγοντος, ὅς τις ῥέπει· ἵνα ἐκφράξη τοῖς ἀκροαταῖς, ἦτοι ὅσα γινώσκει ἄριστὰ καὶ βέβαια περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρων· καὶ τοῦτο καλεῖται Ὀρισικὴ Ἐγκλισίς: οἶον, ἐλεύθερος ἂν ἦξ πάντων. πᾶσιν ἑμαυτὸν ἐδούλωσα. . . . ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος. . . . πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρατεύεται. . . . ἐδῶ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἄδηλος οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ αἴρα δέρων· ἀλλ' ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ (Α΄ Κορινθ. 9.). οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διηλθον (αὐτόθι-ί.).

Ἡ ὅσα θέλει, ἵνα ποιῶσιν ἕτεροι πρὸς οἷς τάττει αὐτὰ διὰ λόγου, ὥσε ποιεῖν· καὶ τοῦτο καλεῖται Προσακτικὴ: οἶον, ἀργίκεσθε, καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ἡμῶν· μὴ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ· ὁ κλέπτων



μηκέτι κλεπτέτω μάλλον δέ κοπιήτω (Έφρσ. δ.)

Η' ὅσα ἐπιθυμῶν ἴνα παρὰ Θεοῦ. ἢ παρὰ ἄλλων λαμβάνῃ αὐτός, ἢ ἕτερος τις ἴνα συμβῇ τι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ εὐχεται, ἴνα τούτων ἀπολαύσῃ. ἢ ἴνα συμβῇ τὸ καταθυμιον· καὶ τοῦτο καλεῖται Εὐχτική οἶον, δῶν σοὶ Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν σου, καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρώσῃ (Ψαλμ. ιθ.)· ἐπειδὴ πῖντας ὁρῶ ὑμᾶς, ὡς Ἀθηναῖοι, ὠρημένους στρατεύειν, ξυνανέγκοι μὲν ταῦτα ὡς βουλόμεθα Θεοῦ (20)· χρησὰ δὲ εἶη παντὸς εἴνεκα (Δημοσθ. Ὀλυθ. Α').· ἡμεῖς δὲ ἐλοισθε ὅ, τι κατὰ τὴν πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν συνοίσει μελλοί (Ὀλυθιακ. Γ').· δέξαιο καθεῖθεν ἡμᾶς (Γρηγορ. Ἐπιτάφ. Βασιλ.).

Η' περὶ ὅσον διδάξει, εἰ οὕτως ἔχουσι· καὶ τοῦτο καλεῖται Διδακτική· ἐτι δὲ ὑποτάσσεται ἀεὶ μὲν ῥήσις τισι καλεῖται καὶ ὑποτακτική· οἶον, ἴνα γνῶτε, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ αἰσθηθε ἀμρότερα (Ὀλυθ. Α').· ὅς τις ὑμῖν ἂν συμπέρειν δοκεῖ. . . . ἢ εἰ μὲν γὰρ ἀντέχη τὰ τῶν Ὀλυθίων, ὑμεῖς ἔκει πολεμήσετε. . . . ἂν δ' ἐκείνη Φίλιππος λάβῃ, τις αὐτὸν ἐτι κωλύσει δεῦρο βεχθίζειν; Θεβαῖοι; μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ἢ (Ὀλυθ. Α').

Ἔσι δὲ χρῆσθαι τῇ ὑποτακτικῇ καὶ ἀνευ ὑ.

ποταγή μορίου τινός, δισακτικού ἢ τελικοῦ, ὅτε καὶ αὐθυπότακτος καλεῖται: οἷον, ὅταν ὑποτιθέμενοι προτρέπωμεν ἢ ἑαυτοὺς μόνους, ὅτε καὶ Τροποθετική καλεῖται: οἷον, ἀνάγκης πορεύσωμαι πρὸς τὸν πατέρα μου (Λευκ. ιε.). ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν, ὅσσοιο γεραίτερος εὐχομαι εἶναι, ἐξείπω (Ὀμηρ. Ἰλιάδ. Ι. 60).

Ἡ' μεθ' ἑτέρων τινων: οἷον, δεῦτε προσκυνήσωμεν, καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ (Ψαλμ. εδ.). Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω, πειθώμεθα πάντες· Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαίαν (Ὀμηρ. Ἰλ. Β'. 140.)

Ὅτε καὶ Συλληπτική ὀνομάζεται διὰ τὸ συλλαμβάνειν ἐν τῷ πρώτῳ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον. Ἀλλ' ἴσως ἐν τοῖς Αὐθυπότακτοις ἔξερσι ἐπινοεῖν τὸν ἵνα ἐξηρητημένον ἔκ τινος προτρεπτικοῦ λεγομένου ἢ ἐπινοουμένου: οἷον ἄγε, φέρε, δεῦρο, δεῦτε ἵνα φεύγωμεν.

Ἡ'' ὅταν ἀπορώμεν: οἷον ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀθροῦ που οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίην (Ματθ. Η'). ἐγὼ σιωπῶ τῷδε (Ἀριστοφ. Βατραχ. (1135)). βούλει δὲ ποιῶμεν οὕτω.. (Συνέσ. Βασιλ.) καὶ τότε ὀνομάζεται ἀπορρήματική.

Ἡ''' ὅταν τὸ ἀναγκαῖον τοῦ Μέλλοντος δηλώσαι θέλωμεν, συντάσσοντες αὐτὴν μετὰ τοῦ οὐ μὴ,

καὶ λαβόντας ἀντὶ ἀναγκαίου Μέλλοντος : οἷον Ἀ',  
μὴν λέγω ὑμῖν , οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ,  
ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται · ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ  
γῆ παρελεύσονται · οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλ-  
θωσι (Ματθ. κδ'.) ·

Τὸ δὲ Ἀ'παρέμφατον ὄνομά ἐστι ρημῆματικόν μετὰ  
χρόνου σημαντικὸν πράγματός τινος : οἷον , Τὸ γὰρ  
εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν . ἀρρομὴ τοῦ κακῶς  
φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται . . . . . τὸ φυλαξί-  
τὰ ἀγαθὰ τοῦ κλήσασθαι χαλεπώτερον ( Δημοσθ .  
Ὀλυμπ. Α' . ) . εἰς ὃ καὶ ὡς εἰς κοινὸν ὄνομα πᾶ-  
σα ἀναλύεται Ἐ'γκλισίς : οἷον ὀρίζομαι περιπατεῖν ·  
προσάπτω σοι περιπατεῖν · εὐχομαι περιπατεῖν · δι-  
δάσκω περιπατεῖν .

Διὸ καὶ λέγεται ·

“ Ἀναλύονται αἱ Ἐ'γκλίσεις εἰς τὸ ἑαυτῶν ἰδίω-  
μα καὶ τὴ τῆς φωνῆς Ἀ'παρέμφατον . . .

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ Ἀ'παρέμφατον σημαίνει οὐ  
μόνον ἀπλῶς πράγματι , ἀλλὰ καὶ αἰτίαν ἢ Ποιη-  
τικὴν , ἢ Τελικὴν , ἢ Εἰδικὴν , ἢ Ὀργικὴν ·  
διὰ τοῦτο συντάσσονται , ἢ ἀναλύονται διὰ τῶν μο-  
ρίων τῶν δηλωτικῶν ἑκάστου τούτων : οἷον , ὁ μὲν  
Πέρσης τῷ δυσπρόσδοτος εἶναι ἀπεσεμνύμετο · ὁ δὲ  
Ἀ'γησίλαος τὸ πᾶσιν εὐπρόσδοτος εἶναι ἔχαψε ( Ξε-  
νοφ. Ἀ'γησίλ. θ' . ) ἀντὶ ἐπὶ τῷ εἶναι ἢ διὰ τὸ εἶ-

υαι . Κύριε , εἰ σὺ εἶ , κάλευσόν με πρὸς σε ἔλθειν ἐπὶ τὰ ὕδατα ( Ματθ . ιδ' . ) , ἀντὶ ὧσε ἐλθεῖν , τοῦ ἐλθεῖν , ἕνεκα τοῦ ἐλθεῖν , ἵνα ἔλθω , ὅπως ἔλθω . ὠμολόγηται ὁ ἀκριβὴς ἰατρὸς σωμάτων εἶναι ἄρχων , ἀλλ' οὐ χρηματιστὴς ( Πλάτ . πολιτ . Α' . ) , ὅτι ἐστὶν ἄρχων . τοὺς περὶ τὸν βασιλέα φασὶν ἔρχεσθαι , ἐλεύσεσθαι , ἐληλυθέναί , ἐλθεῖν , ἔτι ἔρχονται ἐλεύσονται , ἐληλύθασι , ἐληλύθεισαν . ἦλθον . τῷ φιλοπόνως ἐργάζεσθαι τὸν τοσοῦτον πλοῦτον ἐκτήσατο· ἴται ἐπὶ τῷ ἐργάζεσθαι , ἀντὶ διὰ τοῦ ἐργάζεσθαι .

Παρατηρητέον δ' οὖν .

Α' . Ὅτι ἐπὶ μὲν πράγματος ἀπλῶς , ἢ ἄλλης αἰτίας ἐπὶ Μέλλοντος λαμβανόμενον τὸ Α' παρέμφατον συντάσσεται τοῖς ῥήμασι καὶ ὀνόμασιν ἢ κατ' Ἐνεσῶτα , ὅταν δηλοῖ τὸ πολλάκις ὀρισμένως , ἢ κατὰ Α' ὀρισον , ὅταν δηλοῖ τὸ ἅπαξ ἄορισως . πλὴν τῶν συντασσομένων τῷ μέλλῳ ῥήματι· ταῦτα γὰρ οὐ μόνον κατ' Ἐνεσῶτα , ἢ Α' ὀρισον , ἀλλὰ καὶ κατὰ Μέλλοντα μάλιστα σχηματίζονται διὰ τὸ εἶναι ἀνάλυσιν τοῦ Μέλλοντος .

“ Ἀναλύεται γὰρ ὁ Μέλλων εἰς τὸ Μέλλω ῥῆμα  
 “ καὶ εἰς τὸ τῆς φωνῆς Α' παρέμφατον κατὰ Ἐνε-  
 “ σῶτα , Α' ὀρισον καὶ Μέλλοντα . ; οἶον , ὅ , τι  
 καὶ τῇ πόλει καὶ πᾶσαν ὑμῖν συνοίσειν μέλλει ( Ὁ-  
 λυθ . Γ' . ) . Καὶ συμβιβάζω , ἃ μέλλεις λαλῆσαι

( Ἐξοδ. δ'. 12. ) ἤμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν ( Γω-  
αίν. δ'. 47. ) .

Ἡ συντάσσεται κατὰ Παρακείμενον, ὅταν δη-  
λοῖ, ὃ ἔδει μὲν πρὸ πολλοῦ πραχθῆναι, οὐ πω δὲ  
πέπρακται : οἷον μᾶλλον δὲ οὐδὲ βουλευέσθαι ἐτι-  
ῶρα, ἀλλὰ βεβουλευέσθαι ( Πλάτ. Κριτ. ) : σπα-  
νίως δὲ δηλοῖ καὶ τὸ βέβαιον τοῦ Μέλλοντος : οἷ-  
ον τῆς γὰρ ἐπιούσης νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πε-  
πράχθαι ( αὐτόθι ) .

Τοιαύτην δύναμιν ἔχουσι οἱ χρόνοι καὶ ἐν τῇ  
Προσακτικῇ, Εὐκτικῇ καὶ Ὑποτακτικῇ : οἷον ἐπὶ  
μέλλοντος ἔχουσι τὸ σημαίνον κατὰ τὰς εἰρη-  
μύνας διαφορὰς .

Ἐπὶ δὲ εἰδικῆς αἰτίας συντάσσεται κατὰ Ἐννεσῶ-  
τα, Παρακείμενον καὶ Μέλλοντα, καὶ σημαίνει τὰς  
ἐξ χρονικᾶς διαφορᾶς, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀρισικῇ .

Β'. Ὅτι ἀναλύεται ἐπὶ μὲν εἰδικῆς αἰτίας εἰς τὸ  
ὡς, ἢ ὅτι καὶ εἰς τὸ Ὀρισικόν, ἀπὸ δὲ Παρακί-  
μενου καὶ εἰς τὸ Εὐκτικόν, προκλήκει δὲ, ὅτι σπεύ-  
δουσι οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἄγειν τὰς ναῦς πρὸς ἰσο-  
μόν ( Ἡρόδοτ. Η'. 79. ) : ἐπὶ δὲ πράγματος ἀ-  
πλῶς, ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἐπὶ μέλλοντος ἀναλύ-  
εται εἰς τὸν ἵνα, ἢ ὅπως καὶ εἰς τὸ Ὑποτακτικόν .  
Ἐννεσῶτος ἢ Μέλλοντος χρόνου ὄντος τοῦ ῥήματος  
ᾧ συντάσσεται τὸ ἀναλυόμενον ἄπορέματον . Πη-

ρωχημένου δὲ ὄντος καὶ εἰς Εὐκτικόν· τῶν δὲ δὲ εἵνεκα ἀνήγον τὰς νῆας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἕλλησι μηδὲ φυγῆν ἐξῆν, ἀλλ' ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι· δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων (H<sup>erod.</sup> H<sup>erod.</sup> 75.)·

Φιλευκτικὸν γὰρ ἔοικε τὸ παραληλυθός·· εἰμὴ ἢ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος, ᾧ συντάσσεται τὸ ἀναλυόμενον Ἀπαρέμφατον· εἴτε ἐξ οὗ ἐξαρτάται τὸ Ἀπαρέμφατον, ἐν ᾧ χρόνῳ ταύτην ἐκτίθησιν ὁ λέγων, ἐν τῷ αὐτῷ τυγχάνει διαμένουσα. τότε γὰρ ἀπὸ Παρωχημένου ἐξαρτώμενον, αἰεὶ Ὑποτακτικῶν συντάσσεται· οἷον οὐ γὰρ ἵνα δεῦρο ἀντιβοηθῶσε προσθέμεθα αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐκαὶ ἐχθροῖς ῥήμων λυπηροὶ ὄντες, δεῦρο κωλύωσιν αὐτοὺς ἐπιέναι (Θουκ. 5. 18.)· διέμενε γὰρ ἢ συμμαχία τῶν Ἀθηναίων μετὰ τῶν ἐν Σικελίᾳ, ἐν ᾧ χρόνῳ ταῦτα ἔλεγεν ὁ Ἀλιβιάδης.

Ὅθεν λέγεται.

“ Τὸ Ἀπαρέμφατον ἐπὶ μὲν εἰδικῆς αἰτίας συντάσσεται κατὰ Ἐνεσῶτα, Περρωχημένον καὶ Μέλ-  
 “ λοντα, καὶ ἀναλύεται εἰς τὸ ὡς ἢ ὅτι, καὶ εἰς  
 “ τὸ Ὀρισικόν, ἀπὸ δὲ Παρωχημένου καὶ εἰς Εὐ-  
 “ κτικόν. Φιλευκτικὸν γὰρ ἔοικε τὸ παραληλυθός.  
 “ Ἐπὶ δὲ πράγματος, ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἐ-  
 “ πὶ Μέλλοτος συντάσσεται κατὰ Ἐνεσῶτα, ὅταν.

“ Δηλοῖ τὸ πολλὰκις ὀρισμένως, ἢ κατὰ Ἀόριστον,  
 “ ὅταν δηλοῖ τὸ ἀπαξ ἄορισως· καὶ ἀναλύεται ἀ-  
 “ πό μὲν Ἐνεσῶτος ἢ Μέλλοντος εἰς τὸν ἴνα, ἢ  
 “ ὅπως καὶ εἰς Ὑποτακτικόν, ἀπὸ δὲ Παρωχημέ-  
 “ νου καὶ εἰς Εὐκτικόν· πλὴν τῶν ἀφ’ ὧν ἢ ἐνέρ-  
 “ γεια διαμένει ἐν τῷ χρόνῳ τῆς ἐκθέσεως· τότε  
 “ γὰρ αἰεὶ εἰς Ὑποτακτικόν· ἄλλο τι δὲ δηλοῦν,  
 “ ἄλλως πως ἀναλύεται, ὡς ἢ χρῆσις διδάσκει.

Ἐξαίρουνται τὰ ἐξ ἀπροσώπων ἠρτημένα Ἀπα-  
 ρέμματα· ταῦτα γὰρ οὐδέποτε ἀναλύονται.

διὸ λέγεται.

“ Τὰ ἐξ ἀπροσώπων ἠρτημένα ἀπαρέμματα  
 “ οὐκ ἀναλύονται, ὡς οἶον δεῖ γράφειν - προστίκει  
 “ ἀναγινώσκειν· χρὴ μανθάνειν· ἐν τούτοις γὰρ ἀν-  
 “ τὶ ὀνομασικῆς ἐστὶν αἰεὶ τὸ Ἀπαρέμματον·

Ὅθεν ἐπειδὴ τὸ Ἀπαρέμματον πράγματός ἐστιν  
 αἰεὶ σημαντικόν καὶ οὐδέποτε προσώπου, διὰ τοῦ-  
 το ἴσως οἱ ἀρχαῖοι Γραμματικοὶ ὀνόμασκον τὰ τοι-  
 αῦτα ῥήματα ἀπρόσωπα, οὐχ ὡς μὴ ἔχοντα ἐκ  
 πρώτου ὀνομασικῆν, καθὼς πολλοὶ τῶν Νεωτέρων  
 κακῶς ὑπέλαβον, ἀλλ’ ὡς μὴ ποιῶντα λόγον ἐν  
 πρώτῳ καὶ δευτέρῳ προσώπῳ, ἐν οἷς κυρίως καὶ  
 αἰεὶ ἐνθεωρεῖται πρόσωπον, ἀλλ’ ἐν μόνῳ σχεδὸν  
 τρίτῳ, ἐν ᾧ ἐνθεωρεῖται εἴτε πρόσωπον, ὅπερ ἐστὶν  
 οὐσία λογικὴ, εἴτε πρᾶγμα, ὅπερ ἐστὶν οὐσία ἄ-

λογος, και ἔχοντα ὀνομαστικὴν ἐκ πρώτου αἰεὶ ἀπαρέμφατον. τούτ' ἐστὶ πραγματικὴν, ἀλλ' οὐχὶ προσωπικὴν.

Ἐστὶ γάρ πρῶτον μὲν πρόσωπον, ὡς περὶ ἑαυτοῦ λέγει ὁ λέγων: οἷον ἐγὼ λέγω. δεύτερον δέ, ὡς περὶ τοῦ πρὸς ὃν ὁ λόγος: οἷον σὺ ἀκούεις. τρίτον δέ, ὡς περὶ ἑτέρου: οἷον Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς μὲν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξε. . . . Καὶ πάλιν προσηύξατο καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς (Γάκωβ. Ε').

Τὰ μὲν οὖν πρῶτον καὶ δεύτερον: οἷον τὸ ἐγὼ καὶ σὺ δηλοῦσιν αἰεὶ κυρίως πρόσωπα. ἢ γὰρ ἄλογος οὐσία: ἦτοι τὰ πράγματα οὐδέποτε δύναται κατὰ φύσιν οὔτε λέγειν, οὔτε ἀκούειν, εἰ μὴ κατὰ σχῆμα προσωποποιίας. τὸ δὲ τρίτον δηλοῖ: εἴτε πρόσωπον, εἴτε πρᾶγμα: οἷον τὸ μὲν Ἡλίας προσηύξατο δηλοῖ πρόσωπον, τὸ δὲ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, δηλοῖ πρᾶγμα. ὡς περ καὶ τὸ ἁμαρτάνειν ἀνθρώπους οὐδὲν θαυμασόν. καὶ τὰ χρῆ ἀναγινώσκειν.

Τοιγαροῦν τὰ ῥήματα ἐν πάσῃ ἐγκλίσει καὶ διαθέσει καὶ ἀριθμῷ καὶ προσώπῳ καὶ χρόνῳ συντάσσονται μετὰ τῶν πτωτικῶν Ἀμεταβάτως, ἢ Μεταβατικῶς, ἢ Ἐλλειπτικῶς, ἢ Συμπληρωτικῶς.



Α' μεταβάτως μὲν ἥτοι ταυτοπροσωπικῶς συντάσσονται ὀνομασικῇ ὁμοιότητῳ καὶ ὁμοιοπροσώπως ὡς οἶον Θουκιδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψεν ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ὀνομασικὴ καλεῖται καὶ εὐθεία, καὶ ὀρθή, ταύτη τοι καὶ ἡ τοιαύτη σύνταξις ὀνομάζεται Σύνταξις Α' μεταβάτος, Εὐθεία, Ὀρθή, καὶ Λόγος ἑρθός.

“ Ὅς τις σύγκειται ἐξ ὀνομασικῆς πτωτικῆς τι-  
 “ νος καὶ ῥήματος, καὶ οὗ τινος ἡ ὀνομασικὴ ἐπὶ  
 “ μὲν τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ἢ λέ-  
 “ γεται πλείονος δεξιῶς ἕνεκα καὶ διασολῆς, ἢ ἐ-  
 “ πινοεῖται διὰ τὸ ὠρισμένον εἶναι τὸ πρῶτον καὶ  
 “ δευτέρον ἐκ μόνης τῆς ληγουσῆς τοῦ ῥήματος.  
 “ ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου ἀναγκαίως τίθεται, διὰ τὸ ἀό-  
 “ ρισον εἶναι τὸ τρίτον εἴμη ἀπὸ κοινοῦ, καὶ εἶ-  
 “ μὴ ἐξαιρέτων τι συμβαίνει ὡς βροντᾶ, ἀστρά-  
 “ πται, ὕει κ' τ' λ. Τὸν γὰρ οὐρανὸν ἐξαιρέτως  
 “ ἐπινοητέον ἐνταῦθα.

Ἐξαιροῦνται αἱ πληθυντικαὶ τῶν οὐδετέρων αὐ-  
 “ ται γὰρ ἐνικοῖς συμφωνοῦσι ῥήμασιν Ἀ' ττικῶς.

Διὸ καὶ λέγεται.

“ Οἱ Ἀ' ττικοὶ τὰς εὐθείας τῶν πληθυντικῶν οὐ-  
 “ δετέρων, ἐνικοῖς συμφωνοῦσι ῥήμασιν . . .

Καὶ ἐτι τὰ Περιληπτικὰ καὶ Ἐπιμεριζόμενα τῶν  
 ὀνομάτων ὡς φασιν ἡ πληθὺς (I λ. D. 277.)

δεῦρο δὴ περισσάντες με πᾶς ὁ ἐκείνου χορὸς, ὅσοι  
 τοῦ βήματος. . . . ἄλλος ἄλλο τι τῶν ἐκείνου κα-  
 λῶν διηγούμενοι (Γρηγόρ. Ἐπιτ. Βασιλ.)· ταῦ-  
 τα γὰρ ἐνικά ὄντα, ἐνικοῖς, ἢ πληθυντικοῖς ῥήμασι  
 συντάσσονται. Καὶ αἱ δυϊκαὶ ὀνομασικαί. τὰ γὰρ  
 δυϊκὰ δυϊκοῖς, ἢ πληθυντικοῖς συντάσσονται ῥήμα-  
 σιν· οἷον, Ἐκείνω μὲν οὖν τῷ μεираκείω. . . . δι-  
 κας ἄτισάτην· νῶ δέ. . . . τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν  
 καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτά. . . . (Λουκιαν. Νεκ-  
 ρικ. Διάλογ. Ἐπίσκοπ!)·

Τούτοις ἠκολούθησε καὶ ἐκ τῶν Ἐπιμεριζομένων  
 τὸ ἑκάτερος· οἷον, σὺ δὲ ὁ Λάχης καὶ Νικίας εἶ-  
 πατον ἤμιν ἑκάτερος (Πλάτ. Λάχ.).

Ὅθεν λέγεται.

“ Τὰ Περιληπτικὰ καὶ Ἐπιμεριζόμενα ἐνικά ὄν-  
 “ τα, ἐνικοῖς, ἢ πληθυντικοῖς συντάσσονται ῥή-  
 “ μασι, . . .

“ Τὰ δὲ δυϊκὰ δυϊκοῖς, ἢ πληθυντικοῖς, . . .

Τὸ δὲ περὶ ἐνός λαμβάνεσθαι τὴν ὀνομασικὴν  
 καὶ τὸ ῥῆμα κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν· ὁ γὰρ εἶς  
 λέγει ἄν. ἡμεῖς γράφομεν τοῦτο εἶθις ἐπὶ τῶν  
 ἐμφαντικῶν φράσεων· οἱ γὰρ ἐν ἀρχαῖς ὄντες, ἐμ-  
 φαίνονται ἐν τῇ ἑαυτῶν προσώπῳ ἅπαν τὸ πλῆ-  
 θος τῶν ἀρχομένων. Ὅθεν εἰ περὶ ἑαυτοῦ ἐμφαν-  
 τικῶς λέγων, λέγει πρωτοπροσώπως· ἡμεῖς γράφο-

μεν· ἀλλ' οὐχί δευτεροπροσώπως, ἢ τριτοπροσώπως, ὑμεῖς γράφατε ἢ ἐκεῖνοι γράφουσιν· ὅτι τὸ πρόσωπον ἐπικρατέστερον ἐστὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου, καὶ ἔτι τὸ δευτερον τοῦ τρίτου. Καὶ δὴ λέγομεν κατὰ σύλληψιν προσώπων, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ καίνοσ περιπατοῦμεν· σὺ καὶκαίνοσ περιπατεῖτε· καθίπερ καὶ ἐπὶ τῶν γενῶν τὸ μὲν ἀρσενικὸν ἐπικρατέστερον τοῦ θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου· ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ φωνὴν μὲν ἀρσενικῶν ἢ θηλυκῶν, κατὰ δὲ σημασίαν οὐδετέρων, τὸ οὐδετέρον ἐστὶ ἐπικρατέστερον ἐν τῇ συλλήψει· οἷον νοῦσ μὲν ἤδη καὶ αἰσθησισ ἀπ' ἀλλήλων διακριθέντα (Γρηγόρ. Θεολόγ. εἰσ τὰ Γενέθλ.)

Κὰν μὲν γίγηται τὸ ῥῆμα ἐνικῶσ δυεῖν ὄνομασικῶν, ἢ μεσοσυλλαβῇ ἐνικῶσ ἢ ἐπιφέρηται πληθυντικῶσ· τότε καλεῖται ἡ σύνταξισ φύσει· οἷον φιλοσοφεῖ Σωκράτησ καὶ Πλάτων, Σωκράτησ φιλοσοφεῖ καὶ Πλάτων, Σωκράτησ καὶ Πλάτων φιλοσοφοῦσι.

Κὰν δὲ γίγηται πληθυντικῶσ, ἢ μεσοσυλλαβῇ πληθυντικῶσ, ἢ ἐπιφέρηται ἐνικῶσ, τότε καλεῖται σχήματι· οἷον φιλοσοφοῦσι Σωκράτησ καὶ Πλάτων, Σωκράτησ φιλοσοφοῦσι καὶ Πλάτων, Σωκράτησ καὶ Πλάτων φιλοσοφεῖ.

Καὶ ἔτι ἐξαιροῦνται τὰ Α'παρέμφοτα· τούτων

γὰρ τὸ ἕκ πρώτου ὑποκείμενον ταυτοπροσωποῦν μὲν τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ ἐξ οὗ ἤρτηνται ῥήματος (ὅπερ ἄρχικόν ῥῆμα καλεῖται) εὐθεῖά ἐστιν· ἕτεροπροσωποῦν δὲ μεταβάλλεται εἰς αἰτιατικὴν· οἷον Καὶ νομίζεις ἡμᾶς μὲν ἀποψηφείσθαι, σὺ δὲ οὐδὲ παύσεσθαι (Δημοσθ. Μηδ.)· Δίκαιον ἡμᾶς ἐνθάδε πειρᾶσθαι ἐξιέναι . . . . ἢ οὐ δίκαιον (Πλάτ. Κριτ.) πλὴν τοῦ, Ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθί με ἀποδώσω σοι. (Λουκ. Ι. 35.) καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων.

Ἐὰν δὲ τὸ ἀμετάβητος αἰτιατικὴ τοῦ Α' παρεμφάτου ταυτοπροσωπῇ τῇ μεταβατικῇ τοῦ ἀρχικοῦ ῥήματος, τότε ἢ μὲν αἰτιατικὴ τοῦ ἀπαρεμφάτου καταλιμπάνεται ἐξωθεν ἐπινοουμένη, τὰ δ' ἐπίθετα αὐτῆς συμφωνοῦσιν ἀδιαφόρως ἢ τῇ μεταβατικῇ τοῦ ἀρχικοῦ ῥήματος, ἢ τῇ ἐξωθεν ἐπινοουμένη αἰτιατικῇ τοῦ Α' παρεμφάτου· οἷον περιγίνεται ἡμῖν τοῖς τε μέλλουσιν αλγεῖνοις μὴ προκάμνεν, καὶ εἰς αὐτὰ ἄλθοῦσι, μὴ ἀτολμότερους τῶν αἰμοχθοῦντων φαίνασθαι (Θουκ. Β. 29.) Πολλάκις δὲ τὸ τοιοῦτον ἀπίθαιον ἠγοούμενον τοῦ Α' παρεμφάτου συμφωνεῖ τῇ μεταβατικῇ τοῦ ἀρχικοῦ ῥήματος· ἐπιφερόμενον δὲ, τῇ νοουμένη ἀμεταβάτῳ αἰτιατικῇ τοῦ Α' παρεμφάτου· οἷον, καὶ ὅταν ὑμῖν μεγάλη θόξῃ εἶναι, ἐνθυμούμενοις, ὅτι τολμῶντες . . . .

ἄνδρες αὐτὰ ἐκτίσαντο ( αὐτόθι . 43 . ) .

Ὅταν δὲ τὸ Ἀπαρέμφατον ὑπάρχη τῶν ἐκ πρώτου καὶ ἐκ τρίτου εὐθείᾳ συντασσομένων ῥημάτων, τότε τὰ ἐκ τρίτου ταυτοπροσωποῦν μὲν τῇ ὀνομασικῇ τοῦ ἀρχικοῦ ῥήματος, συμφωνεῖ τῇ ὀνομασικῇ ταυτοπροσωποῦν δὲ τῇ μεταβατικῇ, συμφωνεῖ τῇ μεταβατικῇ : οἷον οὐ γὰρ ἐπέμποιται ἐπὶ τῶ δουλοῖ, ἀλλ' ἐπὶ τῶ ὅμοιοι τοῖς λειπομένοις εἶναι (Θουκ. Α'. 34. ) . καὶ οὐκ ἐνδώσωμεν πρῶτα οὐδενὶ κακῶ γενέσθαι ( ἑ αὐτός . Β'. 87. ) .

Ὅθεν λέγεται .

“ Ἄπαντα τὰ ῥήματα ἔχουσι ἐκ πρώτου ὀνομασικὴν, ἢ λεγομένην, ἢ νοουμένην, πλὴν τῶν Ἀπαρεμφάτων . ταῦτα γὰρ ταυτοπροσωποῦνται μὲν τῇ ἀρχικῷ ῥήματι, ἔχουσι ὀνομασικὴν, ἑτεροπροσωποῦνται δὲ τὴν ὀνομασικὴν εἰς ἀμετάβατον αἰτιατικὴν μεταβάλλουσι . . .

Καὶ ὅτι :

“ Τὰ ὑπαρκτικὰ Ἀπαρέμφατα καὶ τὰ τοῦτοιοῦ ὅμοια τὴν ἐκ τρίτου αἰτιατικὴν εἰς τὴν ταυτοπροσωπον τοῦ ἀρχικοῦ βήματος μεταβάλλουσι . . .

Καὶ ὅτι .

“ Τὸ ἐπίθετον τὸ ταυτοπρόσωπον τῇ ἀμεταβατικῇ τοῦ αἰτιατικῆ τοῦ Ἀπαρεμφάτου καὶ τῇ μεταβατικῇ τοῦ ἀρχικοῦ ῥήματος, ἀδιεφύρως συμ-

φωνεῖ ἑκατέρωθεν :

Μεταβατικῶς δὲ : τοῦτ' ἔστιν ἑτεροπροσωπικῶς συντάσσονται ἢ γενικῇ, ἢ δοτικῇ, ἢ αἰτιατικῇ :

Γενικῇ μὲν συντάσσονται τὰ αἰσθήσεως σημαντι- κά· πλὴν τοῦ ὄρω καὶ τῶν Συκωνύμων· ταῦτα γὰρ αἰτιατικῇ καὶ τοῦ αἰσθάνομαι καὶ ἀκούω ἐνίοτε.

Καὶ ὅλως τὰ κατ' Εἰσπομπὴν πάθους ἐνεργητι- κά, καὶ τὰ κτητικά, ἢ ὡς κτητικά, καὶ τὰ καθ' ὑπεροχὴν ἀντιληπτικά : οἷον ἀποτομαί τοῦ κλασπέ- δου, ἐρῶ μαθημάτων, χηρῶ μαθήσεως, ἀξιούμαι τιμῆς, δρᾶξασθε παιδείας.

Δοτικῇ δὲ τὰ ἀντιπηκτικά καὶ τὰ περιποιητικά, ἢ ὡς περιποιητικά : οἷον παλαίω σοι, ἐσηθῶ σοι, δίδωμι σοι χρήματα.

Αἰτιατικῇ δὲ τὰ ἐπὶ ψυχικὴν, ἢ σωματικὴν διά- θεσιν ἀναγόμενα : οἷον ἀγαπῶ σε, τύπτω σε, διδά- σκω σε· εἰς ἣν (αἰτιατικὴν) κυρίως μεταβιβάζε- ται ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος, καὶ κυρίως ἐνεργητι- κά τὰ τοιαῦτα καλοῦνται.

Τῶν γὰρ τοιούτων ἡ μεταβατικὴ ὡς οὐσα τὸ ἄ- μεσον ὑποκείμενον τῆς ἐνεργείας αὐτῶν δέχεται τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος διατιθέσθαι τὴν αὐτὴν μετα- βατικὴν, ἢ ψυχικῶς καὶ διὰ τῶν ψυχικῶν δυνάμε- ων τοῦ ἐνεργοῦντος, ὅπερ ἐπὶ ψυχικὴν διάθεσιν κα- λεῖται : οἷον ἀγαπῶ σε· ἢ σωματικῶς καὶ διὰ τῶν

σωματικῶν ὀργάνων τοῦ ἐνεργοῦντος, ὅπερ ἐπὶ σω-  
ματικὴν διάθεσιν καλεῖται: οἶον τύπτω σε· ἢ καὶ  
συναμφοτέρως: οἶον διδάσχω σε.

Καὶ ἡ τοιαύτη ἐνεργητικὴ σύνταξις, προσωπικῆς  
οὔσης τῆς μεταβατικῆς, μεταβάλλεται εἰς παθητι-  
κὴν κατὰ πᾶν πρόσωπον ἀντεσφραμμένως τοῖς ἄ-  
κροις οἶον τῆς μὲν ἐκ τρίτου αἰτιατικῆς εἰς ἐκ πρώ-  
του ὀνομασικὴν μεταβαλλομένης, τῆς δ' ἐκ πρώτου  
ὀνομασικῆς εἰς ἐκ τρίτου προθετικὴν γενικὴν, ἢ εἰς  
τὴν μεταλαμβάνομένην δοτικὴν: οἶον, ἐγὼ διδά-  
σχω σε. τὴ διδάσκη ὑπ' ἐμοῦ, ἐγὼ διδάσκομαι  
ὑπ' ἐκείνου, ἐκεῖνος διδύσχεται ὑπὸ τούτου. Καὶ  
διὰ ταῦτα δικαίως ὑπ' ἐμοῦ... ἐβλάπτεσθε.  
(Θουκ. 5. 89.) οὐ γὰρ εἰς περιουσίαν ἐπράττε-  
το αὐτοῖς τὰ τῆς πόλεως (Δημοθ. Οἴλυθ. Γ.)·  
ἐνταῦθα Θαμισοκλέης, ὡς ἐσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ  
τῶν Πελοποννησίων, ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου  
(Ἡρόδοτ.: Η'. 74).

Ὅθεν λέγεται.

“ Τὰ παθητικὰ συντάσσονται τῇ ἐκ τρίτου προ-  
θετικῇ γενικῇ, ἢ τῇ μεταλαμβάνομένῃ δοτικῇ.  
Κατὰ μὲν οὖν τὴν σύνταξιν ἡ τοιαύτη συμβαί-  
νει διχοφορὰ ἐν τε τοῖς ἐνεργητικοῖς καὶ παθητικοῖς  
ρήμασι, κατὰ δὲ τὸν νοῦν οὐδαμῶς· ὁ γὰρ αὐτὸς  
νοῦς ἐκτίθεται ἐν μὲν τῇ ἐνεργητικῇ σύνταξιν ὡς ἐκ

τοῦ ἐνεργοῦντος, ἐν δὲ τῇ παθητικῇ ὡς ἐκ τοῦ πάσχοντος· ὃ γὰρ ἐνεργεια καλεῖται ὡς ἐκ τοῦ ποιούντος, αὐτὸ τοῦτο πάθος ὀνομάζεται ὡς ἐκ τοῦ πάσχοντος.

Εἶδεν τὸ ἀμέσου ὑποκειμένου τῆς ἐνεργείας τοῦ ῥήματος ἔστιν αἰτιατικὴ πραγματικὴ, εἰ μὲν ἔστι μόνη, μεταβάλλεται εἰς παθητικὴν κατὰ μόνου τὸ τρίτον πρόσωπον· οἷον γινώσκω τὴν αἰτίαν, τέμνω τὸν ποδᾶ, ἢ αἰτία γινώσκειται ὑπ' ἐμοῦ, ὃ ποῦς τέμνεται ὑπ' ἐμοῦ.

Ἢ δ' ἔστι μετὰ προσωπικῆς αἰτιατικῆς οὐσης ἤδη αὐτῆς ἀντὶ τοῦ ἀμέσου ὑποκειμένου τῆς ἐνεργείας τοῦ ῥήματος, τότε ἢ μὲν προσωπικὴ αἰτιατικὴ μεταβάλλεται εἰς ἕκ πρώτου ὀνομαστικὴν κατὰ τὰ τρία πρόσωπα· ἢ δὲ πραγματικὴ μένει ὡς ἔστιν, ἀλλὰ κατ' ἑλλειψιν τῆς κατὰ· οἷον διδάσκω σε γραμματικά, ἐνδύω σε χιτῶνα· σὺ διδάσκη ὑπ' ἐμοῦ γραμματικά, ἐνδύη ὑπ' ἐμοῦ χιτῶνα, ἀντὶ κατὰ γραμματικά κατὰ χιτῶνα.

Τὸ γὰρ ἀμέσως δεκτικὸν τῆς ἐνεργείας τοῦ ῥήματος ὑποκειμένου καὶ τε πραγματικόν, καὶ τε προσωπικόν ἢ, καὶ τε καὶ συναμρότερα, τοῦτο αἰτιατικὴ ἔστιν οὐ μόνον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ διαλέκτῳ (1)

(1) Αἰ μὲν οὖν ἐκ τῆς εὐθείας γινόμεναι δράσεις



ἀλλὰ καὶ ἐν πάσι σχεδὸν ταῖς τῶν ἄλλων ἐθνῶν·  
 Ὅθεν τὸ δίδωμί σοι χρήματα, λέγω σοι ταῦτα,  
 βοηθῶ σοι, οὐκ ἔχουσιν ἄμεσον ὑποκείμενον τῆς ἐ-  
 αυτῶν ἐνεργείας τὸ σοὶ, ἀλλὰ τὸ χρήματα, τὸ  
 ταῦτα· τὸ δὲ βοηθῶ ἅτε δηλοῦν τὸ μετὰ βοῆς  
 θεῷ, ἔστι οὐδέτερον ἀμετάβατον, ἢ δὲ σοὶ δοτι-  
 κή, ἔστι Περιποιητική, ἢ ὡς Περιποιητική: ἔτε Χα-  
 ρεσική: οἷον σοὶ χαρίζομαι δίδωμι, λέγω, θεῷ·  
 καὶ γὰρ ἡ αὐτὴ δοτικὴ τοῖς μὲν ἔχουσι μεταβα-  
 τικὴν αἰτιατικὴν συντασσομένη καλεῖται ὡς Περι-  
 ποιητική (1): οἷον διδάσκω σοι τὸν ὕμνον· τοῖς δὲ

---

σχεδὸν ἐπὶ αἰτιατικὴν ἀπασαι συνταίνουσι, πα-  
 ρυφισμένου καὶ τοῦ ἐνεργοῦντος καὶ τοῦ πά-  
 θος ἀνδεχομένου: οἷον δάξω σε, τῶν παθόντων  
 κατὰ παθητικὴν σύνταξιν ἀλυπαγομένων εἰς εὐ-  
 θεῖν, τῶν δὲ δρασάντων εἰς γενικὴν μετὰ τῆς ὑ-  
 πὸ, οἷον ἐγὼ δάξωμαι ὑπὸ σοῦ..... (Ἀ-  
 πολλῶν. Ἀλεξάνδρεϋς.)

(1) Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, ὡς ἔφραμεν, ἔχει καὶ  
 τὰ ἐπὶ τῶν σωμάτων φέρω σοι, ἄγω σοι Πάλιν  
 διαφορᾶς οὐσης τοῦ φέρω σε, ἄγω σε· Ὡς ὁ μο-  
 λογεῖσθαι, ὡς ἀπασα τοιαύτη δοτικὴ συνεχεῖ  
 ἐν ἑαυτῇ τὴν αἰτιατικὴν, ἢ καὶ ἐξωθεν προσ-  
 λαμβάνει (ὁ αὐτός). 9

μη ἔχουσι, καλεῖται περιποιητική: οἷον βοηθῶ σοὶ  
 ὄθεν λέγεται.

“ Πᾶν ῥῆμα καὶ ὡς περιποιητικόν ἔσι λαβεῖν τὸ  
 “ αὐτό,, πλὴν τῶν Ἀντιπιπτικῶν· τούτων γὰρ τὸ  
 ἄμεσον ὑποκείμενον τῆς ἰδίας ἑνεργείας ἐσιν κ  
 δοτική.

ὄθεν κυρίως ἑνεργητικά εἶεν ἂν τὰ αἰτιατικῆ  
 συντασσόμενα (1) εἴτε πραγματικῆ, εἴτε προσω-  
 πικῆ, καὶ εἰς παθητικὴν σύνταξιν μεταβαλλόμενα  
 εἴτε κατὰ τὰ τρία πρόσωπα, εἴτε μόνον κατὰ τὸ  
 τρίτον· ὅσα γὰρ συντάσσονται γενικῆ, ἢ δοτικῆ,  
 τούτων ἡ μὲν γενικῆ δηλοῖ ἥτι κατὰ μετοχὴν πα-  
 θους ἑνεργεῖαν (ὡς καὶ ἡ ὀνομασικῆ) οἷα εἰσι τὰ  
 αἰσθήσεως σημαντικά καὶ τὸ ἔρῳ καὶ τὰ τούτω συ-  
 νώνυμα· ταῦτα γὰρ μετὰ τὴν ἕκ τῶν ἑκτὸς εἰς-  
 πομπὴν πάθους τινὸς ἐνεργοῦσιν (2)

(1) Τὸ δέομαί σου οὐ κατὰ τῆς τοιαύτης ἐννοίας  
 (τῶν ἰκετευτικῶν) παραλαμβάνεται· τοιοῦτο  
 γὰρ τοι σημαίνει, τῆς σῆς βοηθείας λείπομαι.  
 (ὁ αὐτός).

(2) Τὸ ὄρῳ καὶ τὰ τούτω συνώνυμα ὡς δῆθεν  
 νευ εἰσπομπῆς πάθους τινὸς ἐνεργοῦντα κατὰ τὴν  
 ἡμαρτημένην ἀπόδειξιν αὐτῶν πᾶσαι πόλεις καὶ το

Ἡ κτησίον τινα οἷά εἰσι τὰ κτητικά ἢ ὡς κτητικά: οἷον χρήζω μαθήσεως: ἦτοι χρειάν μαθήσεως ἔχω· ἀξιούμαι τιμῆς· ἦτοι κρίνομαι ἀξίος τιμῆς.

Ἡ δὲ δοτικὴ δηλοῖ ἦτοι ἀντιπίπτουσι: τουτέστιν ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν μεταξύ τῶν ὑπὸ τῆς ὀνομαστικῆς καὶ μεταβατικῆς δηλουμένων διαφορῶν προσώπων (1) οἷον παλαίω σοι, σὺ παλαίοις μοι.

Ἡ χάριν: εἴτε περιποιήσιν: οἷον ὑπηρετῶ σοι (1)

- ἔχλου; συντέταχται αἰτιατικῇ ὡς τὸ κυρίως ἐνεργητικά· ἴσως δὲ καὶ διὰ τινὰ καλλωπισμὸν φράσεως, ὡς καὶ τὸ ἀκούω καὶ αἰσθάνομαι ἐνίοτε.
- (1) Καὶ τὰ ἐξ ἴσης διαθέσεως ἀγόμενα, τοῦτ' ἐστὶ τὰ ἐν δυοῖν προσώποις τὴν αὐτὴν ἔχοντα διαθέσιν, τὸ κατάλληλον ἐν δοτικῇ καταγίνεται· ὡς ἔχει τὸ μάχομαι σοι, παλαίω σοι... ἀνθίσταμαι, μονομαχῶ... καὶ ὅτι μὲν ἔδει τὰ τοιαῦτα ἐπὶ πλαγίαν (ἦτοι αἰτιατικὴν) φέρεσθαι παντὶ προὔπτου... ἀλλ' οὐ γὰρ ἡ μεγίστη ἐνέργεια ἀπαιτήσασα αἰτιατικὴν, εἰς ἐν μόνου καταγίνεται, τὸ διατίθεσθαι ἔξ εὐθείας, μὴ μέντοι προσδιατιθέσθαι. (Ἀπολλών. Ἀλεξανδρεὺς)
- (2) Τῶν γὰρ ἐν αὐταῖς ἐγκειμένων ἐνεργειῶν εἰ-

δουλεύω σοι, εἶκω σοι, δίδωμί σοι. κ. τ. λ. Τὰ γὰρ τοιαῦτα ῥήματα οὐ μεταβιβάζουσιν ἐνεργεῖαν τινα εἰς τὴν δοτικὴν ὡς εἰς μεταβατικὴν, ἀλλ' ἔτι εἶναι ἀμετάβητα, οἷά εἰσι τὰ οὐδέτερα καὶ ἀπλῶς πᾶν ῥῆμα μεταβατικὸν ὡς ἀμετάβητον θεωρούμενον: οἷον διδάσκω, ἀντὶ διδασκαλὸς εἰμι, ὡς καὶ τὰ οὐδέτερα παρθενεύω, σωφρονῶ, ἀντὶ παρθένος, σώφρων εἰμι· καὶ τότε ἡ δοτικὴ δηλοῖ ἀναφορὰν τινὰ σημαντικὴν χάριτός τινος, ἥτις καὶ περιποίησης καλεῖται· ἢ μεταβιβάζουσι τὴν ἐνεργεῖαν εἰς αἰτιατικὴν πραγματικὴν, ἢ δὲ δοτικὴ δηλοῖ ὅτι ποιῆται τὴν ἀνχορὰν τῆς τοιαύτης αἰτιατικῆς περὶ ἑαυτὴν: οἷον δίδωμί σοι χρήματα, τοῦτ' ἔστι μέρος τῶν περὶ ἑμέ, ἢ ἐν ἑμοί χρημάτων, περὶ σέ, ἢ ἐν σοὶ ποιῶμαι.

Ὅτι δὲ οὐδεμία ἐνεργεῖα μεταβιβάζεται εἰς τὴν

σὶ περιεκτικαί: τὸ γὰρ δουλεύειν, πάσης ὑπηρεσίας ἐμπερικτικόν· ἥς τὰ εἶδη πόλιν ἐπιμεριζόμενα τῇ ἐνεργητικῇ διχθεοῖ, τὴν ἐνεργητικὴν ἀπαιτεῖ: λούω σε, νύπτω σε..... καὶ τὸ εἶχειν δὲ πάσης ἀντιθέσεως ἐμπερικτικόν ὄν· καὶ τὸ ὑποχωρεῖν πᾶσι τῷ αὐτῷ λόγῳ εἰς δοτικὴν κατήνησιν (ἀνωτέρω ἢ αὐτός).

δοτικὴν τὴν περιποιητικὴν, ἢ ὡς περιποιητικὴν, δῆλον γίνεται καὶ ἔκ τινων ῥημάτων περιποιητικῶν, ἢ ὡς περιποιητικῶν συνηχομένων ἐπίστα καὶ μετὰ προθετικῆς δοτικῆς: οἷον, ἐπὶ σοί, Κύριε! ἤλπισα (Ψαλμ. λ'). Ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πέποιθα (Ψαλμ. ι'). Καὶ αὐτὸς ἐν πάσι εἶποι τὰ θέλει (Ἡρόδοτ. Ζ'). Ποῖ γὰρ μολαῖν μοι δυνατὸν ..... τοῖς σοῖς ἀρήξαντ' ἐν πόνησοι μηδαμοῦ; (Σοφοκλ. Αἴας. 995. 996.).

Τοιγαροῦν τῶν τοιούτων ῥημάτων οἱ δοτικαὶ εἶναι ἐν καὶ ἑλλειπτικαὶ προθέσεων, ὡς καὶ ἡ γενικὴ τοῦ φροντίζω καὶ τῶν συνωνύμων ἑλλειπτικὴ τῆς ὑπέρ: οἷον Εἶπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζεται (Δημοσθ. Οὐλυθ.) Α'. καὶ ἡ τοῦ ὀρέγομαι ἑλλειπτικὴ τοῦ ἕνεκα, καὶ ἡ αἰτιατικὴ τοῦ θρηνώ, ὀδυρομένη κ. τ. λ. ἑλλειπτικὴ τῆς διὰ.

Ἐντεῦθεν οὖν συναγονται οἱ τρεῖς Γενικοὶ Κανόνες τῆς μεταβατικῆς συντάξεως τῶν ῥημάτων: οἷον.

Α'. " Τὰ ἐπὶ ψυχικὴν, ἢ σωματικὴν διάθεσιν ἀναγόμενα, αἰτιατικὴ συντάσσονται..

Β' " Τὰ κατ' εἰσπομπὴν πάθους ἐνεργητικά, καὶ τὰ κτητικά, ἢ ὡς κτητικά, καὶ τὰ καθ' ὑπεροχὴν ἀντιληπτικά γενικῆ συντάσσονται: πλὴν τοῦ ὀρώ καὶ τῶν συνωνύμων, ταῦτα γὰρ αἰτιατικῆ, καὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ ἀκούω ἐπίστα.

Γ'. " Τὰ Ἀντιπιπτικά καὶ τὰ Περιποιητικά, ἢ  
 " ὡς περιποιητικά δοτικῇ συντάσσονται· καὶ ὅσα  
 " ἐκ τῆς ἐν, ἢ σὺν, ἢ πρὸς, ἀντὶ, ἐπὶ, περὶ,  
 " παρὰ, ὁμοῦ τυγχάνει συγκείμενα. " Καὶ ἀ-  
 πλῶς εἶπεν.

" Αἱ Προθέσεις συνθεθεῖσαι τοῖς ῥήμασι, καὶ  
 " τὴν ἰδίαν ἐτι φυλάττουσαι σημασίαν, τὴν ἑαυ-  
 " τῶν ἀπαιτοῦσι πτώσιν: οἷον ἐὰν ἐμμένῃς τῇ  
 φιλοσοφία..... ταχέως γεννήσῃ τοιοῦτος,  
 οἷόν σε προσήκει (Γεοργ. Εὐαγ.). Ἰνα μοι συ-  
 ναντιλάβηται (Λουκ. ι. 40.). Προσέχεται οὖν  
 ἐαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ (Λουκ. Πράξ. κ').  
 Ὡς οὖν ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ  
 διαταγῇ ἀνθέστηκε (Παῦλ. Ῥωμ. 13.) Οἱ Πρά-  
 ξεισι ἀπερισχέπτως ἐπιχειροῦντες, δυσυχήμασι πε-  
 ρικίπτουσιν (Αἴσωπ:). Πᾶσαν χαρὰν ἠγήσασθε.  
 ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις.  
 (Γ'άκωβ. α. 2.)

Ἐξαιροῦνται τὰ τοῖς ἀναφορικοῖς ἄρθροις, ἢ ὀνό-  
 μασι συντασσόμενα.

" Πολλάκις γὰρ τὰ ἀναφορικά οὐ πρὸς ἢν πτώ-  
 " σιν ἀπαιτεῖ τὸ ἐπόμενον ῥῆμα, συντάσσονται,  
 " ἀλλὰ πρὸς ἢν τὸ ἠγούμενον, ὅτε μάλιστα αἰ-  
 " τιατικὴν ἀπαιτεῖ τὸ ἐπόμενον, . οἷον εἶδέ τι  
 καὶ τῷ ἠγεμόνι πισεύσομαι, ἢ ἂν Κύριος δῶ (Ἐσ-

υθρ. Άναβ. Α'. γ'. 16). Εἰ μηδὲν ποιῶντες ἡ-  
μῖν, ὧν τοῖς πολεμουῖσι προσήκει . . . περιήμεν  
(Δημ. Ο'λυθ. β.). Καὶ μηδὲν, ὧν προσήκει  
ποιεῖν, ἑθέλοντας (Δημοσθ. Φιλίπ. γ.). Εὐνό-  
τα δὲ καὶ ὅτε εὐθεῖαν ἀπαιτεῖ τὸ ἐπόμενον, τοῦ ἀ-  
ναφορικοῦ ὀνόματος ὀφείλοντος μὲν εἶναι κατ' εὐ-  
θεῖαν μετὰ τοῦ ὑπαρκτικοῦ, καταλιμπανομένων δ'  
ἔξωθεν τοῦ τε ὑπαρκτικοῦ ῥήματος καὶ τοῦ δεικτι-  
κοῦ ὀνόματος, τότε μεταβάλλεται καὶ ἡ εὐθεῖα  
τοῦ ἀναφορικοῦ εἰς τὴν τοῦ ἡγουμένου πτώσιν: οἶ-  
ον πάνυ χαρίζομαι, οἶω γέ σοι ἀνδρὶ, ἀντὶ τοιού-  
τῳ ἀνδρὶ, οἷος συ εἶ.

Καὶ ἐτι ἑξαχειροῦνται τὰ δῆλωσιν εἴτε δαΐξιν, καὶ  
τὰ γνῶσιν: εἴτε αἰσθησιν, καὶ τὰ λῆξιν: εἴτε παῦ-  
σιν σημαίνοντα.

“Τὰ γὰρ Δηλωτικά, Γνωστικά, Ληκτικά καὶ  
“ὁμοιοπτιώτῳ μετοχῇ συντάσσονται, ἀντὶ ἀπαρεμ-  
“φακτικῆς μεταβατικῆς ἢ ἑλλειπτικῆς, οἷον ἡ  
ἀνθρωπεῖα φύσις ἐδίλωσεν, ἀκρατῆς μὲν ὀργῆς οὖ-  
σα (Θουκ. Γ. 48.). Ἐπιδείκνυσι μάτην ὀμνύν-  
τας, δικάζοντας (Δημοσθ.). Τοῦ μὲν ὀρθοῦ φα-  
νεῖσθαι οὐκ ἀληθεῖς κριταὶ ὄντες. τὸ δὲ ξυμφέρει  
μᾶλλον θεραπεύοντες (Θουκ. Γ. 56.). οὐκ οἶσθα  
ἡμῶν τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις τε καὶ τῷ μεγάλῳ  
βασίλει πολεμοῦσαν ἐκάστοτε (Πλάτ. Ἀλκ.) Ἐ

παιδᾶν αἰσθάνησθέ μου ἐπιτιθεμένου κατὰ τὸ δεξι-  
 ὸν κέρασ , τότε καὶ ὑμεῖς τοῖς καθ' ὑμᾶσ ἐπιχειρεῖ-  
 τε (Ξεν. Παιδ. Ζ'. α.). Οὐραν , ὦ Νικόκλεισ ! τι-  
 μῶντά σε τὸν τάφον τοῦ Πατρὸσ (Ἰσοκ. Εὐαγ. ).  
 Αἱ ἐπιθυμίαι αἰκίζόμεναι τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων  
 καὶ τὰσ ψυχὰσ καὶ τοὺσ οἴκουσ οὐ παύονται (Ξεν.  
 Οἶκον Α'. β.). οἷσ ἠκολούθησε καὶ τὸ ἄρχομαι ,  
 λαμβάνω καὶ φθάνω . τὸ δὲ ἔλῶν γὰρ ἔχει γέρας  
 [Ἰλιάδ . Α'. 356 . ] . καὶ δουλώσασ ἔχει τὴν πό-  
 λιν . δηλοῦσι τὸ διχμῆνον τοῦ παρωχημένου : οἷ-  
 σον ἐδούλωσε , καὶ εἴη ἔχει τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν δου-  
 λείαν : ὅπερ ἐσιν ἀντὶ τοῦ εἴληψε , καὶ δεδούλωκεν .

Αἱ δὲ τοιαῦται μετοχαὶ αἰ εἰσ ῥῆμα μόνον με-  
 ταβαλλόμεναι καὶ διὰ τοῦ καὶ συναπτόμεναι τῷ  
 ἀρχικῷ ῥήματι , καλοῦνται Ῥηματικά : οἷον λα-  
 βῶν ἔχει ἔλαβε καὶ ἔχει . Καὶ γὰρ ὅσαι μὲν με-  
 ταβάλλονται εἰσ ῥῆμα καὶ εἰσ τὸ ὡσ , ἢ ὅτι , ἢ ἐ-  
 παιδῆ , ἢ ἵνα (ὃ καλεῖται καὶ ἀνάλυσισ μετοχῶν) ,  
 ὀνομάζονται Αἰτιολογικάι . ὅσαι δὲ εἰσ ῥῆμα καὶ  
 εἰσ τὸ ὅταν , ἢ ἀφ' οὗ , ἢ ἐν ᾧ , ὀνομάζονται  
 Χρονικάι . ὅσαι δὲ εἰσ ῥῆμα καὶ εἰσ τὸ χωρὶσ καὶ  
 τὰ τοιαῦτα . Τροπικάι . ὅσαι δὲ εἰσ ῥῆμα καὶ εἰσ  
 τὸν εἰ , ἢ εἰάν , καλοῦνται Δισακτικάι . ὅσαι δὲ εἰσ  
 ῥῆμα καὶ εἰσ τὸ ὅσ , ἢ ὅσ τις , ὀνομάζονται Ἀνα-  
 φορικάι , ἢ Ἀοριστολογικάι . ὅσαι δὲ μεταβάλλον-



ται εἰς ὄνομα μόνον, καλοῦνται Ὀνομαστικά, ὄ-  
σαι δὲ εἰς ῥήμα καὶ εἰς τὸ εἶ καὶ, καί τοι, Ἐ-  
ναντιωματικά.

|                 |           |                |
|-----------------|-----------|----------------|
| Ὅθεν αἱ Μετοχαί | }         | Ἄνεφορικά ἢ    |
| καλοῦνται       |           | Ἀριστολογικά   |
|                 |           | Ὀνομαστικά     |
|                 |           | Ῥηματικά       |
|                 |           | Χρονικά        |
|                 |           | Τροπικά        |
|                 |           | Αἰτιολογικά    |
|                 | Διδακτικά |                |
|                 |           | Εναντιωματικά. |

Καὶ ὡς μὲν ῥήματα συντάσσονται μεταβατικῶς  
ἢ γενικῇ, ἢ δοτικῇ ἢ αἰτιατικῇ ἢ ἔλλειπτικῶς.

Διὸ λέγεται.

“ Φέρονται αἱ μετοχαί ἐπὶ τὰς αὐτὰς πτώσεις  
“ τῷ ῥήματι, πλὴν τῶν ὑπερκλιῶν καὶ τῶν τού-  
“ τοις ὁμοίων, αὐταὶ γὰρ ὁμοίαν ἀπαιτοῦσι πτώ-  
“ σιν τῷ οἰκείῳ σχηματισμῷ.”

Ὡς δὲ ἐπίθετα συντάσσονται τοῖς οὐσιαστικοῖς ἀ-  
μεταβάτως: ἢ τοι ἐπιθετικῶς, ἅτινά εἰσιν ἢ ἐκ πρώ-  
του ὀνομαστικῇ, ἢ ἐκ τρίτου μεταβατικῇ, ἢ ἐκ τε-  
τάρτου πλαγίᾳ ἔλλειπτικῇ, ἢ προθετικῇ: εἴτου  
συμπληρωτικῇ.

Ἐξαιροῦνται αἱ λεγόμεναι ἀπόλυτοι μετοχαί.

τούτων γὰρ τὸ οὐσιαστικὸν ἀπολελυμένον καὶ κεχρισ-  
ρισμένον ἐστὶ καὶ ἐκ τῆς ἐκ πρώτου ὀνομαστικῆς καὶ  
ἐκ τῆς ἐκ τρίτου μεταβατικῆς καὶ ἐκ τῆς ἐκ τε-  
τάρτου ἑλλειπτικῆς, ἢ συμπληρωτικῆς πλαγίας.

Αὗται δὲ αἰ καλοῦμεν ἀπόλυτοι ἐκτίθενται ὡς  
ἐπὶ τὸ πλείστον κατὰ γενικὴν πτώσιν: οἷον Θεοῦ θέ-  
λοντος, καὶ ἐπὶ ῥίπος πλείοις (Χρυσολ.) Καὶ δεί-  
πνου γενομένου, τοῦ Διάλου ἡδη βεβληκόςτος εἰς  
τὴν καρδίαν Γούδα Σίμωνος Ἰσχαριώτου.....  
εἰδώς ὁ Ἰησοῦς..... ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου  
(Γωάν. ιβ').

Ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ δοτικὴν ἐπὶ τῶν κινήσεως  
σημαντικῶν ῥημάτων ἢ ὑπερκτικῶν ἢ γνωστικῶν:  
οἷον Περιούτι τῷ ἐνιαυτῷ, φαίνουσι πάλιν οἱ ἑ-  
φοροι φρουρὰν ἐπὶ τὴν Ἥλιον (Ξεν. Ἑλλην. Γ. β.  
18.) Νῦν δ' ἐπ' ἀδελφοῖς οὖσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἐ-  
μαυτῷ γενησομένοις, ὅμως..... λέγειν αἰροῦ-  
μαι (Δημ. Φιλπ. Α'). Καὶ κατ' αἰτιατικὴν με-  
τὰ τοῦ ὡς αἰκασικοῦ: οἷον τῶν δ' ἀδελφῶν ἀμβ-  
λοῦσιν, ὡς περ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φί-  
λους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους (Ξενοφ. Ἀπο-  
μνημον. Β. Γ. 3.) καὶ τῶν τοιῶν δὲ ἀγγελιῶν  
ὡς προαισθανομένους καὶ μὴ ἐπιτρέφοντας, ἀπαλ-  
λαγήτε (Θουκ. ε'. 40..

Καὶ αἰ εὐθεῖαι τῶν οὐδετερογενῶν μετοχῶν: οἷ-

ον οὐδὲ γῆν φυτεύοντες ἄδηλον ὄν σπόριε τις ἐπελ-  
θῶν..... (ὁ αὐτός Α'. 2.). Ἐκ γὰρ τῆς  
ἄλλης Ἑλλάδος οἱ πολέμῳ, ἢ σάσει ἐκπίπτοντες,  
ταρ' Ἀθηναίους οἱ δυνατώτατοι, ὡς βέβαιον ὄν, ἀ-  
νεχώρουν (αὐτόθι).

Πλὴν τῶν χρονικῶν παθητικῶν τοῦ ἀγγέλλω καὶ  
λέγω· αὗται γὰρ ἐκτίθενται κατὰ πληθυντικὴν γεν-  
ικὴν, οἷον Ὁ Περικλῆς δέ..... ὤχετο ἐπὶ Καύ-  
ρου καὶ Καρίας, ἐσαγγελθέντων, ἔτι Φοίνισσαι νῆ-  
ες ἐπ' αὐτοὺς πλέουσι (Θουκ. Α'. 116).

Αἱ δὲ ἀπέλυτοι εὐθεῖαι τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυ-  
κῶν εὐφηνται μὲν σπανίως καὶ παρὰ λογογράφοις,  
ἀλλὰ ποιηταῖς μᾶλλον πρέπουσιν· οἷον ἐκεῖνοι δὲ  
ἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἴγουμένου αὐτῶν  
Σατύρου τοῦ θρασυτάτου αὐτῶν· καὶ ἀναιδεσάτου,  
εἶπεν ὁ Κριτίας (Ξεν. Ἑλλην. β'. γ'. 22). Ἀλῆς  
μὲν γὰρ γενομένη πᾶσα ἡ Ἑλλάς, χεῖρ μεγάλη συ-  
τάγεται (Ἡρόδ. Η'. 157).

Ὅθεν λέγεται.

“ Ἡ ἀπόλυτος μετοχὴ φέρεται ἀπὸ γενικῆς εἰς  
ῥῆμα ἑτεροπροσωποῦν .. .

“ Μισαλαμβάνεται δὲ καὶ ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν κί-  
νήσεως σημαντικῶν ῥημάτων γνωστικῶν τε καὶ ὑ-  
παρκτικῶν, καὶ ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ  
θηλυκοῦ μετὰ τοῦ ὡς εἰχασικοῦ, καὶ ἡ ὀνομα-

σική, μάλιστα δὲ τῶν οὐδετέρων ἀντὶ γενικῆς ἀπολύτου...

Καὶ περὶ μὲν τῆς Μεταβατικῆς Συντάξεως τῶν Ῥημάτων ἱκανοί εἰσιν οἱ εἰρημένοι τρεῖς Γενικοὶ Κανόνες· ἔδη δὲ λέξομεν καὶ περὶ τῆς Ἐλλειπτικῆς καὶ Συμπληρωτικῆς αὐτῶν Συντάξεως.

“ Τὰ πληρωτικά, Κενωτικά, Διαιρετικά, Στε-  
 “ ρητικά, Ληκτικά ( ταῦτα δὲ τὰ Ληκτικά καὶ ὀ-  
 “ μοιοπτώτῳ μετοχῇ ) Μετοχικά, Μεταδοτικά,  
 “ καὶ ὁπλῶς τὰ δηλωτικά μέρους τινός, ἢ τοῦ ἀ-  
 “ πό μέρους συντάσσονται γενικῇ Ἐλλειπτικῇ προ-  
 “ θέσει, ἢ τοῦ μέρους : οἷον, ἐώρων τοὺς νεω-  
 “ τέρους τῶν πολιτῶν, πλείων γέμουτας ἐπιθυμιῶν  
 ( Ἰσοκρ. τραπέζ. ). οἱ δὲ οἷα δὴ κεκνωμένης οἰ-  
 “ κίας νέων δεσποτῶν, ἔγνωσαν μηκέτι μένειν ἐν τῇ  
 “ δουλίᾳ. Ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἔμπλησθῶ  
 ( Ῥώμ. εἰ. ).

Ἐνταῦθα διέσχον ἀλλήλων βασιλεῦς τε καὶ οἱ Ἐλ-  
 ληνες ὡς τριάκοντα σάδια ( Ξενοφ. Ἀναβ. Α΄. 3. )  
 κωλύω σε τῆς ὁδοῦ, ὑσερῶ σε τῶν χρημάτων, παύο-  
 μαι τοῦ λόγου καὶ παύομαι λέγων [ ἐν τούτοις ἔλ-  
 λείπει ἢ ἔξ, ἢ ἢ ἀπὸ ]· κοινωνῶ τῆς εὐτυχίας.  
 μεταδίδωμί σοι τοῦ πλούτου, πίνω τοῦ ὕδατος, ἐ-  
 σθίω τοῦ ὄρου, δρέπομαι τῶν ἀνθέων ( ἐν τούτοις

τὸ μέρος)· τὸ γὰρ πίνω τὸ ὕδωρ· καὶ ἐσθίω τὸν ἄρτον κ. τ. λ. δηλοῖ το ἔλον ὀρισμένως· οἶον πίνω ἔλον τοῦτο τὸ ὕδωρ κ. τ. λ. το δὲ πίνω τοῦ ὕδατος, ταυτὸν τῷ πίνω μέρος τοῦ ὕδατος, ἢ πίνω ὕδωρ· τὸ δὲ κρεμῶ σε τοῦ ποδός, ἀντὶ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ποδός.

“ Τὰ ἀνταλλαγματικά ἐλλειπτικῶς τῆς ἀντὶ ἢ “ διὰ· οἶον καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι. ὃ ὠνήσατο Ἀβραάμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμόρ τοῦ Συχέμ (Πράξ. ζ. 16.)· τὸ γὰρ εὐτυχίας εὐδαιμονίαν ἀλλάξασθαι χρύσεια χαλκείων σέβι (Συνέσ. Ἐπιστολ. 101.). Ὡς τεύχε’..... ἄμειβε χρύσεια χαλκείων (Γ’ λ. Ζ. 335).

Ενίοτε δὲ καὶ δοτικῆ· οἶον Φίλιππος τῶν Ἑλλήνων ἐκράτησε, διέκρησας αὐτούς, καὶ προδοσίαις ὠνούμενος τὰς δίκας (Λουκιαν).

Τὰ ἀπὸ Συγκριτικῶν παρηγμένα ἐλλειπτικῶς τῆς ὑπὸ· οἶον ἠπτώμαί σου ἀντὶ τῆς μεταλαμβανομένης δοτικῆς· οἶον ἐκεῖνος τοίνυν λέγεται κατάδηλος εἶναι μηδανὶ ἂν οὕτως αἰσχυρθεῖς ἠπτώμενος εἰς φίλων θεραπείᾳ (Ξεν. Παιδ. Η’. 6. 8.). Καί τινα τῶν καθ’ ὑπεροχὴν ἀντιληπτικῶν· οἶον ἔχωμαί σου, ἀντὶ τοῦ ἔχω ἐμαυτὸν ἰσχυρῶς ἐκ σοῦ

“ Καὶ ὅλως τὰ περὶ τὴν αἰτίαν ἐλλειπῆ συντάσσονται ἐλλειπτικῆ, ἢ γενικῆ, ἢ ἐντικῆ· οἶ-

“ ον τύπτει τὸν παῖδα τῆς ἀταξίας, ἢ τῆς ἀ-  
“ ταξίας.

“ Εἰ τὸ Αἴτιον τὸ Ὀργανικὸν, ἢ Τροπικὸν, ἢ  
“ Ποιητικὸν δεῖσι δηλώσαι χρῶμεθα τῇ ἔλλειπτι-  
“ κῇ δοτικῇ, ἐνίοτε δὲ καὶ τῇ ἔλλειπτικῇ γενικῇ  
“ ἐπὶ τοῦ Ὀργανικοῦ καὶ Ποιητικοῦ, οἷον Βάλλε,  
“ βαῖλλε τὸν κατάρατον τοῖς ἀφθένοις λίθοις, ἐ-  
“ πίσαλε τῶν βώλων, προσεπίβαλε τῶν ὄσρτικων  
“ (Λουκίαν.). Ὅπως ἕκαστος ὑμῶν χεῖρε καὶ βού-  
“ λεται, τῷ τρόπῳ τούτῳ περαινέτω τὴν ψῆφον (Ἰ-  
“ σοκρ. Ἀντίδ.). Οἳ δὲ μὴ παρεῖεν, τούτους ἠγεί-  
“ το ἢ ἀκρατεία τιμῇ ἢ ἀδικία, ἢ ἀμελεία, ἀπεινάει  
“ (Ξενοφ. Παιδ. Η'. α'. β').

“ Εἰ τὸ κατὰ τι δεῖσι δηλώσαι, χρῶμεθα τῇ ἔλ-  
“ λειπτικῇ αἰτιητικῇ, οἷον Ὅσον ὃ ἔξωθεν ἄν-  
“ θρωπος διαφθείρεται, τοσοῦτον ὃ ἔσω ἀνακαινοῦ-  
“ ται (Βασίλ.) Τέμνεται τὸν πόδα, ἀντὶ κατὰ το-  
“ σοῦτον, κατὰ τὸν πόδα. Καὶ ἔτι.

“ Εἰ τὸ Αἴτιον τὸ Ποιητικὸν, ἢ Τροπικὸν δε-  
“ σι δηλώσαι, οἷον Οἳ δὲ ἡμέτεροι σύμμαχοι  
“ τεθνάσκει τῷ δεῖσι τοὺς τοιοῦτους Ἀποσόλους (Δη-  
“ μοσ. Φίλ. Α'). Τὸν ἐκ δωρὸς γεγῶτα, πολέμιου  
“ νόθεν (Σοφοκλ. Αἴας. 1001.). Πάντα δὲ ταῦτα  
“ γέγραψε τὸν εἰρημένον τρόπον, ἀντὶ διὰ τοὺς τοι-  
“ οῦτους, κατὰ τὸν εἰρημένον. Καὶ ἔτι.

“ Εἰ τὸ ἀπ’ αὐτοῦ τοῦ ἐνεργοῦντος, ἢ πάσχον-  
 “ τος θεωρούμενον μέρος δέοι δηλώσαι, οἷον ὡς  
 νῦν τὸ μὲν ἐπ’ ἐμοί, οἴχομαι, τὸ δ’ ἐπί σοι, σέ-  
 σωσμαι (Ξενοφ. Παιδ. Ε. δ. 16.) Φθείρεις τὰ κοι-  
 νὰ τὸ σὲν μέρος.

“ Εἰ καιροῦ ἢ ποσοῦ χρονικοῦ ὀρισμένου. ἢ  
 “ πορίσου χρεία, χρώμεθα τῇ ἐλλειπτικῇ γενικῇ,  
 “ ἢ δατικῇ, ἢ αἰτιατικῇ, οἷον Καὶ ἐλίνυον οὐ-  
 δένα χρόνον οἱ βοηθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὔτε νυ-  
 κτὸς οὔτε ἡμέρας (Ἡρόδ. Η’. 71.) Ἄντι ἐν και-  
 ρῷ τῆς νυκτός· Πέντε ὅλων ἐτέων λαλέειν μηδὲν  
 (Λουκ. βίων πρᾶς.)· Κρέοντα ἔσθι ἤξοντα βαιού,  
 κούχῃ μύριον χρόνου (Σοφοκλ. ἐν Κολων.) Αὐ-  
 τοὺς οὐχ’ εὐρακα χρόνου (Ἀριστοφ. Πλουτ.) Τῇ  
 δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσήλθον οἱ μαθηταὶ τῷ  
 Ἰησοῦ (Ματθ. κς.) Τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτε-  
 σιν ἠκόδομηθή ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἢ  
 μέραις ἐγερεὶς αὐτόν; (Ἰωάν. αἰ.)· Κρεῖσσον γὰρ  
 εἰσσίπαξ ἀποθανεῖν, ἢ τὰς ἀπίστας ἡμέρας πά-  
 σχειν κακῶς (Αἰσχύλ. Προμηθ.)· οἱ χερσοὶ πρέ-  
 σβαις οὔτοι καθήντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆ-  
 νας (Δημοσθ. σεφάν.) Μεθ’ ἡμέραν σὺ εἶ σῶ-  
 φρων. τὴν δὲ νύκτα, ἐφ’ οἷς θάνατος ἢ ζημία, ταῦ-  
 τα ποιεῖς (ὁ αὐτός.)

Συμπληρωτικῶς δὲ συντάσσονται προθετικῇ γα-

νικῆ, ἡ δοτικῆ, ἡ αἰτιατικῆ, ἢ ἐπιρρήματι: οἷον  
 διεῖχον δε οἱ περίβολοι ἐκκέδεκα πόδας μάλιστα  
 ἀπ' ἀλλήλων (Θουκ. Γ.). Δ' ἡμερῶν τεσσατά  
 ροντα ὀπτανόμενοι (Λουκ. Πράξις α') Καὶ  
 ῥύσεται με ὁ Κύριος ἀπὸ παντός ἔργου πονηροῦ  
 (Β. Τιμόθ. δ.) κάλλισόν ἐστιν ἀντὶ θνητοῦ σώ-  
 ματος, ἀθάνατον δόξην ἀντικαταλλάξασθαι (Ι-  
 σοκρ. Ἀρχίδαμος.) Σὺν τῷ δὲ πίνειν ἡμᾶς, εὐ-  
 δουσιν αἱ μέριμναι (Ἀνικρ. αἰδὴ κέ.). Καὶ ἐν τῷ  
 συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν  
 ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό (Πράξ. β').  
 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕτερω ἀπεσάλη ὁ Ἄγγελος Γα-  
 βριήλ ὑπὸ Θεοῦ (Λουκ. α'). κατὰ δὲ τὴν σκλη-  
 ρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις  
 σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως  
 δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ὅς ἀποδώσει ἕκαστω κατὰ  
 τὰ ἔργα αὐτοῦ (Παῦλ. Ῥωμ. β'). Πόλις δημο-  
 κρατουμένη βεβαίως, οὐκ οἶδα εἴ τις ἐστὶ τῶν πα-  
 σῶν λοιπῆ, πλὴν ἡ ὑπετέρα Δημοσθ. Φλιπ. δ.)  
 ὡς οὐ δεῖ θορυβεῖσθαι τῷ παρεληλυθεναι Φλιππον  
 εἰσω πυλῶν (ὁ αὐτός σεφάν.)

Τοιγαροῦν ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται, ὅτι ἡ  
 σύνταξις τῶν ῥημάτων μετὰ τῶν πτωτικῶν ἐστὶν  
 Ἀμεταβάτως ἐκ πρώτου, Μεταβατικῆ ἐκ τρίτου,  
 Ἐλλειπτικῆ, ἢ Συμπληρωτικῆ ἐκ τετάρτου, ὡς παρ



καὶ αἱ τῶν πτωτικῶν μετ' ἀλλήλων καὶ εἶεν ἂν αἱ  
αὐταὶ σχεδὸν Σύνταξις ἐν τε τοῖς ῥήμασι, καὶ ἐν  
τοῖς πτωτικοῖς. Ὡσα καί.

“ Τὰ παθητικὰ ἐνόματα συντάσσονται, ὡς τὰ  
παθητικὰ ῥήματα, τῇ ἐκ τρίτου πρόθετικῇ γε-  
νικῇ, ἢ τῇ μεταλαμβανομένῃ δοτικῇ, οἷον  
Σὺ Πέρσας, Βασιλεῦ! μὴ ποιήσης καταγελαίους  
γενέσθαι Ἕλλησι (Ἡρόδ. Η'. 100.). Ἐπειδὴ περ  
εἴληπται, πᾶσιν ὑπὲρ ἀπάντων ἐσὶ τιμωρητέος, ὡς  
κοινὸς ἄχθρὸς τῇ πόλει (Δημοσθ. Μειδ.).

Τὰ δὲ εἰς τέον οὐδέτερα (ἃ τινὰ καὶ θετικὰ κα-  
λοῦνται, ἃ τε ἰσοδυναμοῦντα τῇ δέον μετοχῇ, ὅτε  
καὶ τὸ ὑπαρκτικὸν προσίθεται, ἢ τῷ δεῖ ῥήματι  
τῷ καλουμένῳ θετικῷ καὶ τινι σύσειχον Ἀπαρέμφα-  
τῷ) συντάσσονται μεταβατικῶς τῇ αὐτῇ πτώσει,  
ἢ συντάσσεται καὶ τὸ σύσειχον Ἀπαρέμφατον.

“ Τὰ γὰρ Ἀπαρέμφατα τὴν τοῦ οἰκείου ῥήμα-  
τος ἔξουσι διάφορον μεταβατικὴν σύνταξιν.

Ὅθεν λέγεται.

“ Τὰ θετικὰ οὐδέτερα συντάσσονται, ἢ δοτικῇ  
διὰ τὸ περιποιητικὸν δεῖ, ἢ αἰτιατικῇ ἀμετα-  
βάτῳ διὰ τὸ σύσειχον Ἀπαρέμφατον καὶ πλαγίᾳ  
μεταβατικῇ τοῦ αὐτοῦ Ἀπαρέμφατου, οἷον δ'  
ἔκεινοι ἐπισήμη προὔχουσι καθαριτέον ἐσὶν ἡμῖν  
μελέτη (Θουκ. Α'. 121.). ἡμῖν δὲ ξύμμαχοι ἄ-

γαθοί οὐς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐσίν. οὐδὲ δὲ δίκαις καὶ λόγοις διακριτέα, μὴ λόγῳ καὶ αὐτοὺς βλαπτομένους, ἀλλὰ τιμωριτέα ἐν τάχει καὶ παντὶ σθένει [Θουκ. Α'] , ἀντὶ παραδοτέου· τούτέστιν δεοῦ ἐσεῖ προχδοῦναι.

“ Οἱ γὰρ Ἀττικοὶ πληθυντικοῖς ἀντὶ ἐνικῶν  
“ χρῶνται . . .

Ὅθεν αἱ Συντάξεις τῶν ῥημάτων μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τῶν συσσειχῶν τοῖς ῥήμασι πτωτικῶν μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν ἢ ἄλλων τινῶν πτωτικῶν εἰσι σχεδὸν αἱ αὐταί, ἔξαιρουμένων τῶν αἰτιατικῆ συντασσομένων ῥημάτων· τούτων γὰρ αἰτιατικῆ συντασσομένων μεταβατικῶς, τὰ σύσειχα αὐτοῖς ὀνόματα συντάσσονται γενικῆ κτητικῶς, ἢ ὡς κτητικῶς, οἷον τέμνω ταῦτα, τομεῖς τούτων· γράφει τὴν βίβλον, γραφεὺς τῆς βίβλου.

Ὅθεν καὶ ὀνοματοθετοῦντες λέγομεν τὰς μὲν συντάξεις τῶν πτωτικῶν μετὰ τῶν πτωτικῶν, διὰ τῆς προσθήκης τοῦ πτωτικῆ, τῆς δὲ τῶν ῥημάτων ἀνευ ταύτης· οἷον Ἀμετάβατος Πτωτικῆ· Μεταβατικῆ Πτωτικῆ· Ἐλλειπτικῆ Πτωτικῆ· Συμπληρωτικῆ Πτωτικῆ.

Τῶν δὲ ῥημάτων, Ἀμετάβατος· Μεταβατικῆ· Ἐλλειπτικῆ· Συμπληρωτικῆ.

Περὶ τῆς τῶν Ῥημάτων Διαθέσεως .

Ὅταν ἡ Ονομασικὴ τοῦ Ῥήματος θεωρουμένη ὡς πρὸς ἕτερον πρόσωπον, ἢ πρῶγμα μεταβάλλῃ τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ, ἢ καὶ τὴν Ἰδέαν αὐτοῦ, τότε τὸ τοιοῦτον ὀνομάζεται Διάθεσις Ἐνεργητικὴ τοῦ Ῥήματος: οἷον ἔπαινώ, ἀγαπῶ, τύπτω τὸν παῖδα.

Ὅταν δὲ ἡ Ονομασικὴ θεωρουμένη ὡς πρὸς τὴν ἐκ τρίτου προθετικὴν γενικὴν, ἢ δοτικὴν, μεταβαλλῆται ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐκ τρίτου, τότε τὸ τοιοῦτον καλεῖται Διάθεσις Παιθητικὴ: οἷον ὁ παῖς ἐπαινεῖται, ἀγαπᾶται, τύπτεται ὑπ' ἐμοῦ.

Ὅταν δὲ ἡ Ονομασικὴ μὴ δύνηται θεωρεῖσθαι μήτε ὡς πρὸς τὴν ἐκ τρίτου μεταβατικὴν ὡς προσδιατιθεῖσα, μήτε ὡς πρὸς τὴν ἐκ τρίτου προθετικὴν γενικὴν ἢ μεταλαμβάνομένην δοτικὴν ὡς προσδιατιθεμένη, τότε τὸ τοιοῦτον καλεῖται Διάθεσις Οὐδετέρα: τοῦτ' ἔστιν οὐ ἑνεργητικὴ: ἢτοι μεταβάλλουσά τι, οὔτε παθητικὴ: ἢτοι μεταβαλλομένη ὑπό τιος, ἀλλὰ ὀπλοῦσα μόνον, οὐ ἔχει ἐν ἑαυτῇ τὸ ἴδιον σημαίνομενον, εἴτε ὡς ἐνεργεια δοκεῖ ἐνίστα, εἴτε ὡς πάθος, εἴτε ὡς ἰδιότης τις: οἷον ζῶ, ὑγιαίνω, νεάζω, γοσῶ, γηραῖσσω, κοιμῶμαι, θνήσκω. κ. τ. λ.

Ἐκ τούτων οὖν τῶν Οὐδατέρων ἔσα μὲν ἔχουσι σχέσιν τιὰ περιποιήσεως ἢ κτήσεως, ταῦτα συντάσσονται ἢ γενικῇ, ἢ δοτικῇ καὶ καλοῦνται Σχετικά: οἷον εἶκω σοι, κρηζω μαθήσεως· ὅσα δὲ μὴ, καλοῦνται Ἀπόλυτα: οἷον ζῶ, ὑγιαίνω, σωφρονῶ.

Τὸ δὲ πάσχω, ὡς σημαντικὸν παντός πάθους, συντάσσεται ὡς τὰ Παθητικά: ὅταν ἢ Ὀνομασικῇ αὐτοῦ προσδιατίθεται ὑπὸ ἕκ τρίτου τινός, ὅταν δὲ μὴ, τότε λαμβάνεται οὐδατέρως.

Καὶ αὗται μὲν εἰσιν αἱ κυρίως Διαθέσεις· ἢ δὲ Μέση, ἢ Κοινὴ οὐκ ἔστι Διαθέσις· ἀλλ' ὡς περ τὸ κοινὸν τῶν ὀνομάτων οὐκ ἔστι γένος, ἀλλ' ὄνομα, ποτε μὲν λαμβανόμενον εἰς δήλωσιν τοῦ ἀρσενικοῦ γένους: οἷον ὁ ἄνθρωπος· ποτε δὲ εἰς δήλωσιν τοῦ θηλυκοῦ: οἷον ἡ ἄνθρωπος. Οὕτω καὶ τὰ Κοινὸν ἢ Μέσων τῶν Ρήμάτων, ποτε μὲν λαμβάνεται εἰς δήλωσιν ἐνεργείας: οἷον βιάζομαι τὸν ἄνδρα, ὅτε καὶ ἐνεργητικὸν κυρίως ἐστὶ, ποτε δὲ εἰς δήλωσιν πάθους, ὅτε καὶ παθητικὸν κυρίως ἐστὶν: οἷον βιάζεται ὑπ' ἐμοῦ ὁ ἀνὴρ.

Οὕτω καὶ τὸ τέτροφε κοινῶς λαμβάνεται ἢ τοι καὶ ἐπὶ ἐνεργείας καὶ ἐπὶ πάθους: οἷον, Ω' τλάμων! ὅτι καὶ πέλις τέτροφον ἀφίλον ἀποσυγεῖν, καὶ φίλον σέβασθαι (Σοφοκλ. Κολ.) Ἐνεργητικῶς. Πολ-

λί δε' περί χροί' τέτροφεν ἄλλη (Ὀδυσ. Ψ. 237)  
Παθητικῶς .

Εὐρηνται δὲ καὶ πολλὰ καὶ ἕκ τῶν σχηματιζομένων ἀπὸ τῶν εἰς ω εἰς μαι οὐ μόνον ἀντὶ παθητικῶν, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ ἐνεργητικῶν: οἷον τὸν εἰς τὰς δεινοτάτας ἀτυχίας ἐμβαβλημένον τὴν πόλιν (Δείναρ κατὰ Δημοσ.). καὶ παρὸν αὐτοῖς Ἑλλησι, καὶ βελτίστοις ὑμῖν αὐτῶν ἕξ ἴσου συμμαχεῖν, βαρβάροις καὶ δούλοις, οὓς εἰς τὰς ἄκροπόλεις παρῖνται (ἀντὶ παρείκασι) δουλεύουσι (Δημοσθ. περί τῆς τῶν Ρόδ. ἐλευθερώσ.).

Ὁμοίως καὶ ἕκ τῶν εἰς ω σχηματιζομένων πολλὰ εὐρηνται μεταλαμβάνοντα ἀντὶ Παθητικῶν: οἷον ἔαγεν, ἀντὶ τοῦ ἔξι συντετρασμένος ἔρρωγεν, ἔξι διαρρήγμένος· ὁμοίως τὸ ἐάλωκα, γέγονα, τέτηκα, ὄλωκα, σέσηπα· ὧν ἡ ὀνομαστικὴ προσδιατιθεμένη ὑπὸ τινος ἕκ τρίτου, ποιεῖ αὐτὰ παθητικά, μὴ προσδιατιθεμένη δὲ, ποιεῖ οὐδέτερα. Ἐκ τῶν τοιούτων Παρακειμένων ἀφορμὴν λαβόντες οἱ Γραμματικοί, ὠνόμασαν Μέσους πάντας τοὺς Ἐνεργητικοὺς Παρακειμένους τοὺς φυλάττοντας τὸ σοικεῖον τοῦ Θέματος ἀτρεπτον.

Ἀλλὰ παρατηρητέον, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν τοιούτων Μέσων, ὧν ὁ μὲν εἰς ω σχηματισμὸς εὐχρηστος, μετασχηματίζονται δὲ εἰς μαι, καὶ συν-

παύσσονται ποτέ μὲν ἐνεργητικῶς, ποτὲ δὲ παθητικῶς: ταῦτά φημι ἐνεργητικῶς συντάσσόμενα, παρεμφαίνουσι καὶ περισσόν τι: οἷον ὁ δὲ πατήρ ἔσχοπεῖτο, ὃ, τι καὶ διδ' ἔξιτό με (Λουκιαν.), ἀντιδιδάξαις με διὰ μέσου τῶν διδασκάλων, καταβάλλων τὰ διδάκτρα· θαυμασὸν εἶη τὸ, εἰ μὲν τις βούλοιο σκυτέα διδάξασθαι τινα, ἢ τέκτονα, ἢ ἱππέα, μὴ ἀπορραῖν ὅποι ἀν πέμψεις τούτου τύχοι.... ἔάν τις βούληται, ἢ αὐτὸς μαθεῖν τὸ δίκαιον, ἢ υἷον, ἢ ἰκέτην διδάξασθαι, μὴ εἶναι, ὅπως ἀν' ἑλλῶν τύχοι τούτου (Ξενοφ. Ἀπομνημ. Δ' δ. 5.). Καὶ τυχὴν προσπεριβύλλετο, καὶ τριῆραις ἐγκυπηγήσατο (Ἰσοκρ. Εὐαγόρ.)· καὶ ἀπέγραφον οἱ Γραμματισαί... καὶ παρέπλεσεν παρὰ τὰς πρώτας τῶν νεῶν, ἐπερωτῶν.... καὶ ἀπογραφόμενος (Ἡρόδ. Η' 100.).

Τὰ δὲ λεγόμενα Ἐπίμεσα, ἢ Ἐπίκοινα, ἢ Ἀποθετικά, ταῦτα Ἐπίκοινα μὲν, ἢ Ἐπίμεσα ἑνομεζονται, ὡς μετὰ τὰ Κοινά, ἢ Μέσα ταυτόμενα· Ἀποθετικά δὲ, ὡς ἀποθέμενα τὸν εἰς ὠ εὐχρησον σχηματισμὸν, καὶ μόνον εἰς μαι σχηματιζόμενα, συντάσσονται τὰ μὲν γενικῆ: οἷον ἄπτομαι γεύομαι δράπτομαι κ. τ. λ. τὰ δὲ δοτικῆ: οἷον χράμαι, κ. τ. λ. τὰ δὲ αἰτιατικῆ: οἷον βούλομαι, δύνχμαι, μίτέρχομαι, καὶ προθετικῶ.

πορεύομαι εἰς Ἀθήνας κ. τ. λ. τὸ δὲ βιάζομαι, ποτὲ μὲν ἐνεργητικῶς ποτὲ δὲ παθητικῶς.

Ὅσα δὲ τῶν ῥημάτων μεταβιάζουσι τὴν ἰδίαν ἐνέργειαν εἰς μεταβατικὴν ταυτοπροσώπων τῆ ὀνομασικῆ (ὅτε καλεῖται ἡ Σύνταξις Ἐπισφρακτικῆ, καὶ λαμβάνει μεταβατικὴν σύνθετον Ἀντωνυμίαν), ἢ εἰς τι τῶν κτημάτων τῆς ὀνομασικῆς (ὅτε καλεῖται Ἐπί τι τῶν αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει κτητικὴν τῆς μεταβατικῆς Σύνθετον).

Ἐν δὲ τῇ κτητικῇ συνθέτῳ συντάξει μεταλαμβάνει, ἔστιν ὄνομα ἰσοδυναμοῦν τῇ Συνθέτῳ: οἷον τὸ οἰκεῖον, ἢ ἴδιον· πρὸς τε αὐτῷ τῷ ὀνόματι καὶ τὴν γενικὴν τῆς Συνθέτου συντάξιν (ἐπίοτε, ...). τούτων τὴν σύνταξιν καλοῦμεν Ἀυτοπαθεῖα, ὡς ἀφ' ἐαυτῆς πασχούσης τῆς μεταβατικῆς: οἷον ὁ δὲ Εὐφραίος ἀπέτραξεν ἑαυτὸν (Δημ. Φιλίπ. Γ'). Ἐδῶκα ἑμαυτὸν ὑμῖν ἀπλῶς (αὐτὸς Στεφ.). Τῆς δὲ γῆς σωτήρα σαυτὸν τῷ δ ἐμβάλλεις λόγῳ (Σόφοκλ. Κολων.). Ἡ' ὡς τοῦ κτήματος πάσχοντος ὑπὸ τοῦ ἰδίου κτήτορος, ὅτε καλεῖται ἀπὸ τοῦ κτημένου ἐπὶ τὸ κτῆμα: οἷον ὁ εὐρῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν (Μιχθ. Γ'). Ἡ' ὡς πασχούσης τῆς μεταβατικῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου κτήματος, ὅτε καλεῖται ἀπὸ τοῦ κτήματος ἐπὶ τὸν κτημένον: οἷον ὁ ἑμαυτοῦ ἀδελφὸς φιλεῖ με.

ὅταν λέγεται :

“ Χρῶμεθα τῇ Συνθέτῳ, ὅταν τὸ αὐτὸ πρόσω-  
 πον ἐνεργῇ καὶ πασχη . καὶ ἐπισραπτικῶς, ἢ ἐ-  
 πί τι τῶν αὐτοῦ , , .

Αὕτη δὲ ἡ Αὐτοπαθῆς Σύνταξις , καὶ μάλιστα  
 τὸ ἐπί τι τῶν αὐτοῦ εὔρηται καὶ ἀπλῆ Κτητικῇ  
 Ἀντωνυμία συντεταγμένον , ἴσως ἐπὶ τῷ φυγεῖν τὸ  
 δύσφθεγκτον : οἶον τὸ Ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ Ἀρ-  
 χιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί ( Ἰωάν . ΙΗ΄ . ) . Σὺ δὲ  
 ὅταν προσεύχη , εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου , καὶ  
 κλείσας τὴν θύραν σου , πρόσευξαι τῷ πατρί σου  
 ( Ματθ . 5΄ . ) .

Καὶ τούναντίον, εὔρηται Ἀντωνυμία Σύνθετος  
 ἀντὶ ἀπλῆς εἰς διάκρισιν προσώπου, ὅταν ἡ τῷ δευ-  
 τέρῳ ῥήματι συντασσομένη Ἀντωνυμία ταυτοπρο-  
 σωπῇ τῷ ἀρχικῷ ῥήματι [ ὃ καλεῖται Ἀντιμε-  
 τάβασις ] οἷον ἔδοκεέ τε ἕκαστος ἑαυτὸν θεάσα-  
 σθαι βασιλέα ( Ἡρόδ . Η΄ . 86 . ) . Ἐνίοτε δὲ καὶ  
 εἰς ἔμφασιν πλείονος δείξεως καὶ διασολῆς : οἷον  
 τὸν ὁμώνυμον ἑμαυτῷ ( Δημοσθ . Ὀλυμπ . Γ΄ . ) .  
 Νῦν δ' ἐπ' ἀδήλοισι οὔσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἑμαυτῶν  
 γενησομένοις ( ὃ αὐτὸς Φιλίπ . Α΄ . ) .

“ Ἡ γὰρ Ἐπιταγματικὴ μετὰ τῆς Πρωτοτύπου,  
 ἢ Κτητικῆς, ἦτοι ἐπιτατικῶς, ἢ ἀντὶ συνθέτου  
 ἐκλαμβάνεται , , : οἷον, ἔξόν δὲ ἡμῖν καὶ ἕξ ἡμῶν .



τερα αὐτῶν ἀσφαλῶς ἔχειν ( Δημοσθ. Ὀλυθ. Γ' ).  
 Πόθεν ἄλλοθεν , ἢ πρὸ ἡμῶν αὐτῶν , ἰσχυρὸς γέ-  
 γονε Φίλιππος ( αὐτόθ ) ; Οὐ τὸν εἰπόντα μόνου  
 παραχρῆμα ἐπαινέσεσθε , ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ὑ-  
 γερρον ( Ὀλυθ. Β' ).

“ Μετὰ δὲ τῆς Δεικτικῆς ἢ τῶν ὀνομάτων δη-  
 “ λοῖ ταυτότητα , ἢ ὁμοιότητα , . . οἷον αὐτὸ τοῦτο  
 τὸ τῆς παροιμίας . Αὐτὸς ὁ Πλάτων λέγει .

Αὐτὶ δὲ ταύτης τῆς Αὐτοπαθοῦς τῶν ἐνεργητι-  
 κῶν Σύνταξεως , χρῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παθη-  
 θητικῶ ῥήματι ἄνευ τῆς ἐκ τρίτου προθετικῆς γενι-  
 κῆς , ἢ δοτικῆς , ὡς ἐμφαινομένης ὑπὸ τῆς ἰδίας  
 ὀνομασικῆς : οἷον , αἰδοῦμαι , αἰσχύνομαι , ἐντρέ-  
 πομαι , ἥδομαι , δεδίπτομαι , φοβοῦμαι , φθείρο-  
 μαι , τήκομαι , κ . τ . λ . Ἄ τινά οἱ μὲν κλοῦσιν  
 Ὀλοπαθῆ , οἱ δὲ Μέσα . Εἰσὶ δὲ Παθητικά ὑπ' ἐ-  
 αὐτῶν πάσχοντα , ἀλλ' οὐχ ὑπ' ἑτέρου τινός : οἷ-  
 ον ἐγὼ τήκω ἑμαυτὸν , φθείρω ἑμαυτὸν , φοβῶ ἑ-  
 μαυτὸν , κ . τ . λ . Ὅταν δὲ φθίης σὺ μὲν ἐμέ ,  
 ἢ τὰ ἐμαί , ἐγὼ δὲ σέ , ἢ τὰ σαί , τότε λέγομεν  
 φθείρομεν ἀλλήλους , ἢ τὰ ἀλλήλων . καὶ ἡ τριταύ-  
 τη Σύνταξις καλεῖται Ἀλληλοπαθῆς .

## ΠΕΡΙ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ

Αἱ σωματικαὶ Οὐσίαι καὶν τε ἡμεῶσι, καὶ τε κινῶνται, θεωροῦνται πάντοτε ἐν τόπῳ κατὰ διαφόρους ἀναφοράς. Εἰς δῆλωσιν οὖν τούτων τῶν ἀναφορῶν ἐπενόησαν οἱ ἀρχαῖοι λέξεις τινάς, ἅς καὶ Προθέσεις ὠνόμασαν διὰ τὸ προτίθεσθαι πάντων τῶν τοῦ Λόγου μερῶν ἢ κατὰ Σύνθεσιν, ἢ κατὰ Σύνταξιν· μᾶλλον δὲ διὰ τὸ προτίθεσθαι πολλάκις τοῦ δευτέρου ὄρου τῆς ἀναφορᾶς (ὅπερ καὶ κατὰ Σύνταξιν, ἢ συντάσσεσθαι καλεῖται) εἰς δῆλωσιν τῆς εἰς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πρώτου ὄρου θεωρουμένης ἀναφορᾶς.

Ὅθεν ἐπενόησαν.

Τὴν ΕἶΝ πρὸ τῆς δοτικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς ἀναφορᾶς σωματικῆς τινός Οὐσίας, ἡρεμούσης ἐνδον τόπου τινός: οἶον, Ἐμείναν δὲ καὶ οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν οἰκοῦντες ἐν Σόλοις καὶ ἐν Ἴσοις (Ξενοφ. Ἀναβ. Α'. β'. 24.).

Τὴν ΑΨΟ' πρὸ τῆς γενικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως: οἶον Ὡς ἀπὸ τοῦ τρίτου γηλόφου ἔδοξεν αὐτοῖς μὴ κινεῖν τοὺς στρατιώτας (Αὐτόθι. Γ'. δ'. 17.).

Τὴν ΔΙΑ' πρὸ τῆς γενικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς ἀπὸ μέσου τινός τοπου κινήσεως: οἶον Κύρος δὲ ἔχων

οὓς εἶπον, ὤρματο ἀπὸ Σάρδεων, καὶ ἐξελάνει  
διὰ τῆς Λυδίας (αὐτ. Α'. β'. 5.).

Τὴν ΗΓ'ς πρὸ τῆς αἰτιατικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς εἰς  
τινα τόπον κινήσεως: οἷον ἐξελάνει διὰ Φρυγίας  
εἰς Κολοσσέας (Αὐτόθι. 6.).

Τὴν ΣΤ'Ν πρὸ τῆς δοτικῆς εἰς δῆλωσιν τοῦ  
ὅτι δύο, ἢ πολλαὶ Οὐσίαι ἠρεμοῦσιν, ἢ κινουῦνται  
συνημμένως: οἷον Κχι ἐν τούτῳ Κῦρος παρελαύ-  
νων αὐτὸς σὺν Τιγρητι τῷ Ἑρμηνεῖ κχι ἄλλοις τρι-  
σὶν ἢ τέτταρσι (αὐτόθι. Α'. η'. 8.). Σὺν τού-  
τοις δὲ ὦν καθορᾶ βασιλέα καὶ τὸ ἀμφ' ἐκεῖνου  
στῖρος (αὐτόθι).

Εἰς δῆλωσιν δὲ τῆς ἀναφορᾶς τῶν τέπων πολ-  
λῶν Οὐσιῶν ὡς πρὸς μίαν Οὐσίαν, θεωρουμένων  
μὲν κατὰ μέρος, κχι ὡς μέρους τοῦ περίξ αὐτῆς  
τόπου λαμβανομένων, ἐπενόησαν.

Τὴν Ε'Ε, ἢ Ε'Κ πρὸ τῆς γενικῆς: οἷον ἐκ δεξι-  
ῶν, ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ τῶν ἔμπροσθεν, ἐκ τῶν ὀ-  
πισθεν, ἐκ τῶν ἄνω, ἐκ τῶν κάτω. Δηλοῖ δὲ καὶ  
τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν ἀντὶ τῆς Α'κό. Ὁμοῦ δὲ  
λαμβάνομένων.

Τὴν ΠΕΡΙ', ἢ Α'ΜΦΙ', πρὸ τῆς αἰτιατικῆς:  
οἷον Οἱ δὲ περὶ αὐτόν..... δόξαν μὲν ἔχουσιν, ὡς  
εἰσι θεοὶ (Δημοσθ. Ὀλυμπ. Β').

Τὴν Α'ΝΑ' πρὸ τῆς αἰτιατικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς

ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω κινήσεως: οἷον ἀνά ποταμὸν πλέειν (Ἡρόδ.).

Τὴν κατὰ πρὸ μὲν τῆς γενικῆς εἰς δὴλωσιν τῆς ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω κινήσεως: οἷον Βῆ δὲ κατ' Ὀλύμποιο καρῶνων χωόμενος κῆρ (Ἰλ. Α' 44.). Πρὸ δὲ τῆς αἰτιατικῆς εἰς δὴλωσιν τοῦ μέρους ὄλικου τινος τόπου οἷον εὐροῖς δ' ἄν αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ Κράνιον (Λουκιαν.).

Τὴν Ε' ΠΙ' πρὸ τῆς γενικῆς, ἢ δοτικῆς εἰς δὴλωσιν τοῦ προσεγγίζειν τοὺς τόπους τῶν ἀνωθεν ἰσαμένων, ἢ κινουμένων Ὀσιῶν: οἷον Ω' Πάππε! ἀλλ' οὖν πονηρὶ γε φαινόμενοι, καὶ ἐπὶ πονηρῶν ἰππαρίων ὄχουμένοι ἄγουσιν ἡμῶν τὰ χρήματα (Ξενοφ. Παιδ. Α' δ. 19.). Ε' π' οἴκου εγένοντο (Θουκ). Ἡνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πύνακι (Ματθ. ιδ.). Πρὸ δὲ τῆς αἰτιατικῆς ἀντὶ τῆς Εἰς, ἢ Πρὸς.

Τὴν Υ' ΠΕ'Ρ πρὸ μὲν τῆς γενικῆς εἰς δὴλωσιν τῆς ἀνωθεν μὲν εἰς μὲνης, ἢ κινουμένης, μὴ προσεγγιζούσης δέ: οἷον Νῦν δ' ὑπὲρ μητρὸς φίλης Ἐκάνθης αἴσω (Εὐριπ. Ἐκάβ. 30.) Πρὸ δὲ τῆς αἰτιατικῆς εἰς δὴλωσιν τοῦ τόπου τοῦ ποῦρωτέρω ἢ ὁ τῆς αἰτιατικῆς κειμένου: οἷον Υ' πὰρ τὴν Θράκην ἢ Μακεδονία.

Τὴν Υ' ΠΟ' πρὸ τῆς γενικῆς, δοτικῆς, αἰτιατικῆς.

τικῆς, εἰς δῆλωσιν τῆς ὑποχάτωθεν ἰσαμένης, ἢ κινουμένης: οἷον τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης πέμψαντες (Ἡσίοδ. Θεογον.). Ἔστι δὲ καὶ μεγάλου Βασιλέως βασιλεῖα ἐν Κελαιναῖς ἑρυμνά ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τοῦ Μαρσοῦ ποταμοῦ ὑπὸ τῇ Ἀκροπόλει (Ξεν. Ἀναβ. Α. β'. 8.). Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλοβεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν (Λουκ. Πράξ. 6.).

Τὴν ΜΕΤΑ' πρὸ μὲν τῆς γενικῆς εἰς δῆλωσιν τῶν ἄμα καὶ ὁμοῦ ἰσαμένων, ἢ κινουμένων: οἷον Καὶ οἶδα ἀκούων, ὅτι. ... παραταττόμενοι μεθ' ὑμῶν..... καὶ ἡμεῖς μετ' ἐκείνων (Δημοσθ. Φιλίπ. Α'). Πρὸ δὲ τῆς αἰτιατικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς κατόπιν ἑτέρας ἰσαμένης, ἢ κινουμένης: οἷον Κλέαρχος μὲν τὰ δεξιὰ τοῦ κέρατος ἔχων πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ, Πρόξενος δὲ ἔχομενος οἶδ' ἄλλοι μετὰ τούτου (Ξενοφ. Ἀναβ. Α'. π'. 3.).

Τὴν ΠΡΟ' πρὸ τῆς γενικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς ἔλπρασθεν πράγματος, ἐνίοτε δὲ καὶ προσώποι ἰσαμένης, ἢ κινουμένης: οἷον Καὶ τὸ μὲν ἔσωθεν πρὸ τῆς Κιλικίας..... τὸ δ' ἔξω τὸ πρὸ τῆς Συρίας (Ξενοφ. Ἀναβ. Α'. δ'. 4.). Οἱ δὲ ἄριστοι καὶ γενναῖοτατοι πρὸ τοῦ Βασιλέως φονευόμενοι (Πλουτάρχ. ἐν βίῳ Ἀλεξάνδρ.).

Τὴν ΠΡΟΣ πρὸ μὲν τῆς γενικῆς εἰς δῆλωσιν τοῦ ἔμπροσθεν προσώπου τινός: οἷον πρὸς τα θεῶν μακάρων, πρὸς τα θνητῶν ἀνθρώπων ( Ὁμ. Ἰλ. Α' ). Πρὸ δὲ τῆς δοτικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς πλησίον τινός πράγματος: οἷον πρὸς τοῖς ποτί. Πρὸς τῷ Εὐφράτη ποταμῷ ( Ξενοφ. Ἀναβάσ. ) Πρὸς δὲ τῆς αἰτιατικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς εἰς τι πρόσωπον, ἐνίοτε δὲ καὶ πρῶτον κινήσεως: οἷον Ἐκάβη! σπουδῆ πρὸς σὲ ἑλίσθην [ Εὐριπ. Ἐκάβ. 100. ] Καὶ ἀρικνουῦνται πρὸς τὸν Ἀρῶξην ποταμὸν ( Ξενοφ. Ἀναβ. Α' δ. 18. ). ἀντὶ τῆς Εἰς.

Τὴν ΠΑΡΑ πρὸ μὲν τῆς γενικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς ἀπὸ προσώπου ὡς ἀπὸ τόπου τινός κινήσεως: οἷον Οὐ γὰρ ἔχρην, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι! Ταξιάρχους παρ' ἡμῶν, Ἰκπάρχους παρ' ἡμῶν, Ἄρχοντας οἰκείους εἶναι ( Δημοσθ. Φιλίπ. Α' ); Ἐχει ἐπὶ τοῦ προσώπου τὰ ἴχνη τῶν τραυμάτων, ἃ ἔλαβε παρὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν πυκτεύων ( Λουκιαν ) Πρὸ δὲ τῆς δοτικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς πλησίον τινός προσώπου: οἷον οὐ γὰρ ἄλλοθί που βεβίωκα, ἢ παρ' ὑμῖν ( Δημοσθ. 56φ. ). Πρὸ δὲ τῆς αἰτιατικῆς εἰς δῆλωσιν τῆς πλησίον τινός πράγματος: οἷον Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ( Ματθ. Δ' ). Καὶ αὐτὸς ἦν ἐσὼ, παρὰ τὴν λίμνην Γενησαρέτ ( Λουκ. Ε' ). Καὶ ἐτι εἰς.

δήλωσιν τῆς ἐξισαμένης ἕκ τινος πράγματος ὡς ἀπὸ τύπου: οἷον παρὰ τὸ δίκαιον πράττει.

Τὴν Α'ΝΤΙ' προ τῆς γενικῆς εἰς δήλωσιν τῆς προΐσαμένης μὲν ἐν τινι τύπῳ καταλαμβάνουσας δὲ αὐτὸν ἑτέρας: οἷον Ἀντί τῶν ὀλκᾶδων τριήρεις προσώρμησεν ἐν τῷ λιμένι.

Αἱ μὲν οὖν Προθέσεις ἐπινοήθηται, ὡς δοκεῖ, τὸ κατ' ἀρχαίς εἰς δήλωσιν τῶν διαφορῶν ἀναφορῶν τῶν μεταξὺ τοῦ τύπου καὶ τῶν σωματικῶν Οὐσιῶν ἰσαμένων, ἢ κινουμένων· μετὰ δὲ ταῦτα παρατηρήσαντες, ὅτι ἅπασαι αἱ ἐνεργεῖαι καὶ ἀλλοιώσεις τῶν τε σωματικῶν Οὐσιῶν, τῶν τε ἀσωμάτων καὶ τῶν ἠθικῶν ἀναλογοῦσι τῇ κινήσει, αἱ δὲ ὑπάρξεις τῇ ἡρεμίᾳ τῶν σωματικῶν Οὐσιῶν· ὁ δὲ τύπος ὧν ἐν ἑκ τῶν ἐξ Περιστατικῶν (ἅπερ εἰσι ταῦτα: Πρόσωπον, Πράγμα, Τύπος, Χρόνος, Αἰνία, Τρόπος (ἐν ᾧ καὶ τὸ ὄργανον)), ἀναλογεῖ ἐνὶ ἑκάστῳ τῶν λοιπῶν Περιστατικῶν ἄλλοτε ἄλλως· ταύτητοι ἐχρήσαντο ταῖς Προθέσεις εἰς δήλωσιν καὶ τῶν διαφορῶν ἀναφορῶν τῶν μεταξὺ τῶν τε ὑπάρξεων ἢ τῶν ἐνεργειῶν, καὶ τῶν λοιπῶν Περιστατικῶν: οἷον ἐπὶ τῆς τοῦ νοῦς ἐνεργείας τῆς δεικνυούσης τὴν συμφωνίαν, ἢ διαφωνίαν τῶν ἰδίων διὰ μέσου τρίτης τινὸς, ἢ μὲν ἐνεργεία τοῦ νοῦς ἀναλογεῖ τῇ κινήσει τῆς σωματικῆς

Ουσίας, ἡ δὲ καθολικωτέρα Ἰδέα: εἴτε Ἐννοία  
 τῷ τόπῳ τῷ ἀφ' οὗ, ἢ δὲ μέσῃ τῷ δι' οὗ, ἢ δὲ  
 μαρικωτέρα τῇ εἰς ὃν ἢ σωματικῇ κίνησις, οἷον εἰ  
 κινουμένου τοῦ νοός ἀπὸ τῆς Ἐννοίας τοῦ ἀγαπη-  
 τέου διὰ μέσου τῆς Ἐννοίας τοῦ ὠφέλιμον εἰς τὴν  
 Ἐννοίαν τοῦ Γραμματικῆ. Ἐντεῦθεν καὶ Διάνοια  
 κέκληται παρὰ τοῖς Διαλεκτικοῖς ἢ τοιαύτη τοῦ  
 νοός ἐνεργεῖα, οἷον ἀπὸ Ἐννοίας διὰ μέσου Ἐν-  
 νοίας εἰς Ἐννοίαν τινα ἀφικνουμένη. τὸ δὲ σημεί-  
 ον αὐτῆς: ἦτοι ὁ προφορικὸς, ἢ γραπτὸς Συλ-  
 λογισμὸς ἀνόμασαι Ἐπιχειρήματα, ἢ Ἐπι-  
 χεῖρησις.

Πάλιν ἐπὶ τῆς Ἀρετῆς καὶ Κακίας βουλόμενοι  
 δηλῶσαι τὴν μεταβολὴν ἀπὸ ἑτέρας εἰς ἑτέραν,  
 χρῶμεθα τῇ Ἀπὸ (ἢ τῇ Ἐκ ἀντὶ τῆς Ἀπὸ) καὶ  
 τῇ Εἰς (ἢ τῇ Ἐπὶ ἢ Πρὸς ἀντὶ τῆς Εἰς): οἷον  
 Ἀπὸ τῆς ἄκρας κακίας, εἰς τὸν ἄκραν ἀρετὴν με-  
 τεβῆται Μωϋσῆς ὁ Αἰθίοψ, ὡς τῆς μὲν μεταβολῆς  
 ἀναλογούσης τῇ κινήσει, τῆς δὲ κακίας τῷ τόπῳ  
 τῷ ἀφ' οὗ, τῆς δὲ ἀρετῆς τῷ εἰς ὃν ἢ κινήσει.

Πρὸς δὲ τούτοις ἐπειδὴ οἱ χρόνοι τῶν ὑπάρξε-  
 ῶν ἢ ἐνεργειῶν, ἢ παθῶν ἀναλογοῦσι πολλάκις  
 τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἡρεμῆ σωματικῇ τις Οὐσία, ὁ δὲ  
 ὑπὲρος προτέρου τιὸς ἀναλογεῖ τῷ τόπῳ, ἢ εἰ-  
 ῖσεται, ἢ κινεῖται τις Οὐσία κατόπιν ἑτέρας. α ὁ δὲ



πρότερος ἑτέρου τινός τῷ τόπῳ, καθ' ὃν ἴσεται, ἢ κινεῖται τις Οὐσία ἔμπροσθεν ἄλλης· διὰ τοῦτο χρωμέθα ταῖς Προθέσεσι καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου, καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου: οἷον Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτόν, οἱ ὄχλοι συνέθλιβον αὐτόν (Λουκ. Η΄). Ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ἐπὶ τὸ αὐτό (ὁ αὐτὸς Πράξ.) Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς (Μάρκ. Α΄). Πολλοὶ παρ' ὑμῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι! γέγονασι ῥήτορες ἑνδοξοὶ καὶ μεγάλοι πρὸ ἐμοῦ (Δημοσθ. σεφάν.).

Οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ἀποτάσεως τῶν ἐνεργειῶν τῶν ῥημάτων· τὸ γὰρ πέμπω σοι γράμματα ἔχει τὴν ἀπότασιν τῆς ἐνεργείας εἰς τὸ σοὶ πρόσωπον· ταύτη τοι ἢ μὲν πέμψις ἀναλογεῖ τῇ κινήσει, τὸ δὲ σοὶ πρόσωπον τῷ τόπῳ τῷ εἰς ὃν ἢ κίνησις.

Ὅθεν λέγεται.

Πέμπω ἢ λέγω πρὸς σέ, ἢ ἐπὶ σέ, ἢ εἰς σέ, ἢ ἐν σοὶ (λαμβάνουμένης τῆς Ἐν ἀντὶ τῆς Εἰς ἢ Πρὸς ἢ Ἐπί. καὶ γὰρ αἱ Προθέσεις ὡς περ καὶ τὰ λοιπὰ Μέρη τοῦ Λόγου, μεταλαμβάνονται ἐσθ' ὅτε ἀντὶ ἀλλήλων) καὶ σοὶ ἑλλειπτικῶς τῆς Ἐν. Ὁμοίως καὶ τὸ χρωμαὶ βιβλίους ἀντὶ χρῆσιν ποιούμεαι ἐν ἐπὶ βιβλίους.

Οὕτω καὶ ἐπὶ πάντων τῶν Περιποιητικῶν, ἢ ὡς

Περιποιητικῶν Ῥημάτων τῶν εἰς δοτικὴν ἀποτε-  
 λούντων. Ὅθεν καὶ Ἀποτατικὴ ὠνόμασαι ἢ τοι-  
 αὐτὴ μεταβατικὴ.

Τὸ δὲ Ὀργανικὸν Αἴτιον, δι' οὗ ἢ ἐνεργεῖα ἢ  
 τὸ πάθος ἀναλογεῖ τῷ τόπῳ, δι' οὗ ἢ κίνησις γί-  
 νεται. Ὅθεν χρώμεθα τῇ Διὰ πρὸ τῆς γενικῆς, ἢ  
 τῇ Ἐν πρὸ τῆς δοτικῆς, ἢ κατ' ἔλλειψιν τῆς Ἐν  
 οἶον τύπτω τὸν παῖδα διὰ τῆς ράβδου, ἐν τῇ ρά-  
 βδῳ, τῇ ράβδῳ.

Τὸ δὲ ποιητικὸν ὡς ἀναλογοῦν ὁπωσοῦν καὶ αὐ-  
 τὸ τῷ δι' οὗ ἢ τῷ ἀφ' οὗ, ὁμοίως χρώμεθα τῇ  
 Διὰ, ἀλλὰ πρὸ τῆς αἰτιατικῆς, ἴσως πρὸς διάκρι-  
 σιν: οἶον Διὰ τὸ ἀμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐ-  
 τοῖς, καὶ εἰργάζετο (Πράξ. ΙΗ'. 3.).

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ὀμνύοντες εἰδωλολότραι, ἐνώπιον  
 τῶν εἰδώλων ἰσάμενοι ὠμνυον, καὶ ἔτι τὰ προσή-  
 κοντά τισιν, ἐνώπιον αὐτῶν προτίθενται: διὰ ταῦ-  
 τα ἢ Πρὸς πρὸ τῆς γενικῆς προσώπου τινός λέγε-  
 ται, ὅτι δηλοῖ ἢ τοι ὄρκον: οἶον Ἀλλ' ἔσιν, ὡ πρὸς  
 τοῦ Διός (Δημοσθ. Φιλίπ. Γ'). ἢ τὸ καθήκον:  
 οἶον οὐ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ θροεῖν ἐπιβάς (Αἰσ-  
 χύλ. Προμ.). ἢ τὴν ἀπὸ προσώπου κίνησιν: οἶ-  
 ον πρὸς Θεοῦ τὰ ἀγαθὰ ἔρχονται, ἀντὶ τῆς ἀπό,  
 ὡς ἀναλογοῦντος τοῦ προσώπου τῷ τόπῳ τῷ ἀφ' οὗ.

Τὸ δὲ Εἰδικὸν ἐπειδὴ ἀναλογεῖ τῷ πρὸς, κατ'

μεθα τῇ Περι, ἀλλὰ πρὸ τῆς γενικῆς ἴσως πρὸς  
 διάκρισιν: οἶον Ὡς τε τῶν στρατηγῶν ἑκαστος δις  
 καὶ τρίς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου (Δημοσθ.  
 Φίλιπ. Α΄.)

Τὸ δὲ Τροπικόν ἢ Συνεκδοχικόν, καὶ ἀπλῶς τὸ  
 κατὰ τι ἐκείδη ἀναλογεῖ τῷ μέρει τοῦ ὅλου τόπου,  
 κρώμεθα τῇ Κατὰ πρὸ τῆς αἰτιατικῆς: οἶον πάν-  
 τα δὲ ταῦτα γέγραφε κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον.  
 Καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

Ἐκ τῶν εἰρημένων οὐ γίνεταί ἄλλον.

Α΄. Ὅτι ἡ Ἀναλογίη πολλαπλασιάζει μέχρι τοῦ  
 ἀπέιρου σχεδὸν τὰ σημαίνόμενα τῶν Προθέσεων  
 ( καθὼς καὶ των λειπῶν Μερῶν ) ταῖς τῶν πτω-  
 τικῶν πλαχίαις συντασσομένων, ἢ ἑτέροις λέξεσι  
 συντιθεμένων. Καὶ γὰρ συντιθέμενοι τῷ βάλλω,  
 φέρ' εἶπειν ῥήματι, πολλαπλασιάζουσι τὰ σημα-  
 νόμενα αὐτοῦ ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα: οἶον

Ἀμφι-βάλλω, ἀντι-βάλλω, ἀπο-βάλλω, διχ-  
 βάλλω, ἐν δια-βάλλω, εἰς-βάλλω, παρ-εἰς-βάλ-  
 λω, συν-εἰς-βάλλω, ἐκ-βάλλω, δι-εκ-βάλλω,  
 ἐμ-βάλλω, ἀντι-ἐμ-βάλλω, ἐπι-ἐμ-βάλλω, προ-  
 ἐμ-βάλλω, προσ-ἐμ-βάλλω, ὑπερ-ἐμ-βάλλω,  
 ἐπι-βάλλω, προ-ἐπι-βάλλω, συν-ἐπι-βάλλω,  
 κατα-βάλλω, παρα-κατα-βάλλω, προ-κατα-βάλ-

λω, μετα-βάλλω, παρα-βάλλω, συμ-μετα-βάλλω, ἀντι-παρα-βάλλω, ἐμ-παρα-βάλλομαι, προσ-παρα-βάλλομαι, περι-βάλλω, προσ-περι-βάλλω, προ-βάλλω, ἀντι-προ-βάλλομαι, ἐπι-προ-βάλλω, προσ-βάλλω, συμ-βάλλω, ὑπο-βάλλω, καθ-υπο-βάλλω, προ-υπο-βάλλω, ὑπερ-βάλλω, κ. τ. λ.

Β'. Ὅτι ἡ τοιαύτη θεωρία τοῦ κυρίου καὶ κατὰ ἀναλογίαν (εἴτε μεταφορικοῦ) σημανομένου τῶν Προθέσεων, ἀπαλλάττει καὶ διδάσκοντας καὶ διδασκομένους τῆς ἀπεραντολογίας καὶ δυσκολίας τοῦ διδάσκειν περὶ τῶν παντοίων σημανομένων τῶν Προθέσεων.

Ὅθεν ἡμεῖς ἤδη λέξομεν ἀπλῶς τίσι πτώσεσι συντάσσεται ἕκαστη τῶν Προθέσεων.

Αἰ Ἀντί, Ἀπό, Ἐκ, Πρὸ, αἰ γενικῆ, συντάσσονται.

Ἐν, Σύν, εἰ δοτικῆ, τὸ δὲ ἐν Αἶδου ἀντί ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἄδου.

Διὰ, Κατὰ, Μετὰ, Ὑπέρ, ποτέ μὲν γενικῆ, ποτέ δὲ αἰτιατικῆ. τὸ δὲ μετὰ τριτάτοισιν ἀνάσσει ποιητῶν μόνων.

Ἀμφί, Ἐπί, Παρά, Περὶ, Πρὸς, Ὑπό γενικῆ, ἢ δοτικῆ, ἢ αἰτιατικῆ.

Ἄνα, Εἰς αἰ αἰτιατικῆ: τὸ δὲ εἰς

ἀντι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διδασκάλου· τὸ δὲ χρυσῶ ἀνὰ σκήπτρῳ, ποιητῶν μόνων.

Τὸ δὲ λαμβάνεσθαι τὴν Ἀνά πρὸ τῆς αἰτιατικῆς ἀντι τῆς Ἐν: οἷον τέσσαρές εἰσι ἀγῶνες ἀν' Ἑλλάδα ( Ἀρχίας )· ἢ ἀντι τῆς διὰ μέσου κινήσεως: οἷον Ἀντεσρατοπέδευσε τοῖς πολεμίοις· ὥστε ἀνὰ μέσον ρεῖν τῶν παρεμβολῶν τὸν Γρανικὸν ( Διόδωρ. ΙΖ' . ) ἢ ἀντι τοῦ ἕκαστος: τοῦτ' εἰσι εἰς δῆλωσιν διανομῆς: οἷον μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν ( Λουκ. ΙΘ' . )· ἢ τὴν Ἐπί πρὸ μὲν τῆς γενικῆς καὶ εἰς δῆλωσιν χρόνου ἀντι τῆς Ἐν: οἷον σαυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, ἀντι ἐν ἡμέραις τοῦ Ποντίου Πιλάτου.

Πρὸ δὲ τῆς δοτικῆς καὶ εἰς δῆλωσιν τοῦ πλησίον ἀντι τῆς πρὸς πρὸ τῆς δοτικῆς: οἷον ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τοῦ Μαρσίου ποταμοῦ, ἀντι πρὸς ταῖς πηγαῖς· ἢ τῆς αἰτίας τῆς ποιητικοῖς, ἢ τελικῆς: οἷον ἐπὶ τῷ ποιῆσαι, ἀντι ἵνα ποιήσῃ, ἢ διότι ἐποίησε.

Ἡ' τὴν Ἐν ἀντι τῆς διαμέσου κινήσεως: οἷον ἐπορεύθησαν ἐν ἀνδρῶσι ποταμοί ( Ψαλμ. ΡΔ' . ) .

Ἡ' τὴν ὑπὸ πρὸ τῆς γενικῆς καὶ εἰς δῆλωσιν τῆς ποιητικῆς αἰτίας τῆς προσωπικῆς ἢ πραγματικῆς, ἔξ ἧς τὸ πάθος ὡς ἀπὸ τόπου τινος προσγίνεται ἢ ἀνομομασίῃ τῶν παθητικῶν ῥημάτων: οἷον ὁ νο-

σῶν ἰατρεύεται μᾶλλον ὑπὸ τῆς ἑρθῆς διαίτης, ἢ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν.

Ταῦτα φημι, καὶ τα τούτοις ὁμοίᾳ, ἀτινά εἰσι σχεδὸν ἄπειρα, καὶ διὰ τοῦτο τῇ γραμματικῇ πραγματείᾳ ἀπερίληπτα, εἴσεσθαι ὁ μαθητῆς παρατηρῶν ἀκριβῶς τὴν κυρίαν χρῆσιν καὶ τὴν μεταφορικὴν τῶν προθέσεων καθ' ἣν χρῶνται ταῖς Προθέσεσιν οἱ Συγγραφεῖς, ἐδηγούμενος ἀπλανῶς ὑπὸ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἀνά χεῖρας Συγγράμματος.

## ΠΕΡΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΟΣ.

Ἐπειδὴ ὁ ἐκ τοῦ προτέρου καὶ ὑσέρου συγχείμενος Ἐνεσῶς ἐκτείνεται ἀορίσως εἰς τὸ πρότερον καὶ ὑσερον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ταύτη τοι ὁ τοιοῦτος Ἐνεσῶς διὰ τὴν ἀδιόριστον αὐτοῦ ἐκτασιν, δεῖται προσδιορισμῶν.

Τοιγαροῦν εἰς προσδιορισμὸν τῆς ἀδιόριστου ἐκτάσεως αὐτοῦ ἐπενόησαν οἱ Ἀρχαῖοι τὸ μὲν Νῦν εἰς δῆλωσιν τοῦ στιγμιαίου Ἐνεσῶτος, τὸ δὲ Ἡδῆ εἰς τὴν τοῦ μᾶλλον ἐκτεταμένου, τὸ δὲ σήμερον εἰς τὴν τοῦ ἔτι μᾶλλον, τὸ δὲ Ἀεὶ εἰς τὴν ἐξ ἄπεράντου.

Ὁ δὲ Παρακείμενος εἰ καὶ δηλοῖ τὸ προ οὐ

γού, ἀλλ' εἰς πλείονα προσδιορισμὸν ἐπενόησαν τὸ Ἄρτι, οἷον ἄρτι πεποίηκα· μεταλαμβάνεται δὲ καὶ τὸ νῦν, ἢ ἤδη, ἵνα μᾶλλον προσεγγίσῃ ὁ Παρακείμενος τῷ Ἐνεσῶτι: οἷον νῦν δὲ καὶ ἐωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμέ καὶ τὸν πατέρα μου (Ἰωάν. ΙΕ΄.)

Τὸ δὲ πάλαι εἰς πλείονα προσδιορισμὸν τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ· αὐτὸ δὲ τὸ πάλαι καὶ τὸ ποτὲ, χθὲς τὸν τοῦ Παρατατικοῦ, ἢ ἀπλῶς τοῦ Παρωχημένου.

Τοῦ δὲ Ἀόριστου, ἅτε δηλοῦντος τὸ ἐντελὲς τοῦ προτέρου ἀόριστος, εἰς προσδιορισμὸν αὐτοῦ παραλαμβάνεται τὸ μὲν νῦν, ἢ ἤδη, σήμερον ἵνα προσεγγίσῃ τῷ Ἐνεσῶτι, τὸ δὲ Ἄρτι τῷ Παρακειμένῳ τὸ δὲ Πάλαι τῷ Ὑπερσυντελικῷ.

Τοῦ δὲ Μέλλοντος ἅτε δηλοῦντος τὸ ὕπερον ἀόριστος, ἐπενόησαν τὸ μὲν Αὐτίκα ἐπὶ τὸ πρῶτον αὐτὸν ἰσοδύναμον τῷ Μετ' ὀλίγον Μέλλοντι καὶ προσεγγίζοντα τῷ Ἐνεσῶτι, (διὸ μεταλαμβάνονται καὶ τὰ σήμερον, ἢ ἤδη νῦν, ἵνα μᾶλλον προσεγγίσῃ ὁ Μέλλων τῷ Ἐνεσῶτι). τὸ δὲ Αὐριον ἐπὶ τῷ προσδιορίζειν αὐτὸν καὶ δηλοῦν μᾶλλον ἀπέχοντα τοῦ Ἐνεσῶτος· τὸ Εἰσαεὶ εἰς δῆλωσιν τοῦ ἀπέναντου Μέλλοντος.

Ὅτε, Τότε· Πηνίκα, Ηνίκα, Τέως,

Ἔως, Τόφρα, Ὅφρα. Ὅταν, Ἐπειδὴν, Τότε, Ὅτε. (ἄ τινα. " Ἦγούνται ἀλλήλων καὶ ἔπονται ἀδιαφόρως ἐν τῇ συντάξει, ὡς ὄντα σχετικὰ " Πολυάκις δὲ θάτερον τῶν μερῶν ἐλλείπει... ὡς καὶ τὰ οὕτως, ὡς περ ἐκεῖ. Ἔπου· καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀντὶ σχετικὰ, ταῦτα λέγω, ἐπενόησαν ἵνα προσδιορίζωσιν ὅπως οὖν τὰ διάφορα σημαίνόμενα τῶν χρόνων τῶν μεταξὺ δύο ῥημάτων σχετικῶς θεωρουμένων.

Πρὸς δὲ τούτοις τὸ μὲν Ἔτι εἰς δῆλωσιν τοῦ καὶ πρότερον γενομένου, ἢ καὶ τοῦ διαμένειν το πρῶτον, ὡ τὸ δεύτερον ἀρχεται· τὸ δὲ ἐν Οὕτω εἰς δῆλωσιν τοῦ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι της παρούσης σιγμῆς τοῦ λέγοντος μὴ γενομένου· τὸ δὲ Εὐθύς, Εὐθὺς, εἰς δῆλωσιν τοῦ μετὰ τοῦ πρῶτον ἀμέσως γίνεσθαι τὸ δεύτερον· Εὐθύς δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ Ἡΐλιος σκοτισθήσεται (Ματθ. ΚΔ.) Ὅθεν καὶ τὰ τοιαῦτα χρονικὰ τάξεως ἐπιρροήματα ὠνόμασαι, ὡς καὶ τὰ ἐξῆς, ἐφεξῆς· Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ τε κινήσεις καὶ ἡρεμίαι, ἐνεργεῖαι καὶ τὰ πάθη, καὶ ἀπλῶς τὰ διάφορα σημαίνόμενα τῶν ῥημάτων δέονται οὐ μόνον χρόνου ἀλλὰ καὶ τόπου καὶ τρόπου· διὰ τοῦτο ἐπενόησαν καὶ τὰ Ἄνω (ἐκ τῆς ἀνά), Κάτω (ἐκ τῆς κατὰ), Ἐσω (ἐκ τῆς ἐς εἰς)· Ἐξω (ἐκ τῆς ἐξ).



Ἐνδον, Ἐντός, Ἐγγύς, Ἐνταῦθα, Ἐνθα (ἐκ τῆς ἐν, Πρόσω, Πῶρρω (ἐκ τῆς Πρὸς), Χωμὰ (ἐκ τοῦ χθών), Ποῖ, Ποῦ, Πῆ, Πενταχοῦ, εἰς δῆλωσιν τῆς διαφόρου ἀναφορᾶς τῶν τόπων.

Τὰ δὲ Εὖ, Καλῶς, Προθύμως, Ἀξίως, κ τ λ. Ἄγαν, Δίαν, Πάνυ, Μόλις, Μέγισ, Ἄνευ, Πλήν Χωρίς, Ἄμα, Ὀροῦ, Συλλήβδην, κ. τ. λ. εἰς δῆλωσιν τοῦ τρίτου, καθ' ὃν γίνεται ἡ ἐνέργεια ἢ πάθος.

Καὶ ἐπειδὴ συμβαίνει τὸ αὐτὸ οὐ μόνον ἄπαξ ἀλλὰ καὶ δις, καὶ τρίς..... καὶ πολλακίς, ταύτη τοι ἐπενόησαν, τὰ μὲν Ἄπαξ, Δίς, Τρίς, Τετράκις..... εἰς δῆλωσιν τῆς ὠρισμένης ποσότητος τῶν ρημάτων, τὰ δὲ Πάλιν, Αὐθις, Πολλάκις, εἰς δῆλωσιν τῆς ὁρίσει· οὕτω καὶ τὸ μὲν Μᾶλλον εἰς δῆλωσιν τοῦ καθ' ὑπεροχὴν βαθμοῦ, τὸ δὲ Ἡῤῥτον εἰς δῆλωσιν τοῦ καθ' ὑφεσιν.

Καὶ τὰ μὲν Οὐ, Οὐδαμῶς, μὴ, Μηδαμῶς, Ἡΐκιστα, Ἰσως, Τάχα, Τυχόν, καὶ τὰ Ἐρωτηματικά Πέθεν; Ποτε; Πῶς, ὅπως ἐμφαίνωσι τοῦναντίον τῆς ἐνούσης τῷ ρήματι ἐγκλίσεως· τὰ δὲ Ναί, Ἐπίπου, Πάντως, Ὀντως, Ἡΐ, Δεῦτε, Δεῦρο, Ἐπί, Ὀφείλον, ἵνα τὴν ἐνούσαν τῷ ρήματι κλιτικῶν μᾶλλον προσβεβαίωσι. Καὶ τὸ μὲν Νῆ

εἰς τὴν μεθ' ὄρκου ἐμπέδωσιν τῆς ἐνούσης τῆ Ὀριστικῆ καταφάσεως (ὅπερ κατόμοσις λέγεται). Τὸ δὲ Μὴ εἰς τὴν μεθ' ὄρκου ἐμπέδωσιν τῆς ἀντικειμένης ἀποφάσεως (ὅπερ ἀπόμοσις ὀνομάζεται). Τὸ δὲ Ναι μετὰ τοῦ Μὴ, ἀντὶ τοῦ Νη λαμβάνεται. Καὶ τὸ μὴ Μάλιστα ἐπὶ τῶν προτιμωτέρων, τὸ δὲ Ἔϊτα, Ἐπειτα ἐπὶ τῶν δευτέρων.

Τοιγαροῦν ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται δῆλον, ὅτι ἐπινοοῦνται τὸ Ἐπίρρημα μάλιστα μὲν ἐπὶ τῷ προσδιορίζειν τὸ ῥῆμα κατὰ Χρόνον, Τόπον, Τρόπον, κ. τ. λ. Ὄθεν καὶ οἶον ἐπιθετὸν ἐστὶ τοῦ ῥήματος καὶ εἰς αὐτὸ ἀναφέρεται, ὅπου ἂν τοῦ λόγου τεθῆ· διὰ τοῦτο Ἐπίρρημα κέκληται καὶ ῥηματικῶς συντάσσεται. Ἐπειτα δὲ καὶ ἐπὶ τῷ ἐκτιθέσθαι συντόμως ἐκθέσεις τινὰς διὰ προθετικῶν πλαγίων ἐκτεθιμένας· τὸ γὰρ ἐγγὺς ἴσεται, ἰσοδύναμον ἐστὶ τῷ ἐν γυίοις ἴσεται, Ὄθεν τὸ ἐγγὺς παρῆχται κατὰ σύνθεσιν ἐκ τοῦ ἐν γυίοις ἐγγυίοις, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἐγγύς. Οὕτω καὶ τὸ πορεύεται Ἀθήναζε ἰσοδύναμον τῷ πορεύεται εἰς Ἀθήνας, καὶ τὸ Ἀθήνηθεν, τῷ ἐξ Ἀθηνῶν κ. τ. λ. Καὶ τὸ προθύμως τῷ μετὰ προθυρίας.

“ Δηλοῦται γὰρ ὁ τρόπος οὐ μόνον ῥηματικῶς, ἀλλὰ καὶ ὀνοματικῶς, καὶ ὑποτακτικῶς, καὶ προθετοπώτως.”

Οὐκοῦν ἀπαντα τὰ ἐπιρρήματα συντάσσονται  
 ῥηματικῶς, ἀλλ' οὐχ ὡσαύτως, ἀλλὰ τὰ μὲν.

Ἀοριστολογικῶς συντάσσονται Ἰποτακτικῆ, ὡς  
 συναφέλλοντα τὸν Ἄν Δισακτικόν ἤτοι λαγόμενον,  
 ἢ νοούμενον: οἷον Ἐπειδὴν, Ἔως ἂν, Ἡνίκα ἂν,  
 Ὡς ἂν, Πρὶν ἂν γένηται. Τὸ γὰρ τοῦ Σωκράτους  
 εὐ ἔχει. ὅς... οὐ πρότερον αὐτὸν θαυμάσει  
 ἔφη, πρὶν ἂν..... παρκαθῆναι (Βασίλ. περὶν.)  
 ἀπὲρ πρὶν ἂν γένηται παρκαθῆναι, καὶ ἄνευ τοῦ  
 Ἄν. Πρὶν ἀμφὸν μῦθον ἀκούσης. τοῦτο δὲ τὸ  
 Πρὶν καὶ Ὀριστικῶς Παρωχημένῳ συντάσσεται: οἷον  
 Οἱ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολυδακρυον Ἄρηα (Ἰλ.  
 Γ. 132.). Καὶ Ἄ παραμράτω μετὰ τοῦ Η' καὶ  
 χωρὶς τοῦ Η'. καὶ Εὐκτικῆ μετὰ τοῦ Ἄν ἐπὶ Πα-  
 ρωχημένου. Πρὶν ἢ συναλθεῖν αὐτούς (Μητθ. Α').  
 Καὶ νῦν εἰρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι (Ἰωάν. ιδ').  
 Τῷ, μήτις πρὶν ἐπειγέσθω οἴκονδε νέεσθαι, πρὶν  
 τινα..... τίεσθαι Ἐλένης ὀρμήματα (Ἰλ. β'.  
 354. 556.) Τὸ δὲ πρὶν ἐπιγέσθω ἀπὲρ τοῦ πρό-  
 τερον ἀδιεφόρως συντάσσεται. Συντάσσεται δὲ καὶ  
 Ἐνεσῶτι Ὀριστικῆς: οἷον Πρὶν ὁ ποικιλόφρων κό-  
 πης..... Λαερτιάδης παῖθι στρατῶν (Εὐριπ. Β'-  
 κάβ. 134. 135.).

Τὰ δὲ Εὐκτικῆ Εὐκτικῆ: οἷον Εἶθε, εἴποτε,  
 ἔπειτα, κατεβυθίσαν αἱ ὁδοί μου. Εἴποτε εἰ-

πν γε (Γλ Γ. 180.). Ἐπὶ δὲ παρωχημένου καὶ Ὀρισικῆ· ἵνα ἢ Ὀρισικὴ εὐκτικὴν ἀναδέξῃται συνταξί : οἶον εἶθε μὴ ἄριστος .

Τὰ Παρακλευσματικά τοῖς δευτέροις τῶν Προσακτικῶν : οἶον Λάξαρε δεῦρο ἔξω , Δεῦτε εἶδετε καρδιογνώσῃν . Καὶ τῇ Αὐθυποτάκτῳ : οἶον Δεῦτε προσκυνήσωμεν . Δεῦρο ξυναυλίαν γερόντων ! κλαύσωμεν .

Τὰ Βεβαιωτικά τῇ Ὀρισικῇ : οἶον Ναὶ , Πάντως ..... Νῆ , Μὴ . Καὶ τὸ μὲν οὐ , Οὐδαμῶς Ἡκίσα , ὡς ἀποφάσκον τὰ ὀριζόμενα καὶ βέβαια , συντάσσεται τῇ Ὀρισικῇ : τὸ δὲ Μὴ , Μηδαμῶς ὡς ἀποφάσκον τὰ ἀβέβηκα καὶ ἀόριστα , συντάσσεται ταῖς λοιπαῖς Ἐγκλίσει . καὶ ἀπλῶς τὸ Μὴ κατάλληλον πᾶσι τοῖς ἀμφιβαλλομένοις .

Ὅθεν λέγεται .

“ Τὸ οὐ κατάλληλον τῇ Ὀρισικῇ Ἐγκλίσει : ταῖς  
 “ δὲ λοιπαῖς Ἐγκλίσει ( πλὴν τοῦ δευτέρου προ-  
 “ σαίου τοῦ Προσακτικοῦ Ἀόριστου ) κατάλληλον  
 “ τὸ Μὴ τοῖς μὲν τοῖς πτωτικοῖς καὶ Ἐπιρρησιαί  
 “ κατάλληλον το, τα Οὐ καὶ Μὴ ... τὸ δὲ Οὗτος  
 γάρ ( ὁ Ὑδάουης ) οὐκ ἔφη λείψασθαι τὸν βασιλέα  
 ( Ἡρόδοτ. Η΄ 113. ) ἀντὶ τοῦ ἀπερησίασθαι , ἠρ-  
 γήσατο , λαμβάνεται .

Καὶ ὅτι

“ Τοῖς φόβου, ἢ ὑποφίας, Σχεπτικοῖς, ἢ Πυ-  
 “ ραγγελοματικοῖς Ῥήμασι ἐπιγερόμενον τὸ Μή  
 “ δισοχτικῶς ἐκλαμβάνεται, καὶ ἀπὸ μὲν Εὐνεσώ-  
 “ τος, ἢ Μέλλουτος πρὸς Ὑποτακτικόν, ἀπὸ δὲ  
 “ Παρωχημένου πρὸς Εὐχτικόν, . (τὸ δέδοικα μὴ  
 τεποίηκεν, ἔστιν ὅτι ἀντὶ τοῦ δέδοικα μὴ λέγη, ὅ-  
 τι τεποίηκε) (1)· περὶ δὲ παρωχημένου πρὸς Ὀ-  
 ρισικόν: οἷον Σφόδρα δέδοικα, μὴ τῷ κοινῷ κέ-  
 χρηται θανάτω (Γλιόδωρ. Αἰθιοπ. Α.)

(1) Τὸ Οὐ μὴ συντάσσεται Ὑποτακτικῇ, ἐνίοτε  
 δὲ καὶ ὀρισικῷ Μέλλουτι, καὶ μάλιστα ἀνυπο-  
 τάχτου ὄντος τοῦ Ῥήματος (καὶ γὰρ Ἀνυπό-  
 τάχτα Ῥήματα καλοῦνται, ὅσα ἦτοι μηδὲν  
 ἔχουσιν Ἀόρισον εὐχρησον, ἢ ἔχουσι μὲν,  
 ἀλλ' ἐν μόνῃ τῇ Ὀρισικῇ, ἐν δὲ τῇ Ὑποτακ-  
 τικῇ (καὶ λοιπαῖς Ἐγκλίσεσι καὶ Μετοχαῖς ἑ-  
 νία) ἔστιν ἄχρηστος. Καὶ τοιαῦτά εἰσιν, ὧν ὁ  
 Ἀόριστος οὐ φυλλάττει τὸ σύμφωνον τοῦ Μέλ-  
 λοντος: ἦται τὸ σ: οἷον ἔδωκα, ἔθηκα, ἔνεγα-  
 κα, κ. τ. λ. Ἐν γοῦν τοῖς Ἀνυποτάχτοις λαμ-  
 βάνεται ὁ Παρατατικὸς τῆς Ὑποτακτικῆς, ἢ  
 τῶν τῆς Ὀρισικῆς ἀντὶ τοῦ Ἀόριστου τῆς

Τὸ δὲ Ὡς τελικῶς μὲν συντάσσεται Ὀρισικῶ  
Μέλλαντι, ἢ Εὐκτικῇ, ἢ Ὑποτακτικῇ, ἢ Ἀπα-  
ρεμφάτω, ἢ Μετοχῇ, Ποιητικῶς δὲ Ὀρισικῇ, ἢ  
Μετοχῇ συντάσσεται ἡγουμένη δ' Ἐπιτάσει ἐ-  
πιφερόμενον, καὶ Ὑποτακτικὸν τῆς Ἐπιτάσεως ὀ-  
νομαζόμενον συντάσσεται ἀδιαφόρως Ὀρισικῇ ἢ  
Ἀπαρεμφάτῳ.

Ὅταν λέγεται.

Ἐπιτάσεως ἡγουμένης, δεῖ τὴν Ὑπότασιν ἐ-  
πιφέρεσθαι πρὸς Ὀρισικόν, ἢ πρὸς Ἀπαρέμ-  
φατον, ἢ πρὸς Εὐκτικόν μετὰ τοῦ ἄν Δυνη-  
τικοῦ καὶ γὰρ κοινὸν τῶν ὀρισικῶς συντασσο-

Ὑποτακτικῆς): οἷον Οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ  
αὕτη (Μάρκ- ΙΓ.). Οὐ μὴ ἐρεῖς, ὡς ἔλαθον  
ὑμᾶς ὁ διαχομισθῆς τῶν πανηγυρικῶν γραμμάτων  
(Συνέσ. ἐπιτ. ἡ.). Τὸ δὲ Μὴ οὐχί; Ἀπα-  
ρεμφάτῳ: οἷον Τὸν γὰρ μηδὲν ὑγιᾶς ὄντα καὶ  
εἰδότεα γε τοῦτο, τίς μηχανὴ μὴ οὐχί φεύγειν τὸ  
ἐμφανές, φεύγοντα καταφρόνησιν (Συνέσ. Βα-  
σίλ.); Ὅταν δ' ἐν τινι ἀποφατικῷ λόγῳ ᾄσει  
προσδιορισμοὶ τινες, ἢ μέρη τοῦ ἀπορροχῆζένου  
ὅλου, τότε καὶ ἅπαντες οἱ προσδιορισμοὶ, καὶ  
ἅπαντα τὰ μέρη προσλαμβάνουσι τὸ ἀπορροχῆζένου

μένων, τὸ εἰ δυνατικόν τι λέγοιτο, ἢ ἐπινοή-  
 το φέρεσθαι καὶ πρὸς Εὐκτικόν. Νῦν δὲ εἰς  
 τοῦτο ἦκει τὰ πράγματα αἰσχύνης, ὥς τῶν κρα-  
 τηγῶν ἕκασος δις καὶ τρίς κρίνεται παρ' ἡμῶν περὶ  
 θανάτου (Δημοσθ. Φιλίπ. Α'). Εὐκόλαζον δὲ καὶ  
 ἐπιμαροῦντο... ὥς καὶ σηλίτας ποιεῖν (ὁ αὐ-  
 τὸς Φιλίπ. Γ').

Οὕτω μὲν εὖν συντάσσονται τὰ Ἐπιρρήματα  
 ῥηματικῶς ὅσα δὲ ἐξ αὐτῶν δηλοῦσι καὶ σχέσιν

φρατικόν εἰς πλείονα ἐπίτασιν τῆς ἀποφάσεως :  
 οἷον Οὐδέ ποτε οὐδὲν ἡμῶν οὐ μὴ γένηται τῶν  
 δεόντων (Δημοσθ. Φιλίπ. Α'). Οὐ μέντοι γε  
 οὐ μὰ Δία οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν, ὥς τοὺς  
 ἐπισημοτάτους τῶν παρ' ἡμῶν εἰδέναι (αὐτέθει.).

Παρατηρητέον δ' εὖν, ὅτι τὸ μὲν Οὐ, ἐπὶ ὁ-  
 λικῆς ἀποράσεως λαμβάνεται πολλάκις, τὸ δὲ  
 Μὴ, ἐπὶ μερικῆς : οἷον Ἐξέσιν ἡμῶν Καίσαρι  
 φόρον δοῦναι ἢ οὐ (Λουκ. Κ.); Καὶ ἐπὶ τῷ  
 Μὴ ἐν Ἐρωτήσῃ ἐρωτηματικῶς ἐκλαμβάνεται,

ἐπὶ ὁριστικῇ συντάσσεται : οἷον Μὴ τι ἐγὼ Ἰ-  
 σὸς εἰμι (Ἰωάν. ιη.); Μὴ εὖν δύναμαι ἐ-  
 πὶ τῆς δικαιοσύνης ἔργα ἔξηγεῖσθαι (Ξενοφ.  
 Ἀπην., δ.).

τινά, ταῦτα ἔξῃσι τῷ λέγοντι συντάσσειν καὶ πτω-  
τικῶς, βουλομένῳ παρεμβαίνειν καὶ τὴν τοιαύτην  
σχῆσιν. Ὄθεν.

“ Τα Χρονικά, Τοπικά, Τακτικά, τὰ Ποσό-  
“ τητες καὶ ἔκ τῶν Τροπικῶν τὰ Ἐπικρυπτικά,  
“ Ἐξαιρετικά, Διαιρετικά συντάσσονται γενικῆς  
οἷον Ὀφεί τῆς ἡμέρας. Ἐξω τῆς πύλης ἔπαθε.  
Ἐξῆς τῶν εἰρημένων. Ἀπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ. Λάθρα  
τῶν ἄλλων. Ἡ μὲν γὰρ φύσις ἀνευ μαθήσεως τυ-  
φλόν· ἡ δὲ μάθησις δίχα φύσεως ἑλλειπῆς· ἡ δὲ  
ἀσκησις χωρὶς ἀμφοῖν ἀτελής (Πλούτ. Παίδ. Ἀ-  
γωγ.). Τὸ δὲ μεταξύ συντάσσεται ἀντὶ τῆς γε-  
νικῆς καὶ Μετοχῆ ὁμοιοπτώτῳ τῷ λεγομένῳ, ἢ  
νοουμένῳ οὐσιασικῶ· οἷον Ταύτητοι καὶ Ἀλεξάν-  
δρῳ ποτὲ τὸ Φρύγιον ἔπαυλίσαντα, ἔξανασηῆσε  
αὐτὸν ἐπὶ τὰ ὄπλα λέγεται, μεταξύ δειπνούντα  
(Βασίλ. Παραιν.).

“ Βέλτιον μάντοι ἐπ’ ἐνίων τὸ φράζειν προβατο-  
πτῶτως· οἷον Οἴκοι ἐν Ἀττικῇ. Οἴκαδε εἰς τοῦ πο-  
λεμάρχου. Ἐνδον ἐν τῷ ναῶ. Ἐμπροσθεν ὧν πρό  
τῆς Ἀκροπολεως..... οἱ μὲν ἔρριπτον ἑαυτοὺς κα-  
τὰ τοῦ εἰχους κάτω (Ἡρόδ. Η. 8. 53.).

“ Ἐκάσον γὰρ σημαντικόν ὄν κινῶσας ἰένου-  
“ ρεμίας, ἴσχει καὶ μόριον το προσήκον, καὶ  
Καὶ ὅλως ἔκ τῶν Τροπικῶν τὰ ἔκ τῆς ἡμετέρας



τικῆς γενικῆς ( ὅτις καὶ Μέση καλεῖται, καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς Μεσότητες ) παραγόμενα, συντάσσονται, ὡς καὶ τὰ πρῶτότυπα : οἷον ἀξίως τοῦ ὀνόματος : ὁμοίως τοῖς ἄλλοις . . . .

“ Κοινὸν δὲ τὸ τῆς Μεσότητος καὶ ἡ προσκει-  
 “ μένη τῷ ἔχω γενικὴ ἑλλειπτικὴ τοῦ μέρους . . : οἷ-  
 “ ον Τό, τὸ γὰρ ἡλικίας οὕτως ἔχειν ( Βασίλ. Πα-  
 “ ραίν . ο . ) .

Τὰ δὲ Παραθετικὰ συντάσσονται ὡς καὶ τὰ  
 Παραθετικὰ ὀνόματα. Τὸ δὲ Μάλισα πληθυντικὴ  
 γενικὴ ἑλλειπτικὴ, ἢ Συμπληρωτικὴ : οἷον Μά-  
 λισα πάντων. Ἐκ πάντων δὲ μάλισα τὸν ἱερώτα-  
 τον πατέρα Θεότεκνον ( Σύνεσ. Ἐπισ. 4 . ) .

Τὰ Ἀθροιστικὰ δοτικῆς : οἷον Οὐδὲ οἷη, ἄμα τῇ  
 γε καὶ ἀμφύπολοι δὺ ἔποντο ( Ἰλ. Γ. 242 . ) .  
 Καὶ μετὰ τῆς Σύν : οἷον Ἄμα σὺν αὐτοῖς ἄρ-  
 παγησόμεθα ἐν νεφέλαις ( Ἀ. Θεσσαλ. 5 . ) .

Τὰ Ὀμοτικὰ αἰτιατικῆς : οἷον Νη Δία, Οὐ  
 μὰ Δία .

Τὰ δὲ Θετικὰ οὐκ ἔστιν ἐπιρρήματα, ἀλλ οὐ-  
 δέτερα ὀνόματα, ὡς καὶ τὸ Πρῶτον, Μόνον .

“ Τὰ γὰρ Οὐδέτερα κατὰ τῶν Ῥημάτων ἀντὶ  
 “ Ἐπιρρημάτων ἐκλαμβάνονται ὡς περ καὶ τὰ Ἐ-  
 “ πιρρηματα μετὰ τῶν Προτακτικῶν Ἄρθρων ἀντὶ  
 “ τῶν ὀνομάτων ἐκλαμβάνονται . . .

Τὸ δὲ λεγόμενον Ἀποθετικὸν καὶ Προκαταστα-  
τικὸν εἶναι, ἔστι ῥῆμα Ὑπαρκτικὸν, ἐντελοῦς ἐννοή-  
σας δηλωτικὸν : οἷον Τὰ μὲν εἰρημένα περὶ τῶν  
ἄλλων ἐπιρρήμάτων εἶναι ἂν ἰκανά, νῦν δὲ λέξο-  
μεν καὶ περὶ τῶν Σχετλιασικῶν.

Εἰκὸς τοὺς Ἀρχαίους βουλομένους οὐχὶ δι' ἀ-  
νάρθρων φωνῶν, ὡς οἱ παλαιότατοι Βάρβαροι  
ἀλλὰ δι' ἐνάρθρων δηλοῦν χαλεπά τινα καὶ τοῦ  
λίαν ἐπισχεῖν ἀξία, ἐφ' οἷς λίαν ἤσχαλλον, ἢ με-  
γάλα καὶ παραδοξα, ἐφ' οἷς εἰθαύμαζον, χρῆσθαι  
τὸ κατ' ἀρχαίαι τοῖς ῥήμασιν Αἰάζω, βαβάζω, οἰ-  
μῶζω, ὦζω, καὶ γενικῇ ἔλλειπτικῇ τοῦ Ἐνεκα:  
οἷον Αἰάζω τῶν κακῶν! βαβάζω τῶν σῶν μυση-  
ρίων! οἰμῶζω τῆς ἀθλιότητος! ὦζω τῆς οὐδύνης!  
ὦζω τῆς εὐδαιμονίας! Μετὰ δὲ ταῦτα ἵνα τὸν λό-  
γον εἰς τὸ συντομώτερον, ἐμφαντικώτερον καὶ αἰ-  
νιγματωδέσερον μεταρρυθμίωσιν, εἰκὸς παραλα-  
θεῖν μόνας τὰς ἀρκτικὰς συλλαβὰς τῶν τοιοῦτον ῥη-  
μάτων καὶ τὴν ἔλλειπτικὴν γενικὴν, καὶ συνταξα-  
αὐτὰ δοτικῇ δηλωτικῇ τοῦ σχετλιαζοντος προσώ-  
που; οἷον Οἱ μοι, Αἱ μοι τῶν κακῶν! Οἱ μοι διωγ-  
μῶν, οἷς ἐλαύνομαι τάλας! (Εὐριπ. Ο'ρέσ. 413.)  
Ὡ μοι ἐμὰς λώβας (Ἐκάβ. 1098.) Ὡ μοι  
τῆς οὐδύνης! Ὡ τῶν σοφῶν σου κριμάτων! Βαβα-  
τῶν σῶν μυσηρίων! Ἀντὶ τὸ αἰάζειν ἐνε-

εν τῶν διωγμῶν, κ. τ. λ.

Κατὰ μίμησιν οὖν τῶν τοιούτων μεταβλήθησαν καὶ τὸ φεύγω, φεύγε τῶν κακῶν, εἰς τὸ φεύ τῶν κακῶν! καὶ ἄνευ γενικῆς: οἶον Φεύ! οὐκ ἔστι θνητῶν ὅς τις ἐς' ἐλεύθερος (Εἰκάβ. 867.).

Υἱερὸν δὲ ὄρωντες οἱ Γραμματικοὶ τὰς τοικύτας συντατμημένας ἐμφαντικωτέρως καὶ αἰνιγματώδεις πράξεις τοῦ θαυμάζειν καὶ σχετλιάζειν, ὠνόμασαν ἐπιρρήματα Θαυμασικὰ καὶ Σχετλιασικὰ δοτικῆ καὶ γενικῆ συντασσόμενα, ἢ καὶ χωρῖς.

Οθεν λέγεται.

„ Τα Σχετλιασικὰ δοτικῆ καὶ γενικῆ συντάσσονται ἔξῃσι δὲ χρῆσθαι Σχετλιασικοῖς καὶ Θαυμασικοῖς καὶ ἄνευ τινὸς ἐπιφορᾶς πτωτικῆς „  
Αἶ Αἶ! παρέσηχ' ὡς ἔοικ' ἀγῶν μέγας ( Εἰκάβ, 229 ).

Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ὤζω ( τὸ κραυγάζω ) δηλοῖ μὴ μόνον τὸ θαυμάζειν, ἢ σχετλιάζειν τὸν κραυγάζοντα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπλῶς καλεῖν τινα εἰς τὸ ἐπιστρέφαι πρὸς ἑαυτὸν τὸν ἀκούοντα· ταύτη τοι ἐχρήσαντο τῷ Ω περισπωμένως, συντάξαντες αὐτὸ τῆ πλαγίᾳ τῆ καλουμένη Κλητικῆ εἰς διάκρισιν τοῦ Θαυμασικοῦ, ἢ Σχετλιασικοῦ Ω. Διὸ καὶ ὁ τοιοῦτος κλητικὸς λόγος ἐν τῶν ἑξῆσι τῆς Προσακτικῆς κεῖται. εἰ δὲ μὴ προσωνηματικῶς ἐκλαμβάνεται: τοῦτ' ἔστιν ἢ θαυ-

μασικῶς, ἢ σχετλιασικῶς: οἷον Ω' ξένη, τυράννοις ἐκ ποδῶν μεθίσασο (Φοῖνισ. 4.). Ἀντὶ πολλῶν, ὧς Ἄνδρες Ἀθηναῖοι! χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι νομίζω (Δημοσθ. Οὐλοθ. Α'). Ἡράκλεις! (ἐλλειπτικῶς τοῦ Ω') ὅσω μᾶλλον δεινὸν καὶ πολλῆς ἐργῆς ἄξιον πάντες ἂν εὐασαν εἶναι Φιλίπ. Γ.).

Τὰ τοιαῦτα Κλητικὰ, Θαυμασικὰ, Σχετλιασικὰ, Ὑφηρημένα Ῥήματα (καὶ γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης Ὑφηρημένας (1) Λέξεις καλεῖ τὰς κατὰ ἀποκοπὴν μονοσύλλαβους γενομένας: οἷον τὰς κρῖ, δῶ, ὄψ ἀντὶ κριθῆ, δῶμα, ὄψις). εἰσὶν αἱ ταῦν Διαλέκτων Ἐπιφανήματα καλέσασθαι, τοῖς Ὄκτω τοῦ Λόγου Μέρεσιν ἕνατον Μέρος τοῦ Λόγου ταῦτα ἐπαριθμοῦσιν οὐκ ὀρθῶς· εἰ γὰρ. "εδει καὶ τὰ κρῖ, δῶ, ὄψ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τὰ ἐκ πίθους μονοσύλλαβα καὶ ἄκλιτα γινόμενα, δέχονται Μέρος τοῦ Λόγου ποιῆσαι· ὁ περὶ ἄτοπον. Πρὸς δὲ τοῦτοις τὰ τοιαῦτα ἀνευ ὀνομασικῆς καὶ ῥήματος (ὧν ἀνευ οὐκ ἂν γίνετο λόγος τέλειος) τέλειον λόγον ἐκτιθέασιν, εἰ τοίνυν μὴ ἦσαν, οὐκ

(1) Ὑφηρημένον δέ: οἷον τὸ κρῖ, καὶ μία γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ [Ἀριστοτ. Περὶ τ. ΚΑ]

ἂν ἠδύναντο τέλειον λόγον ἔκτιθῆναι· ἐκτιθέασκε δέ, ὡς καὶ τῷ μικρὸν ἐπιτίσαντι δῆλον. ἄρα εἰσὶ ῥήματα Ἐφηρημένα, ἀλλ' οὐχὶ ἕνατον Μέρος Λόγου.

Οἱ δὲ ἡμέτεροι Γραμματικοὶ συνάθησαν αὐτὰ εἰς τὰ Ἐπιρρήματα, ἵνα μὴ πράγματα τοῖς Πρωτοπείροις παρέχοιεν, ὡς καὶ πολλὰ τῶν ὀνομάτων: οἶον οὐδαμοῦ (ἔκ τοῦ ἀμός (ὁ εἷς) καὶ τοῦ οὐ καὶ δὲ συντίθεται τὸ Οὐδαμός) γενικὴ τοῦ Οὐδαμός. Οὐδαμῆ δοτικὴ τοῦ Οὐδαμά. Κεινῆ, ἀντὶ κοινῆ γνώμῃ· Δημοσία, ἀντὶ δημοσία ψήφῳ, ἢ ἄλλου τινὸς καταλλήλου οὐσιαστικοῦ ἐπιρροουμένου· Μακρᾶν, ἀντὶ μακρᾶν ὁδόν· Ὑσερον, ἀντὶ ὕσερον χρόνον· Αἰθνήσιον, ἀντὶ ἐν Αἰθνήσις· Γραπτέον τελευταῖον, χρῆσιν, ἔκποδῶν, ἔμποδῶν. κ. τ. λ.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἐν Εἰσαγωγῇ ἄλλῃς ἔχει· ὁ δὲ μαθητὴς καὶ τούτοις, ὡς καὶ πανταχοῦ, τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χρῆσιν τῶν Συγγραφέων παρατηρήσει.

---

## ΠΕΡΙ ΣΤΗΝ ΔΕΣΜΟΥ.

Ἐκάστη τῶν προτάσεων ἀναγκαίως σύγκειται ἔξ

ένός ὑποκειμένου, καὶ ένός κατηγορουμένου, καὶ ένός συνδέσμου τοῦ "εἰσι, "ἢ οὐκ" εἰσι τοῦ δηλοῦντος τὴν συμφωνίαν, "ἢ διαφωνίαν αὐτῶν. Οὗτος δὲ ὁ Σύνδεσμος αὐτῶν "ἢ καίται διηρημένος τοῦ κατηγορουμένου: οἶον ὁ Σωκράτης ἐστὶ φιλόσοφος ἢ συνάπτεται μετὰ τοῦ κατηγορουμένου εἰς μίαν λέξιν καὶ ποιεῖ τὰ σύνθετα: ῥήματα: οἶον ὁ Σωκράτης φιλοσοφεῖ ὡς εἴρηται.

Τοιγαροῦν τὰ μέρη ἐκάστης προτάσεως συνδέονται διὰ τοῦ οἰκείου συνδέσμου τοῦ εἰσι, καὶ οὐ χρήζουσιν ἐτέρου συνδέσμου: αἱ δὲ προτάσεις ἵνα πρὸς ἀλλήλας συνάπτονται καὶ ὡς ἐν ὅλον γίνωνται, χρήζουσι διαφόρων Συνδέσμων κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεις.

Αὗται οὖν αἱ διάφοροι Σχέσεις τῶν Προτάσεων καὶ ἡ χρεία τῆς συνδέσεως αὐτῶν εἰς ένός ὅλου συμπλήρωσιν, ὠδήγησαν τοὺς παλαιούς πρὸς ἐφεύρεσιν τῶν διαφόρων Συνδέσμων τῶν συνδεόντων τὰς προτάσεις κατὰ τὰς διαφόρους ἑαυτῶν ἀναφοράς.

Ὅθεν ἵνα συνδέωσι τὰς Προτάσεις ὅσαι ὁμοίως καταφάσκουσι τὸ κατηγορούμενον κατὰ τοῦ ὑποκειμένου, ἢ ἀποφάσκουσιν, ἢ τῆς πρώτης ἀποφασκούσης, ἢ δευτέρας καταφάσκει ἐπενόητος καλουμένους συμπλεκτικούς: οἶον Τοὶ γὰρ ἐγὼ εἰ-

ρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καὶ μοι ὄμοσον (Ὅμηρ. Ἰ-  
λιάδ. Α'. 75.). Ὅρῳ δὲ καὶ τὴν τύχην ὑμῶν  
συλλαμβάνουσαν, καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συνα-  
γωνίζομενον· σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐ-  
γὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ (Ἰσοκρ. Δημόν.)  
Οὔτε ἡ Ἑλλὰς, οὔτε ἡ Βάρβαρος χωρεῖ τὴν πλεο-  
νεξίαν τοῦ ἀνθρώπου (Δημοσθ. Φιλίπ. Γ.) καὶ  
οὐ τὸν ἄνδρα μεμφομένους ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑφ'  
ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον, ὅς τις  
ἂν ἦ (ὁ αὐτὸς Φιλίπ. Α'.) Ἐν δὲ ταῖς οὕτως ἐ-  
χούσαις σχέσεως, ὥσε δηλοῦν ἑκάστην ἑκαστον ἀν-  
τιδιαιρούμενον μέρος ὅλου τινὸς, ἀορίσως μέντοι,  
ἀλλ' οὐχ ὀρισμένως, ἐν ταύταις, φημί, ἐπεννόη-  
σαν τοὺς καλουμένους Διαζευκτικούς· οἷον ἦτοι  
ἡμέρα ἔστιν, ἢ νύξ. Τὰ τρίγονά εἰσιν ἢ ὀξυγώνια,  
ἢ ἀμβλυγώνια, ἢ ἑρθογώνια προηγουμένου ἀεὶ τοῦ  
ἦτοι, καὶ ἐπιφερομένου τοῦ ἦ. τίθεται δὲ πολλά-  
κις καὶ μόνος ὁ ἦ ἐν τοῖς ἀορίσως ἐκτιθεμένοις καὶ  
ἀντιδιαιρούμενοις μέρεσιν ἠγούμενος καὶ ἐπόμενος,  
ὅτε καὶ ἐννοεῖσθαι ἔξεσι τὸν ἠγούμενον.

Ὅθεν λέγεται, ὅτι

“ Τῶν Διαζευκτικῶν ἠγείται μὲν ὁ ἦτοι, ἔ-

“ πηφίεται δὲ ὁ ἦ”.

Καὶ ὅτι.

ἠγείται ὁ ἦ διαζευγνύων, οὐκ ἀνευ ἐτέ-

“ρου λέγεται, ἢ λαγομένου, ἢ κοουμένου.”  
 Ταῦτα δὲ καὶ ὡς πρὸς τι παρὰ τῶν Γραμματι-  
 κῶν ὀνομάζονται.

Εὐρηται δὲ ὁ ἢ καὶ ἀντὶ τοῦ οὐ : εἶπουν ὀρι-  
 σμένως : οἷον βούλομ' ἐγὼ λαὸν σῶον εἰμηναι  
 ἢ ἀπολέσθαι ὅτε μοναδικὸς ἐκλαμβάνεται. Καὶ  
 ἀντὶ τοῦ εἰ μὴ : οἷον καιροῦ μὲν δὴ, ὧ Ἄνδρες  
 Ἀθηναῖοι, εἰς τοῦτο πάρεσι Φιλίππῳ τὰ πράγμα-  
 τα. ἢ παρελθὼν τις ἐμοί, μᾶλλον δ' ὑμῖν δε-  
 ξάτω ( Δημοσθ. Ὀλυμπ. Β' ) καὶ ἐν μὲν ἐρωτί-  
 σαι λαμβάνεται καὶ ἐρωτηματικῶς, ἐν δὲ ἀποκρί-  
 σαι λυτικῶς : οἷον ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βερνιάβης οὐχ  
 ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ ποιεῖν ; Διατὶ ἐπαινεῖ-  
 ται ἡ Μέλισσα ; ἢ ὅτι ἀγαθὴ ἐργάτις ἐστίν. Ἀλλ'  
 ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἴσως βέλτιον ἐπινοεῖν ἐλλείποντα  
 τινα λέγον μετὰ τινος διχφορικοῦ, ἵνα ἢ ὁ ἢ τοῦ  
 διαρρηκτοῦ, οἷον δι' οὐδὲν ἄλλο ἐπαινεῖται, ἢ  
 ὅτι κ. τ. λ.

Ἴνα δὲ τὰς ἀντικειμένως πρὸς ἀλλήλας ἐχούσας  
 συνδέωσιν, ἐπενόησαν τοὺς κλιουμένους Ἐναντιω-  
 ματικούς : οἷον Εὐρήσει τὰ σὰθρὰ τῶν ἐκείνου πραγ-  
 μάτων αὐτὸς ὁ πόλεμος ἂν μέτοι καθ' ἑαυτὰ οἴ-  
 κοι . . . . . ( Δημοσθ. Φίλιπ. Α' ). Σὺ ἐξέπιπ-  
 τες, ἐγὼ δὲ ἐσύριπτον ( ὁ αὐτὸς εἶπ. ) καὶ περ  
 οὐκ ἐχόντων, ὡς δεῖ, πολλῶν, ὁμῶς μεγαλήν



ἀν ἔχειν αὐτοῖς τὴν χάριν (Ὁλύμπ. Α΄.). Καί  
 τοι πολλοὶ παρ' ὑμῖν, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι! γεγονά-  
 σι ῥήτορες ἔνδοξοι . . . . ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώπο-  
 τε τούτων διὰ παντός ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς οὐδεν τῆ  
 πόλει (ὁ αὐτὸς σέφ.). Καί τοι μένων, ἀλλ' ὅ-  
 μως συνεκδήμῳ. Καὶ ἄνευ τοῦ τοι: καὶ μένων συ-  
 νεκδήμῳ· κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἀλλ' ὅμως. οὔτοι δὲ  
 οἱ Ἐναντιωματικοὶ ὁ Καί τοι καὶ ὁ Καί περ κα-  
 λοῦνται κυρίως Ἐνδωτικοί, διὰ τὸ ἐνδιδόναι τὸν  
 λέγοντα ἐν τῇ προκειμένῃ προτάσει, καὶ ἡγοῦν-  
 ται τῶν Ἐναντιωματικῶν.

Ὅθεν λέγεται.

“Ὁ Καί τοι Ἐνδωτικὸς, ἢ πρὸς Μετοχὴν, ἢ  
 πρὸς ῥῆμα.”

“Ὁ δὲ Καί περ πρὸς Μετοχὴν μόνον. Καὶ ἡ-  
 γουμένου Ἐνδωτικοῦ. ἐπιφέρεται Ἐναντιω-  
 ματικόν.”

Τὰς αὐτὰς δὲ ἀντικειμένας προτάσεις συνάπτει,  
 καὶ ὁ δὲ Ἐναντιωματικὸς ἐπόμενος, τῷ μὲν Βε-  
 βαιωτικῷ ἡγουμένῳ ἢ ὁ ἀλλὰ, Ὅμως, Μέν τοι,  
 Μὴν, Οὐμὴν, Ἀλλὰ καὶ σχετικῶς συντάσσονται,  
 ὡς περ καὶ ὁ Τέ πρὸς ἕτερον Τέ ἢ καὶ καὶ ὁ ὀρ-  
 κτικὸς Καί.

Διὸ λέγεται.

“Ἡ ἡγουμένου τοῦ μὲν Βεβαιωτικῷ, ἐπιφέρεται ὁ

“ δὲ Ἐὐνοματικὸς ἢ ἑτερός τις ; .

· Ἀρκτικοῦ ὑπάρχοντος τοῦ Καὶ δεῖ καὶ ἑ  
 “ τερὸν Καὶ ἐπιπέρεσθαι . . . οἷον ὁ μὲν οὖν πα  
 ρῶν καιρὸς , ὧ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι ; μονονουχὶ λέ  
 γει φωνὴν ἀφίεις , ὅτι . . . . ἡμεῖς δὲ , οὐκ οἶδ’ ἄν  
 τινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτὰ ( Δημ  
 Οἴλυθ . Α΄ . Οἴλυθον μὲν δὴ καὶ Μαθόνην κα  
 Ἀπολυνίην . . . . ἕω . . . . ἀλλὰ Θαλαττία πῶ  
 ἔχει , ( Φίλιπ . Γ . ) . Οἱ θαλάττης μὲν ἦρχον κα  
 γῆς ἀπάσης , βασιλέα δὲ Σύμμαχον εἶχον . . . .  
 ἀλλ’ ὅμως ἡμῖνατο κακείνους ἢ πόλις ( αὐτόθι )  
 Εἰδέετις ὑμῶν , ὧ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι ! τὸν Φίλιππον  
 ἑρῶν εὐτυχουντα , ταύτῃ τοι φηβερὸν εἶναι νομίζου  
 καὶ δυσπολεμητον , σώφρονος μὲν ἀνδρὸς χρῆται  
 προνοα . . . . κατὰ πολλοὺς μὲν τοι τρόπους ἔλοιτ’  
 ἂν τις οὐχ ἦτον τὴν ἡμετέραν τύχην . ἢ τὴν ἑ  
 κείνου ( ὁ αὐτός . πρὸς Φίλιπ . ἐπιστολὴν ) Σώφρο  
 νος μὲν ἀνθρώπου λογισμῶ χρῆται . . . . οὐ μὴν ἀλλ’  
 ἔγωγε εἴ τις ἀφρασί μοι εἰπὴ . τὴν τῆς ἡμετέρας πέ  
 λεως τύχην ἂν ἐλοίμην ( Οἴλυθ . Β΄ . ) . καὶ κακῶς  
 βουλευομένους αὐτοὺς καὶ μηδὲν ὧν προσήκει ποι  
 εῖν ἔθεοντας . . . . τηλικαύτην ἡγεῖσθαι πόλιν οἰ  
 κεῖν τὸ μέγεθος ( Φίλιπ . Γ΄ ) .

Εὐρταί δὲ ὁ Μέν καὶ Ἀπόλυτος : ἔον ἀλλὰ  
 τοῦτο μὲν ὑμῖν , μᾶλλον δὲ τοῖς τότε οὐκ ἔστιν Ἀθη

αίοις πάντας ὄντο δὲν πολυμεῖν ( αὐτόθι . ).

Ὁ δὲ Δὲ κυρίως ἐν ταῖς Ἀσπυρῶσσι συνάπτει  
 Ἰσοχρεῖς περιόδους διὰ καὶ Μεταβατικὸς τότε κα-  
 λέσται : οἷον Ἐπεὶ δ' ἴσαν ἐπὶ ταῖς θύραις ( Σε-  
 ηρ. Ἀναβ. Β'. ε' 7. ). Οἱ δὲ Ἕλληνες ( η' . ). Οἱ  
 δὲ πάντες ( θ' . ).

Ἐπεὶ δὲ ἔ Συλλογισμὸς σύγκαιται ἐκ τριῶν Προ-  
 τάσεων : Μείζονος . Ἐλάττωνος καὶ Συμπεράσμα-  
 τος . Ἐνα συνδέωσι τὴν Μείζονα τῇ Ἐλάττει, προ-  
 σταθείασιν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Ἐλάττωνος τὸν ἀλλὰ  
 ἢ Ἀλλαμὴν, οὓς ἀνόμωσαν καὶ Συλλογιστικούς· ἔνα  
 δὲ συνδέωσι τὰς Προκαίμενας τῷ Συμπεράσματι,  
 ἐκπρόησαν τὸν Ἄρα, Οὖν . πρὸς δὲ τούτοις παρτι-  
 λίφασιν καὶ τοὺς συνθέτους, Οὐκοῦν . Τοίνυν, Τοι-  
 γάρ τοι, Τοιγαροῦν, Ὡς· οὓς ἐκάλεσαν οὐ μέ-  
 νον Συλλογιστικούς, ἀλλὰ καὶ Συμπερασματικούς,  
 διὰ τὸ τοῖς Συμπεράσμασι συντάσσεσθαι : οἷον

Ὁ ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ ἐξουσίαν τινὰς ἔχων . τού-  
 των τὸν μὲν ἀποπέμπει, τὸν δὲ ἐπιπέμπει, ὅπῃ  
 βούλεται, διὰ μόνου λόγου .

Ἀλλαμὴν σὺ ὁ Θεάνθρωπος εἴ ἔχων ὑπὸ τὴν  
 ἑαυτοῦ ἐξουσίαν τὴν νόσον καὶ τὴν ὑγίαν .

Ἄρα ἢ ὁ Θεάνθρωπος τὴν μὲν νόσον ἀποπέμ-  
 πει, τὴν δὲ ὑγίαν ἐπιπέμψει τῷ παιδί μου διὰ  
 τοῦ λόγου .

Ἐλίϑισθησαν ἐποίησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φωνῇ μαχαίρας ἀπέθανον... . Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες περιχείμενον ἡμῖν νέφος μυστηρίων... . Τρέχωμεν τὸν προχείμενον ἡμῖν ἀγῶνα (Ἐβρ. ΙΑ΄, 12.).

Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐνήνευεν ὡς οὔτε ὁ φυτεύων ἐσίτι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ ἀΐξάνων Θεός (Α΄ Κορινθ. γ΄).

Ἡ ἀγνοεῖτε, ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ ὅσον χρόνον ζῆ ἢ γὰρ ὑπὸ ἀνδρὸς γενῆ τῶ ζῶντι ἀνδρὶ δέδετα νόμῳ... Ἀρα οὖν ζωντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίζει, εἰάν γενήται ἀνδρὶ ἐτέρῳ (Ῥώμ. Ζ΄).

Λαμβάνονται δὲ καὶ μεταβατικῶς κατὰ τὸν Δέο: οἷον εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὁμολογοῦμεν Φίλιππον τῇ πέλει πολυμεῖν (Διμοσθ. Φιλίπ. Γ΄). Ἐςί τοίνυν τίς εὐήθης λόγος (αὐτόθι). Τὸ δὲ Δὴ γίνεται ἐκ τοῦ ἤδη κατὰ ἀποκοπὴν: οἷον Τοῦτο δὴ καὶ περὶ ἀνῶ (Φιλίπ. Α΄), ἀντὶ τοῦ ἤδη λαμβάνεται μὲν τοι καὶ ἀντὶ τοῦ οὖν συμπερασματικῶς ἢ μεταβατικῶς: οἷον Ὁλυμπιον μὲν δὴ (Φιλίπ. Γ΄). Ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα λέγω (αὐτόθι). ὅτε καὶ Περιγραφικὸι καλοῦνται ὡς ἐν τῷ εἰ λόγου τιθέμενοι καὶ οὕτω μὲν ἐπινειόηονται καὶ Συλλογιστικοί.

Ἐὶ δὲ πρόκειται μὲν ἢ πρόσσσις ἢ χηρῆουσα ἀποδείξεως ἐπιφέρεται δὲ ἢ τὴν Ἀπόδειξιν, ἢ Αἰτίαν περιέχουσα, ἀπαιτεῖται Σύνδεσμος Αἰτιολογικός. Ὅθεν ἐκενόησαν τοὺς Αἰτιολογικούς, τιθεμένους ἐν τῇ δευτέρᾳ Προτάσει τῆ αἰτιολογούση: οἷον Τῇ δὲ περιεργείᾳ τὴν κακολογίαν ἀνάγκη συνακολουθεῖν· ἃ γὰρ τῶδεως ἀκούουσιν, ἠδέως λαλεῦσι ( Πλούταρχ. Πολυπραγμ. ). Ἀλλὰ μόνον εἰπέ' λόγον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου· καὶ γὰρ ἐγὼ ἀνθρώπος εἰμι ὑπ' ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν κρατιώτας· καὶ λέγω τοῦτω πορευῆντι καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλω, ἔρχου, καὶ ἔρχεται ( Ματθ. Η' ).

Τοῦτο δὴ τὸ εἶδος τῆς ἀποδείξεως καλεῖται Παραδείγμα, ὅπερ ἔχει μετὰ τοῦ Γὰρ οὐχὶ τρίτον Μέσον Ὄρον, ἐν ᾧ ὡς Ὀλῶ ἐνεργείᾳ περιέχεται τὸ Μείζον Ἀκρον, ἀλλὰ τέταρτον Μέσον ὅμοιον τῷ Ἐλάσσονι Ἀκρῶ τοῦ πρώτου Συλλογισμοῦ δεικνύοντα τὸ Μείζον Ἀκρον τοῦ πρώτου Συλλογισμοῦ, ὅτι συμφωνεῖ τῷ Μέσῳ ( ἐπὶ καταφατικῷ Παραδείγματι ) Ὄρῳ αὐτοῦ: τοῦτ' ἐστὶ δεικνύοντα ἐν τῷ δευτέρῳ Συλλογισμῷ τὴν Μείζονα τοῦ πρώτου οἷον ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν, ὅ ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ ἐξουσίαν τινὰς ἔχων, τοῦτων τὸν μὲν ἀποπέμπει, τὸν δὲ ἐπιπέμπει, ὅκη βούλεται, διαλογισμοῦ ὡςδε.

Ἐγὼ τὸν μὲν τῶν σφακτιωτῶν εἰμι ἀποπέμπων, τὸν δὲ ἐπιπέμπων ὄπη βούλομαι, διὰ μόνου λόγου.

Ἀλλ' ἐγὼ εἰμι ἔχων ὑπὸ τὴν ἑμαυτοῦ ἐξουσίαν αὐτούς.

Ἄρα ὁ ἔχων ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ ἐξουσίαν τινὰς, τούτων τὸ μὲν ἀποπέμπει, τὸν δὲ ἐπιπέμπει, ὄπη βούλεται διὰ μόνου λόγου.

Ἐκ τῶν εἰρημένων τούτων γίνεται δῆλον, ὅτι

(1) Ἐκ τοῦ συναπτασθαι τὸν Μέσου Ὄρον τῶ Μείζονι καὶ Ἐλάσσονι τριχῶς ἐν ταῖς προκειμέναις ἦτοι γὰρ ὁ Μέσος ὑπόκειται μὲν ἐν τῷ Μείζονι, κατηγορεῖται δὲ ἐν τῷ Ἐλάσσονι (καὶ τοῦτο καλεῖται Α'. Σχήμα). Ἡ κατηγορεῖται καὶ ἐν τῷ Μείζονι καὶ ἐν τῷ Ἐλάσσονι (καὶ τοῦτο καλεῖται Β'). Ἡ ὑπόκειται καὶ ἐν τῷ Μείζονι καὶ ἐν τῷ Ἐλάσσονι (καὶ τοῦτο καλεῖται Γ'). Ἐκ τούτου ἀρραγῆν εἰληρότες οἱ περὶ τὸν Ἀριστοτέλην, ἐπενόησαν τὰ τρία Σχήματα τοῦ Συλλογισμοῦ· ἃ τινὰ εἰ καὶ περιττὰ δοκοῦσι τοῖς Νεωτέροις τῶν διαλεκτικῶν, ἀλλ' ὁμως τοῖς γὰρ Πρωτοπαίροις εἰσὶν ὠφέλιμα. Ὅταν γράψουν, ἐδοξέ μοι κενταῦθα τοὺς ἀναγκαίους αὐτοὺς κανόνας τοὺς κατὰ εἶχον ἄριστα ἐκτεθειμένους.

τὸ Παράδειγμα ἀναλύεται εἰς δύο Συλλογισμούς :  
 ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος εἰς τοῦ Α'. Σχήματος ὁ δὲ  
 δεύτερος τοῦ Γ. ( 1 ).

Ὁ δὲ ἵνα ἐπιενόηται εἰς δῆλωσιν τῆς Τελικῆς  
 Αἰτίας, καὶ Ἰποτακτικῆ καὶ Εὐκτικῆ συντάσσεται,  
 ὡς περ εἴρηται ἐν τῇ περὶ Ἑγκλίσεως.

“ Καὶ Παρατατικῶ δὲ Ὀριστικῆς συντάσσεται,  
 “ ἔνθα τι περὶ παρωχημένου λέγεται : οἷον Εἴτα  
 δοκῶ ἀν ὑμῖν, τὸν συνδειπνοῦντα ἀφείς, μόνος  
 καταλειφθῆναι..... ἢ κελεύειν ἐκεῖνον μένειν, ἵνα  
 μετ' ἐμοῦ τὸν μοιχὸν ἐτιμωραῖτο ( Δυσ. ὑπὲρ  
 Ἑρατοσθ. ).

“ Καὶ ἔνθα τι περὶ παρωχημένου ἀξιούμεν ὑ-  
 “ πάρχων, ἢ μὴ ὑπάρχειν . . οἷον Ἐχρήν αὐτὸν

### Τοῦ Α'. Σχήματος.

Κεῖτ' ἀγορευτὶ Σχήματι πρῶτῳ Μέσος.  
 Νεῦει δ' Ἐλάσσων τῶν δύο Προκειμένων.  
 Μείζων δὲ τούτων ἴσεται Πλατυτάτη.

### Τοῦ Β'.

Κατηγορεῖται δις Μέσος τῷ δευτέρῳ.  
 Ἀρνητικῆ δὲ κεῖται ἀεὶ θ' ἑτέρα.  
 Μείζων δὲ εἰς ἐξ ἀνάγκης ἐν πλατάτῃ

λαβεῖν συγγραφὴν, ἣν εἶχεν ἀπαιτεῖν κατὰ νόμου.  
 Καὶ παρὰ τῷ μεγάλῳ Βασιλείῳ ἐπὶ τοῦ μη ὑπάρ-  
 χειν: οἷον Ἐῖδει δὲ μὴ γινώσκειν τὴν γύμνωσιν  
 ἵνα μὴ ὀνοῦς τοῦ ἀνθρώπου περιεσπᾶτο πρὸς τὴν  
 τοῦ λείποντος ἀναπλήρωσιν. Καὶ μετὰ τοῦ Ἀν-  
 οῖον εἶδεναι ἔχρην, πότε καὶ τεθνηξεται τῶν γε-  
 ρόντων ἕκαστος, ἵνα μὴ μάτην ἂν ἐπίουσι οἰνόοι ἐ-  
 θεράπευον (Λουκιαν.). Τούτου χάριν τοίνυν σε-  
 προσθέσθαι πέλας χώρας θέλουσι, μὴ δ' ἴν' ἂν σαυ-  
 τοῦ κρατῆς (Σοφοκλ. ἐν Κολων.).

Εὗρηται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ Ὄπου Τοπικοῦ Ἐπιρ-  
 ρήματος: οἷον Νῦν δ' οὐδὲν εἰδώς, ἰκόμην, ἴν' ἰ-  
 κόμην (αὐτόθι). Τὸ δὲ, Ἴνα τι ἐφρύαξαν Ἔθνη

### Τοῦ Γ'.

Μέσον δ' ὑπεσιν ἐν τρίτου ἑκατέρη·

Νεῦει δ' ἐν αὐτῷ ἢ Ἐλάσσων κειμένων·

Ἀεὶ δὲ Συμπέρασμα ἔσιν ἐν μέρει. (Εὐγέν-  
 Λογικ. 460).

Ἄλλὰ τὸ μερικὸν Συμπέρασμα δύναται καὶ κα-  
 θόλου συναγεσθαι ἠθικῶς κατὰ ἀναδρομὴν Ὄπου. Τὸ  
 δὲ παρὰ τισι δ'. Σχήμα. ἔσιν αὐτὸ σχεδὸν τὰ Α'.  
 ἀνατετραμένω, τῶν δύο προκειμένων Προσώπων



καὶ τὰ τοιαῦτ' εἰσιν ἔλλειπτικά λόγου: οἷον ἵνα τί γένηται ἢ γένοιτο ἐφρύαξαν Ἑθνη;

Οἱ δὲ λεγόμενοι παραπληρωματικοὶ ἐπινενόηται, οὐχ ἵνα τὸ κενὸν τοῦ μέτρου τῶν σίχων παραπληρώσιν ἢ πρὸς εὐφραδειαν τοῦ πεζοῦ λόγου, ὡς τισιν ἔδοξεν, ἀλλ' ἵνα συνδέωσι καὶ αὐτοὶ κατὰ τοὺς λοιποὺς τῶν συνδέσμων δύο προτάσεις, καὶ ὅμα ὑπεμφαίνωσι καὶ τὴν μεταξύ αὐτῶν σχέσιν τῆς συνδέσεως. ἐπειδὴ δὲ ἡ ἑτέρα τῶν συνδεομένων προτάσεων πολλάκις ἐλλείπει ἔξωθεν ὑπονοουμένη, ταύτη τοι' ἔδοξέ τισιν, ὅτι ἐν τοῖς ἑμμέτροις καὶ πεζοῖς κεῖνται, ἵνα μόνον παραπληρώσιν τὸ κενὸν τοῦ μέτρου τῶν σίχων, ἢ τὸ ἔλλειπον τῆς εὐφραδείας τῶν πεζῶν λόγων.

Ἐντεῦθεν οὖν κινούμενοι ἄνομασαν αὐτοὺς καταχρηστικῶς Παραπληρωματικούς· εἰ γὰρ ἦσαν τῶ ὄντι Παραπληρωματικοί, οὐ μόνον Σύνδεσμοι οὐκ ἂν ἦσαν, ἀτε μὴ συνδέοντες τὰς Προτάσεις κατὰ τοὺς λοιποὺς τῶν Συνδέσμων, ἀλλ' οὐδ' ἄλλα Μέρη Λόγου, ἀλλὰ μόριά τινα Παραπληρωματικά, ὅπερ οὐδεὶς ἂν εἴποι τῶν γε νουν ἔχόντων· εἰσὶ γὰρ τῶ ὄντι Σύνδεσμοι συνδέοντες τὰς Προτάσεις, καὶ ὑπεμφαίνοντες τὰς μεταξύ τῶν συνδεομένων Σχέσεις, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Συνδέσμων. εἰ δέ ποτε ἴσμεν ἡμῖν, ἔτι ὅπως παραπληροῦσι παρα

Ποιηταῖς, ἢ Λογογράφοις, τοῦτο ἂν εἴη τῆς ἡμετέρας διανοίας ἐλάττωμα, μὴ δυναμένης ἐννοῆσαι κατὰ βάθος καὶ ἀκριβῶς τὸν ἀληθῆ νοῦν τοῦ Ποιητοῦ, ἢ Λογογράφου, ἀλλ' οὐχὶ τῶν Συνδέσμων ἰδίωμα, οὐδὲ χρῆσις τῶν Ποιητῶν ἢ Λογογράφων. Μάρτυς ἀξιόπιστος τοῦ λόγου μου εἴη ἂν ὁ δεινὸς Ἀπολλώνιος, ὅς τις ἄριστα παρατήρησε, καὶ ἐν τῇ ἐπιτομῇ αὐτοῦ Γραμματικῇ γέγραφεν (1), ὡς οὐκ ἐστὶ ταῦτό τὸ, τοῦτό μοι χάρισαι, τῷ, τοῦτό γέ μοι

(1) Ὅτι γὰρ ἕκαστος αὐτῶν ἔχει τινὰ δύναμιν, παρεσίσαμεν ἐν τῷ περὶ Συνδέσμων· οὐ γὰρ ταῦτό ἐστι τὸ, τοῦτό μοι χάρισαι, τῷ, τοῦτό γέ μοι χάρισαι· οὐδὲ τὸ, ἀγαθὸς ὢν, τῷ, ἀγαθὸς περὶ ὧν (Γλ. Α. 131.)· οὐδὲ τὸ αὐτὸ ἐμφαίνει τὸ, οἱ μὲν, παρ' ὄχρου, τῷ, οἱ μὲν, διὰ παρ' ὄχρου (ὁ αὐτὸς Ο. 3.)· περιγραφῆς γὰρ λόγου σημεῖόν ἐστιν ὁ δὴ..... σχεδὸν γὰρ ἕκαστος αὐτῶν ἰδίον τι ἐπηγγέλλετο; μείωσιν μὲν ὁ γὰρ, ἐν τῷ, τοῦτό γέ μοι χάρισαι· περιγραφὴν λόγου ὁ δὴ· ἐναντιότητα ὁ περὶ μετ' αἰξήσεως ἐμφαντικῆς· ἦν οὖν ἀνέφικτον τὸ ἐκ τοῦ σημαυνομένου τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ἀναδέχεται διατὸν προχείμενον λόγον..... (Απολλών. Α. 131.)

χάριται· οὐδὲ τὸ ἀγαθὸς ὢν· τῷ, ἀγαθὸς περ  
 ὢν· καὶ τὸ, οἱ μὲν, παρ' ἔχουσι, τῷ, οἱ μὲν,  
 δὴ παρ' ἔχουσι.

Περὶ Συναπτικοῦ, Δισακτικοῦ,  
 Παρασυναπτικοῦ·

Ὅσαι τῶν Προτάσεων οὕτως ἔχουσι Σχέσεως  
 πρὸς ἀλλήλας, ὡς τὴν μὲν δηλοῦν τὸ Αἴτιον, τὴν  
 δὲ τὸ Ἀποτέλεσμα, ἢ τὴν μὲν τὸ Ἐνεργεῖα Ὀλον,  
 τὴν δὲ τὸ Ἐνεργεῖα Μέρος, ταύτας ἵνα συνδέωσιν,  
 ἐπενόησαν τοὺς καλουμένους Συναπτικούς, Δισακ-  
 τικούς, Παρασυναπτικούς, Συνδέσμους, προτίξαν-  
 τες τῶν δύο Προτάσεων ἕκαστον τῶν τοιούτων Συν-  
 δέσμων, καὶ ὀνομάσαντες τὸν μὲν Σύνδεσμον με-  
 τὰ τῆς προκειμένης Προτάσεως Ἡγούμενον, τὴν δ'  
 ἐπιφερομένην Πρότασιν Ἐπόμενον, τὰς δὲ δύο ὁ-  
 μοῦ Συνημμένον, διὰ τὸ συναπτεσθαι εἰς ἓν ὄλον  
 ἀμφοτέραις τὰς Προτάσεις δι' ἑνὸς τῶν τοιούτων Συν-  
 δέσμων· τὴν δὲ μεταξὺ τοῦ Ἡγούμενου καὶ Ἐ-  
 πομένου σχέσιν τῆς συναφείας, Ἀκολουθησιν, ἢ  
 Συνέπειαν.

Ἄλλ' ὅτι τὸ Ἡγούμενον, ἦτοι ὡς ὁμολο-  
 γούμενον, κτίθεται ὑπὸ τοῦ λέγοντος, ἢ ὡς ἀμ-  
 φιβαλλόμενον, ταύτη τοι ἐπὶ μὲν τῶν ἀμφιβαλ-

λομένων ἐπεσήσαν τὸν Εἰ συναπτικόν, ἢ τὸν Ε' -  
 ἂν Δισαχτικόν (καὶ Ἀν αφαιρεσαι τοῦ Ε', καὶ  
 Η'ν τροπή τοῦ Α εἰς Η). ἐπὶ δὲ τῶν ὁμολογου-  
 μένων τὸν Ε' πει (καὶ Ε' πειδὲ προσλήψει τοῦ δὴ)  
 Παρασυναπτικόν: οἷον Εἰ περιπατεῖ Σωκράτης,  
 κινεῖται· Ε' ἂν περιπατῆ, κινεῖται· Ε' πειδὲ περιπα-  
 τεῖ, κινεῖται· τοῦτο ὡς Αἴτιον καὶ Α' ποτέλεσμα·  
 Εἰ ἔστι Σωκράτης, ἔστι καὶ ἄνθρωπος· Ε' ἂν ἢ Σω-  
 κράτης, ἔστι καὶ ἄνθρωπος· Ε' πειδὲ ἔστι Σωκράτης,  
 ἔστι καὶ ἄνθρωπος· τοῦτο ὡς ἐνεργεία Ὅλον καὶ  
 Μέρος· Ὅπου γὰρ ἔστι τὸ ἐνεργεία Ὅλον, ἔχει  
 καὶ πάντα τὰ μέρη αὐτοῦ· καὶ πολλῶ μᾶλλον ἔ-  
 ἔχασον τῶν μερῶν· Ὅπου δ' ἔστι τὸ ἐνεργεία Μέ-  
 ρος, ἔχει οὐκ ἔστι τὸ ἐνεργεία Ὅλον· ὅθεν οὐκ ἔ-  
 σιν ἀληθές τὸ, Εἰ ἔστιν ἄνθρωπος, ἔστι καὶ Σωκρά-  
 τής, ἀλλὰ τούναντίον: οἷον Εἰ μὴ ἔστιν ἄνθρωπος  
 οὐδὲ Σωκράτης· ὅπου γὰρ οὐκ ἔστι τὸ ἐνεργεία Μέ-  
 ρος, ἔχει οὐδὲ τὸ ἐνεργεία Ὅλον.

Ἐντεῦθεν οὖν γίνεται δῆλον.

Α'. Ὅτι οἱ συναπτικοὶ Δισαχτικοί, Παρασυ-  
 ναπτικοὶ συντάσσονται δυσὶ ῥήμασι κατὰ τὸ ἡ-  
 γούμενον καὶ ἐπόμενον ἢ τῶν ὀρθῶς, ἢ ἀντεστραμ-  
 μένωσ, . . . καὶ ἡγούμενῳ μὲν τῶ Συνδέσμῳ ἔπε-  
 ται τὸ ὀρθόν: οἷον Εἰ περιπατεῖ, κινεῖται· ἐπι-  
 φερομένῳ δὲ τὸ ἀντεστραμμένον: οἷον κινεῖται, εἰ

περιπατεῖ, Καὶ γὰρ προσιθέμενοι οἱ τοιοῦτοι Σύν-  
 δεσμοὶ ταῖς ἡγούμεναις Προτάσεσι, ποιοῦσι τὰς  
 ἐννοίας αὐτῶν ἀτελεῖς ἑκατέραν παρ' ἑκτέραν,  
 οὕτως τελείας καθ' ἑαυτὰς ἄνευ τῶν Συνδέσμων.  
 αἱ γὰρ Σωκράτης περιπατεῖ, Σωκράτης κινεῖται,  
 αἱ δηλοῦσαι καθ' ἑαυτὰς ἑκατέρα τελείας Ἐννοίας,  
 δηλοῦσιν ἀτελεῖς ἑκατέρω διὰ τῆς προσθήκης τοῦ  
 Εἰ, ἢ Ἐάν, ἢ Ἐπειδὴ· ἀμφοτέρω δὲ συναπτό-  
 μεναι διὰ τῶν τοιούτων Συνδέσμων, δηλοῦσιν ἐν  
 τέλειον νόημα.

Β'. Ὅτι τὸ αὐτὸ νόημα λαμβάνεται ἢ ὡς ὁμο-  
 λογούμενον, ἢ ὡς ἀμφιβαλλόμενον· τὸ γὰρ περι-  
 πατεῖ Σωκράτης, ἔάν μὲν διὰ τῶν Συναπτικῶν, ἢ  
 Διακτικῶν ἐκτεθῆ, ὡς ἀμφιβαλλόμενον λαμβάνε-  
 ται: οἷον Εἰ περιπατεῖ Σωκράτης, κινεῖται· Ἐάν  
 περιπατῆ, κινεῖται· Ἐάν δὲ διὰ τῶν Παρσυνα-  
 πτικῶν, ὡς ὁμολογούμενον: οἷον Ἐπειδὴ περιπατεῖ,  
 κινεῖται, ὄντων Ὅριστικῶν ἀμφοτέρων τῶν ῥημά-  
 των: τοῦ τε ἡγούμενου καὶ ἐπομένου· ἐνίοτε δ' εὐ-  
 ρηται τὸ ἡγούμενον μετὰ τῶν Παρσυναπτικῶν καὶ  
 Ἐκτικῶν ἐπὶ παρωχημένου Ἀττικῶς· Φιλευκτι-  
 " κων γὰρ ἔοικε τὸ παρεληλυθὸς Ἀττικὸς, : οἷον  
 Ἐπεὶ ἐδαικνήσειεν, εἶπε τῶ ἀρχοντι αὐτῶν,  
 παρεῖνα πρὸς αὐτόν· Ἐνορ· Κύρ. Παιδ. Β'. δ', 18).

Καὶ ἔτι τὸ διὰ τοῦ Εἰ ἐκτιθέμενον ἡγούμενον

μέρος τοῦ Συνημμένου, ὑποτίθεται μὲν ὡς ἀμφιβαλλόμενον· δύνηται μὲν τοι εἶναι ἢτοι βέβαιον, ἢ ἀδύνατον, ἢ δυνατόν, καὶ βαίβαιον μὲν ἐπὶ Παρωχημένου, ἢ Ἐνεσῶτος πράγματος ὁμολογουμένου μὲν, ὡς ἀμφιβαλλομένου δὲ ὑποθετικῶς λαμβανομένου, ὅτε καὶ αἰὲ καθ' Ὀρεσικὴν συντάσσονται ἑκάτερα τὰ ῥήματα τοῦ Συνημμένου: Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσι (Γ'ωάν. ΙΕ'). Καὶ γὰρ εἰ πάνυ φαύλως τὰ πράγματα ἔχει, καὶ πολλὰ προεῖται, ὅμως ἔσιν, εἰάν ὑμεῖς τὰ δέοντα ποιεῖν βούλησθε, ἔτι ταῦτα πάντα ἐπανορθώσασθαι (Δημοσθ. Φίλιπ, Γ') (1). Ἀδύνατον δὲ

(1) Ἐκ τῶν τοιούτων Προτάσεων συντίθενται οἱ λεγόμενοι Ὑποθετικοὶ Συλλογισμοί· καὶ δι' ὅλου μὲν Ὑποθετικοὶ καλοῦνται οἱ ἔχοντες καὶ τὴν Μείζονα καὶ τὴν Ἐλάσσονα καὶ τὸ Συμπέρασμα Ὑποθετικῶς: οἷον

Εἰ ἔσιν ἀγαπητέον, ἔσει καὶ διακτέον.  
 Ἀλλ' Εἰ ἔσιν ὠφέλιμον, ἔσει καὶ ἀγαπητέον.  
 Ἀρα Εἰ ἔσιν ὠφέλιμον, ἔσει καὶ διακτέον.

Μικτοὶ δὲ, ὧν μόνη ἢ Μείζων ἔσιν Ὑποθετικῆ,  
 ἢ δὲ Ἐλάσσων καὶ τὸ Συμπέρασμα εἰσι κατη-

ἐπὶ Ἐνεσῶτος, ἢ Παρωχημένῳ πράγματος μὴ γε-  
γονότος, ὁ πρότερον μὲν ἦν δυνατόν, ἤδη δὲ ἀ-  
δύνατον γενέσθαι, καὶ οὐ μόνον Ὄριστιν ἢ συντάσ-  
σεται, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἄν Δυνητικὸς ὁ ἤδη Ἀναιρε-  
τικὸς καλούμενος (ὡς δεικνύων, ὅτι τὸ πρᾶγμα,

γορικαὶ Προτάσεις, ἀλλ' οὐχὶ Ὑποθετικά: οἷον

Εἰ ἄμα ἑδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν·

Ἀλλαμὴν ἑδίωξαν ἄμα·

Ἄρα διώξουσι καὶ ὑμᾶς.

Ὁ μὲν τοι δι' ὅλου Ὑποθετικὸς ῥαδίως δύναται με-  
ταβληθῆναι εἰς ἀπλοῦν Συλλογισμόν, ἔχοντα καὶ  
τὰς τρεῖς Κατηγορικὰς: οἷον

Πᾶν ἀγαπητέον ἔστι διωκτέον·

Ἀλλὰ Πᾶν ὠφέλιμόν ἔστιν ἀγαπητέον.

Ἄρα Πᾶν ὠφέλιμόν ἔστι διωκτέον.

Οὗτος οὖν ὁ Συλλογισμὸς καλεῖται παρὰ τοῖς  
Διαλεκτικοῖς Ἀπλοῦς καὶ Κατηγορικὸς διὰ τὸ  
ἔχειν καὶ τὰς τρεῖς Προτάσεις ἀπλῶς καὶ κατη-  
γορικὰς· τὰ γὰρ ἤδη τῶν Προτάσεών εἰσι διά-  
φορα παρὰ τοῖς Διαλεκτικῶς, οἵτινες περὶ αὐ-  
τὰ λέγουσιν οὕτως.

περὶ οὗ ὁ λόγος τοῦ Συννημένου, πρότερον μὲν  
ἐν δυνατὸν διὰ τὸν ἵγούμενον λόγον τοῦ Συννημέ-  
νου, ἤδη δὲ ἀνηρέθη τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, καὶ ὑ-

“ Ἐπειδὴν ἐπὶ τῶν Ἀποφάνσεων μία τε καὶ μόνη  
ἐστὶν ἡ Κατηγορία: τοῦτ' ἐστὶν ἡ τοῦ κατηγορου-  
μένου ἐν Καταφάσει, ἢ Ἀποφάσει κατὰ τοῦ  
ὑποκειμένου ἀπόδοσις αἱ Προτάσεις Ἀπλάι τε  
καὶ Κατηγορικαὶ καλοῦνται. καὶ εἰσὶ τὸ δ' Ἀ-  
πλοῦν αὐταῖς. ὁ τὲ μὲν καὶ πράγματι καὶ φω-  
νῇ, ἐν μονολεξία τῶν ὄρων κειμένων: οἷον ὁ  
ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός. Θεός οὐκ ἡλλοίωται. ὁ τὲ  
δὲ πράγματι μὲν, οὐ φωνῇ δὲ, αἷς ἐν πλῆθει  
λέξεων τὸ μοναδικὸν σώζεται τῆς Κατηγορίας.  
Τούτων δὲ ταῖς μὲν τὸ ὑποκείμενον μόνον ὄ-  
ρος ἐστὶ Συμπεπλαγμένον ἢ Σύνθετος: οἷον Ἡ-  
τῶν ἀσέρων πλῆθὺς οὐκ ἀριθμητὴ. Ταῖς δὲ μέ-  
νον τὸ Κατηγορούμενον: οἷον Ὁ Ἔρως ψυχῆς  
ἐστὶ πάθος. Ταῖς δὲ μόνος ὁ Σύνδεσμος: οἷον Ὁ  
κύκλος ὁμολογουμένως ἐστὶ περιφερής. Ταῖς δὲ  
ἀμφότεροι οἱ ὄροι: οἷον Ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυ-  
χὴ θανάτου κρείσσων. Ἡ ὁ ἕτερος καὶ ὁ Σύν-  
δεσμος: οἷον Τὸ τετράπλευρόν ἐστὶ πάντως σχῆ-  
μα τετράγωνον. Ταῖς δὲ πάντα: οἷον Τὸ ἄχρο-  
ν



πάγεται εἰς ἓν εἶδος τοῦ Ἀδυνάτου) τῷ ἐπομένῳ  
 ῥήματι προσίεται ἢ ἐπινοεῖται ἐπὶ μὲν Ἐν-εῶ-  
 τος κατὰ Παρατατικόν, ἐπιφερομένου Παρατα-  
 τικοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ Ἀόριστου: οἷον Εἰ μὲν περὶ  
 καινοῦ τινος πράγματος προϋτίθετο, ὡς Ἄνδρες

μέταλλον καὶ ἀνθρώποις περίτιμον, τῷ ὄντι ἔ-  
 σιν ὀγχόνη ψυχῶν.

Τοῦ γεμῆν τῆς αποδόσεως μοναδικοῦ τε καὶ ἐνιχί-  
 ου ἐπὶ τῶν Ἀποφάνσεων μὴ σωζομένου ἀλλὰ  
 ταῖς κατὰ τὴν ἀνδιαθετοῦ κρίσει συγκαταθέσει,  
 τῆς Κατηγορίας συμπληθυνομένης, οὐκέτι πα-  
 ραμένει το ἀπλοῦν τῇ Προτάσει, καὶ ἄλλως τὸ  
 τῆς διπλῆς ἦττον ευφώρατον: οἷον Οὐ πρὸς ἔ-  
 πος ἀπεκρίνατο· δῆλον γὰρ ὅτι δύο τινὰ κατὰ  
 δυοῖν τὰ ἐνταῦθα Κατηγορούμενα· τὸ μὲν τὰ  
 καταφατικῶς κατ' αὐτοῦ, ὅτι ἀπεκρίνατο· τὸ  
 δὲ τι ἀποφατικῶς.

“ Ὅθεν καὶ τὴν ἐν ταῖς Προτάσεσι διπλὴν πε-  
 ριεργότερον τῶν Παλαιῶν οἱ ὕβερρον πολυπραγμο-  
 νήσαντες, εἰς τε τὴν Σαφῆ καὶ Ἀνεπτυγμένην  
 διεῖλαν, καὶ τὴν, παρὰ τὸ ἀσαφές καὶ συνε-  
 πτυγμένον, ἐκθέσεως χρῆζουσαν (τὴν Ἐχθετι-  
 κήν) ὧν καὶ ἡμῖν συντόμως ἐπὶ τοῦ παρόντος

Ἀθηναῖοι ! λέγειν , ἐπισηκῶν ἄν. . . . εἰ μὲν ἤρεσκε  
τί μοι τῶν ὑπὲρ τούτων ῥηθέντων , ἡσυχίαν ἄν κί-  
γον· οἱ δὲ μὴ , τοῖ' ἄν καὶ αὐτὸς ἐπειρόμεν , ἀ-  
γινώσκω λέγειν ( Δημοσθ. Φίλιπ. Α' ). Εἰ μὲν οὖν  
ἅπαντες ὠμολογοῦμεν Φίλιππον τῇ πόλει πολε-  
μεῖν . . . . οὐδὲν ἄλλο ἔδει τὸν παριόντα λέγειν ( ὁ

καταλεκτέον τα Εἶδη. Τοιγαροῦν τοῦ μὲν Α'.  
Εἶδους ( τῆς Ἀναπτυσμένης ) εἰσὶν αἱ ἑφεξῆς . "  
Ἡ μὲν Ἀναπτυσσομένη , ἥς τὸν ἕτερον τῶν  
Ὄρων ( τῆς Ἀρχικῆς καλουμένης Προτάσεως )  
ἐπεμβεβλημένη Πρότασις ἄλλη , ἐπὶ τὸ σαφέστε-  
ρον ἀνακαλεῖ : ἦτοι τὸν Ὑποκείμενον : οἶον

" Κεῖται Σαρπηδῶν , Λυκίων ἀγὸς Ἀσπισάων . "  
ἢ τὸν Κατηγορούμενον : οἶον

" Ἐκτῶρ δ' ἠγείτο , βροτολοιογῶ ἴσος Ἀρηϊ . "  
" Ἡ δὲ Διοριζομένη , ἥς τὸν ἕτερον τῶν Ὄρων ἢ  
ἐμπίπτουσα συσέλλει ἐπὶ τὸ μερικώτερον· ἦτοι  
πάλιν τὸν Ὑποκείμενον : οἶον

" Κεῖται ἀνὴρ , ὃς πρῶτος εἰσήλατο τεῖ-  
χος Ἀχαιῶν . "

Ἡ τὸν Κατηγορούμενον . . . .

αὐτός Φίλιπ. Γ.). Εἰ γὰρ ἐν Διονύσου τραγωδούς  
 ἐθεάσθε, ἀλλὰ μὴ περὶ σωτηρίας..... ἦν ὁ λό-  
 γος, οὐκ ἂν οὕτως οὐτ' ἐκείνου πρὸς χάριν, οὐτ'

“ Ἡ δὲ Ἐπεμβολὴ καὶ διὰ τοῦ Ἀναρχικοῦ Ἀρ-  
 θρου γένοιτ' ἂν, καὶ διὰ Μετοχῆς, καὶ δι' Ἐ-  
 πιθέτου· ὡς ἐκ τῶν τεθέντων πάρεσι συνιδεῖν·  
 δυνατὸν δὲ καὶ Ἐπεμβολὴν ἐπὶ Ἐπεμβολῇ γε-  
 νέσθαι, καὶ τὴν μὲν κατ' Ἀνάπτυξιν, τὴν δὲ  
 κατὰ Σύσολην: οἶον

“ Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδαίην βουλευφόρον ἄνδρα,

“ Ὡ λαοί τ' ἐπιτετράφατε, καὶ τόσσα μέμηλε.”

“ Τὸ μὲν γὰρ βουλευφόρον συσέλλει τὸ Ὑποκείμε-  
 νον: Ἄνδρα· τὸ δ' ὦ λαοί τ' ἐπιτετράφαται κ.  
 τ. λ. ἀναπτύσσει τὸν βουλευφόρον.”

“ Ἡ δὲ Ὑποθετικὴ ἢ δισσῆς Προτάσεις διὰ τῶν  
 Μορίων Εἰ, Ἐάν συναπτοῦσα: Ἐάν ἥς φιλομα-  
 θῆς, ἔση καὶ πολυμαθῆς. Καὶ, εἰ ἐστὶ δίκη, ἀ-  
 πεκδέχεται τις ἡμᾶς ἐξέτασις τῶν βεβιωμένων...”

“ Ἡ δὲ Αἰτιολογικὴ, ἢ καὶ ἑτέραν συνεπαγομέ-  
 νη Προτάσει, ὑπ' ἥς τὸ τῶν Ὄρων συμβατὸν,  
 ἢ ἀσυμβατὸν αἰτιολογεῖται. Τραχύτη ἢ τοῦ Στίλ-  
 πωνος: Οὐδὲν ἀπώλεσα: πόλεμος γὰρ οὐ λα-

ἐμοῦ πρὸς ἀπέχθειαν ἔχούσατε (ὁ αὐτὸς περὶ Εἰρήν.). Ἐπὶ δὲ Παρακειμένου κατὰ παρατυτικόν, ἐπιφερομένου Ἐπερσυντελικού: οἷον Εἰ οἴνου ἀ-

φυραγωγεῖ ἀρετήν. “ Οἱ ἂν τοῖς εὐπύδοις τόποις βραδέως γηράσκουσιν, ὅτι τῇ γῆρας σηπαδῶν τίς ἐσιν... “

“ Ἡ δὲ Ἀναφορική: οἷον Ἐκάτσε ἢ Ῥώμη, ὅπου ποτ' ἂν ὁ βασιλεὺς ᾗ. “

“ Ἡ δὲ Ἐξομοιωματική, ἢ Παραβολική: Ὡς περὶ σίδηρον, οὕτω τὸ ἴδιον πάθος τοῖς πονηροῖς κατεσθίει· μιμοῖτο δ' ἂν καὶ τὴν Αἰτιολογοῦσαν, παρασυναπτικῶς τοῦ ὁμοίου παραβαλλομένου. Τὰ πράσσα συμφέρει πρὸς εὐφωμίαν, ἐπεὶ καὶ τοῖς πέρδιξι. “

“ Ἡ δὲ Ἐναντιωματική:..... βραχὺς μὲν δέμας, ἀλλὰ μαχητὴς “.

“ Ἡ δὲ Συμπλεκτική, πῆ μὲν θετικῶς: οἷον Τ' ἀργυρίον ἐσιν αἶμα καὶ ψυχὴ βροτοῖς: πῆ δὲ καὶ ἀποφατικῶς: Ὅτ' αὐτὸς ἐκὼν τι ποιεῖς, οὐτε ἄλλου ἀφίης..... “ Ἐνίοτε δὲ καὶ ῥῶν Συνδέσμων υπεξακουσμένων. Ἡξίεις, ἀφίξεις, οὐ θνήξεις ἐν πολέμῳ. “

“ Ἡ δὲ Διαζευκτική: οἷον δεῖ κτᾶσθε νοῦν, ἢ βρόχον “

πέιχτο, καὶ κλυτῶσιν ἐχρήτο οὐκ ἔτι θήκεσθαι.  
 Εἰ γὰρ αὐτάρκη ἦν τὰ ψηφίσματα ἢ ὑμᾶς ἀνε-  
 γκαῖζειν..... πάλαι γὰρ ἀν..... ἐδεδώκει δίκην

- “ Τούτων οὖν ἡ μὲν Σύνοσις καταφρονῆς, τὸ δὲ  
 ἑλλειπέσθαι ἐφ’ ἐκείνης εὐέλεγκτον, εἰ μὴ τὸ πρᾶγ-  
 μα τῷ ὀνόματι συμβαίνοι..... ἀλλὰ γὰρ ἔσε-  
 καὶ γένος ἄλλο Συνθετων Ἀποράνσεων. ὧν ἡ  
 διπλόη διὰ τὸ ἀσαφές καὶ συνεπτυγμένον, ἐκ-  
 θέσειός ἐστι χερζουσα. Τοιαῦται δὲ εἰσιν.
- “ Ἡ Ἀποκλεισικὴ, ἡ κατηγοροῦσά τι τοῦ ἴππο-  
 κειμένου, ἢ ὑποτάσσουσά τι τῷ Κατηγορουμέ-  
 νῳ καὶ παρ’ αὐτὸ τὰ λοιπὰ ἀποκλείουσα: οἷον  
 Τὰ χρήματα μόνον εἰσὶν ὀργανικὰ ἀγαθὰ καὶ ἡ  
 σοφία μόνη τῶν κτημάτων ἔστι ἀθάνατον.....”
- “ Ἡ Ἐξαιρετικὴ, ἡ ἐξαιρουσά τι, ἢ τινὰ τοῦ  
 ἴπποκειμένου, ἢ τοῦ Κατηγορουμένου, τῶν πλειό-  
 νων (καθ’ ὃ καὶ τῆς ἀνωτέρω διειρηνοχεν) ὑπολει-  
 πομένων: οἷον ἄπικτες, πλὴν τῶν ὑπὸ τὸν Ἰ-  
 σημερινὸν οἰκούντων, τὸν ἕτερον τῶν Πόλων ὀ-  
 ρῶσιν ὑπὲρ τὸν Ὀρίζοντα. Νοεῖται γὰρ ὡς ἐ-  
 κείνοις, ὀρθῶν ἔχουσι τὴν Σφαῖραν οὐδέτερος  
 τῶν Πόλων καταφρονῆς ἐστὶν ἐν ἐξάρματι. ῥᾶσθ  
 δὲ εἰς τὴν ἀνωτέρω μεταλαμβάνεται: Οὐδεὶς

(ὁ αὐτὸς Φιλίπ. Γ.). Ἐπι δὲ παρωχημένου ἀπλῶς ἢ ἐκάτερα τὰ ῥήματα κατὰ Ἀόρισον, ἢ θαύταρον: οἷον Εἰ μὲν οὖν περὶ ὧν ἐδίωκε, μόνου κατηγορήσεν Αἰσχύνης, καὶ γὰρ περὶ αὐτοῦ τοῦ προβουλεύματος εὐθύς ἂν ἀπελογούμην (ὁ αὐτὸς Στέρ.) Καὶ εἰ μὴ Κύριος ἐκολόβωσα τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν

ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός· Μόνος ὁ Θεός ἀγαθός· ἢ τα διπλῶν κἀνταῦθα δήλη.

ἢ Ἡ Συγκριτικὴ; οἷον

“ Πολλοῦ γὰρ χρυσοῦ καὶ πλούτου κρείσσων Πάτρα. “

Ἰποδηλοῦται γὰρ καὶ ταῦτα μὲν πως καλὰ νομίζεσθαι καὶ θυμῆρη, ἐκείνην δὲ διχφερίντως καὶ ὑπὲρ ταῦτα. Τὴν δὲ δὴ Παρθέσιν, ἐν οἷς τοῦ αὐτοῦ μέτεσι θετικοῦ ποιητέου, γελοῖον γὰρ τοῦ Θεοῦ λέγειν τὸν Νιρέα καλλίονα. Εἰ δὲ καὶ κρείσσον εἴρηται θανεῖν, ἢ πένεσθαι· καὶ κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκχιος, ἢ πλούσιος ψεύς ης.

ἢ Τὸ γεμὴν Κρείσσον, ἔσι μὲν ὅτε ἀντὶ τοῦ ἤττον κακοῦ ἐχδεκτέου, ὡς ἐπὶ τοῦ θανεῖν, ἢ πένεσθαι· καθ' ὃ καὶ τὸ μὴ χεῖρον βέλτισον λέλεκται· ὃ τὲ δὲ ἀντὶ τοῦ Θετικοῦ τὸ Συγκριτικὸν

ἑσώθη πάσῃ σάρξ (Μάρκ. ΙΓ'. 20.). Δυνατὸν δὲ ἐπὶ Ἐνσῶτος, ἢ Μέλλοντος πράγματος, ὅτε συντάσσεται Ὀρισικῇ, ἢ Εὐκτικῇ: οἶον Καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν ταῦτα μὲν ἔχειν ἠγεῖται, οἶεται δὲ βίᾳ καθέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα..... οὐκ ὀρθῶς οἶεται (Ὀλυθ. Β'). Οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε, εἴ τις αἴρεσίν μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἐλοίμην (αὐτόθι). Εἴ γὰρ ὑμᾶς δεύσειεν αὐτοὺς τριάκοντα ἡμέρας μόνας ἔξω γενέσθαι... πλεόν ἂν οἶμαι ζημιωθῆναι τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν..... Εἰ δὲ δὴ καὶ πόλεμός τις ᾗξει, πόσα χρὴ νομίσει ζημιωθῆσθαι; (Ὀλυθ. Α'). Καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας..... σκοποῖτο, ἑθὲνδ' ἂν αὐτὸν ἴδοι μέγαν γεγενημένον (Ὀλυθ. Β'). Οὐδέ γε εἰ πάλιν πρὸς τοὺς Θεβαίους πολεμήσαιμεν δι' Ὠρωπόν..... οὐδὲν ἂν ὑμᾶς παθεῖν ἠγοῦμαι (ὁ αὐτὸς Εἰρήν.). Εἰ γὰρ Ἀργεῖοι καὶ Μεσσηνιοὶ..... ἑχθρῶς σχήσουσι..... φοβοῦμαι μὴ πα-

ἔθει Ἀττικῶ, τοῦ Μορίου τῆς παραθέσεως ἀρνητικῶς ἐκλαμβανομένου· τὸ γὰρ ἐν πενία δικαιοσύνην ἀσχεῖν καλόν, τὸ δὲ καὶ πλουτοῦντα ἐλιεύεσθαι αἰσχισόν. <sup>6</sup>

(Εὐγέν. Λογικ. \* υἷδ. υἷέ..... υκη.).

τες..... κοινόν ἐφ' ἡμᾶς ἀγάγωσι τὸν πόλεμον  
( αὐτόθι ). Μάλισα δ' ἂν τις τυγχάνοι τοῦ εἰκότος,  
εἰ νομίζοι τὸν Ρ'ωμύλον οὕτως ὀνομάσαι ( Πλού-  
ταρχ. Ρ'ωμύλ. ).

Ἐκ τούτων οὖν καὶ τῶν τοιούτων παραδειγμάτων  
γίνεται δῆλον, ὅτι ὁ Εἰ ἐπὶ τοῦ δυνατοῦ Ἐνεσῶ-  
τος ἢ Μέλλοντος πράγματος συντάσσεται τῷ τε ἡ-  
γούμενῳ καὶ ἐπομένῳ κατὰ Ἐνεσῶτα ἢ Μέλλοντα  
Ὀρισικῆς. Εἰ δέ τις βούλοιο ἐκτιθέναί τὸ μὲν ἐνε-  
σος τοῦ δυνατοῦ, ὡς ἐν Παρατατικῷ τῆς Ὀρισικῆς,  
τὸ δὲ μέλλον ὡς ἐν Ἀ'ορίσω, τότε χρῆται ἐπὶ μὲν  
τοῦ Ἐνεσῶτος τῷ ἡγούμενῳ καὶ ἐπομένῳ κατ' Ἐ-  
νεσῶτα καὶ Παρατατικόν τῆς Εὐχτικῆς, συντασσο-  
μένου καὶ τοῦ Ἀ'ν Δυνητικοῦ τῷ ἐπομένῳ. ἐπὶ δὲ  
τοῦ μελλόντος τῷ μὲν ἡγούμενῳ κατὰ Ἀ'ορίσον τῆς  
Εὐχτικῆς, τῷ δὲ ἐπομένῳ κατὰ Μέλλοντα τῆς Ὀ-  
ρισικῆς ἄνευ τοῦ Ἀ'ν Δυνητικοῦ, ἢ κατὰ Ἀ'ορίσον  
τῆς Εὐχτικῆς μετὰ τοῦ Ἀ'ν. Καὶ ταῦτα μὲν ἅλις  
περὶ τοῦ κατ' ὑπόθεσιν ἀμφιβαλλομένου.

Ὅταν δὲ ὁ λέγων βούληται ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ  
ἀμφιβαλλομένου δυνατοῦ: ἦτοι δηλοῦν ὅτι καὶ αὐ-  
τὸς διατάζει περὶ τοῦ λεγομένου, ἢ φαίνεσθαι τοῖς  
οἰκούουσιν, ὅτι διατάζει· τότε χρῆται τῷ Διατακτι-  
κῷ Ἐ'ἂν συγκειμένῳ ἐκ τοῦ Εἰ Ἀ'ν ( ἢ τῷ Ἡ'ἂν ἀ-  
φαιρέσει τοῦ ε καὶ τροπῇ τοῦ α εἰς η ) : οἷον Ε'σε



δή λοιπόν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν  
 δέη πολλά (Οἶκον. Α'). Ἐάν μὲν γὰρ ἀντέχη  
 τὰ τῶν Οἶκονίων ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε . . . . ἂν  
 δ' ἐκεῖνα Φίλιππος λάβη, τίς αὐτὸν ἔτι κωλύσει  
 δεῦρο βαδίζειν; (αὐτόθι). Καὶ ταῦτα ἔβηθησθε,  
 ὡς προσύχει, καὶ δεῖ περαίνειν, οὐ μόνον τὰ συμ-  
 μαχικὰ ἀσθενῶς καὶ ἀπίως ἔχοντα Φιλίππῳ, ἀλ-  
 λά καὶ τὰ τῆς οἰκείας ἀρχῆς καὶ δυνάμεως κακῶς  
 ἔχοντα ἐξετασθήσεται (Οἶκον. Β'). τοῦ μὲν ἴ-  
 γουμένου ῥήματος ὄντος κατ' Ἐνεσῶτα ἢ Ἀόρι-  
 στον τῆς Ὑποτακτικῆς, τοῦ δ' ἐπομένου κατ' Ἐ-  
 νεσῶτα, ἢ Μέλλοντα τῆς Ὀριστικῆς (1). Ὅθεν  
 καὶ πάντα τὰ ἀναφορικά Μέρη τοῦ Λόγου τὰ δη-  
 λούντα δισαγμὸν τοῦ λέγοντος προσλήψει τοῦ Δι-  
 σακτικῆς Ἐάν, ἢ Ἄν, Ἀόριστολογικὰ, ὀνομάζου-  
 νται, καὶ ὁ Δισακτικὸς Ἐάν, ἢ Ἄν Ἀόριστολογικὸς  
 καλεῖται, καὶ Ὑποτακτικὴ συντάσσεται, ἅτε Δι-

---

(1) Μετὰ τοῦ Ἐάν Συνδέσμου καὶ τῶν ἰσοδυνα-  
 μούντων ἐπὶ Μέλλοντα φέρεται (ἢ Ὑποτακτι-  
 κῆ) ἢ Ἐνεσῶτα! οἷον Ἐάν φιλολογῶ, παρα-  
 γενήσεται Δίῳ. Ἐάν ἀναγινώσκω, παραγίνεται  
 Τρυφῶν ἀκατάλληλον γὰρ τὸ ἐν παρωχημένῳ (Ἀ-  
 πολλῶν. Ἀλέξανδρ.)

σακτικὸς ὢν .

Ὁ δὲ λεγόμενος Ἀοριστολογικὸς Ἀν ὅτι ἐστὶ αὐτόχρημα ὁ Δισακτικὸς Ἐάν, ὄλον ἕκ τῶν ἑφεξῆς παραδειγμάτων : οἷον Ἔως μὲν ἂν ἐρρώμενος ἢ τις κυδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαλῶν . Ἐπάν ( ἀντί ἐπ' ἂν ἕκ τοῦ ἐπεὶ δὲ ἂν, καὶ ἐν συνθέσει καὶ συγκοπῇ ἁπειδὴν καὶ ἐπάν ) δ' ἀρρώσημά τι συμβῆ πάντα κινεῖται ( Ὁλυμπ Β' . ) Πάντες οἱ παρόντες ὑμῖν πάντα καὶ ὅσα ἂν λέγηται, καὶ ὅσα ἂν ποιῆτε, ἑπαινοῦσι ( Ξενοφ. Γέρον . ) Ὅτ' ἂν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνίδρων τόπων ( Ματθ. ΙΒ' . ) . Ὅς δ' ἂν σκανδαλίση ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ( ὁ αὐτός ΙΗ' . ) . Καὶ μακάριος ἔσιν ἔς εἰαν μὴ σκανδαλισθῆ ἐν ἐμοὶ ( ΙΑ' . ) . Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅσα ἂν ὀρίσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσονται δεδαμένα ἐν τῷ οὐρανῷ ( ΙΗ' . ) . Πρὸς δὲ ταῦτοις ὅτι καὶ αἰετὴ γέγεται τοῦ οἰκείου ῥήματος κατὰ τὸν Ἐάν Δισακτικόν, ἀλλ' οὐχὶ ἀδιαφόρως ἠγούμενος καὶ ἐπόμενος κατὰ τὸν Ἀν Δυνητικόν .

Καὶ γάρ .

- “ Ὁ Ἀν Δυνητικὸς πᾶσι τοῖς τοῦ χρόνου μορί-  
 “ οῖς συντάσσεται πάσης ἐγκλίσεως ( Πλήν Προ-  
 “ σακτικῆς καὶ Ὑπότακτικῆς ) καὶ σὺν Μετοχῇ ἀ-  
 “ διαφόρως ἠγούμενος καὶ ἐπόμενος, ἢ δυνητικῶς,

6' ἢ μελλουτικῶς, .

Ὅταν μὲν τοι βούληται τις τὰ παρ' ἄλλοις δισχυόμενα ἐκτιθέσθαι, ὡς ἐν ἀπλῇ ὑποθέσει τότε χρῆται τῷ Εἰ ἀντὶ τοῦ Ε'άν, ἀλλὰ κατὰ Ὀρισικὴν ὄντος τοῦ ἔγουμενου: οἷον Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὸν ζῶν, τήρησον τὰς ἐντολάς..... Εἰ θέλεις τέλει εἶναι..... πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δός πτωχοῖς (Ματθ. ΙΘ.). Ὀνομαζομένου τοῦ Συνημμένου λόγου Ὑποθετικοῦ, ἀλλ' οὐ Διςχικτικοῦ (1).

Ὅταν δὲ παραλαμβάνηται ὁ Εἰ ἀντὶ τοῦ Ε'άν κατ' ἐπὶ δισαγμοῦ, τότε συντάσσεται Ὑποτακτικῶς Ῥήματι κατὰ τὸν Ε'άν ὅτι ὁ Ε'άν Διςακτικῶς φέρεται πρὸς Ὑποτακτικόν: οἷον, Εἰ μὲν κεν Μεγέλαον Ἀλέξανδρος καταπέρνη, Αὐτὸ ἔπειθ' Ε'λένην ἔχέτω καὶ κτήματα πάντα (Γλ. Γ. 28. 282.). Εἰ δὲ κ' Ἀλέξανδρον κτείνῃ Ξυθὸς Μενέλαος (αὐτόθι. 284.). Εἰ γὰρ μὴ βοηθήσητε παντὶ σθέ.ε. κατὰ δύναμιν, θεάσασθε ὃν τρόπον

(1) Σχεδὸν ὑπὸ τὸν αὐτὸν δισαγμὸν πίπτει, τὸ Εἰ περιπατεῖ, κινεῖται, τῷ Ε'άν περιπατεῖς, κινηθήσῃ· καὶ οὐ καλεῖται τὸ Εἰ περιπατεῖ δισακτικόν (Ἀπολλῶν. Ἀλέξανδρ.).

ὑμεῖς ἑσρατηγηκότες πάντα ἔσεσθαι ὑπὲρ Φιλίππου ( Δημοσθ. Ὀλυμπ. Γ. ) Ὅτε καὶ Δισακτιχὸς κυρίως καλεῖται .

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς Συντάξεως τῶν Ὁξ τῷ τοῦ Λόγου Μερῶν .

Ἡ δὲ Μετάθεσις τῶν λέξεων ἕκ τῆς ἀπαιτούμενης αὐτῶν τάξεως , ἢ γινομένη .

Ἡ τοι διὰ βελτίονα συνθήκην , τιθεμένων ἀλλεπαλλήλων τῶν ἀρθρῶν : οἷο, Οἱ τὰ Φιλίππου φρονούντες ( Δημοσθ. Φιλίπ. Γ. ) . Οἱ τὴν τῶν ἀπάντων ἀνειληφότες φροντίδα . Ὅ τὰ τῆς πόλεως πράγματα πράττων .

Ἡ διαιρουμένων ὅπ' ἀλλήλων τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν Προθέσεων ἀπὸ τῶν ὀνομάτων : οἷον οἱ δὲ ἠτιμωμένοι διὰ πολλῶ τούτων εἰσὶν ἐλάττω πράγματα ἀντὶ διὰ πράγματα πολλῶ ἐλάττω τούτων ( ὁ αὐτὸς Μείδ. ) .

Ἡ κατὰ ἀνασροφὴν προθέσεως . οἷον Ἀγαμέμνωνος κέρι καὶ Ἀχιλλέως .

Ἡ καθ' Ὑπερβατόν : οἷον κατὰ ταῦρον ἑδιδώς .

Ἡ δι' Ἀντίθεσιν τινα καὶ Παρήχησιν : οἷον ποικίλη μὲν ποικίλους ψυχῆ καὶ παναρμονίους διδούς λόγους ἀπλοῦς δὲ ἀπλῆ ( Πλάτ. Φαίδρ. ) .

Ἡ Ἐλλειψις τῶν τε Λέξεων καὶ τοῦ Λόγου ἢ γινομένη ἢ ἀπὸ κοινοῦ, ἢ ἐξ ἰδιαζούσης φωνῆς, ἢ ἐξ ἔθνους Ἀττικοῦ.

Ὅτι αἱ φωναὶ ἑλλείπουσι τριχῶς : ἢ ἀπὸ κοινοῦ, ἢ ἐξ ἰδιαζούσης φωνῆς, ἢ ἐξ ἔθνους Ἀττικοῦ, καὶ μάλιστα τὰ Ὑπαρκτικὰ καὶ αἱ τούτων μετοχαὶ ἑλλείπουσι πολλὰς εἴδη Ἀττικῶν.

Ὁ Διπλασιασμός τῶν τε Λέξεων καὶ τοῦ Λόγου : οἷον Ἄρες, Ἄρες (Ἰλ. Ε' 31.). μάλιστα δὲ τῶν Ἄρθρων : οἷον ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀλυθίων ἐπίσθη.

Διὸ λέγεται.

Ἡ Διπλασιαζόμενον τὸ Ἄρθρον διασαφεῖ ἢ εἰφαντικῶς ἀντὶ Δεικτικῆς Ἀντωνυμίας ἐκλαμβύνεται . .

Ὁ Πλεονασμός τῶν τε Λέξεων καὶ τοῦ Λόγου : ἢτοι ἢ λῆψις δύο ἰσοδυναμίων λέξεων, ἢ φράσεων : οἷον ἀλλ' ὁμως καθήμεθα, οὐδὲν ποιοῦντες.

Ἡ Μετάληψις τῆς Προσακτικῆς, ἀντὶ τῆς Εὐκτικῆς τῆς Εὐκτικῆς, ἀντὶ τῆς Ὀρισικῆς, τῆς Ὀρισικῆς ἀντὶ τῆς Εὐκτικῆς ἢ Ὑποθετικῆς, τοῦ Ἀπαρεμράτου ἀντὶ τῆς Προσακτικῆς (1) : οἷον . . . . Σὺ

(1) Τὸ δὲ „ Μὴ πρὶν ἐπὶ Ἡέλιον δύναι, καὶ ἐπὶ κνέφας ἔλθειν “ (Ἰλ. Β' 418.) οὐκ ἔστιν

δὲ θάσσον Ἀθηναίη ἐπιεῖλαι (Ἰλ. Δ'. 64.).  
 Καὶ ἀπλῶς ἡ Μετάληψις τῶν ἰσοδυνάμων λέξεων  
 ἢ φράσεων: οἷον οἱ παῖδες τῶν Ἑλλήνων ἰσοδύνα-  
 μον τῷ οἱ Ἕλληνες· ἀνθ' ὧν, ἀντὶ τοῦ ἀντ' ἐκεί-  
 νων· δι' ἃ, ἐφ' ᾧ, ἀντὶ τοῦ δι' ἐκεῖνο. δι' ὃ· ἐφ'  
 ᾧ, ἐφ' οἷς ἰσοδύναμα τῷ διότι· οὐ μὴν ἀλλὰ ἰσο-  
 δύναμον τῷ οὐ μέντοι, ἀλλὰ, ἢ ὁμως, ἢ πρὸς  
 τούτοις. Ἢ εἰσελεύσεται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.  
 ἰσοδύναμον τῷ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν κατάπαυ-  
 σίν μου. Ὅσον οὕτω, μονοουῶ, μονοουχι· ἀντὶ  
 τοῦ οὕτω καθ' ὅσον χρόνον, μῶνον οὐκ ἀφίει-  
 φωνήν ἰσοδύναμον τῷ σχεδόν· οὐχ οἷον, οὐχ ὅ-  
 σον, οὐχ ὅπως, ἰσοδύναμα τῷ αὐτόν, θυμα-  
 σὸν ὅσον, ἢ οἷον πλείεσσον. Ὅσον, ἰσοδύναμα τῷ  
 λίαν θυμικόν, πάνυ πλείεσσον. Ἢίτις, ἠκουσά του,  
 δέδωκά τω· τῷ τρέπω; ἰσοδύναμα τοῖς, ὅς τις,  
 τινός, τινί, τίνι;

Διὸ λέγεται ὅτι.

“Τὰ Προτακτικὰ ἀποβάλλοντα τὸν οἰκειὸν τό-

ἀντὶ Εὐκτικῷ, ἀλλὰ κατ' ἔλλειψιν τοῦ μὴ δῶης·  
 τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ τοῦ Φαχυλίδου, Χρυσέ!...  
 εἰθέ σε μὴ θνητοῖσι γενέσθαι πῆμα ποθνήν “ ἀν-  
 τί εἴτε μὴ δῶη ὁ Θεὸς τὸ γενέσθαι σε κ. τ. λ.

“ νόν ἀοριστοῦνται, ἀλλὰ καὶ φυλάττονται ἐν ἑρω-  
 “ τήσει. Ἐξίν ὅτε (καὶ κατὰ σύνθεσιν, καὶ ἐκ-  
 θλιψιν τοῦ ε καὶ μεταθέσιν τοῦ ι, ἐνίοτε, ἔσιν ὅς,  
 ἔσιν ὦν, ἔσιν οἷς εἰσὶν οἱ ἰσοδύναμα τοῖς, ἰσι-  
 τινῶν, τισὶ τινέσ.

Ὅθεν λέγεται.

“ Τὰ Ὑπερκτικὰ γινόμενα τῶν Ἀναφορικῶν

“ ἀοριστοῦνται.

Ἐνεσι, παρεσι, τὰ αὐτὰ τοῖς κατὰ συγχοπὴν  
 ἐνι, πάρα.

Οἱ περὶ τὸν Πλάτωνα ἰσοδύναμον τῷ ε Πλάτων  
 καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ. ἐνίοτε δὲ καὶ ὀντι μόνου  
 τοῦ ο Πλάτων μετὰ τινος ὅμως ἐμφάσεως: οἷον Οἱ  
 δ' ἄμφι Πριαμον, καὶ Πάνθοον, ἠδὲ Θεμοίτην  
 (Γλ. Γ. 146.). Οὐκαλέγου τε καὶ Ἀντήνωρ,  
 πεπνυμένω ἄμφω (αὐτόθι 148.), εἶπα.....

Τὸ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ, τὸ καλούμενον ἔξ Ἀ-  
 ναίρεσεως Συμπλεκτικὸν Σχῆμα, ἰσοδύναμον τῷ  
 ἀρκτικῷ Καί, ἀλλὰ μετὰ τινος διαφορᾶς: οἷον οὐ  
 μόνον ἰδιώτας, ἀλλὰ καὶ ἄρχοντας ἔξουθενεῖ. ἐκ  
 τοῦ ἐλάττονος πρὸς τὸ μείζον κατὰ σχῆμα Ἐπι-  
 δόσεως, ἢ Ἀνάδου: τὸ δὲ οὐκ ἐνι τὸν ἀργούντα  
 ἐπιτάττει οὐ μόνον θεοῖς, ἀλλ' οὐδὲ φίλοις, ἐκ τοῦ  
 μείζονος πρὸς τὸ ἐλάττον κατὰ σχῆμα Καθόδου.  
 ὁ περ ἰσοδυναμεῖ τῷ τοῦ Δημοσθένους: Οὐκ ἐνι

## Παρωράματα.

| Σελίς                        | Ἐσφαλμένα.              | Διορθώσεις               |
|------------------------------|-------------------------|--------------------------|
| 4.                           | ἢ ἢ                     | τρώγει. τρώγη. κάς. γάχ. |
| ἀφῆς.                        | ἀφῆς καὶ τὰ λοιπὰ οὕτω. | 5. ἤρε.                  |
| εἶτε.                        | 9. Οὐσιασικᾶ Οὐσιασικά. | Γενῶν                    |
| Γενῶν,                       | 10. ῥήτωρ ῥήτωρ.        | ἀριθμοῦ ἀ-               |
| ριθμοῦ                       | 11. Διώνυμα Διώνυμα     | ἔλλειπτι-                |
| κῶς συμπλ.                   | ἔλλειπτικῶς, ἢ συμπλ.   | 12. μὲν                  |
| μὲν                          | ἐπιθετικῶς ἐπιθετικῶς   | 14. φιλοσο-              |
| φία,                         | φιλοσοφία               | ἢ το ἢ τὸ                |
| ἐνάρθρωσ καὶ ἐνάρθρωσ        | καὶ                     | ὄθεν ὄθεν                |
| 15. Κτητι-                   | 18. οἶον καὶ            | οἶον καὶ                 |
| 19. σύνταξιν σύνταξιν.       | ὧν                      | ὧν                       |
| καπιφέρονται καὶ ἐπιφέρονται | 20. μει-                | 20. μει-                 |
| ρακείω μειρακίω              | πολιτείας               | πολιτείας.               |
| 21. μεταλήψεις,              | μεταλήψεις              | ἄλλως τε Ἀλ-             |
| λως τε                       | 23. ποιεῖ ποιοῖ.        | σύνεγγες σύ-             |
| νεγγυς                       | 24. Πηρικλῆς, Περικλῆς. | ὄνο-                     |
| μασωτάτη ὀνομασωτάτη         | 25. ἀνδράσιν            | ἀνδράσιν.                |
| δίσχρησος δύσχρησος          | 26. ὧ                   | ὧ                        |
| ὧ τόπων τόπον.               | δουλείαν δουλείαν.      | προ-                     |
| σεποιούτο προσεποιούντο      | ἐχθρέ!                  | περικτιόνεσι.            |



- Σαλ'ς                      Ἐσφαλμ.                      Διορθ.
- ἐχθρὰ περικτιόνεσαι,                      28. ἐξ ὑμῶν παρκα...  
ἐξ ὑμῶν· οἶον, εἰς ἐξ ὑμῶν παρκαῶσαι με.
30. Θερμοπουλαίων Θερμοπουλέων                      31. συν-  
τάσσητε συντάσσηται ἐπίρρηματι, ἐπίρρημί  
τι                      32. τελειωτάτην τελειωτάτην ἢ μὲν ἢ  
μὲν                      33. ὀνομάτων· τὸ σημαίνον ὀνομάτων,  
τὸ σημαίνον                      37. ἀγαπητέον ἀγαπητέον  
38. ἀπορατικῶς ἀπορατικός                      40. ἐνθημί-  
μια ἐνθημία                      43. τῷ θεωροῦμεν νῶ  
θεωροῦμεν ἀνχορῆς ἀνχορῆς                      45. νῦν οἶ-  
ον νῦν· οἶον, ἐκεῖναι ἐκεῖναι                      47. Δυρείου  
Δυρείου ὁ πολίτης ὁ διαμένου διαμένου·  
48. ἐδῶ ἐγὼ ἀδηλος· ἀδήλως·                      49. δο-  
καῖ δοκῆ                      50. ἀπαρρηματική· ἀπαρηματική.  
51. λαβόντες λαμβίνοντες κλήσασθαι κτήσα-  
σθαι τὸ πᾶσιν εὐπρόσодος τῷ πᾶσι...  
52. ὀρισμένως ὀρισμένως                      55. ἀφ' ὧν ἢ  
ἀφ' ὧν ἢ                      58. ἐκείνω... τῷ... ὡ ἐκείνω τῷ  
... ὡ                      59. τὸ πρόσωπον τὸ πρῶτον πρόσω-  
πον                      60. ἀποψηρεῖσθαι, ἀποψηρεῖσθαι  
62. ἐκατέρω. ἐκατέρω. εἰς ὅν ἦν.                      66. ἦ-  
τι ἦτοι                      73. ὑπαρκτικῶν ὑπαρκτικῶν.  
74. ῥίπος ῥίπος. Διᾶλου Διὰβόλου  
76. δουλία. δουλεία.                      77. ἢ πίνω ὕ-

- Σελίς                      Ἐσφαλμ.                      Διορθ. -  
 δωρ. ἢ πίνω ὀλίγον ὕδωρ    τιμῆς    τιμῆς    εἶ  
 ἐσί. Ὅς τεύχε' Ὅς τεύχε' ἢ δντική ἢ δο-  
 τική                      80. ἐκκέδεκα                      ἐκκαίδεκα  
 82. πτωτική    πτωτικοῦ,                      87. μεταλαμ-  
 βάνει, ἔξεσιν    μεταλαμβάνειν ἔξεσι. Ἀυτοπαθεῖ  
 Ἀυτοπαθῆ,    αὐτοῦ    αὐτοῦ                      89. ἢ παρ'  
 ἢ παρ'                      92. κατὰ    Κατὰ    Ἡνέχθη Ἡνέ-  
 χθη. ἢ Μικε... ἢ Μικε...                      95. προσώρ-  
 μησεν    προσώρμισεν                      98. δι οὗ    δι οὗ  
 οὗ    οὗ                      99. ἢ Συ .. ἢ Συ... οὗ γί-  
 νεται    οὖν γίνεται                      100. Αἴδου Ἄδου,  
 101. χεῖν Λουκ. χεῖν. (Λουκ. Μαρτίου  
 Μαρσύου ποιητικοῖς, ποιητικῆς,                      102. εἴ-  
 σεσθαι εἴσεται.                      104. ὡσπερ ἐκεῖ. ὡσ-  
 περ ἐκεῖ. ἀντὶ σχετικῶν ἀντισχετικῶν)  
 ὦ τὸ δεύτ... ἐν ὦ τὸ δεύτ... τὸ δὲ ἐν Οὐ-  
 πῶ τὸ δὲ Οὐπῶ    μετὰ τοῦ πρώτου    μετὰ τὸ  
 πρώτου                      105. τῆς ἐν, τῆς ἐν.)    τοῦ  
 τρίτου.    τοῦ τρόπου,                      106. προτιμῶ...  
 προτιμῶ... ἐκτεθίμ... ἐκτεθειμ...                      108. ὦ-  
 μοσας ὦμοσας    εἶθετε ἴθετε    γερόντων γε-  
 ρόντιον,                      109. Ἰλιόδωρ. Ἡλιόδωρ.  
 110. ὑπάταχτ. ὑποσακ.                      111. ῥηματικῶς  
 ῥηματικῶς                      112. ἐπαυλίσαντα, ἐπαυλή-

- Σελίς Ἐσφωλμ. Διορθ.
- σαντα 113. τῶ τῶν πληθυντικῆ πλη-  
 θυντικῆ δοτικῆς δοτικῆ. ἀμφίπ ἀμφίπ  
 κατά τῶν μετὰ τῶν (Γλ. Γ. 242.) (Γλ.  
 Γ. 142. ἀρπαγησόμεθα ἀρπαγησόμεθα,  
 114. τριούτου τοιούτων Οἶμοι, Αἶμοι Οἶμοι,  
 Αἶμοι ἔνεκεν ἔνεκεν 115. μετερῶθη-  
 μησαν μετερῶθησαν | Θαυμασικοῦ, Σχετλ.  
 Θαυμασικοῦ, καὶ Σχετλιασικοῦ ἐς' ἐλεύθ:  
 ἐς' ἐλεύθ. Αἶ Αἶ! Αἶ Αἶ Θαυμασικοῦ Σχε-  
 τλ. Θαυμασικοῦ ἢ Σχετλ. εἰ δέ μὴ εἰ δέ  
 μὴ, ἢ θαυ- ἢ θαυ- 116. οἶον Ω'  
 οἶον Ω' εἰσθαί εἰσθαί Ω') Ω') εὐασαν  
 ἔρασαν εἰσὶ αἶ εἰσὶν αἶ ἐκτιθέασιν, ἐκ-  
 τιθέασιν· ὄψ ὄψ, ὄψις) ὄψις.) γάρ.  
 γάρ το τὸ καὶ καὶ, 117. Αἰθή-  
 νησιν, Αἰθήνησιν, ἐμποδῶν, ἐκποδῶν,  
 118. ἔσι ἔσι, Οὔτος Οὔτος ὠδήγησαν  
 ὠδήγησαν καταφάσκει καταφάσκει, Τοὶ γὰρ  
 ἐγὼ Τοιγὰρ ἐγὼ 119. ὄμοσον ὄμο-  
 στον τείρονά τρίγωνά 20. ἴνα ῥ ἴνα ἦ  
 ἐπενόησαν ἐπενόησαν Φιλίπ. Α) Φιλίπ. Α.)  
 121. Ἐνδῶ... Ἐνδο... καὶ ἐξῆς οὕτω ἔτε-  
 ρον Τε ἢ καὶ καὶ ὁ Τε, ἢ καὶ ὁ 128 Ἐ-  
 θνη Ἐθνη; 130. περιγραφῆς περιγραφῆς

| Σελίς                                                                   | Ἐσφαλμ.                                               | Διορθ.                                                |
|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| ἐπηγγέλλετο; ἐπηγγέλλετο,                                               |                                                       | 133. Ἀπτικὸς                                          |
| Ἀπτικῶς-                                                                | 135. ὁ ὁ                                              | 136. Ἡ ὁ                                              |
| Ἡ ὁ                                                                     | 137. ὦ ὦ ἦττον ἦττον                                  |                                                       |
| 138 γον· οἱ δὲ γον εἰ δὲ                                                |                                                       | 139. ἐπιτε-<br>τράφατε ἐπιτετράφαται Ἐάν ἦς Ἐάν ἦς    |
| 140. Ὅτ' Οὐτ' ὑπεξακουσένων ὑπεξακου-<br>μένων                          | 141. ἀσαφές ἀσαφές                                    | χρηζουσα                                              |
| χρηζουσα κτημάτων ἔσαι κτημάτων ἔσιν με-<br>ταλαμβάνεται μεταλαμβάνεται |                                                       | 142. Ἡ Ἡ                                              |
| κρείσσω κρείσσω ἦττον ἦττον                                             |                                                       | 143. δεύ-<br>σειεν δεήσειεν ἴδοι ἴδοι Εἰρήν.) Εἰρήν.) |
| ἀίτχισον. αἰσχισον                                                      | 145. Ἐνεσῶτα Ἐ-<br>νεσῶτα, Ἀορισολογικά, Ἀορισολογικά | πρα-<br>γίνεται παραγίνεται                           |
| 147. τέλος τέλειος συντάσσετε συντάσσεται                               | 146. ἐφεξῆς ἐφεξῆς                                    |                                                       |
| καταπέφυη καταπέφυη                                                     | Εἰ γὰρ Εἰ γὰρ ὄν ὄν                                   |                                                       |
| 148. ἔσεσθα! ἔσεσθε ἠτιμωμένοι ἠτιμωμένοι                               |                                                       |                                                       |
| παλλῶ πολλῶ                                                             | πράγματα                                              | πράγματα,                                             |
| 149. Ἡ Ἡ ἔθους ἔθους ἔθους ἔθους                                        |                                                       |                                                       |
| 418.] 413.)                                                             | 150. οὐπω οὐπω                                        | μόνον,                                                |
| μόνον. εἶτε εἶθε                                                        | 15. ἐνίοτε ἐνίοτε)                                    |                                                       |
| πάρει· πάρει,                                                           | Οὐκαλέγον τε Οὐκαλέγων τε                             |                                                       |
| 152. Ποιητικῶς Ποιητικῶς,                                               | Σχύθη Σχύθη                                           |                                                       |
| Γ'λ. Δ. Γ'λ. Δ.                                                         |                                                       |                                                       |

# Η ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ, Η ΘΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ'

*Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ*

ὑπό τινος τῶν τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς  
Ἑταιρίας μελῶν,

ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

Ἐκδοθὲν δὲ δαπάνῃ τοῦ Βασ. Βιβλιοπωλείου.

(Τιμᾶται Λεπτ. 30.)



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,  
ΕΚ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

1837.

Η ΠΡΩΤΗ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ

Μεταφρασμένη από τον Κ. Καραγιάννη

Εκδόθηκε στην Αθήνα το 1877

Καθημερινή

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑΣ

Εκδόθηκε στην Αθήνα το 1877

(Τόμος Α΄ σελ. 20)



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑΣ

1877

# Η ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ.

## ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

«Ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας.»

(ΠΑΥΛΟΥ ἐπιστολῆς πρὸς Γαλάτας, Κεφ. 5'. 10)

Εἰς τὸν παλαιὸν πύργον τοῦ Μαυρομιχάλη, τὸν εὐρισκόμενον εἰς τὸ παράλιον τῆς δυτικῆς Μάνης κατὰ τὸ Διμένι πλησίον τοῦ Οἰτύλου, ἔζη πρότινων αἰῶνων εὐγενῆς τις Λάκων, ὀνομαζόμενος Χριστόδουλος, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ γενναῖος. Αὐτὸς ἐπροστάτευσεν παντοῦ τοὺς καταδυναστευομένους, καὶ εὐφραίνετο μεγάλως εὐεργετῶν τοὺς δυστυχεῖς, ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Μαρία ἦτον ἡ παρηγορία τῶν πτωχῶν, τοὺς ὁποίους ἐπεσκέπτετο συχνὰ εἰς τὰς καλύβας των, πηγαίνουσα εἰς τὰς πλησιοχώρους κοιλάδας, παρηγοροῦσα καὶ φροντίζουσα περὶ τῶν δυστυχῶν, ὅσοι εἶχον χρεῖαν βοήθειας, καὶ ἀποκαθιστῶσα τὸν πύργον τῆς κοινὸν καταφύγιον.

Τὸ ἐνάριστον τοῦτο ζεῦγος εἶχον καὶ θυγατέρα μονογενῆ ὀκταετῆ σχεδὸν τὴν ἡλικίαν, χαριτωμένην καὶ καλὴν, καθὼς ἡ μήτηρ της, εὐπροσήγορον πρὸς πάντας, καὶ αἰσθανομένην μεγίστην εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν της, ὅσάκις ἠδύνατο νὰ κάμῃ χάριν τινα εἰς κανένα. Καὶ τοὺς τρεῖς ἐσέβετο μεγάλως ὁ τόπος, καὶ ὅσοι ἔβλεπον μακρόθεν τὸν ὑψηλὸν πύργον τοῦ Μαυρομιχάλη ἤρχοντο διὰ τὰ ὑποκείμενα, τὰ κατοικοῦντα εἰς αὐτόν. Καὶ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἐκατόικει φανερά εἰς τὸν εὐγενῆ ἐκεῖνον ἄνδρα, εἰς τὴν γυναῖκά του καὶ εἰς τὴν θυγατέρα του, ἐπειδὴ, ἂν καὶ ἔδιδον πάντοτε ἔλεος εἰς τοὺς πτωχοὺς, ποτὲ δὲν εἶχον καμμίαν ἔλλειψιν· διότι, ὅστις ἐλεεῖ τοὺς πτωχοὺς, δαρεῖζει τὸν Θεόν.

Μίαν ὥραϊαν ἡμέραν τοῦ καλοκαιρίου ἐκατέβηκαν μετὰ τὸ μεσημεριον ἡ Μαρία καὶ ἡ θυγάτηρ της Ἐλένη, ἀπὸ τὴν πετρόσκαλαν εἰς τὸ περιβόλι, τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν κεκλιμένως ἐκτεινόμενον, καὶ διεσκέδαζον πολὺν ὥραν ἐκεῖ, παρατηροῦσαι τὰ λαχανικὰ, τοὺς τρυφεροὺς κάλυκας τῶν ρόδων, ἐτοίμους νὰ ἀνοίξωσι, καὶ τὰ στιλπνὰ κεράσια, τὰ ὅποια ἤρχιζον νὰ λαμπρύνωνται ἀπὸ τὰ ζωηρά των χρώματα. Ἐκάθισαν ἔπειτα ὀλίγον σιμὰ



τοῦ πίδακος, τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιβολίου, θεωροῦσαι μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν τὰ παιγνίδια τούτου τοῦ πίδακος, τοῦ ὁποίου τὸ νερὸν διαυγέστερον τοῦ χρυσάλλου, καὶ ἀναπηδῶν εἰς ἱκανὸν ὕψος ἔβλαττε τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, καὶ ἔπιπτε κάτω ὡς λεπτὴ βροχὴ, διὰ τῆς ὁποίας ἐσχηματίζετο μικρὰ τινε ἴρις. Μετὰ ταῦτα ἐκάθισαν ὑπὸ τινε σκιάδα, καὶ ἤρχισαν νὰ ἐργάζωνται εἰς ἓν φόρεμα, τὸ ὁποῖον ἔκαμναν διὰ τινε πτωχὴν ὄρφανήν.

Εἰς τὸ περιβόλι ἦτον ἄκρα ἡσυχία, καὶ δὲν ἠκούετο τίποτε ἄλλο, παρὰ τὸ κελάδημα ἀηδό-  
νος ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐκεῖ πλησίον δένδρου, καὶ αὐτὸ συμφωνοῦν μὲ τὸν γλυκὺν ῥόθον τοῦ πίδακος ἀπετέλει πολλὰ εὐάρεστον ἁρμονίαν. Ἐξαφνα ἤκουσαν κάτι νὰ κινῆται ὀρμητικῶς εἰς τὴν σκιάδα, ὅπου ἐκάθηντο, τὸ ὁποῖον μὴ παρατηρήσασαι κατ' ἀρχάς, ἐτρόμαξαν καὶ αἱ δύο, καὶ ἐκύταζον ἢ μία τὴν ἄλλην. Εὐθὺς εἶδον κατόπιν μέγιστόν τι πτηνόν, καταπτάν μὲ ἀνοικτὰς πτέρυγας ἔμπροσθέν των, καὶ ὀρμοῦν νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὴν σκιάδα, ἀλλ' ἀφ' οὗ εἶδε τὴν Ἑλένην καὶ τὴν μη-

ἄνοιγεν ἡ Ἑλένη τὸ θυρίδιον τοῦ κλωβίου, ἤρχετο  
 τὸ πτηνὸν νὰ τζυμπᾶ ἀπὸ τὴν χειρὰ της τοὺς  
 καρπούς ὅπου τῆς ἐπρόσφερε, ὥστε μετ' ὀλίγον  
 δὲν ἐφρόντιζε πλέον οὔτε νὰ κλείῃ τὸ κλωβίον.  
 Εἰς τὴν χασραγὴν τῆς ἡμέρας, ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο ἀ-  
 κόμη ἡ Ἑλένη, ἐπέτα ἡ περιστερὰ ἐπάνω εἰς τὴν  
 κλίνην της, διὰ νὰ τὴν ξυπνίση, καὶ δὲν τὴν ἄφι-  
 νεν εἰς ἡσυχίαν, ἕως νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ τῆς  
 δώσῃ νὰ φάγῃ. Στενοχωρηθεῖσα ποτὲ, ἐπαραπο-  
 νέθη εἰς τὴν μητέρα της ἡ Ἑλένη. « Ἡξεύρω, εἶπε,  
 τί θὰ κάμω διὰ νὰ μὴ ταραττωμαί εἰς τὸν ὕπνον  
 μου· εἰς τὸ ἐξῆς θέλω κλείει μὲ τὸν τροφέα τοῦ  
 κλωβίου τὴν θύραν, διὰ νὰ μὴν ἡμπορῇ πλέον ἡ  
 περιστερὰ νὰ ἐκδοῇ τὸ πρωτὶ. » Ὅχι κόρη μου!  
 ἀπεκρίθη ἡ Μαρία, καλῆτερα νὰ συνηθίσης ἀπὸ  
 τὴν περιστερὰν νὰ συκόνεσαι πρωτὶ· αὕτη ἡ συνή-  
 θεια συντελεῖ εἰς τὴν υἰγείαν, καὶ κάμνει τὸν ἄν-  
 θρωπον νὰ ᾔῃαι εὐθυμος ὅλην τὴν ἡμέραν. Δὲν  
 ἤθελεν εἶναι ἐντροπὴ διὰ σέ, νὰ φαίνεσαι ὀκηρο-  
 τέρα ἀπὸ μίαν περιστερὰν; « Ἡ Ἑλένη ὠφελήθη ἐκ  
 ταύτης τῆς νοουθεσίας, καὶ ἐσηκόνετο πολλὰ πρωτὶ. »

Μίαν ἄλλην ἡμέραν καθημένη σιμὰ εἰς τὸ πα-  
 ράθυρον ἀνοικτὸν ὠμιλοῦσε, καὶ ἡ περιστερὰ ἐτζυμ-

ποῦσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς κάποια ψυχία ψωμιού, ἔξαφνα ὁμως πετᾶ καὶ ἀναβαίνει εἰς τὴν πλησίον στέγην, ἡ δὲ Ἑλένη ἐτρόμαξε καὶ ἐξεφώνησε μεγάλην φωνήν· ἔτρεξεν ἡ μήτηρ τῆς, καὶ ἠρώτησε τί συνέβη. « Ἄ! ἡ περιστερὰ μου! ἀπεκρίθη ἡ κόρη κλαίουσα καὶ δεικνύουσα τὴν τέγην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπεριπάτει τὸ πτηνὸν εἰς τὸν ἥλιον. Κράξε την, εἶπε τότε ἡ μήτηρ. Ἡ Ἑλένη τὴν ἔκραξε, καὶ ἡ περιστερὰ ἐπέταξε παρευθὺς εἰς τὰς χεῖράς τῆς. Ἐθαύμασεν ἡ Ἑλένη διὰ τὴν εὐπειθειάν τῆς. Ἡ δὲ μήτηρ τῆς εἶπε. « Ἔσο εἰς τὸ ἐξῆς οὕτως εὐπειθῆς εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶναι ἡ περιστερὰ εἰς ἐσὲ καὶ τότε ἡ χαρὰ μου θέλει εἶναι μεγαλύτερα, παρὰ τὴν ἰδικήν σου τώρα. Naί! δὲν θέλεις νὰ μὲ προξενῆς αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν καλὸν μου παιδί; » Ἡ Ἑλένη τὸ ὑπεσχέθη, καὶ ἐφύλαξε τὸν λόγον τῆς, διότι ἔκτοτε ἔγινεν εὐπειθεστέρα παρὰ ἄλλοτε.

Ἄλλοτε πάλιν ἐπότιζε τὰ ἄνθη καὶ τὰ λαχανικά τοῦ περιβολίου, καὶ ἀφ' οὗ ἀπέκαμεν ἀπὸ τὸν κόπον ἐκάθισε πλησίον τῆς μητρός τῆς εἰς πρασινοσκέπαστον πεζοῦλι ἀντικρὺ τοῦ πίδακος. Ἡ δὲ περιστερὰ ἦτο τόσον οἰκειωμένη, ὥστε ἠδύνατο

ἡ Ἑλένη νὰ τὴν ἀφίγη νὰ πετᾷ πανταχοῦ, καὶ ἦλθε νὰ πῆ νερόν ἀπὸ τὴν βρύσιν. « Βλέπεις, μήτηρ, εἶπεν ἡ Ἑλένη, πόσον προσεκτικὰ περιπατεῖ ἀπὸ πέτραν εἰς πέτραν διὰ νὰ μὴ λασπωθῆ; Τόσον καθαρὰ εἶναι αὕτη ἡ καλὴ περιστερὰ, ὥστε δὲν βλέπει τις οὐδὲ τὴν παραμικρὰν κηλίδα εἰς τὰ πτερά της, τὰ ὁποῖα λάμπουν ἀπὸ τὴν λευκότητα. »

Ἡ Ἑλένη εἶναι κάποτε ὀλιγώτερον καθαρὰ καὶ ὀλιγώτερον προσεκτικὴ, ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ δεικνύουσα τὸ λευκὸν φόρεμα τῆς θυγατρὸς της. Τῷ ὄντι ἡ Ἑλένη εἶχε λάβει νερόν ἀπὸ τὴν βρύσιν μὲ τὸ ποτήριον καὶ εἶχε ρυπώσει τὸ φόρεμά της ἐξ ἀπροσεξίας. Ὅθεν ἐρυθρίασε καὶ ἔγινε προσεκτικωτέρα. Καὶ ἀπὸ τότε τὰ φορέματά της ἦσαν πάντοτε ὡς τὸ νεοπεσμένον χιόνι.

Μετὰ κάμποσον καιρὸν ἔκαμεν ἡ Ἑλένη μετὰ τῆς μητρὸς της μικρὰν τινα πορείαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εὐχαριστήθη πολὺ. Ἐπιστρέψασαν δὲ τὴν προὔπάντησεν ἡ περιστερὰ δεικνύουσα μεγίστην χαράν. « Ὅσον καιρὸν ἔλιπες, εἶπεν ἡ θεράπαινα, ἦτο πάντοτε λυπημένη καὶ σὲ ἐζήτει πανταχοῦ.

Θαυμάζω πῶς τὸ ἄλογον ζῶον δύναται νὰ γνω-

Ἡ μικρὰ Εὐφροσύνη, ἥτις ἦτο σχεδὸν συνομηλίξ  
 μὲ τὴν Ἐλένην ἐπλησίασεν ὡσαύτως εἰς τὸν εὐ-  
 γενῆ Χριστόδουλον καὶ εἶπε κλαίουσα. « Γενναϊό-  
 τατε, γίνου πατὴρ μου, καὶ μὴ με ἀποβάλης. » 14  
3

Ὁ εὐγενῆς Χριστόδουλος ἐστέκετο ὀρθός, σοβαρὸς  
 καὶ σιωπηλός, καὶ ἔχων τὴν χεῖρά του ὑπὸ τὸ  
 γένειον, καὶ τὸ βλέμμα του προσηλωμένον εἰς τὴν  
 γῆν. Ἡ δὲ Ἐλένη δακρυρροοῦσα λέγει εἰς αὐτόν·  
 Ἀγαπητέ μου πάτερ! εὐσπλαγχνίσου, σὲ παρα-  
 καλῶ· στοχάσου, ὅτι, ὅταν ἡ περιστερά μου διω-  
 κωμένη ἀπὸ τὸ σαρκοφάγον ὄρνειον, κατέφυγεν εἰς  
 ἐμὲ, ἡ μητὴρ μου μ' εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀπο-  
 βάλωμεν τοὺς δυστυχεῖς, ὅσοι καταφεύγουσι πρὸς  
 ἡμᾶς, καὶ ἐχάρη ὅτι ἐγὼ εὐσπλαγχνίσθην τοῦτο  
 τὸ πτωχὸν ζῶον. Οὗτοι οἱ δυστυχεῖς εἶναι πε-  
 ρισσότερον ἄξιοι ἐλέους καὶ συμπαθείας, παρὰ μία  
 περιστερά.

Ὁ δὲ Χριστόδουλος συγκινηθεὶς εἶπε· « Ἠσύχασε,  
 Ἐλένη μου! ἐγὼ θέλω τοὺς προστατεύσει μὲ τὴν  
 βοήθειαν τοῦ Θεοῦ· καὶ ἂν ἐσιώπων, ἔκαμνα τοῦ-  
 το, διότι ἐσυλλογιζόμεν τὸν τρόπον, πῶς νὰ συν-  
 τρέξω τὴν καλὴν ταύτην μητέρα καὶ τὸ παιδί  
 της. » Ταῦτα εὐλόγησεν ἡ εὐγενὴς καὶ ἀγαθὴ εὐφροσύνη.

λευταῖον ὑπεχρεώθη ἡ Εὐφροσύνη νὰ ὑπενδώσῃ,  
καὶ ἡ Ἐλένη τῆς ἔδωκεν ἀκόμη καὶ τὸ ὠραῖον  
κλουβὶ καὶ τὴν ἐσύστησε τὴν περιστερὰν καθὼς  
συστήνει ἡ μήτηρ τὸ τέκνον τῆς, ὅταν τὸ ἐμπι-  
στεύηται εἰς ξένους.

Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Εὐφροσύνης,  
μετενόησεν ἡ Ἐλένη, διατὶ νὰ δώσῃ αὐτὸ τὸ που-  
λίον, λυπούμενη, διότι δὲν τὸ εἶχε πλησίον τῆς.  
Ἐπρέπε μᾶλλον, εἶπεν εἰς τὴν μητέρα τῆς, νὰ κά-  
μω δῶρον τὰ ἐνώτιά μου. Ἀλλ' ἡ Μαρία ἀπεκρί-  
θη· « Ἄλλοτε παιδί μου ἠμπορεῖς νὰ τὸ κάμης,  
ὅταν ἔλθῃ ἡ Εὐφροσύνη νὰ μᾶς ἴδῃ. Τώρα ὅμως,  
αὐτὸ εἶναι τὸ καλῆτερον δῶρον, τὸ ὁποῖον ἠδύ-  
νασα νὰ δώσῃς εἰς τὴν φίλην σου. Δῶρον πρὸς ἐν-  
θύμησιν πολυτιμότερον δὲν ἤθελε τῆς προξενήσει  
τόσσην χαρὰν, καὶ ἤθελε τὴν ταπεινώσει. Τοῦτο,  
τὸ ὁποῖον σὲ ἦτο τόσον ἀκριβὸν, ἂν καὶ μικρᾶς  
ἀξίας, τῆς ἀποδεικνύει ὅτι τὴν ἀγαπᾶς. Μὴ με-  
τανοῆς λοιπὸν δι' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔκαμες. Βλέ-  
πεις, ὅτι ὁ ἀγαθὸς πατήρ σου ἦτον ἕτοιμος νὰ  
παραδώσῃ τὴν ζωὴν του, διὰ νὰ συντρέξῃ τὴν χή-  
ραν τὴν καταδυναστευομένην· εἶναι καλὸν καὶ  
ἀπὸ μέρους σου, ὅτι ἔδωκες τὸ ἀγαπητότερόν σου

πράγμα, διὰ νὰ χαροποιήσῃς τὸ τεθλιμμένον ὄρφανόν. Ὅς τις δὲν συνηθίσῃ ἐγκαίρως νὰ θυσιάσῃ ὅ,τι ἔχει ὑπὲρ τῶν ἄλλων, δὲν τοὺς ἀγαπᾷ ἀληθῶς. Τοιαῦται θυσίαι εἶναι εὐάρεστοι εἰς τὸν Θεόν, ὅς τις θέλει σὲ ἀνταμείψῃ δι' ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον ἔκαμες».

### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσθησεται!

Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν γνωσθήσονται.

Ἡ Ροδοῦσα ἔζη ἡσυχος καὶ εὐχαριστημένη μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς Εὐφροσύνης εἰς τὸν παλαιὸν τῆς πύργου κείμενον εἰς τὴν πλευρὰν τῶν βουνῶν τοῦ Γυθείου. Μίαν ἑσπέραν πολλὰ ἀργὰ ἐφθασαν εἰς τὴν πύλην τοῦ Πύργου δύο ξένοι ζητοῦντες νὰ φιλοξενηθῶσι. Τὰ φορέματά των ἦσαν μαῦρα, καθὼς εἶναι τὰ τῶν προσκυνητῶν, εἰς τὰς χεῖρας των ἐκράτουν ῥάβδον μεγάλην, καὶ εἰς τὴν μέσην των εἶχον κρεμασμένα διάφορα κομπολόγια. Ὁ θυρωρὸς τοὺς ἀνήγγειλε, καὶ ἡ κυρία ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ὀδηγήσωσιν εἰς τὸ κατώγειον, καὶ νὰ

τοὺς δώσωσι τίποτε νὰ δειπνήσωσι, καὶ νὰ τοὺς  
κεράσωσιν ἓνα ποτήρι κρασίον καθένα. <sup>13</sup>

Ἀφ' οὗ ἐδειπνησαν, ἐκατέβη ἡ κυρία μετὰ τῆς  
Εὐφροσύνης διὰ νὰ τοὺς ἴδωσιν. Οἱ προσκυνηταὶ  
ἤρχισαν νὰ διηγῶνται πολλὰ περίεργα πράγματα  
περὶ τῆς ἁγίας γῆς τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ὅλοι οἱ  
ἄνθρωποι τοῦ Πύργου ἤκουον μετὰ προσοχῆς.  
Ἡ δὲ Εὐφροσύνη ἐξαιρέτως ἐδοκίμαζε μεγάλην  
ἡδονὴν ἀκούουσα τὰ θαυμάσια ταῦτα διηγήματα,  
καὶ δάκρυα μάλιστα ἔτρεξαν εἰς τὰς παρειάς της.  
Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν ἀπαλήν της καρδίαν διηγέρθη  
ἡ εὐσεβῆς ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἴδῃ τὰς μακρυνὰς  
ταύτας χώρας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἡ πατρίς τοῦ Σω-  
τῆρος καὶ λυτρωτοῦ τῶν ἀνθρώπων, ἐλυπεῖτο  
κατάκαρδα ὅτι δὲν ἦτο ποτὲ δυνατόν νὰ πληρω-  
θῇ αὐτὴ ἡ ἐπιθυμία της.

Ἄ φιλτάτη μου Εὐφροσύνη, τὴν εἶπεν ἡ μήτηρ  
της, ἡμεῖς δυνάμεθα κατὰ πᾶσαν ὥραν νὰ εὑρε-  
θῶμεν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, δυνάμεθα νὰ ἐπι-  
σκεφθῶμεν τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τὸν Γολγοθᾶ, καὶ  
τὸν ἅγιον τάφον, φθάσει νὰ ἀναγινώσκωμεν ἐπι-  
μελῶς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ τότε ἀκολουθοῦ-  
μεν κατὰ βῆμα τὸν Σωτῆρα, εἰς τὸ στάδιον τῶν



εὐεργεσιῶν του πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀκούομεν τοὺς ἰδίους του λόγους, βλέπομεν τὰ πάθη του, τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀνάστασίν του. Ἐὰν δὲ φυλάττωμεν εἰς τὴν καρδίαν μας τὴν ἐνθύμησιν τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν παθῶν του, καὶ ἀκολουθῶμεν πάντοτε τὸ παράδειγμά του, τότε ζῶμεν εἰς τὴν ἀγίαν γῆν· οὕτω βέβαια ἠμπορεῖ νὰ ᾔηται ὅλη ἡ γῆ δι' ἡμᾶς ἡγιασμένη».

Οἱ λεγόμενοι προσκυνηταὶ ἔλαβον πληροφορίας περὶ τοῦ Πύργου τοῦ Λιμενίου, καὶ ἔκαμαν μεγάλους ἐπαίνους τοῦ Ἄρχοντος Χριστοδούλου. « Ἄν ὁ Πύργος του δὲν ἦτον τόσον μακρὰν, εἶπεν ὁ γεροντότερος, καὶ ἂν εἶχα ἐλπίδα νὰ ἀνταμῶσω τὸν ἀγαθὸν τοῦτον ἄρχοντα, εὐχαρίστως ἤθελα κάμει τὸν ἀλλόγουρον ἐκεῖθεν διὰ νὰ τὸν ἰδῶ.» Ἡ δὲ Ῥοδοῦσα τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν, διέβαινε πολλὰ πλησίον ἀπὸ τὸ Λιμένι.

Οἱ λεγόμενοι προσκυνηταὶ ἐχάρησαν ὑπερβολικὰ, καὶ ἀπεφάσισαν ν' ἀναχωρήσωσιν αὐριον τὸ πρωὶ εὐθὺς διὰ νὰ ὑπάγωσιν ἐκεῖ. Ἡ δὲ Εὐφροσύνη καὶ ἡ μήτηρ της τοὺς ἐπαρήγγειλαν πολλοὺς χαιρετισμοὺς εἰς τὸν Χριστοδούλον, τὴν Μαρίαν, καὶ

τὴν Ἑλένην ἢ Εὐφροσύνη μάλιστα ἔδωκε καὶ εἰς καθένα ἐξ αὐτῶν ἐν νόμισρα, τὰ ὅποια εἶχε λάβει παρὰ τῆς μητρὸς τις καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ εἴπωσιν εἰς τὴν Ἑλένην ὅτι τὸ περιστέρι εἶναι πολλὰ καλά.

Ἡ Ῥοδοῦσα διέταξεν ἓνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν της νὰ δείξῃ εἰς τοὺς προσκυνητὰς τὸν συντομώτερον δρόμον, ὅς τις διέβαινε διὰ τῶν βουνῶν, καὶ τὴν αὐγὴν ἀνεχώρησαν συνωδευμένοι ἀπὸ τὸν ὀδηγόν. Ὁ νεανίσκος τοὺς ἠκολούθει μετὰ χαρᾶς καὶ ἠθέλησε διὰ νὰ τοὺς κάμῃ χάριν, νὰ ἐπάρῃ τὰς ῥάβδους των.

Οἱ δὲ προσκυνηταὶ ἔδιδον ὀλίγην προσοχὴν εἰς αὐτὸν, καὶ πολλὴν ὥραν ἠκολούθουν τὸν δρόμον των σιωπηλῶς. Ἀφοῦ δὲ ὑπερέβησαν ἓνα βουνὸν ἀπύκρημνον, ὁ δρόμος ἦτον ὀμαλώτερος καὶ ἤρχισαν νὰ ὀμιλῶσιν ἄρβανίτικα. Ὁ δὲ νεανίσκος κατήγετο ἀπὸ Ἀρβανίτας, καὶ ὠνομάζετο Ἀνδρέας ἦτον ὀρφανὸς καὶ τὸν εἶχε πάρει ὁ Γρηγόριος διὰ νὰ τὸν ἀναθρέψῃ, ἐκαταλάμβανεν ὁμως ἀκόμη τὴν πάτριόν του γλῶσσαν.

Αὐτὸς ἤκουε πρесеκτικῶς τὴν συνομιλίαν τῶν δύο προσκυνητῶν, καὶ μάλιστα ἠθέλει νὰ δείξῃ

τὴν χαρὰν τοῦ, ὅτι ἤκουε τὴν μητρικὴν τοῦ γλῶσσαν,  
 ὅτε ἐξαφνα ἢ ὀμιλία των τοῦ ἐπροξένησε φρίκην.  
 Ἐπειδὴ ἀνεκάλυψεν ὅτι δὲν ἦσαν ἀληθινοὶ προσκυ-  
 νηταί, ἀλλ' ἐπροσποιούντο, καὶ ἐγνώριζον αὐτὸν  
 τὸν τόπον πολλὰ καλὰ, καὶ ἦσαν ἐκ τῆς συμ-  
 μορίας τῶν ληστῶν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους κατεδί-  
 ωξε καὶ διεσκόρπισεν ὁ Χριστόδουλος, καὶ ὅτι ἐφλο-  
 γίζοντο ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ τὸν ἐκδικηθῶ-  
 σι, καὶ ὅτι δι' αὐτὸ ἤθελον ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς  
 εὐσεβείας νὰ ἔμβωσιν εἰς τὸν πύργον τοῦ νὰ τοῦ  
 ζητήσωσι κατάλυμα, καὶ τὴν νύκτα νὰ σηκωθῶσι  
 νὰ δολοφονήσωσι καὶ τὸν ἄρχοντα καὶ τὴν γυναί-  
 κά του, καὶ τὸ παιδί του, καὶ ὅλους του τοὺς ἀν-  
 θρώπους, ἔπειτα νὰ γυμνώσωσι τὸν πύργον καὶ νὰ  
 τὸν καύσωσιν.

Ὅτε εἶδον ἀπὸ μακρὰν τὸν πύργον τοῦ Λιμε-  
 νίου μεταξύ δύο κυανοειδῶν βουνῶν, ὁ πρεσβύτε-  
 ρος ἀπὸ τοὺς δύο κακούργους ὀνομαζόμενος Λυκο-  
 γιάννης εἶπεν εἰς τὸν συνομῶτην τοῦ· ἰδοὺ τὸ βδελυ-  
 ρὸν ἄσυλον τούτου τοῦ ἀνθρώπου, ὅς τις ἀπώλεσε τό-  
 σους συντρόφους μας. Πρέπει νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰ  
 πλέων ὀδυνηρὰ βασανιστήρια, νὰ τοῦ δέσωμεν  
 τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ νὰ τὸν ρίψωμεν

ζωντανόν εἰς τὴν φωτιάν τοῦ πύργου του. Τὸ ἐπιχείρημα, εἶπεν ὁ δεύτερος, εἶναι ὀλίγον τολμηρόν· ἐὰν ἀποτύχωμεν εἰς τὸ σχέδιόν μας, θέλει μᾶς ἀκολουθήσει μέγα κακόν. Πλὴν οἱ θησαυροὶ τοῦ Ἄρχοντος ἀχρῆζουσι τὸν κόπον τοῦ νὰ δοκιμάσωμεν αὐτὸ τὸ τόλμημα. Νὰ τὸν θανατώσω, εἶπεν ὁ Λύκος, λυσσασμένος ἀπὸ ἐκδίκησιν, αὐτὸ θέλει μὲ κάμει περισσοτέραν εὐχαρίστησιν, παρ' ὅλους τοὺς θησαυροὺς, μ' ὅλον ὅτι καὶ αὐτοὺς δὲν καταφρονῶ. Ἐὰν ἐπιτύχωμεν θέλομεν γενῆ ἀρετὰ πλούσιοι, τότε θέλομεν ἀφήσει τὴν τέχνην μας, καὶ ἐκλέξει ἄλλον ἡσυχώτερον βίον. Ἄκουσε Ἀντώνι! μὲ ἦλθε μία ἐξαίρετος ἰδέα· νὰ ἐνδυσθῶμεν τὰ φορέματα τοῦ Χρισοδούλου, νὰ λάβωμεν τὰ ὄπλα του καὶ τὰ παράσημά του, καὶ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ξενιτείαν, ὅπου θέλουσι μᾶς ὑπολάβει ὡς ἄρχοντας, καὶ θὰ ζῶμεν καλὰ μὲ τοὺς θησαυροὺς μας. Ὅλα ταῦτα εἶναι καλὰ, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος· πλὴν φοβοῦμαι μήπως ἀποτύχωμεν εἰς τὸ ἐπιχείρημα. Πῶς φοβεῖσαι; εἶπεν ὁ Λυκογιάννης, μήπως δὲν εἶναι ὅλα καλῶς ὀργανισμένα; δὲν ἔχομεν ἀνθρώπους τῆς ἐμπιστοσύνης μας εἰς τὸν τόπον; Εὐθύς ἀφοῦ ἀνάψωμεν τὰ τρία

φῶτα εἰς τὸ παράθυρον τοῦ κοιτῶνος τῶν ξένων, θέλομεν ἰδεῖν ἃ φάσωσιν εἰς βοήθειάν μας ἑπτὰ σύντροφοι ἀποφασισμένοι καὶ ῥωμαλαῖοι, οἱ ὑποῖοι πρὸ πολλοῦ προσμένουσι τὸ σημεῖον τοῦτο. Τότε θέλομεν τοὺς ἐμβάσει εἰς τὸν πύργον ἐκ τῆς μικρᾶς θύρας τοῦ περιβολίου, ἣ ὅποια ἀνοίγει εὐκόλως ἀπὸ μέσα. Ὁ δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν γνωρίζει καλῶς ὅλας τὰς περιστροφὰς καὶ τοὺς θύλους τοῦ πύργου. Ἀφοῦ δὲ γίνωμεν ἐννέα θέλομεν ἠμπορέσει εὐκόλως νὰ πιάσωμεν τινὰς κοιμημένους ἔσο ἥσυχος, διότι βεβαιότατα θέλομεν ἐπιτύχει.

Ὁ καλὸς Ἀνδρέας ἐπάγωσεν ἀπὸ τὴν φαίην καὶ τὸν τρόπον του ἀκούων τὰ περιστατικὰ ταύτης τῆς συνωμοσίας, ὅμως δὲν ἔδειξεν ὅτι καταλαμβάνει τοὺς λόγους των, ἀλλὰ τοὺς ἠκολούθει συνάξων ἄνθη καὶ σφυρίζων, ἐσωτερικῶς δὲ ἔδέετο τοῦ θεοῦ ἐξ ὅλης καρδίας νὰ ἀνκτρέψη τὸ ἀπάνθρωπον σχέδιον τούτων τῶν κακούργων. Ἀπεφάσισε μάλιστα νὰ τοὺς συνοδεύσῃ ἕως εἰς τὸ λιμῆνι διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ πάντα εἰς τὸν ἄρχοντα Χριστόδουλον.

Ἐν ᾧ ἐσχεδιάζον οὕτω τὸ τόλμημά των οἱ λησταί, ἐσχόντάψεν ὁ πρεσβύτερος, καὶ παρ' ὀλίγον

νά πέση εἰς ἓν βάραθρον, πλὴν ἐπιάσθη ἀπὸ τὰ κλαδιά.

Τὰ φορέματά του ὡς προσκυνητοῦ ἐξεσχίθησαν ἀπὸ τὰς ἀκάνθας, καὶ ὁ Ἄνδρέας παρατήρησεν ὅτι ὑποκάτω εἰς τὸν μαῦρόν του μακρὸν χιτῶνα εἶχε κόκκινον περιστήθιον καὶ θώρακα σιδηροῦν σιλβωμένον. Ἐν ταῦτῳ δὲ τοῦ ἔπεσε καὶ ἓν ἐγχειρίδιον, πλὴν ὑπεκρίθη ὁ ὁδηγός, ὅτι δὲν εἶδε τίποτε. Ὁ γέρον κακοῦργος ἔκρυψε παρευθὺς τὰ σημεῖα ταῦτα τὰ ὅποια τὸν ἐπρόδωκαν, καὶ ἐκόμβωσε τὸ φόρεμά του, καὶ παρατήρει πολλάκις κρυφὰ μὲ ὄξυδερκέστερον παρὰ τὸ τοῦ ἀετοῦ ὄμμα, τὸν τρομασμένον Ἄνδρέαν.

Εὐθὺς μετ' ὀλίγον ἔφθασαν οἱ ὁδοιπόροι εἰς χάσμα τρομερὸν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν βᾶσιν ἔτρεχε χεῖμαρρος νύξημένος ἀπὸ τὰς βροχὰς, αἱ ὅποια ἐπιπτον διὰ πολλῶν ἡμερῶν κατὰ συνέχειαν. Δύω βράχοι σκεπασμένοι ἀπὸ θάμνους ἔκλιναν πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ χάσματος, καὶ μία μακρὰ ἐλάτη, πολλὰ λεπτή, κομμένη ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ἦτο ῥιμμένη ἐπάνω εἰς τὸν κρημνὸν, καὶ ἐχρησίμευεν ὡς γέφυρα εἰς τοὺς διαβάτας. Ὁ γέρον λχσστής εἶπεν εἰς τὸν σύντροφόν του· οὗτος ὁ νεανίσκος παρε-

τήρησεν ἴσως τὰ ὄπλα μου, καὶ ἴσως συνέλαβεν ὑποψίας· ὅταν περνῶμεν, θέλω τὸν σπρώξει νὰ πέσῃ εἰς τὸν βυθὸν τούτου τοῦ χάσματος, καὶ οὕτω θέλομεν εἶσθαι ἀσφαλεῖς.

Ὁ πτωχὸς Ἀνδρέας ἦτο τώρα εἰς κίνδυνον θανάτου, ἔμεινε κάποια βήματα ὀπίσω ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνον γέφυραν, καὶ ἐξεφώνησε τρομασμένος. Δὲν τολμῶ νὰ περάσω, μ' ἔρχεται ζάλη! Ἄλλ' ὁ γέρον ληστής ἀπεκρίθη. « Μὴ φοβῆσαι παιδί μου! ἔρχου μόνον καὶ ἐγὼ θέλω σὲ περάσει. » Ταῦτα λέγων ἐπλησίαζε μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας, διὰ νὰ πιάσῃ τὸν Ἀνδρέαν, ἀλλ' αὐτὸς ἐσύρετο ὀπίσω φωνάζων, καὶ ἔτρεξε νὰ χωθῆ εἰς τὸ πλησίον δάσος, διότι ὁ ληστής ἐπλησίαζε νὰ τὸν φθάσῃ. « Ἄ! εἶπεν ὁ πτωχὸς νεανίσκος τρέμων, ἄφες με σὲ παρακαλῶ, ἄφες με, ἢμποροῦμεν καὶ οἱ δύο νὰ πέσωμεν· ἀλλὰ καὶ ἂν περάσω εὐτυχῶς πῶς νὰ δυνηθῶ ὕστερον νὰ ἐπιστρέψω; ἄφες με νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν οἰκίαν· ὁδηγοῦ χρεῖαν δὲν ἔχετε πλέον τώρα, ἰδοὺ ὁ δρόμος καὶ εἶσθαι πλησίον εἰς τὸ Λιμένι.

Ὁ νεώτερος τῶν ληστῶν ἀπέδωκε τὸν τρόμον τοῦ Ἀνδρέου εἰς τὸν ὑπὸ τῆς θεωρίας τοῦ κρημνοῦ

ἐμπνεόμενον φόβον, διὰ τὸ ὅποσον καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀνετριχιάζει. Ὅθεν εἶπεν ἀρβανίτικα εἰς τὸν σύντροφόν του· θέλω νὰ μὲ κρημνίσουν εἰς τοῦτο τὸ βάρανρον, ἂν ὁ μωρὸς οὗτος παρετήρησε τίποτε. Καὶ ἂν ἀκόμη εἶδε τὸν θώρακα καὶ τὸ ἐγχειρίδιόν σου, δὲν ἤξεύρει τὴν γλῶσσάν μας, δὲν γνωρίζει τοὺς σκοπούς μας· ἔπειτα ποῖος θέλει πιστεύσει τοὺς λόγους του, ἄφες τὸν πτωχὸν διὰβολον νὰ ὑπάγῃ.» «Καλὰ, ἄς ᾔηται ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος, ὅμως πρὸς περισσοτέραν ἀσφάλειαν ἄς ρίψωμεν, τὴν γέφυραν, καὶ τότε, καὶ ἂν ἐμάντευσε τοὺς σκοπούς μας, δὲν θέλει μᾶς ἐμποδίσει ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν των. Ἰδοὺ τὸ λιμένι, γέφυρα δὲν ὑπάρχει ἐδῶ τριγύρου πολλὰ μίλια μακρὰν διὰ νὰ διαβῆ τὸν χεῖμαρρον· λοιπὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ δώσῃ εἰδῆσιν εἰς τὸν Χριστόδουλον πρὸ τοῦ νὰ ἐκτελέσωμεν τοὺς σκοπούς μας. • Οἱ δύο λησταὶ ἔλαβον τὰς ῥάβδους των, καὶ ἀφῆκαν τὸν νεανίσκον νὰ ἀναχωρήσῃ, χωρὶς καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσωσι διὰ τὸν κόπον του. Ὅτε διέβησαν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ γάσματος ὁ Λυκογιάννης ἐφώναξεν τὸν Ἄνδρέαν· «Ἔχεις δίκαιον, φίλεμου, τὸ πέρασμα εἶναι ἐπικίνδυνον, αὕτη ἡ δοκὸς εἶναι



κατασαπημένῃ, καὶ ἠμπορεῖ κανεῖς εὐκόλως, ἐν ᾧ διαβαίνει, νὰ κρημνισθῆ. Καὶ διὰ νὰ μὴ συμβῆ κἀνὲν δυστύχημα, κρημνίζομεν τὴν κινδυνώδη ταύτην γέφυραν. Οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου θέλουσι κάμει ἄλλην.» Τῷ ὄντι οἱ λησταὶ ἐξέσπασαν τὴν δοκὸν, καὶ ἔπεσε μὲ μεγάλον κρότον εἰς τὸ χάσμα, τὴν ὁποίαν παρέσυρε βιαίως τὸ ἀφρίζον ῥεῦμα.

Εὐθὺς ἀφ' οὗ οἱ νομιζόμενοι προσκυνηταὶ ἔγιναν ἄφαντοι ὀπίσω ἀπὸ τινος βράχου, παρὰ τὸν ὁποῖον διέβαινε κυκλόνων ὁ δρόμος, ἤρχισε νὰ τρέχῃ μὲ ὄλας του τὰς δυνάμεις ὁ Ἀνδρέας διὰ νὰ φέρῃ τὴν τρομερὰν εἰδήσιν τῆς ἀνακαλυφθείσης συνωμοσίας εἰς τὴν Ῥοδοῦσαν.

---

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν!

Ἡ εὐγενὴς κυρία ἦτον πολλὰ ἥσυχος εἰς τὸν πύργον τῆς εἰς τὸ Γύθειον, χωρὶς νὰ φαντάζεται τίποτε διὰ τὸν κίνδυνον τὸν ἐπαπειλοῦντα τὸν προστάτην αὐτῆς, τὸν γενναῖον Χριστόδουλον.

Ἡ δὲ Εὐφροσύνη δὲν εἶχε πλέον ἄλλο εἰς τὸ στόμα  
 τῆς παρά τὰ ὠραῖα διηγήματα τῶν προσκυνητῶν,  
 καὶ ἐργαζομένη πλησίον τῆς μητρὸς τῆς ἔκαμνε  
 πλῆθος ἐρωτήσεων εἰς τὰ ὅσα εἶχεν ἀκούσει. Πρὸς  
 δὲ τὸ ἑσπέρας, ὅτε ὁ ἥλιος δὲν ἦτο πλέον τόσον  
 καυστικὸς, καὶ ὁ ἀήρ ἤρχισε νὰ δροσίζη ὀλίγον,  
 κατέβησαν εἰς τὴν κοιλάδα διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι  
 τὰ χωράφια τῶν. Τὰ σιτάρια ἦσαν λαμπρὰ καὶ  
 ἐδείκνυον, ὅτι θέλει εἶναι ἡ συγκομιδὴ πλοῦσια, οἱ  
 στάχυες ἦσαν πλέον μεγάλοι, οἱ κύανοι καὶ αἱ  
 μήκωνες ἔλαμπαν μεταξύ τῶν πρασίνων ἀγρῶν,  
 καὶ οἱ ἀγροὶ τοῦ λιναρίου σκεπασμένοι ἀπὸ κυανᾶ  
 ἄνθη ἠῦξanon ἀκίμη τοῦ θεάματος τὴν καλλονήν.  
 Ἡ Ῥοδοῦσα καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς ἔχαιρον περισσό-  
 τερον, καθ' ὅσον ἔτρεχαν κίνδυνον νὰ στεριθῶσι  
 τούτους τοὺς ἀγροὺς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδαφίλευσεν  
 ἡ θεία πρόνοια τὰ δῶρά τῆς. Ἀνύψωσαν τὴν ψυ-  
 χὴν τῶν εἰς τὸν Θεὸν συλλογιζόμενοι τὰς εὐεργε-  
 σίας του, καὶ τινὰς στιγμὰς ἦλθον εἰς κατάνυξιν  
 καὶ ἐσιώπουν.

Ἐξαφνα παρετήρησαν τὸν Ἄνδρέαν, τρέχοντα  
 βιαίως, ἰδρωμένον, μὲ ὄψιν ἐξηγριωμένην καὶ ἔξω  
 τοῦ ἑαυτοῦ του. » Ἄ! κυρία, ἐφώναξεν ἀπὸ μα-

κράν, τί δυστυχία! Τί τρομερά εἶδησις! Οἱ δύο ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους ἐσυνώδευσα, δὲν εἶναι προσκυνηταί, ἀλλὰ ληστὰι καὶ φονεῖς! Ἐχουν σκοπὸν νὰ φονεύσωσι τὸν ἄρχοντα Χριστόδουλον, τὴν γυναῖκά του, τὴν θυγατέρα του, ὅλους του τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ γυμνώσωσι τὸν πύργον, καὶ νὰ τὸν καύσωσιν.

Ὁ Ἀνδρέας ἦτον τόσο ἀδυνατισμένος, ὥστε δὲν ἠμπόρесе νὰ ὁμιλήσῃ περισσότερον. Ἐπέσεν ἀσθμαίνων καὶ χωρὶς νὰ αἰσθάνεται, εἰς τὴν ρίζαν ἑνὸς δένδρου, καὶ ἀπέρασε πολλὰ ὥρα, ἕως νὰ συνέλθῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν του.

Ἡ Ῥοδοῦσα καὶ ἡ Εὐφροσύνη ὠχρίασαν καὶ ἔτρεμαν. ὦ Θεέ! Θεέ μου! Ἐκεῖνος ὁ ἀγαθὸς ἄρχων, ἐκεῖνη ἡ ἐνάρετος ἀρχόντισσα, ἐκεῖνη ἡ χαριτωμένη Ἑλένη! Εὐφροσύνη παιδί μου! τρέξε, ὅσον ἠμπορεῖς, σὺνάξε ὅλους τοὺς οἰκέτας, εἰπέ τους νὰ ἀναβῶσιν εἰς τοὺς ἵππους, καὶ νὰ σπεύσωσι δρομαῖοι εἰς τὸ Διμένι τοῦ Οὐτύλου νὰ ἰδεάσωσι τοὺς φίλους μας. Εἰπέ τους νὰ τρέχωσι τετραποδιστὶ, καὶ ἄς σκάσωσιν οἱ ἵπποι. »

Εἰς ὀλίγα λεπτὰ ἔφθασεν ἡ Εὐφροσύνη εἰς τὴν πύλιν τοῦ πύργου, καὶ ὅλοι οἱ οἰκέται εἰς τὰς

φωνάς τῆς συνέτρεξαν τρομασμένοι, καὶ αὐτὴ τοὺς ἐδιηγῆθη τὰ τοῦ Ἀνδρέου καὶ τὰς τῆς μητρός τῆς κατεπειγούσας διαταγὰς. Ὅλοι ἐκυριεύθησαν ἀπὸ ἀγανάκτησιν κατὰ τῶν ληστῶν, καὶ ἤρχισαν νὰ κλαίωσιν, ὡς ἐὰν ἐκινδύνεον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι προσωπικῶς.

Μετ' ὀλίγον δὲ ἔφθασε καὶ ἡ Ῥοδοῦσα μετὰ τοῦ Ἀνδρέου, ὅς τις τὴν ἐδιηγῆθη ἀκόμη καὶ ἄλλα περιστατικά. Τί κάμνετε; τοὺς εἶπε· ἀντὶ νὰ κινηθῆτε, θρηνολογεῖτε; ἱππεύσατε, σπεύσατε, συντρέξατε τὸν εὐεργέτην μου. »

Εἶναι ἀδύνατον, κυρία! ἀπεκρίθη ὁ παλαιὸς ἱπποκόμος τοῦ ἀγαθοῦ Γρηγορίου. Οἱ δύο κακῦργοι ἐπροχώρησαν πολὺ, καὶ εἶναι πλησίον τοῦ Οἰτύλου, ἐν ᾧ ἡμεῖς πρέπει νὰ ὀδεύσωμεν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν στάδια, διὰ νὰ φθάσωμεν ἐκεῖ· ἔπειτα πλησιάζει καὶ ἡ νύξ, καὶ ὁ δρόμος εἶναι χαλασμένος ἀπὸ τὰς βροχάς. Μὲ τὸν καλλήτερον ἵππον τοῦ κόσμου δὲν δύναται τις νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ἕως τὸ πρῶτ'· οἱ δὲ γηραλαῖοί μας ἵπποι δὲν εἶναι τελείως χρήσιμοι πρὸς ἱππασίαν, καὶ οἱ τοῦ πολέμου ἐπουλήθησαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαθοῦ μας κυρίου. Δὲν εὐρίσκεται ἐδῶ εἰς ὄλον τὸν τό-

πον κἀνεῖς ἵππους, ὅς τις ἠμπορεῖ νὰ ὑποφέρει αὐτὸν τὸν δρόμον. »

Ἡ πτωχὴ Ῥοδοῦσα ἐκτύπη καὶ ἔσφραξε τὰς χεῖρας τῆς ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν, ἀνύσωνε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς εἰς τὸν οὐρανὸν μὲ βελυτάτην θλίψιν, καὶ ἔχυνε ποταμῆδὸν δάκρυα. Ὁ Θεὸς μου! ἐφώναξεν, εὐσπλαγχνίσου τὰς γενναίας ἐκείνας ψυχάς, αἱ ὁποῖαι μὲ εὐσπλαγχνίσθησαν· φιλτάτη μου Εὐφροσύνη παρακάλει τὸν Θεὸν νὰ μηδενίσῃ τὸν ἀχρεῖον σκοπὸν τῶν κακούργων! » Πανίχαθε Θεὸς μου! εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη, μὲ πάλυ πάθος, βοήθησέ τους, καθὼς μᾶς ἐβοήθησαν! » Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ πύργου ἐπανέλαβον τὴν αὐτὴν δέησιν. « Ἀγαπητὰ μου παιδία! εἶπεν ἡ Ῥοδοῦσα, ὅση καὶ ἂν ᾔηται ἡ δυσκολία τὸ νὰ φθάσῃ τις εἰς τὸ Λιμένιον πρὸ τοῦ μεσονυκτίου, δοκιμάσετε μ' ὅλον τοῦτο νὰ τὸ κάμετε. Ἐνὲς λόγος ἀρκεῖ διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοδούλου καὶ τῆς οἰκίας του. Τὸ πᾶν θέλει τελειώσῃ εἰς μίαν στιγμὴν. Ἄχ ἄς μὴν ᾔητον ὁ Ἀνδρέας κουρασμένος καὶ σχεδὸν ἄρρωστος ἀπὸ τὸν δρόμον του! αὐτὸς βέβαια ἤθελεν ὑπάγει. Πλὴν σὺ Πέτρε, εἶπε, στραφεῖσα εἰς νέον τινὰ οἰκέτην, σὺ ἔχεις καλοὺς πόδας, ἄρ-

χισε τὸν δρόμον. Τὸ παραδρόμι συντέμνει τὸν δρόμον περιστότερον ἀπὸ ἓν τρίτον, τριακοσίας δραχμὰς σὲ δίδω, ἂν φθάσης ἐν καιρῷ εἰς τὸ Λιμένιον.» Δὲν εἶναι δυνατὸν ἀπεκρίθη ὁ οἰκέτης. Τίς δύναται εἰς τὸ σκότος νὰ εὔρη τὸ παραδρόμι τῶν βουνῶν χωρὶς νὰ κερμισθῆ; Ἐπειτα, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας, ἡ μόνη γέφυρα, διὰ τῆς ὁποίας ἡδύνατό τις νὰ διαβῆ τὸν χεῖμαρρον ἔπασε, καὶ πρέπει νὰ ἔχη τις πτερὰ, διὰ νὰ διαβῆ αὐτὸν τὸν χεῖμαρρον.» Πτερὰ! εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη! μὲ ἄρματα σπινθηροβολοῦντα ἀπὸ χαράν. Μῆτερ, μῆτερ, μ' ἦλθε μία ἰδέα ἀξιόλογος! Ὁ ἄρχων Χριστόδουλος μ' ἐπαρήγγειλε νὰ κλείσω ἐπιμελῶς τὴν περιστερὰν μου εἰς τὸ κλαβὶ, διότι ἄνευ τούτου, θέλει ἐπιστρέψει εἰς τὸ Λιμένι καὶ θέλει εὔρει βέβαια τὸν δρόμον. Ἄς δέσωμεν λοιπὸν εἰς τὸν λαιμόν της γραμματίον, καὶ αὐτὴ θέλει τὸ φέρει βέβαια εἰς τὸ Λιμένι τοῦ Οἰτύλου.» «Δόξα σοὶ ὁ Θεός! ἐφώναζεν ἡ μήτηρ· φιλάτη μου Εὐφροσύνη ὁ ἀγαθός σου ἄγγελος σοῦ ἐνέπνευσεν αὐτὴν τὴν ἰδέαν. Ἄς τὴν βάλωμεν εὐθὺς εἰς πράξιν.»

Ἐτρεξεν εὐθὺς ἡ Εὐφροσύνη νὰ ζητήσῃ τὴν περιστερὰν, καὶ τῆς ἐκρέμασαν μὲ κόκκινον λαιμο-

ρει, τὸ γραμματίον, καὶ τὴν ἔφερren ἔπειτα αὐτὴ ἡ Εὐφροσύνη μετὰ τῆς μητρὸς τῆς, καὶ τοῦ γέροντος ἱπποκόμου, καὶ ὄλων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τοῦ πύργου εἰς τὸ δῶμα, καὶ τὴν ἀπέλυσαν. Ἡ δὲ περιστερὰ ἐπέταξε κατ' ἀρχὰς ὑψηλὰ, ἐστράφη ὀλίγον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ ἔξαφνα διεύθυνε τὴν κίνησίν τῆς πρὸς τὸ μέρος τοῦ Οἰτύλου. Ὅλοι τοῦ πύργου οἱ κάτοικοι ἐπληρώθησαν ἀπὸ χαρὰν, ὅλοι συνάδευσαν τὴν περιστερὰν μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς δεήσεις των. Ποτὲ πλοῖον φορτωμένον ἀπὸ χρυσίων δὲν συνωδούθη, ἐν ᾧ ἀπέπλεεν, μὲ θερμότερας εὐχὰς.

Ἄλλ' ἡ Ροδοῦσα καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἦσαν πολλὰ ἀνήσυχοι. Τάχα θέλει φθάσει ἐκεῖ ἡ περιστερὰ; ἔλεγεν ἡ μήτηρ. Ἐάν πέρη εἰς τοὺς ὄνυχας κἀνενοῦς σαρκοφάγου ὄρνέου! ἂν δὲν ἀνθέξη εἰς τὸ μακρὸν τοῦ δρόμου! ἂν φθάσῃ ἀργά! ἂν δὲν τὴν ἴδωσιν εἰς τὸ Λιμένι! ἂν δὲν δυνηθῇ νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν πύργον! ὦ Θεέ μου! ποία δυστυχία ἡμπορεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ ἐκ τούτου!

Ἐκάθισαν δὲ καὶ αἱ δύο σιμὰ εἰς τὸ παράθυρον παρατηροῦσαι μὲ προσεκτικὸν καὶ ἀνήσυχον ὄμμα τὸν ὕριζοντα, καὶ παρακαλοῦσαι τὸν Θεὸν

ἔσλης καρδίας, καὶ ἦσαν καὶ αἰδύω εἰς τὴν μεγίστην  
 ἀμηχανίαν, τολμῶσαι μόνις νὰ συλλογισθῶσι τοὺς  
 οἴλους των, καὶ φοβούμεναι μήπως ἴδωσι πᾶσαν  
 εὐγμῆν εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν λάμψιν τῆς πυρκαϊᾶς.  
 Ὅλην τὴν νύκτα δὲν ἤλθεν ὁ ὕπνος νὰ κλείσῃ τὰ  
 βλέφάρων· ἐπέραςε τὸ μεσονύκτιον, καὶ βιαι-  
 ὄτατος ἄνεμος ἐσύριζεν εἰς τὰ δένδρα τοῦ δάσους,  
 ὁ δὲ τόπος· ὁ μακρυνός, ὅπου ἔκειτο τὸ Λιμένι  
 ἦτον εἰς βαθὺ σκότος. Ἐξαίφνης ἐτρόμαξεν ἡ Εὐ-  
 φροσύνη καὶ ἡ μήτηρ τῆς ἰδοῦσα κάποιον φῶς κα-  
 θαρόν, ἤρχισαν νὰ τρέμωσι, καὶ νὰ δέωνται μὲ  
 περισσοτέραν ζέσιν. Ὡ Θεέ, εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη,  
 ἰδοὺ ἡ φλόξ, ἡ ὁποία ἀνυψοῦται ἐπὶ μᾶλλον καὶ  
 μᾶλλον! Παρτήρησε μήτηρ! πῶς τὴν κινεῖ ἡ ἀνε-  
 μοζάλη καὶ τὴν στρέφει ἀπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο  
 μέρος! » Ἐλιποθύμηταν σχεδὸν καὶ ἡ μήτηρ καὶ  
 ἡ θυγάτηρ εἰς ταύτην τὴν θεάν. Ἄλλ' εὐθὺς πρὸς  
 μεγάλην χαρὰν των παρετήρησαν, ὅτι ἦσαν ἠπα-  
 τημένοι· ἐπειδὴ δὲν ἦτον τίποτε ἄλλο ἢ νομιζο-  
 μένη φλόξ, παρὰ ἡ σελήνη, ἥτις ὑψωθεῖσα τελευ-  
 ταῖον ἐπάνω τῶν ἀτμῶν ἔλαμψε παρευθὺς καθα-  
 ρότερον, καὶ ἠκολούθησε τὴν βραδεῖαν καὶ μεγα-  
 λοπρεπῆ πορείαν τῆς εἰς τὸν κυκνοῦν οὐρανόν. Τό-



τε ἡ Ῥοδοῦσα καὶ ἡ κόρη της ἐνθαρρύνθεϊσαι ἔμειναν ἀκόμη πολλὴν ὥραν εἰς τὸ παράθυρον, ἀλλὰ δὲν παρετήρησαν οὐδὲ τὸ παραμικρὸν ἵχνος τῆς τοιαύτης τρομερᾶς κοκκινάδαισῆτις φαίνεται εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅταν λάμπη κάμμία μεγάλη πυρκαϊά. Ἐφθασε τελευταῖον καὶ ἡ αὐγὴ, τὴν ὁποίαν ἠσπάσθησαν μὲ χαρὰν καὶ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Θεὸν, ἀφ' οὗ ἐπέρασαν τὴν τρομερὰν ἐκείνην νύκτα εἰς τὴν πλέον σκληρὰν ἀγωνίαν.

---

### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ἐν ταῖς ἐργαῖς τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη ὁ ἀματωλός.

Ἡ Ῥοδοῦσα καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἤξευρον ἤδη, ὅτι δὲν ἐπέτυχον οἱ κακοῦργοι νὰ ἐμπροσώσωσι τὸν πύργον τοῦ Διμενίου, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀρχοντος καὶ τῆς οἰκίας του ἦσαν πάντα ἀνήσυχτοι. Ἄχ, κάποια εἰδήσεις ἀπὸ τοῦ Διμενίου πόσον ἤθελε μὲ εἶσθαι πολύτιμος τώρα! Εἶπεν ἡ Ῥοδοῦσα: εὐχαρίστως ἤθελα δώσει ὅλα μου τὰ τιμαλφῆ εἰς τὸν ὅς τις ἤθελε μὲ τὴν φέρει! Καὶ ἐγὼ, εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη, ἤθελα προσθέσει ὅλον μου τὸ ἀργύριον!

Δὲν ἐγίνωσκον λοιπὸν ἀκόμη τὸ τί συνέβη τῆν  
νύκτα εἰς τὸ Λιμένι. Ἰδοὺ πῶς ἔτρεξεν ἐκεῖ ἡ  
ὑπόθεσις. Ὁ ἄρχων Χριστόδουλος καὶ ἡ Μαρία  
καὶ ἡ Ἑλένη, ἐκάθισαν χαρούμενοι εἰς τὴν τρά-  
πεζαν. Ὁ ἥλιος ἐπλησίαζεν εἰς τὴν δύσιν, καὶ αἱ  
τελευταῖαί του ἀκτῖνες πίπτουσαι ἐπάνω εἰς τὰ  
γυαλιὰ ἐφώτιζον τὴν παλαιὰν αἴθουσαν τῆς τρα-  
πέζης, ὅπου ἦτον ἡ οἰκία συνηθροισμένη. Αὐτοῦ  
ἀνήγγειλάν τὸν ἐρχομὸν τῶν δύο νομιζομένων  
προσκυνητῶν, καὶ ὁ ἄρχων διέταξε νὰ τοὺς δεχ-  
θῶσι. Μετὰ τὸ δεῖπνον, εἶπε, θέλω τοὺς ἀμιλήσει  
δύσατέ τους ἐν τσοῦσφ μίαν φιάλην κρασίου διὰ  
νὰ τοὺς διαβέση νὰ ὀμιλήσουν μὲ ὄρεξιν. Ὁ ὑπη-  
ρέτης ἀνεχώρησε. Ἡ δὲ Ἑλένη ἔχαιρεν ἤδη ὅτι  
ἔμελλε νὰ ἀκούσῃ τὰ ὠραῖα διηγήματα τῶν ὁδοι-  
πόρων. Ὁ Χριστόδουλος, ἡ γυνὴ του καὶ ἡ θυγά-  
τηρ του ἦσαν πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπο-  
πτεύωνται τὸν κίνδυνον, ὅς τις ἐκρέματο εἰς  
αὐτούς.

Ἐν ᾧ δὲ, καθήμενοι καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὴν τρά-  
πεζαν συνωμίλου, ἔξαφνα ἐφώναξε μὲ θαυμασμον  
παλὺν ἡ Ἑλένη « ἰδέ! ἰδέ! ἡ περιστέρα μου! Τῷ  
ὄντι ἡ περιστέρα ἦτον εἰς τὸ παράθυρον μὲ τὰς

πτέρυγας ἐξαπλωμένας, καὶ τῆρυμποῦσα τὰ γυα-  
λιά, ὡσάν νὰ ἐξήτει νὰ τῆς ἀνοιξῶσι. Ἡ Ἑλένη  
ἄνοιξε τὸ παράθυρον, καὶ τὸ εὐγενὲς πτηνὸν ἐπέ-  
ταξεν ἐπάνω εἰς τοὺς ὄμους τῆς διὰ νὰ τὴν χα-  
δεύσῃ. Κύταξε τὸν ὠραῖον κόκκινον λαιμοδέτην  
ὅπου ἔχει εἰς τὸν λαιμὸν! εἶπεν ἡ μήτηρ· εἰς αὐ-  
τὸν ἔχουν δεμένον χαρτὶ τυλιγμένον! νομίζω ἀ-  
ληθινὰ, ὅτι εἶναι γράμμα. Τί παραδόξους ἰδέας  
ἔχουν τὰ παιδιά! Ὁ ἄρχων ἐξέτασε πλησιέστερον  
τὸ χαρτίον, καὶ ἡ ἐπιγραφὴ ἦτο τοιαύτη· « Ἀνά-  
γνωσον τάχισα. » Τὸ ἐξεδίπλωσε, τὸ ἐκύταξε,  
καὶ ἄλλαξεν ἡ ὄψις του. ὦ Θεέ! λέγει, τί εἶναι  
τοῦτο!

Τί εἶναι λοιπόν! ἐρώναζαν ἔντρομοὶ καὶ ἡ  
μήτηρ καὶ ἡ κυγάτηρ. Ὁ ἄρχων ἤρχισε νὰ ἀνα-  
γνώσκῃ. « Γενναϊότατε Κύριε! Οἱ δύο προσκυνη-  
ταί, οἱ ὅποιοι θέλουν εἰσέλθαι ἀπόψε τὸ ἑσπέρας εἰς  
τὸν πύργον σου εἶναι δύο λησταὶ ἐκ τῆς μεγάλης  
συμμορίας, τὴν ὁποίαν ἐνίκησες. Ὁ πρεσβύτερος  
ὀνομάζεται Λυκογιάννης, ὁ δὲ νεώτερος Ἀρκουδο-  
μανόλης, φοροῦσι θώρακα εἰς τὸ στήθος καὶ ἔχου-  
σιν ἐγχειρίδια ὑπὸ τὰ ἐνδύματά των, μετασχη-  
ματισμένοι εἰς προσκυνητάς. Ταύτην τὴν νύκτα

ἔχουν σκοπὸν, νὰ φονεύσουν ἐσέ, τὴν γυναῖκά σου, τὴν θυγατέρα σου, καὶ ὄλους σου τοὺς ἀνθρώπους, ἔπειτα νὰ λεηλατήσουν τὸν πύργον σου καὶ νὰ τὸν κάψουν, ὕστερον ἐνδυμένοι τὰ λαμπρὰ σου φορέματα, καὶ τὰ πολύτιμα κοσμήματά σου, ἐλπί. ζουν νὰ ἀπκτῆσωσιν ἀκόμη καὶ ἄλλους πολλούς. Ἐπτὰ ἄλλοι κακοῦργοι, εὐρισκόμενοι αὐτοῦ πλησίον, προσμένουσι τὸ συμφωνημένον σημεῖον. Τρία φῶτα ἀναμμένα ἐπάνω εἰς τὸ παράθυρον τοῦ κοιτῶνος τῶν ξένων, θέλουσι δείξει εἰς αὐτοὺς τὸν κειρὸν τοῦ νὰ ἔμβωσι κρυφὰ εἰς τὸν πύργον σου, διὰ νὰ βρηθῆσιν τὸ ἐπιχείρημα. Οἱ δύο κακοῦργοι θέλουσι τοὺς ἀνοίξει τὴν θύραν τοῦ περιβολίου, ἐν κειρῷ τῆς νυκτός, καὶ τοὺς ἐμβάσει. Ὁ Θεὸς νὰ εὐδοκῆται νὰ φιλῆται ἐν κειρῷ ἢ περιστερᾷ, καὶ νὰ σωθῆτε ὅλοι! Μὲ ἄλλον τρόπον νὰ σῆς στείλω ταύτην τὴν εἴδησιν μὲ ἕτον ἀδύνατον, μήνυσόν με εἰθὺς μὲ κἀνένα ἱππέα τὴν ἀπολύτρωσίν σας.

Ἡ εὐγγώμων Ῥοδοῦσα.

ὦ Θεέ μου! τί θαῦμα! εἶπε τότε ἡ Μαρία μὲ μεγάλον πάθος! Ἡ περιστερὰ εἶναι οὐράνιος ἄγγελος, καθὼς ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔφερεν ἄλλοτε εἰς τὸν

Νῶε ἐν τῇ Κιβωτῷ τὸν κλάδον τῆς ἐλαίας. Εὐχαριστοῦμέν σοι Θεέ μου, ὅστις μᾶς σώζεις! »

Ὁ δὲ Χριστόδουλος δὲν ἤχασε καιρὸν, ἀλλὰ τὴν μὲν γυναῖκα καὶ τὴν θυγατέρα του διέταξε νὰ ἔμβωσιν εἰς τὸν πλησίον θάλαμον, αὐτὸς δὲ ὑπλίσθη καὶ ἐκάλεσε τινὰς ἐκ τῶν ἀνθρώπων του περὶ αὐτὸν, ἔπειτα ἐμήνυσεν εἰς τοὺς λεγομένους προσκυνητὰς νὰ ἀναβῶσι.

Ἐμβῆκαν εἰς τὴν αἴθουσαν μὲ ταπεινώσιν καὶ ὑπόκλισιν προσκυνοῦντες μὲ σέβας, καὶ ὁ μὲν Δυκογιάννης, ὅστις ὡς πρεσβύτερος ἐλάμβανε τὸν λόγον, εἶπεν εἰς τὸν Χριστόδουλον μὲ προσποιητὴν εὐγένειαν καὶ κάποιον μειδιάμα: « Γενναιότατε ἄρχων, ἡμεῖς ἐρχόμεθα ἀπὸ τὸ Γύθειον καὶ ἔχομεν παραγγελίαν νὰ σᾶς προσφέρωμεν μυρίους φιλικούς χαιρετισμούς. Νομίζομεν εὐτυχίαν μας τὸ νὰ γνωρίσωμεν καὶ προσωπικῶς τὸν περικλεῆ ἄνδρα, τοῦ ὁποίου ὁ ἠρωϊσμός εἶναι γνωστός εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅς τις λατρεύεται ἀπ' ὅλους τοὺς καταβιαζομένους, τὰς χήρας, καὶ τὰ ὄρφανὰ, καὶ τὸν ὅποιον δὲν δύναται νὰ ἐπαινέσῃ ἀρχετὰ ἢ θεοσεβῆς Ῥοδοῦσα. Τί γυνὴ θεοσεβῆς αὐτὴ ἢ εὐγενῆς Κυρία! Αὐτὴ μᾶς ἔκαμε τόσας τιμὰς, χωρὶς νὰ ἡμεθα ἄξιοι.

Καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς Εὐφροσύνη, τὸ ἄγγελος πραό-  
τητος! ἀνέλυεν εἰς δάκρυα, ὅταν τῆς ἐδιηγῆθημεν  
τὴν ὁδοιπορίαν μας, καὶ μᾶς παρήγγειλε νὰ σᾶς  
εἴπωμεν ὅτι ἡ περιστέρᾳ εἶναι καλὰ.

Ὁ ἄρχων ἀκούων ταύτας τὰς κολακείας, αἱ ὁ-  
ποῖαι τοῦ ἐνέπνεον φρίκην, ἠγανάκτει περισσότε-  
ρον ἐσωτερικῶς· πλὴν ἐκρατήθη ἀκόμῃ, καὶ ἀπο-  
τεινόμενος πρὸς τοὺς ἀθλίους τούτους· Ποῖοι εἶ-  
σθε; τοὺς εἶπε· « πτωχοὶ προσκυνηταὶ, ἀπεκρίθη  
ὁ Λυκογιάννης, καὶ ἐρχόμεθα ἀπὸ τὴν ἀγίαν γῆν  
καὶ ἐπιστρέφομεν εἰς τὸ Ταίναρον τὴν πατρίδα  
μας· αὐτοῦ ἐγεννήθημεν.» Ἦως ὀνομάζεσθε; ἠρώ-  
τησε πάλιν ὁ ἄρχων. « Ἐγὼ ὀνομάζομαι Θεόδω-  
ρος, εἶπεν ὁ Λυκογιάννης, καὶ οὗτος ὁ νέος ἐξά-  
δελφός μου, ὀνομάζεται Δημήτριος.» Τί ἔρχεσθε  
νὰ κάμετε ἐδῶ εἰς τὸν πύργον; « Δὲν ζητοῦμεν  
ἄλλο πικρὰ ἐν μέρῳ νὰ ξενυκτίσωμεν, εἶπον καὶ  
οἱ δύο κλίνοντες τὰς κεφαλὰς των, αὐριον μὲ τὴν  
ἀλεκτροφωνίαν θέλομεν ἀναχωρήσει· ἐπειδὴ οἱ  
συγγενεῖς μας θέλουν εἶσθαι εὐτυχεῖς νὰ μᾶς ξα-  
ναϊδώσι!» «Ψεύδεσθε! ἐφώναξεν ὁ ἄρχων μὲ βρον-  
τώδη φωνήν. Σὺ γέρον κακοῦργε ὀνομάζεσαι Λυ-  
κογιάννης, καὶ σὺ νέε κακότροπε ὀνομάζεσαι Ἀρ-

κουδομανόλης! καὶ δὲν ἔρχεσθε ἀπὸ τὴν ἀγίαν γῆν, οὐδ' εἶσθαι προσκυνηταί, ἀλλὰ λησταί, φονεῖς καὶ πυρπολισταί. Τὸ Ταίναρον δὲν εἶναι ἡ πατρίς σας, σεῖς δὲν εἶσθαι Ἕλληνες, οὔτε ἤλυθετε ἐδῶ διὰ νὰ ξενοκτίσετε, ἀλλὰ διὰ νὰ μᾶς δολοφονήσετε, νὰ λεηλατήσητε καὶ νὰ καύσητε τὸν πύργον μου. Τώρα θέλετε λάβει τὴν ἀμοιβὴν τῶν κακουργημάτων σας. Πῶς! ἠθέλετε νὰ ἐνδυθῆτε τὰ φορέματά μου, καὶ νὰ στολισθῆτε μὲ τὴν χρυσῆν μου ἄλυσσον; Φύλακες, ἐλάτε! ξεγυμνώσατε τοὺς τοὺς ληστὰς ἀπὸ τὰ ὑποκριτικά των φορέματα, διὰ νὰ φανῶσι μὲ τὴν ἀληθινὴν των στολήν! Ἀροπλίσατέ τους καὶ ρίψατέ τους εἰς τὸ δεσμοτήριον τοῦ πύργου! »

Οἱ ὑπηρέται τοὺς ἀπεγύμνωσαν ἀπὸ τὰ φορέματα τῶν προσκυνητῶν, καὶ ἐφάνησαν τότε ὠπλισμένοι μὲ θώρακα καὶ ἐγχειρίδια οἱ λησταί. Ἀγανακτῶν ὁ Χριστόδουλος τοὺς ἐπέπληξεν αὐστηρῶς διὰ τὴν βδελυρὰν ὑπὸκρισιν μὲ τὴν ὁποίαν ἤρχοντο νὰ ἀπατήσωσι τοὺς θεοσεβεῖς ἀνθρώπους ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τῆς εὐλαβείας, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπρόσαξε νὰ τοὺς ρίψωσιν εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ πύργου.

Ἀφ' οὗ ἐφέρθησαν ἐκεῖ, ὁ νεώτερος ἔλεγεν εἰς τὸν Λυκογιάννην· Πῶς ἄρ' ἔγε ἠδυνήθη ὁ ἄρχων νὰ ἐξιχνιάσῃ τὰ σχέδιά μας καθ' ὅλα τὰ περιστατικά; αὐτὸς ἤξεύρει ἀκόμη καὶ τὰ ὅσα ἐλέγαμεν εἰς τὸν δρόμον, ἤξεύρει ὅτι ἐλέγαμεν νὰ φορέσωμεν τὰ φορέματά του καὶ νὰ περάσωμεν εἰς τὸ ἐξῆς ὡς ἄρχοντες. Ἴσως ὁ νεανίσκος, ὅς τις μᾶς ὠδήγει ἐκατάλαβε τὴν γλῶσσάν μας καὶ μᾶς ἐπρόδωκε; » « Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον εἶπεν ὁ Λυκογιάννης, ἐὰν τοῦλάχιστον δὲν ἐμβῆκεν ἀπὸ τὸ παράθυρον· ἐπειδὴ ἐγὼ ἐπρόσεξα καλὰ, καὶ δὲν ἔλειψα οὔτε μίαν στιγμὴν ἀπὸ τοῦ νὰ παρατηρῶ τὴν πύλην τοῦ πύργου· καὶ δὲν ἐπέρασε ψυχὴ τὴν κινητὴν γέφυραν, ἀφ' οὗ ἐφθάσαμεν. Ἐδὼ εἶναι κάτι μυστήριον. Ὁ ἄρχων ἔχει φαίνεται συμμαχίαν μὲ τὸν διάβολον. »

Τότε ὁ γέρον κακοῦργος κατήντησεν εἰς μανίαν φρικτὴν, καὶ ἐξεφώνησε πᾶσαν βλασφημίαν καὶ κατάραν ἐναντίον τοῦ Χριστοδούλου. « Ὁ σκληρός! ἐφώναζε μὲ ἀφρισμένον ἀπὸ τὴν λύσσαν στόμα, αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος αἴτιος τῆς δυστυχίας μας! Ἀπεσκληρύνθη καὶ ἐξιχρειώθη ὁ κακοῦργος Λυκογιάννης, καὶ δὲν ἠσθάνετο πλέον, ὅτι αὐτὸς ἀφ' ἐ-



αυτοῦ διὰ τῆς κακίας του ἔγινε δυστυχής. Ὁ δὲ σύντροφος του ἐξ ἐναντίας ἤρχισε νὰ κλαίῃ πικρῶς καὶ νὰ παραπονήται καὶ νὰ τὸν ἐλέγχῃ. « Ἄχ! ἔλεγεν, ἄς μὴν ἐπίστευα εἰς τὰς ἀπατηλάς σου εἰσηγήσεις! ἐσὺ μὲ ὑπόσχουσιν χαρμόσυνον ζωὴν, μὲ τιμὰς καὶ πλοῦτον, καὶ τώρα δὲν βλέπω ἔμπροσθέν μου τίποτε ἄλλο παρὰ τρομερὸν θάνατον! Μὴ ἔλεγες, ὅτι δὲν κάμνομεν κακὰ, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν παιδεύει τὴν ἀμαρτίαν οὔτε εἰς τοῦτον τὸν κόσμον οὔτε εἰς τὸν ἄλλον· ἀλλὰ μία φωνὴ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδίας μου μὴ ἔλεγε πάντοτε, καὶ μὴ ἀνήγγελλεν, ὅτι εἶναι πλησίον ἡ ἐκδίκησις τῶν κακιῶν μας. Διατὶ νὰ μὴν ἀκούσω αὐτὴν τὴν φωνήν. Ἀπ' ὅλους τοὺς θησαυροὺς, ἄσους διὰ τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀρπαγῆς εὐνάξα, δὲν μὲ μένει σήμερον τίποτε. Ἐὰν δὲ ἤθελα ζῆσαι τιμίως ἐργαζόμενος μὲ κόπον μὲν, ἀλλὰ μὲ ἀγαθὴν συνείδησιν πόσον εὐτυχέστερος δὲν ἤθελα εἶσθαι! Τώρα ἔπεσα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἀνακαλύπτει καὶ τιμωρεῖ τοὺς ἐνόχους, καὶ ὅταν κρύπτονται· αὐτὸς μᾶς ρίπτει τώρα εἰς τὸ βάθος τοῦτου τοῦ ἔσχατου τῆρας! Τίποτε πλέον δὲν ἔχω νὰ ἐλπίσω εἰς τοῦτον τὸν κόσμον· ἂν μόνον μὴ ἐσυγχωροῦσεν ὁ

Θεός εἰς τὸν ἄλλον! ἄμποτε νὰ χρησιμεύσω πα-  
ράδειγμα εἰς τοὺς νέους, ὅσοι πειραχθῶσι, διὰ νὰ  
μὴν ὑποπέσωσιν εἰς τὴν ἀπάτην! ἄμποτε νὰ ἴμ-  
πορέσωσιν αὐτοὶ νὰ μὴ κρημνισθῶσιν ὡς ἐγὼ, εἰς  
τὴν ἄβυσσον τῆς ἀθλιότητος!

Ἐν ᾧ οἱ λησταὶ ὠδύροντο διὰ τὴν τύχην των,  
ὁ Χριστόδουλος παρεσκευάζετο διὰ νὰ πιάσῃ καὶ  
τοὺς συνενόχους των. Ἐἰς τὴν ὥραν τὴν συμφω-  
νημένην ἔθηκε τρία φῶτα εἰς τὸ παράθυρον τοῦ  
κοιτῶνος τοῦ διωρισμένου διὰ τοὺς ξένους. Ὁ δὲ  
θυρωρὸς, τοῦ ὁποίου ἡ φρόνησις ἦτον ἐγνωρισμένη,  
ὑπῆγε μὲ ἐπτὰ ἄλλους ὑπηρέτας εἰς τὴν αὐλὴν  
τοῦ πύργου διὰ νὰ παραμονεύῃ τὴν θυρίδα καὶ νὰ  
εἶδῃ ἂν φθάσωσιν οἱ ἄλλοι λησταί. Ἐπρόσμενε δὲ  
πολλὴν ὥραν χωρὶς νὰ φανῇ κανεὶς, καὶ τὸ μεσο-  
νύκτιον εἶχεν ἤδη παρέλθῃ, ἡ δὲ σελήνη ἤρχισε  
νὰ ἀνατέλλῃ καὶ ἡ λάμψις τῆς ἐφώτιζε τὰς ἐπάλα-  
ξεις τοῦ πύργου· οἱ ὑπηρέται ἤρχισαν νὰ στενο-  
χωρῶνται, ἐπειδὴ, ἂν οἱ λησταὶ ἤθελον τοὺς γνω-  
ρίσει, ὅλοι οἱ κόποι των ἤθελον ματαιωθῆ. Ὁ δὲ  
θυρωρὸς τοὺς εἶπε, μ' ἤλθε μία ἰδέα ἐξάαιρετος,  
νὰ μεταμορφωθῶ μὲ τὰ φορέματα ἐκείνων, οἱ  
ὅποιοι ἔπεσαν ἤδη εἰς τὰς χεῖράς μας. • Ἐμβῆκε

μέσα μίαν στιγμήν, καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν εὐθύς πένδυμένος ὡς ροσκυνητῆς, καὶ φορῶν εἰς τὴν κεφαλὴν τὸ φέσι τὸ σολισμένον μὲ τὰ σαυρουδάκια.  
 « Μὲ τοῦτο τὸ σχῆμα, εἶπε, θέλουσι μὲ ὑπολάβει ὡς ἓνα ἐξ αὐτῶν· ἐμβῆτε σεῖς ὀπισθεν ταύτης τῆς στήλης καὶ προσμένετε!

Τελευταῖον ἠκούσθη κτύπος εἰς τὴν μικρὰν θύραν· καὶ ὁ θυρωρὸς, ἤνοιξε σιγά. Ἐνας ἐκ τῶν ληστῶν ἐπροχώρησε καὶ τοῦ λέγει σιγανά· «ἐφθάσαμεν εἰς καιρὸν;» Εἰς πολλὰ καλὸν καιρὸν ἀπεκρίθη μὲ χαμηλὴν φωνὴν ὁ θυρωρὸς, ἦσθε ἤσυχος καὶ ἐμβᾶτε ὅλοι.» Ἐμβῆκαν καὶ οἱ ἑπτὰ εἰς τὴν αὐτὴν ὃ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, ὠπλισμένοι μὲ μαχαίρια καὶ ἔχοντες θεῖον καὶ δάδας διὰ νὰ πυρπολήσωσι τὸν πύργον. Ἀφ' οὗ δὲ εἰσῆλθεν ὁ τελευταῖος, ἔκλεισεν ὁ θυρωρὸς τὴν θύραν καὶ ἔδωκε τὸ σημεῖον εἰς τοὺς κεκρυμμένους ὀπισθεν τῆς στήλης ἀνθρώπους, καὶ αὐτοὶ ὤρμησαν κατὰ τῶν ἐκπεπληγμένων ληστῶν, ὃ δὲ ἄρχων<sup>3</sup> φθασε καὶ αὐτὸς συνωδευμένος μὲ τοὺς ὀπλοφόρους του, καὶ μὲ λαμπάδας. Οἱ δὲ λησταὶ εἶχον ξεψυχῆσαι σχεδὸν ἀπὸ τὸν τρόμον, καὶ δὲν ἐπρόφθασαν οὔτε καὶ νὰ σύρωσι τὰ ξίφη των. Τοὺς ἔδεσαν λοιπὰ

καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς τὸ ὑπόγειον, ἔπειτα ἔτρεξεν ὁ ἄρχων νὰ ἀνταμώσῃ τὴν γυναῖκά του καὶ τὴν θυγατέρα του, αἵτινες τὸν ἐπρόσμεναν μὲ στενοχωρίαν.

Ἀπ' ἄλλου μέρους ἡ Ροδοῦσα καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἐπρόσμενον ἀνυπομόνως καὶ ὄχι χωρὶς ἀνησυχίαν τῆς ψυχῆς εἰδήσεις ἀπὸ τὸ Οἶτυλον. Ὑπὲρ τὰς δέκα φορές ἀνέβη ἡ Εὐφροσύνη τὴν κλίμακα τοῦ Πύργου διὰ νὰ παρατηρήσῃ ἡ ἴδια ἂν ἔρχεται ὁ ἀπεσφαλμένος. Ἦτο πλέον μεσημέρι, καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ἐδοκίμαζαν πάλιν νέας ἀγωνίας, καὶ πᾶσα ὥρα τοὺς ἐφαίνετο τόσον μακρυνῆ, ὥστε ἐνόμιζον ὅτι δὲν θέλουσιν ἰδεῖ τὸ τέλος τῆς. Πρὸς τὸ ἑσπέρας παρατηροῦσα πάλιν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ Πύργου ἡ Εὐφροσύνη παρετήρησε μακρόθεν εἰς τὸν δρόμον ἄμαξαν συνωδευμένην ἀπὸ πολλοὺς ἵππεῖς. Κυριευθεῖσα ἀπὸ χαρὰν κατέβη σπουδαίως εἰς τὴν μητέρα τῆς καὶ ἐφώναζε, « Μήτηρ! Μήτηρ! Ἴδού τους, ἔρχονται οἱ ἴδιοι! εἶμαι βεβαία ὅτι εἶναι αὐτοί! ὑπάγωμεν ὑπάγωμεν εἰς προὔπαντησίν των. »

Τῷ ὄντι ὁ Χριστόδουλος, ἡ Μαρία καὶ ἡ Ἑλένη ἐκίνησαν εὐθύς τὸ πρωτὶ διὰ νὰ φέρωσιν οἱ ἴδιοι

εἰς τὸ Γύθειον τὴν εἰδησίην τῆς σωτηρίας των. Εὐ-  
 θύς ἀφ' οὗ εἶδεν ὁ Ἄρχων τὴν Ροδοῦσαν καὶ Εὐ-  
 φροσύνην κατέβη ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἡ δὲ Μαρία καὶ  
 ἡ Ἐλένη κατέβησαν ὡσαύτως ἀπὸ τοῦ ὄχηματος  
 καὶ ἐχαιρέτησαν καὶ αἱ τρεῖς τὰς εὐεργετιδᾶς των  
 εὐχαριστοῦντες ἐκ καρδίας καὶ μὲ τοιοῦτον πάθος,  
 τὸ ὁποῖον εἶναι ἀδύνατον νὰ παραστήσω. Ὅλοι  
 ἦσαν ἔξω τοῦ ἑαυτοῦ των ἀπὸ τὴν χαρὰν καὶ ἔκα-  
 μον πρὸς ἀλλήλους μυρίας ἐρωτήσεις καὶ ἐδιη-  
 γοῦντο μυρία περιστατικὰ ἀναβαίνοντες πεζοὶ τὸν  
 ἀνήφορον, ὅς τις ἔφερεν εἰς τὸν Πύργον.

Ἡ ἐσπέρα αὕτη ἐπανηγαρίσθη μὲ συμπόσιον,  
 ὅπου ὑπηρετοῦσε καὶ ὁ Ἀνδρέας, καὶ ἐπροσάχθη νὰ  
 ἐπαναλάβῃ ὅλα ὅσα ἔλεγον οἱ λησαί, μάλιστα δὲ  
 ἐδιηγήθη λεπτομερῶς, πῶς ὁ νεώτερος εἶχε με-  
 σολαθῆσει ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ χάσμα-  
 τος, καὶ ἐμπόδισε τὸν σύντροφόν του ἀπὸ τοῦ νὰ  
 τὸν κρημνίσῃ εἰς τὸν χεῖμαρρον. Καὶ ἐγὼ ἤθελα  
 μεσιτεῦσαι τῶρα εὐχαρίσως ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ἀθλί-  
 ου, ἐπρόσθεσεν ὁ ἀγαθὸς Ἀνδρέας, « Ἐπειδὴ ἔδει-  
 ξεν ἀνθρωπινώτερα αἰσθήματα, εἶναι ἄξιός καὶ νὰ  
 τιμωρηθῇ μὲ ὀλιγωτέραν αὐστηρότητα. »

Πρὸς τὸ τέλος τοῦ δείπνου ἐσύκωσε τὸ ἀργυροῦν

του ποτήριον ὁ Χριστόδουλος καὶ ἔπιεν εἰς ὑγείαν τῆς Εὐφροσύνης. Εἰς τὴν ὀξυνουζάτην ιδέαν τῆς χρεωσοῦμεν τὴν ζωὴν μας, εἶπε μὲ τόνον εὐγνωμοσύνης. « Ὄχι! ἀπεκρίθη ἐρυθριῶσα ἡ σεμνοτάτη Εὐφροσύνη, ἀλλ' εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς Ἑλένης, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν εἰς ταύτην τὴν πτωχὴν περισεράν, καὶ εἰς τὴν ἀγαθότητά της διὰ τὴν ὁποίαν μὲ τὴν ἐχάρισε. » Ἄς δοξάσωμεν τὸν θεόν! Εἶπεν ἡ Ῥοδοῦσα, ὅς τις μᾶς ἐχάρισε τοιαῦτα τέκνα! Πλὴν προσέξατε φίλτατά μου, ἠκολούθησε νὰ λέγῃ, φυλαχθῆτε νὰ μὴν ὑπερηφανευθῆτε διὰ τὴν μετοχὴν, τὴν ὁποίαν ἐλάβετε εἰς τὰ γενόμενα. Βλέπετε τὸν πτωχὸν Ἀνδρέαν, ὅς τις εὐγνωμονῶν εἰς τοὺς εὐεργέτας του ἔκαμεν ἐν συγκρίσει πολὺ περισσότερον ἀπὸ σᾶς. « Τοῦτο εἶναι ἀληθινόν, εἶπεν ὁ Ἄρχων, δίδων τὸ ποτήριον γεμάτον ἀπὸ οἶνον εἰς τὸν νεανίσκον. Λάβετο, καλέ μου νέε! πίε εἰς ὑγείαν μας! Ἐσὺ πρέπει νὰ γένῃς μίαν ἡμέραν εὐγενῆς ἱππότης, ἐπειδὴ ἡ πιστότης τῆς καρδίας σου σ' ἀποδεικνύει ἄξιον τοῦ δικαιώματος τῆς εὐγενείας. » Καὶ διὰ τὸν ἀγαθὸν ἄρχοντα Γρηγόριον, εἶπεν ἡ Μαρία, καὶ εἰς αὐτὸν χρεωσοῦμεν ὡσαύτως ἐν δάκρυον εὐ-

γνωμοσύνης. Εάν δὲν ἤθελε φροντίσαι ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν περὶ τοῦ πτωχοῦ Ἀνδρέου, τί ἠθέλαμεν εἶσθαι τώρα; Δὲν λέγετε καὶ περὶ τοῦ Ἄρχοντος Χριστοδούλου; ὑπέλαβεν ἡ Ῥοδοῦσα, αὐτοῦ, ὅς τις ἐπροστάτευσε τόσον γεναίως τὴν πτωχὴν χήραν, καὶ τὴν δυσυχῆ ὀρφανὴν! Τὸ ἀγαθὸν ἔργον του δὲν ἐδύνατο νὰ μείνῃ χωρὶς ἀνταμειβῆς. Τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ διὰ τὴν Μαρίαν καὶ τὴν Ἑλένην, αἱ ὁποῖαι μᾶς ἔδωκαν τόσον μεγάλας καὶ λαμπρὰς ἀποδείξεις τῆς φιλίας. Εὐλογητὸς ὁ Θεός! τὰ πάντα ὠκονόμησε καλῶς ἡ πρόνοιά του.

Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθεν ἡ Ἑλένη καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν εὐθὺς φέρουσα καὶ τὴν περιστερὰν, τὴν ὁποίαν ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς ἐκ τοῦ Οἰτύλου χωρὶς νὰ εἶπῃ τίποτε εἰς τὴν φίλην της. Παρουσιάζει λοιπὸν εἰς τὴν Εὐφροσύνην τὸ εὐγενὲς τοῦτο πτηνὸν κρατοῦν εἰς τὴν μύτην του ἑνα κλάδον ἐλαίας χρυσοῦν, καὶ τὸ ἐκάθησεν εἰς τὸν ὄμῶν της. Ἀγαπητόν μου τέκνον, εἶπεν ἡ Μαρία, δέξου τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ἐλαίας ὡς μαρτύριον τῆς εὐγνωμοσύνης μας καὶ ὡς ἐνθύμησιν τῆς εὐτυχοῦς ἀπολυτρώσεώς μας. Ἐγὼ τὸ εἶχα λάβει ἄλλοτε ἀπὸ τὴν ἀγαθὴν μ., ἥτις ἦτο πολλὰ

εὐσεβῆς· αὐτὴ μὲ ἐδίδασκε νὰ μανθάνω ἐκ τῶμα-  
τος ὕμνων τινῶν καὶ ψαλμῶν, καὶ ποτε εὐχαρι-  
στηθεῖσα διὰ τὸν ζῆλόν μου, μὲ ἀντέμειψε μὲ τὸ  
μικρὸν τοῦτο δῶρον, καὶ ποτὲ πλέον δὲν ἐλησμό-  
νησα τοὺς λόγους, τοὺς ἀπολοὺς εἶχα τῆς εἰπεῖ  
τότε· Ὅσσοι οἱ λόγοι εὐρίσκονται σήμερον πραγ-  
ματοποιημένοι εἰς τὴν ἱστορίαν μας.» Τότε ἤρχισεν  
ἡ Μαρία καὶ ἡ Ἑλένη νὰ ψάλλωσι τοὺς ἀκολου-  
θοῦς στίχους.

Ἀγαπήσω σε κύριε ἡ ἰσχύς μου, κύριος στερέωμά μου καὶ  
καταφυγὴ μου καὶ ῥύστας μου! Ὁ θεὸς μου βοήθης μου καὶ  
ἐλπιδίω ἐπ' αὐτόν! οὐ φοβηθήσωμαι κακὰ ἐπι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ.

Εἰς ὅλους ἔκαμαν αἰσθησιν, καὶ ὄλων οἱ ὀφθαλ-  
μοὶ ἐδράχησαν ἀπὸ δάκρυα. Καὶ ἡ χάρις τοῦ  
ἱεροῦ τούτου ἄσματος ἐνέπνευσεν εἰς τὰς ψυχὰς  
γλυκεῖαν καὶ εὐσεβῆ κατάνυξιν.

Τ Ε Α Ο Σ.



*[Faint, illegible handwritten text]*

2m

1  
2  
3  
4  
5  
6

